

XXXIII.
ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

**PEDAGÓGIAI, PSZICHOLÓGIAI, ANDRAGÓGIAI
ÉS KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI SZEKCIÓ**

XXXIII.
Országos Tudományos Diákköri Konferencia
Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi
Szekció

Absztraktok

Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
2017. április 18–20.

SZEGEDI
EGYETEMI
KIADÓ

Szegedi Egyetemi Kiadó
Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó

A Szekció szervezőbizottsága

Ügyvezető elnök
Ügyvezető társelnök
Ügyvezető titkár
Hallgatói képviselők

*Pukánszky Béla
Gerencsérné Újvári Edit
Szirmai Éva
Márton Réka
Rák Ágnes*

A 13. Szakmai Bizottság elnöke

Gáspár Mihály

Tagozati koordinátorok

Pedagógia
Pszichológia

Andragógia
Könyvtártudomány

*Kovács Krisztina
Gál Zita
Harsányi Szabolcs Gergő
T. Molnár Gizella
Molnárné Urbanik Tímea*

A kötetet szerkesztette:

Szirmai Éva

Lektor:

Sütő Erika és Harkai Daniella

Tartalomjegyzék

Beköszöntő	7
Kiemelt támogatók	9
Támogatóink.....	9
A konferencián résztvevő felsőoktatási intézmények	11
Absztraktok.....	13

Beköszöntő

Tisztelettel köszöntöm a XXXIII. OTDK 13. Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekciója Konferenciakötetének olvasóit.

Azt szeretném, ha vendégeink, a felsőoktatás társintézményeinek képviselői otthon éreznék magukat Szegeden, a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar által rendezett eseményen. Bízom abban, hogy ez így is lesz, hiszen a tudományos diákkörök eszméje, hagyománya is a kezdetektől fogva támogatásra, otthonra talált karunkon és a jogelőd főiskolán. A korábbi általános iskolai tanárképzés, később a pedagógusképzés egyéb ágai és a különböző alap- és mesterdiplomás képzések legfontosabb értékei között tartjuk számon oktatásunk sokszínűségét, diverzitását. A sokféle szakmai ágat általános elvek, célok ötvözik egységgé: ezen feladatok között kitüntetett fontossággal van jelen a tehetséggondozás. A felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma a korábbiaknál is nagyobb jelentőségűvé tette a differenciált oktatást, ami egyfelől a lemaradók segítségét, másfelől a kiemelkedő tehetségek felfedezését, tehetségük kibontakoztatásának támogatását is jelenti.

A folyamat csak látszólag egyszerű. A tehetséges hallgatók, a konzulensek és a kutatási témák szerencsés találkozásától el kell jutni a tudományos probléma megoldásáig és a TDK dolgozat elkészítéséig. Ez az út számos próbatételt és bukhatót tartogat. Az eredmény azonban maradandó: a tudományos diákkörökben megmérettetésre vállalkozó hallgatók ismerhetik meg először a kutatói lét, a tudományos siker semmihez sem hasonlítható élményét és további erőfeszítésekre motiváló erejét.

A szűkebb értelemben vett szakmai tapasztalat és siker elismerésén túl van további, általános haszna is ennek a vállalásnak: a tudományos publikálás alapjainak elsajátítása mellett a szabatos előadás és a tudományos vitában való részvétellel képességének kialakítása. A kihívás tehát nagy, a feladat rendkívül összetett, ezért is tartjuk természetesnek, hogy a tudományos diákköri konferenciákon sikeres hallgatókat és az őket segítő oktatókat elismerjük. A Juhász Gyula Pedagógusképző Karon a tudományos diákköri tevékenység mindig is nagy megbecsülésnek örvendett, tizenkét-karú egyetemünkön dobogós helyen állunk OTDK-s sikereinkkel, és e sikerek elismeréseként éljük meg azt a lehetőséget is, hogy ebben az évben karunk lehet a XXXIII. OTDK 13. Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekciójának házigazdája.

A diákköri konferenciák sikerének külsőségeiben kevésbé ünnepélyes, de annál inkább maradandó, hosszú távú eredménye e hagyomány megőrzése és továbbörökítése. Vezető kutatóink visszaemlékezéseikben szinte kivétel nélkül

felidézük korábbi diákköri tevékenységüket, az ott kapott útravaló fontosságát, egész pályájukra kiható élményét. A jelen konferencia résztvevőinek azt kívánom, a három napos versengésben érjenek el minél rangosabb helyezést, de a díjakon túl szerezzenek olyan élményeket, amelyek arra indítják őket, hogy most kezdődő tudományos pályájukon töretlen ambícióval és eredménnyel haladjanak tovább, majd később, tapasztalt kutatóként figyeljék a következő generációk hasonlóan ígéretes tehetségű fiataljait, segítsék helykeresésüket, és néhány évtized múltán mondhassák el, az itt szerzett tapasztalat és siker saját tanítványaik tudományos eredményeiben sokszorozódott meg.

Dr. Marsi István
az SZTE JGYPK dékánja

Kiemelt támogatók

Emberi Erőforrások Minisztériuma
Magyar Tudományos Akadémia
Motiváció Oktatási Egyesület
Nemzeti Tehetség program
Országos Tudományos Diákköri Tanács
Szeged MJV Önkormányzata
Szegedi Tudományegyetem

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Motiváció
OKTATÁSI EGYESÜLET

Támogatóink

Bozsó Miklós Dr.
 Budapesti Corvinus Egyetem – Central European University
 Context Kft.
 Csillag Oktatási és Szolgáltató Kft.
 Csongrád Megyei Közgyűlés
 Debreceni Egyetem – Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ (CHERD)
 Délvidék Kutató Központ
 Demokratikus Ifjúságért Alapítvány
 Doktoranduszok Országos Szövetsége
 Egyesület Közép-Európa Kutatására
 Élményzóna Egyesület
 Emberi Erőforrások Minisztériuma
 EmlékPont Hódmezővásárhely
 Goodwill Pharma Kft.
 Gregorián Pincészet
 Herman Ottó Intézet
 HG Média
 IKV Zrt.
 Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó
 Kerner Barbara – Life és Karrier Coach
 Lapcom Kft. Délmagyarország Kiadó
 Lazi Könyvkiadó
 Mága Zoltán
 MATEHETSZ – Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
 Medikémia Zrt.
 Mentorháló – IH
 Motiváció Oktatási Egyesület
 MTA Könyvtár és Információs Központ
 MTA Pedagógiai Bizottsága és a Debreceni Egyetem Kiss Árpád Emlékkonferencia Szervező Bizottsága
 Napfényfürdő Aquapolis
 Nemzeti Művelődési Intézet
 Printker Office Land Zrt.
 Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár
 Szakál József, Context-Szeged Kft. ügyvezetője
 Szeged Office Bt
 Szeged Televízió
 Szeged-Csanádi Egyházmegye
 Szegedi Egyetemi Kiadó
 Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.
 Szegedi Közlekedési Társaság
 Szegedi Paprika Zrt.
 Szegedi Tudományegyetem JGYPK Hallgatói Önkormányzata
 SZTE Hallgatói Szolgáltató Iroda
 SZTE Klebelsberg Könyvtár
 Tourinform Iroda Szeged

A konferencián résztvevő felsőoktatási intézmények

BCE TK	Budapesti Corvinus Egyetem Társadalomtudományi Kar
BME VIK	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Kar
BME GTK	Budapesti Műszaki- és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
BME TTK	Budapesti Műszaki- és Gazdaságtudományi Egyetem Természettudományi Kar
DE BTK	Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar
DE GYFK	Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar
DE IK	Debreceni Egyetem Informatikai Kar
DE EK	Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar
EJF Bajcsy Campus	Eötvös József Főiskola
EJF P	Eötvös József Főiskola Pedagógiai Fakultás
EKE BTK	Eszterházy Károly Egyetem Bölcsészettudományi Kar
EKE GTK	Eszterházy Károly Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
EKE PK	Eszterházy Károly Egyetem Pedagógiai Kar
EKF GTK	Eszterházy Károly Főiskola, Gazdaságtudományi Kar
EKF TKTK	Eszterházy Károly Főiskola Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar
ELTE BGGYK	Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
ELTE BTK	Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar
ELTE PPK	Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar
KEE	Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem
KRE BTK	Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kar
KRE TFK	Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Kar
ME GÉIK	Miskolci Egyetem Gépészmérnöki és Informatikai Kar
ME BTK	Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar
MOME	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem
NYE	Nyíregyházi Egyetem
NYME BDPK	Nyugat-magyarországi Egyetem Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Kar
NYME AK	Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar

NYME	Nyugat-magyarországi Egyetem Művészeti, Nevelés- és Sporttudományi Kar
MNSK	Óbudai Egyetem
OE K GK	Keleti Károly Gazdasági Kar
OE TMPK	Óbudai Egyetem
PAE PK	Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ
PE MFTK	Pallasz Athéné Egyetem Pedagógusképző Kar
PPKE BTK	Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar
PTE BTK	Pázmány Péter Katolikus Egyetem
PTE KPVK	Bölcsészettudományi Kar
PTE ÁOK	Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar
PTE TTK	Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar
RO BBTE	Pécsi Tudományegyetem
PNK	Általános Orvostudományi Kar
SE ÁOK	Pécsi Tudományegyetem
SZE AK	Természettudományi Kar
SZIE GTK	Babeş–Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar
SZTE BTK	Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar
SZTE	Széchenyi István Egyetem
JGYPK	Apáczai Csere János Kar
SZTE ÁOK	Szent István Egyetem
ZSKE	Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
	Szegedi Tudományegyetem
	Bölcsészettudományi Kar
	Szegedi Tudományegyetem
	Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
	Szegedi Tudományegyetem
	Általános Orvostudományi Kar
	Váci Szakképzési Centrum Boronkay György Szakgimnázium és Gimnázium
	Zsigmond Király Egyetem

Absztraktok

ANTI ZSUZSANNA

anti.zsuzsanna@gmail.com

Interkulturális pszichológia és pedagógia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Borsfay Krisztina

tanársegéd, ELTE PPK

Paralimpia „média-parák”

A fogyatékossgal élő személyek médiareprezentációjának pszichológiai vonatkozásai, úgy, mint a produktum- vagy depriváció-fókuszú bemutatás, Clogston (1994) tradicionális és progresszív modelljeinek alkalmazása, a csoport diverzitásának hangsúlyozása (Litavec, 2004), valamint a színvakság és szintudatosság ideológiái kiemelt jelentőséggel bírnak az ép személyek kisebbségi csoporthoz fűződő attitűdjeinek alakulásában, valamint a fogyatékos személyek önpercepciójában.

Kutatásom célja az volt, hogy megvizsgáljam, e jelenségek hogyan mutatkoznak meg a paralimpia és a paralimpikonok médiareprezentációjának vonatkozásában. Ennek érdekében négy népszerű internetes médium (Index, Origo, Nemzeti Sport Online, M4Sport.hu) a paralimpiát megelőző egy hétben közölt cikkeit elemeztem kvantitatív és kvalitatív szemantikai tartalomelemzéses módszerekkel.

Elsőként a kutatás során kialakított kategóriarendszer segítségével vizsgáltam a cikkeken felmerülő témák és stratégiák megjelenésének gyakoriságát. Ezt követően szakirodalom alapján létrehozott kategóriák segítségével elemeztem a fogyatékossgal jelenségének általános, illetve parasportolókhoz fűződő prezentációját, végül pedig összehasonlítottam az egyes médiumok paralimpia-kommunikációját.

A kvantitatív vizsgálat kimutatta, hogy a médiumok a sportolók és a sportszakmai részletek ismertetésére koncentrálnak, de a fogyatékossgal diskurzusa is nagyszámban kerül előtérbe. Ugyanakkor a kvalitatív eredmények rávilágítottak, hogy mind az újságírók, mind pedig a megszólaltatott sportszakemberek a progresszív modellt, valamint a produktum- és diverzitás-fókuszú bemutatást alkalmazzák, a tradicionális elemek csak a laikusok megszólalásaiban tűnnek fel. Az egyes médiumok kommunikációjában a közszolgálati és kereskedelmi, valamint a sportra specializálódott és általános hírközlő weboldalak közötti törésvonalakon felül egyéni különbségek is megjelentek a reprezentációs stratégiákban.

Kulcsszavak: paralimpia, parasportolók, médiareprezentáció, tradicionális és progresszív modell, produktum-fókusz, diverzitás, szintudatosság

ARANY ZSUZSANNA

arany.zsuzsi19@gmail.com

informatikus könyvtáros

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Kultúratudományi, Pedagógusképző és

Vidékfejlesztési Kar

Témavezető:

Dr. Egervári Dóra

egyetemi adjunktus, PTE KPVK

IKT (v)iszonyok Az infokommunikációs eszközök megítélése a közoktatásban

A XXI. századot meghatározó kérdések jelentős része származik a generációk közti különbségekből, az évek során megváltozott világnézetekből és az értékrendbeli különbségekből, amelyek többek között összefüggésbe hozhatók az új technológiákhoz való hozzáállással, a családmodellek átalakulásával, valamint az egyén által saját maga számára kialakított viselkedési normákkal.

Kutatásommal többek között a tanórákon történő online és offline eszközök használatának fontosságára és hasznosságára szeretnék rávilágítani. Mindemellett alternatívákat is szeretnék felajánlani a különböző platformokon elérhető oktató funkciókat ellátó applikációk hatékonyabb, gördülékenyebb használatára olyan alkalmazásokat vizsgálva, amelyek használatára egy szerényebb felszereltségű közoktatási intézményben is lehetőség van.

A kutatás során a Google felületén keresztül, elektronikus kérdőív használatával kérdeztem ki a közoktatásban részt vevő tanárokat és diákokat. A 87 tanár és 69 diák által adott válaszok, azaz egy nem reprezentatív minta alapján elemeztem a közoktatásban jelen levő IKT-eszközöket, felhasználhatóságukat, valamint a velük kapcsolatban felmerülő igényeket. Az általam használt két kérdőív struktúrája nagyban megegyezik, mindkettő magánéletre, eszközismeretre, iskolai és otthoni eszközhasználatra, személyes véleményre, tanárok hozzáállására és könyvtárhasználatra vonatkozó kérdésekből áll.

Az IKT eszközök tanórai alkalmazását több körülmény is árnyalhatja, amely a multifunkciós mivoltukból adódik. A legfőbb ellenérv velük szemben, hogy mivel egyszerre több dologra használhatók, elvonhatják a diákok figyelmét a tananyagról. A kritikai gondolkodás közoktatásba való bevezetése, a kompetenciaalapú tanulás működésképpé tétele csak akkor jöhet létre, ha maguk a tanárok belátják, mekkora szükség van az oktatás reformjaira. Ezt azonban nem a már régóta katedrán álló tanárok körében kellene népszerűsíteni, hanem a jövő nemzedékénél, az iskolapadban ülők körében, a tanárképzésbe integrálva.

Kutatásom a magyar oktatási helyzet, és a magyar Nemzeti Alaptanterv tükrében jött létre, a nemzetközi összehasonlítás egy következő, rövidtávú projektem célja.

ARATÓ ÁKOS

aratoakoska@gmail.com
Pszichológia BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

STECINA DIÁNA TÜNDE

stecinadia@gmail.com
Pszichológia BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

*Zsidó András Norbert
egyetemi tanársegéd, PTE BTK*

Fenyegető ingerek percepciója a kontextus függvényében

Kutatásunk középpontjában a potenciálisan fenyegető, valamint semleges ingerek észlelése áll. Számos modern elmélet szerint a fenyegető ingerek percepciója akkor a leggyorsabb, ha eredetüknek megfelelő környezetben észleljük őket. Kísérletünk során arra voltunk kíváncsiak, hogy az evolúciós és modern eredetű fenyegetések esetében az azonos vagy az eltérő eredetű kontextus mennyiben befolyásolja a stimulusok percepcióját. Azt is vizsgáltuk továbbá, hogy hogyan befolyásolják a negatív érzelmek a figyelmi folyamatokat. Számos elmélet szerint az érzelmi ingerek elsőbbséget élveznek a figyelmi feldolgozás alatt, ez pedig különösen igaz lehet a negatív affektív ingerekre.

A fenyegető és semleges ingerek észlelését egy általunk összeállított vizuális keresési feladattal mértük. A vizsgálat során semleges és negatív érzelmi töltetű, evolúciós és modern háttereken elhelyezett fenyegető és semleges ingerekre adott reakcióidőket hasonlítottunk össze a kontextus kongruens és inkongruens együttjárások, illetve az affektív hatás tükrében. A fenyegető és semleges ingereket további két csoportra osztottuk, amelyek a modern és ősi félelmi stimulusoknak felelnek meg.

Vizsgálatunk eredménye részben alátámasztja a fenyegető stimulusok kontextus kongruencia szerinti észlelését. A negatív érzelmek figyelemelterelő hatását bizonyítani sikerült a vizsgálat során – a vizsgálati személyek szignifikánsan később találták meg a célingereket negatív affektív, mint semleges háttereken. Figyelemreméltó eredmény továbbá, hogy semleges háttereken nem érvényesült a fenyegető ingerek feldolgozási előnye, ugyanis a semleges ingerek percepciója volt gyorsabb.

ARATÓ NIKOLETT

arato.nikoca@gmail.com

Pszichológia MA, 4. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Lénárd Kata

egyetemi adjunktus, PTE BTK

Dr. Lábadi Beatrix

egyetemi adjunktus, PTE BTK

**Mentalizálnak-e a serdülők, ha cyberbullying-ot tapasztalnak?
A mentalizáció, az empátia, az iskolai légkör és az agresszió hatása
a cyberbullyingra adott reakciókra**

Az utóbbi években a közösségi oldalak a szociális interakciók színterévé váltak a fiatalok életében, ezzel együtt az internetes zaklatás jelensége egyre gyakoribbá vált a diákok mindennapjaiban, ezáltal vált a kutatása gyakorlati és elméleti szempontból is kiemelkedő jelentőségűvé. Kutatásom célja olyan pszichés faktorok meghatározása, melyek hozzájárulhatnak egy olyan modell kidolgozásához, mely a Twemlow, Sacco által kidolgozott, mentalizáción alapuló prevenciók megközelítésén alapul. Az iskolai légkör, az agresszió kifejezési módjainak, az empátia és a mentalizációs képességeknek és az internetes zaklatásnak a kapcsolatát vizsgálom, ezek lehetnek azok a lehetséges pontok, amelyek megváltoztatásával esély nyílik az internetes zaklatás gyakoriságának csökkentésére. A kutatásban 113 diák vett részt, 65 fiú és 48 lány vett részt, 17,5 év ($SD=0,73$) az átlagéletkoruk. A vizsgálat első részében a diákok internetes zaklatással kapcsolatos, illetve hétköznapi, semleges eseményekkel kapcsolatos történetek elolvasása után olyan kérdéseket kapnak, amelyek kifejezetten a mentalizációs készségek mérését teszik lehetővé. A szituációkat Facebook-szerű képekként szerkesztettem meg, amelyet online kérdőív formátumban töltöttek ki a résztvevők. A vizsgálat második szakaszában a diákok az internetes zaklatásban betöltött szerepük (zaklató, áldozat, kívülálló) felmérésére a Cyberbullying Kérdőívet töltik ki. Továbbá az empátia készségük mérésére az Empátia Kérdőívet (IRI), a mentalizációs képességeik vizsgálatára alkalmas Reading the Mind in Films Tesztet, az agresszió kifejezési módját vizsgáló Harag és Düh Kifejezési Mód Skálát (AES), és egy, az iskolai légkör felmérésére vonatkozó kérdőívet töltenek ki. Az eredmények azt mutatják, hogy a zaklatóvá válást bejósolja a mentalizáció, az áldozattá válást pedig a harag nem megfelelő kifejezési módja, az Anger Out, valamint mindkét szerepre hatása van a rossz iskolai légkörnek. Az is látható, hogy a serdülők a zaklatónak több motivációt és kevesebb érzelmet tulajdonítanak, míg az áldozatnak a zaklatók és a kívülállók kevesebb érzelmet és motivációt. Az eredményekből kiindulva egy újfajta prevenció program kidolgozását lehetne megkezdeni párhuzamosan a további kutatásokkal, amik az eredmények még mélyrehatóbb megértését szolgálhatják.

ARNDT BERNADETT

arndtbetti@gmail.com

Pszichológia MA

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Révész György

címzetes egyetemi tanár, PTE BTK

Figurális jóság és téri kompozíció

Kutatásunkban a vizuális ingerek „szépségében” szerepet játszó objektív elveket, azaz a figurális jóság szempontjait (szimmetria, egyensúly, stabilitás, tömörség, egyszerűség) vizsgáltuk kompozícióalkotó feladat segítségével. Célunk az volt, hogy feltárjuk, hogyan jelennek meg a figurális jóság elvei a kellemes esztétikai élmény szervezésében a művészeti képzettség függvényében. Ehhez művészeti karos és bölcsészkaros hallgatókkal készítettett, egyszerű geometriai formákból álló „jó” és „rossz” kompozíciókat hasonlítottunk össze. Korábbi – művészeti szakközépiskolás és általános tantervű gimnáziumi tanulókkal végzett – vizsgálatunk alapján azt vártuk, hogy a két csoport jó és rossz képei a figurális jóság szempontjai mentén különböznek, tehát a képzetlen csoport jó képein dominálnak, míg a művészi gondolkodásmód hatására a kísérleti csoport szép kompozícióiból kevésbé lesznek jellemzőek. Eredményeink a képzetlen csoport képeit illetően jól illeszkednek a figurális jóság ismert elméleti keretébe, azonban a művészeti szakosok esetében nem. Esetükben ugyanis a kompozíció szépsége független a figurális jóság szempontjaitól, helyettük más jellegű szervezési elvek hozzák azt létre. Ilyen lehet például a metaforikus vagy szimbolikus tartalom ábrázolása. A figurális jóság objektív elveit a művészi látásmód felülírja.

ÁRVA DOROTTYA

arvadorka@gmail.com

általános orvos

Osztatlan, 11. félév

Semmelweis Egyetem

Általános Orvostudományi Kar

Témavezetők:

Király Ildikó

docens, ELTE PPK

Oláh Katalin

tanársegéd, ELTE PPK

A vélekedés-tulajdonítás fejlődése: az epizodikus emlékezet bekapcsolódása a folyamatba

A tudatelmélet fejlődése régóta témája a pszichológiai kutatásoknak, de máig vitatott, mennyi idős koruktól kezdve használják ezt a képességet a gyerekek, milyen kognitív struktúrák állnak a háttérben. Az utóbbi évtizedek nagyszámú vizsgálatának eredményei ellentmondásosak, explicit eljárásokban csak 4 évesnél idősebb résztvevők teljesítenek jól (Wellman, Cross és Watson, 2001), míg implicit indikátorokat mérő tesztekben már az első életévben kimutatható a tudatelmélet jelenléte (Baillargeon, Scott és He, 2010). Az adatok fenti mintázatára többféle magyarázat született. Jelen vizsgálat egy olyan elmélet empirikus tesztelését írja le, mely szerint az explicit és implicit feladatok megoldásához egyaránt szükséges reprezentálni mások vélekedéseit és a vélekedés-tulajdonítás két útját különbözteti meg (Király, Oláh, Kovács és Csibra, 2015). A folyamatos, online út már fiatal korban spontán rögzíti az ágensek mentális állapotait, az epizodikus rekollekción alapuló út pedig csak később válik elérhetővé és segítségével történhet a kialakított vélekedések felülvizsgálata, átírása. Jelen vizsgálatunk azt teszteli, hogy 1,5 és 3 évesek képesek-e az epizodikus rekollekción segítségével egy új, a társas szituációtól független jelzést felhasználni az ágens vélekedésének kiszámításakor. Az eljárás a módosított váratlan áthelyezéssel teszt egy olyan változata, amelyben kezdetben egy-egy tárgy van elrejtve két dobozba. Az ágens jelen van az átrejtésnél, de egy napszemüveget visel, amiről a kísérleti csoportban utólag, az ágens távollétében kiderül, hogy nem átlátszó, tehát az ágens nem láthatta a cserét. A tesztfázisban az ágens visszatér, rámutat az egyik dobozra és kéri belőle a tárgyat. Ha a résztvevők képesek frissíteni az ágensnek tulajdonított vélekedést a később megjelenő információ mentén, akkor a kísérleti csoportban az ágens kérésére a nem referált oldalról választanak tárgyat (a kontroll csoportban pedig – ahol a szemüveg átlátszó – a referált oldalról). Az eredményeink azt mutatják, hogy a 3 éves gyerekek a kísérleti csoportban a nem referált, a kontroll csoportban a referált oldalról választottak, tehát az epizodikus emlékezetet felhasználva sikeresen beépítették az utólag megszerzett ismeretet az ágens korábban kiszámított vélekedésébe. A 1,5 évesek viszont mindkét vizsgálati csoportban a referált oldalról választottak, tehát úgy tűnik, hogy nem tudták az új információ birtokában újra kiszámítani az ágens online kódolt vélekedését.

BABICZKI TAMÁS

goneartdesign@gmail.com

informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Kis-Tóth Lajos Racska Réka
főiskolai tanár, tanársegéd, EKE PK

**A képregények szerepe és lehetőségei napjaink digitális
történetmesélésében**

A dolgozatom címe *A képregények szerepe és lehetőségei napjaink digitális történetmesélésében*. A választott téma a képregények történeti tárgyalásán túl az oktatással való kapcsolódási lehetőségekre fókuszál. Munkám során egy empirikus kutatás bemutatására vállalkozok. A kutatás során a digitális történetmesélés lehetőségeit vizsgáltam egy pilot kutatás keretében a 8. és 11. osztályos tanulóknál (N=12), két középiskolában. A kísérlet során a tanulók táblagépeken, egy előre kiválasztott célszoftverrel készítettek a megadott műhöz illusztrációkat. A kutatás kiegészült háttérkérdőívvel is, amely a mű, az eszköz és a szoftver iránti attitűdöt és véleményt méri. Tapasztalatom szerint a kutatásban részt vevők élvezték a foglalkozásokat, az alkotásaik pedig azt mutatják, hogy lenne jövője a módszernek. Az előadásomat saját készítésű rajzaimmal illusztráltam.

BAGYINKA BLANKA

bagyinkablanka96@gmail.com

Pszichológia BA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

FEKETE DÁVID

feketedavid822@gmail.com

Pszichológia MA, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

KAPORNAKI MIHÁLY

mi.kapornaky@gmail.com

Pszichológia BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Csábi Eszter

egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

**Hazudj, ha tudsz! A hazugság detektálásának kapcsolata
az érzelemfelismeréssel és a személyiséggel**

Kutatásunk célja annak vizsgálata, hogy a hazugságdetekció milyen kapcsolatban áll az érzelemfelismeréssel. A vizsgálat arra a kérdésre épült továbbá, hogy a megtévesztés hatékonyabb felismerésére milyen hatással vannak olyan személyiségvonások, mint az empátia, pszichopátia vagy a machiavellizmus. Kutatási kérdéseink közé tartozott továbbá az is, hogy a Micro Expression Training Tool (METT) használata hatékonyan bizonyul-e a későbbi hazugságfelismerési feladatok során. Kérdéseinkre egy egyénenként két alkalomból álló vizsgálat során kerestük a választ. Az 50 főből álló mintát kísérleti, illetve kontroll csoportra osztottuk. A vizsgálatban 26 nő és 24 férfi vett részt. A vizsgálati személyek átlagéletkora 21,12 év volt ($SD = 3,29$). Az első alkalom során felmértük mindkét csoport tagjainak érzelemfelismerési képességeit a Readint the Mind in the Eyes Test segítségével, majd videókon, személyek által elmesélt történetek igazságtartalmát kellett megállapítaniuk. A kísérleti csoport tagjai ezenfelül a mikrokifejezések felismerését gyakorolták a METT segítségével. A második alkalommal a kísérleti elrendezés már megegyezett mindkét csoport tagjait tekintve. A vizsgálati személyek először az International Reactivity Index és a Short Dark Triad személyiségteszteket töltötték ki. Ezután ismét videókon elhangzott történetek igazságtartalmának megállapítása volt a feladat. Az eredmények alapján nem mutatható ki kapcsolat az érzelemfelismerés és a hazugságdetekció között. Emellett a METT használata sem eredményezett jobb hazugságfelismerést. A személyiségvonások közül, sem az empátia egyes dimenziói, sem az SD3 skálái nem mutattak együttjárást a megtévesztés sikeresebb felismerésével. Ezen eredmények alapján nem köthetjük egyértelműen a vizsgált képességekhez és személyiségjegyekhez a jobb hazugságdetekciós képességeket. Emellett javasolt egy hatékonyabb program kifejlesztése ezen képesség fejlesztéséhez.

BALLA VIKTÓRIA ROXÁNA

ballaviktoria93@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Csábi Eszter

egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

A délutáni alvás hatása az emlékezeti konszolidációra rövid és hosszú távon

Napjainkban egyre több kutatási eredmény szól amellett, hogy az alvás nemcsak a pihenést szolgálja, hanem fontos szerepet játszik különböző emlékezeti rendszerek működésében. Továbbra is vitatott kérdés azonban, hogy vajon a délutáni szunyókálás is ugyanolyan hatékony lehet-e, mint az éjszakai alvás. Kutatásunk célja annak vizsgálata, hogy a napközbe iktatott alvás milyen hatással van a deklaratív és nem-deklaratív emlékezeti konszolidációra rövid, illetve hosszú távon.

A vizsgálatban összesen 38 ember vett részt. A kísérleti és a kontrollcsoportot 19-19 fő alkotta. Mindkét csoportnál vizsgáltuk a deklaratív emlékezet és nem-deklaratív emlékezet működését (kísérleti csoport: életkor = 22,21; szórás = 2,94; kontrollcsoport: életkor = 21,11, szórás = 1,56). A kísérleti csoport az első tesztfelvételt követően 60 percig aludhatott, a kontrollcsoport pedig ugyanezt az időintervallumot ébrenléttel töltötte. A nem-deklaratív emlékezeti teljesítményt ASRT (Alternáló Szeriális Reakcióidő) feladattal mértük, a deklaratív emlékezetet pedig szópár-tanulással. A kétféle emlékezeti rendszert vizsgáló feladatokat a kísérleti személyek megismételték a 60 perces késleltetés után, illetve pontosan egy hét elteltével.

Sem a 60 perces, sem az egy hetes késleltetés után nem mutatkozott különbség a két csoport deklaratív emlékezeti teljesítménye között. A csoportok teljesítménye a nem-deklaratív emlékezet működése esetén azonban eltért: a kísérleti csoport tagjai, akik az első két tesztfelvétel között aludhattak, a három alkalom során nagyobb mértékű általános motoros tanulást mutattak, mint a kontrollcsoport tagjai.

Eredményeink alapján tehát egy rövid, délutáni alvás nem elegendő a több figyelmi kapacitást igénylő deklaratív emlékezeti konszolidációhoz, azonban hosszabb távon hatással lehet a kevesebb figyelmi kapacitást igénylő területek működésére.

BALLA VIKTÓRIA ROXÁNA

ballaviktoria93@gmail.com

Pszichológia MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

BORBÁS RÉKA

rborbas2@gmail.com

Pszichológia MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

BEDEKOVICS NORBERT

bedekovich15@gmail.com

Pszichológia MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

SCHULCZ REBEKA

rebeccaschulcz@gmail.com

pszichológia MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Csábi Eszter

egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

Kakuszi Szilvia

klinikai szakpszichológus, SZTE ÁOK

**Az anorexia nervosa vizsgálata kognitív funkciók,
személyiségjellemzők és alvás tükrében**

Napjaink egyik meghatározó betegsége az anorexia nervosa. Kutatásunk célja az anorexia nervosa hatásának vizsgálata a kognitív funkcionálásra, a mentális állapotulajdonításra, az érzelmi kreativitásra, az érzelmi intelligenciára, a szorongás és depresszió szintjére, a reménytelenség érzésére, valamint az alvásra. Kutatásunkban 12-19 év közötti nőket vizsgáltunk, akiket két csoportra osztottunk. A kísérleti csoport 15 anorexia nervosás személyből ($M = 15,47$ év, $SD = 2,03$; iskolázottság: 9,47 év, $SD = 2,03$), a kontrollcsoport 13 egészséges kontrollszemélyből ($M = 15,23$ év, $SD = 1,79$; iskolázottság: 9,77 év, $SD = 1,48$) állt. A tesztelés során felvételre került a Betűfluencia Teszt, a Szemantikus Fluencia Teszt, a Számterjedelem Teszt, a Corsi-kockák Teszt, a Fordított Számterjedelem Teszt, a Szellemek Háborúja Teszt, a Faux Pas Felismerése Teszt, az Érzelmi Kreativitás Leltár, a Schutte-féle Önbeszámolás Kérdőív, a Spielberger-féle Állapot- és Vonásszorongás Teszt, a Gyermek Depresszió Kérdőív, a Reménytelenség Skála, a Groningen Alvásminőség Skála, a Pittsburgh Alvásminőség Index és a Stanford Álmoság és Fáradtság Teszt. Eredményeink alapján megállapítható, hogy az anorexiások a komplex munkamemóriát és a deklaratív emlékezetet mérő feladatokban rosszabbul teljesítettek. A mentális állapotulajdonítást mérő feladatokon a kognitív mentalizáció terén tapasztaltunk szignifikánsan rosszabb teljesítményt a kontrollcsoportéhoz képest. Ezen kívül az anorexiás csoport szignifikánsan magasabb szorongásról és depresszióról számolt be. A kísérleti csoport szubjektív alvásminősége rosszabbnak bizonyult, mint a kontrollcsoporté. Érdeemes lenne feltárni a depresszió, a szorongás és az anorexia nervosa közti lehetséges összefüggést, illetve hangsúlyt fektetni a kognitív eltérésekre, mivel ezek együttesen jó bejósolói lehetnek az anorexia nervosának. Ez az összefüggés egy igen jó prevenciók módszernek adhat alapot.

BALLA VIKTÓRIA ROXÁNA

ballaviktoria93@gmail.com

Pszichológia MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

DALOS VERA DANIELLA

dalosverad@gmail.com

Pszichológia MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

KILENCZ TÜNDE

kilencz.tunde@gmail.com

Pszichológia MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Csífsák Gábor

egyetemi adjunktus, SZTE BTK

Szalóki Szilvia

PhD hallgató, SZTE AOK

Predikációs folyamatok a vizuális modalitásban. Egy új módszer az ágenciakutatásban

Mindennapjaink során elengedhetetlen, hogy meg tudjuk különböztetni a külvilág ingereit saját cselekvéseink következményeitől, mely képességünk főként a szenzoros predikációs folyamatokra támaszkodik. Egyes elméletek szerint ezek a predikciók összefüggésben állhatnak azzal, hogy magunkat cselekvő ágensként észleljük. A vizuális modalitásban kevesen vizsgálták a jelenséget, és még kevesebb eredmény született a társas érintkezés szempontjából releváns ingerek, például kézfejek bemutatásával. Jelen kutatásunkat egy módszertani újítással bővítettük ki, melynek lényege, hogy egy mozgásvezérlő eszköz (Myo karpánt) segítségével megerősítsük a résztvevők kontroll érzetét a megjelenő ingerek felett. Feltételeztük, hogy a saját mozgás következtében megjelenő ingerek hatására módosult aktivitás mérhető az okcipitális kéreg fölött, a külső forrásból származó ingerekhez képest, illetve, hogy ez az amplitúdó módosulás erőteljesebb lesz Myo karpánt alkalmazásával, mint anélkül. A vizsgálatban 22 egészséges személy vett részt. A Myo karpánt domináns karra történő felhelyezését követően három kondíciót alkalmaztunk: az aktív kondícióban kézfej dorzálflexiót követően kézfejről készült fénykép jelent meg a képernyőn, a passzív kondícióban csak megfigyelték a képernyőn megjelenő kézfejeket, a motoros kondícióban pedig kézfej dorzálflexiót hajtottak végre vizuális következmény nélkül. A feladatok előtt és közben ún. indukciós szakaszokat iktattunk be, annak érdekében, hogy megerősítsük a saját kéz és a képernyőn megjelenő kézfej közötti kapcsolatot. A kísérlet alatt az ingerek hatására megjelenő eseményfüggő potenciálokat elektroenkefalográf (EEG) segítségével rögzítettük. Eredményeink alapján a vizuális modalitásban is kimutatható a mozgással összefüggő predikációs hatás, melyre a P100 és N170 komponens megemelkedett amplitúdója utal a mozgásindukált ingerekre, a passzívan megfigyeltékhez képest. Mindez korábbi, Myo karpánt nélküli vizsgálatunkban az N70 komponens csökkent amplitúdójában, illetve a P100 komponens megemelkedett amplitúdójában mutatkozott meg. Összehasonlítva a két kutatásunk eredményeit, az amplitúdó változás a P100 és N170 komponens esetén a Myo karpánttal végzett kutatást tekintve erőteljesebb volt. Összességében tehát úgy tűnik, a Myo karpánt használata megerősítette a virtuális kézfej feletti kontroll érzetét, illetve a saját kéz és a bemutatott kéz közötti asszociációt, így alkalmazása és fejlesztése új lehetőségeket nyithat az ágenciakutatás területén.

BALOGH RÉKA

balogh.reka.29@gmail.com

pszichológia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

HOLCZER ADRIENN

holczer.adrienn@gmail.com

pszichológia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

IMRE NÓRA

imrenora.szte@gmail.com

pszichológia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Must Anita

egyetemi adjunktus, SZTE BTK

**A tDCS eljárás rehabilitációs hatása a kognitív funkciókra
stroke betegek esetében**

A stroke sikeres rehabilitációja elengedhetetlenül fontos, tekintettel rendkívül magas prevalenciájára, és a betegség során gyakorta kialakuló jelentős kognitív deficitekre. A hagyományos fejlesztési módszereken túlmutatóan úgy tűnik, a non-invazív neuromodulációs technikák alkalmazása is eredményes lehet a fejlesztés területén. Jelen kutatásban a teljes agykéreg anodális transzkraniális egyenáram (tDCS) ingerlésének hatását vizsgáltuk az általános kognitív funkcionálásra stroke betegek esetén, a lézió helyétől függetlenül. A tizenhat vizsgálati személyt egyszeres vak (single-blind) kísérleti eljárással valódi (aktív), illetve álingerléses (sham) csoportba soroltuk. Eredményeink szerint azok a személyek, akik valódi ingerlést kaptak, javulást mutattak a memória, valamint tendenciaszinten a téri-vizuális készségek, továbbá a végrehajtó funkciók tekintetében.

BARDI BOGLÁRKA*boglarkabardi@gmail.com*

Tanító

BA, 3. félév

Nyíregyházi Egyetem

*Témavezető:
Dr. Jenei Teréz
intézetigazgató, NYE*

Kora gyermekkori fejlődést támogató programok Magyarországon (A baktalórántházi Bóbita Gyerekház bemutatása)

A dolgozatom témája a hátrányos helyzetű gyerekek kora gyermekkori fejlődését támogató programok, ezen belül a Magyarországon is sikeresen működő Biztos Kezdet program jellemzőinek és hatásának bemutatása a baktalórántházi Bóbita Gyerekház tevékenységének vizsgálata alapján. Kutatásom célja annak feltárása, hogy a szegénységben élő gyermekeknek és szüleiknek miért van szükségük több intézményes támogatásra, hogyan működnek a Biztos Kezdet program komplex szolgáltatásai, milyen munka folyik a Gyerekházakban; valamint azt is megvizsgálom, hogyan értékeli a programot a működtetők, a szülők és a pedagógusok. Munkám során a következő kutatási módszereket használtam: a vonatkozó szakirodalmat elsősorban a kora gyermekkori fejlődés jellemzőinek leírása, valamint a gyermekszegénység szemszögéből tekintettem át. Ezt követően a dokumentumelemzés módszerével a Biztos Kezdet módszertani kötetek, a Baktalórántházán működő Bóbita Gyerekház pedagógiai programja alapján feltártam a program céljait, tevékenységrendszerét. A Bóbita Gyerekház működésének és hatékonyságának vizsgálatához a kvalitatív kutatási módszerek közül az interjúkészítést választottam. Félig strukturált interjúkat készítettem a Gyerekház vezetőjével és olyan szülőkkel, akik igénybe veszik vagy vették a Bóbita által kínált szolgáltatásokat, valamint egy óvodapedagógussal és tanítóval is.

Kutatásom alapján az alábbi következtetésekre jutottam: a fejlett ipari országok társadalmi problémáinak legtöbbje a gyermekszegénységre vezethető vissza. A társadalmi kirekesztődés megelőzésének egyik lehetséges módja a hátrányos helyzetű gyerekek kora gyermekkori fejlődésének támogatása a család és a tágabb környezet részvételével. A Biztos Kezdet Gyerekházak a szülők és gyermekeik számára nyújtott komplex szolgáltatásokkal a fejlődésbeli lemaradásokat igyekeznek megakadályozni. Az interjúk elemzése alapján megállapítható, hogy baktalórántházi Bóbita Gyerekház tevékenységével a szülők és a pedagógusok nemcsak a gyermekek intellektuális, emocionális fejlődésének szempontjából elégedettek, hanem mindannyian azt is kiemelték, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevők megerősödtek szülői szerepükben, amely tartósan pozitív hatást gyakorol a szülői ház és a köznevelési intézmények (óvoda, iskola) közötti kapcsolatra.

BARNA MÁRTA

barna.martha@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 4. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

NAGY RENÁTA-TIMEA

nagyrenatatimea@yahoo.com

Gyógypedagógia

BA, 4. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:

Dr. Orbán Réka

egyetemi adjunktus, RO BBTE

Zumba?! Mozgásfejlesztő program hatásvizsgálata

A 6-7 éves gyerekek számára hatalmas mérföldkő az óvoda után az iskola, ahol a magasabb szintű elvárások miatt kialakulhatnak figyelemi-, tanulási-, magatartásbeli- és beilleszkedési zavarok. Azért választottuk ezt a korosztályt, mert kutatásunk célja, hogy a mozgástanulást, mint belső szükségletet kihasználva izgalmaival, zenével, tánccal és nevetéssel egybekötött zumba órákat töltsünk együtt.

A zumba egy a Kolumbiából származó, az utóbbi években Európában is igen közkedvelt tánc, ahol a zene és a ritmus mellett megjelenik a gyerekek számára a játék, ami sokkal izgalmasabbá teszi a közös együttlétet. A kutatásban összesen 22 előkészítő osztályos, azaz 6-7 éves gyerek vett részt. A kísérleti csoport tagjai (n=9) 6 hónapon át, heti 2 alkalommal vettek részt egy 30 perces táncórán. A kontroll csoport tagjai (n=13) az iskolai foglalkozásokon kívül nem vettek részt fejlesztésen.

Kutatásunk hipotézise, hogy a kísérleti csoport a fejlesztés befejeztével sokkal elfogadóbb lesz a tanulási problémás gyerekekkel szemben, ugyanakkor figyelemi képességük javul és mozgásuk is harmonikusabb lesz. Eredményeink részben alátámasztották hipotéziseinket. Javulás figyelhető meg mind a figyelem és mind a mozgás területén, ugyanakkor a gyerekek attitűdjeiben egyelőre stagnálás mutatkozik, ami a fejlesztés rövidségével magyarázható és folytatásával változtatható.

Kulcsszavak: specifikus tanulási zavar, zumba, tánc, inklúzió, figyelem, mozgás

BATA ERZSÉBET

bata.erzsike95@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Péter-Szarka Szilvia

egyetemi adjunktus, DE BTK

Az iskolai teljesítményt befolyásoló nonkognitív tényezők és az intelligencia

A teljesítmény nemcsak az iskolában fontos, hanem egész életünket végigkíséri. Teljesítenünk kell a munkahelyen, családi és baráti körben, az iskolában. Dolgozatomban arra a kérdésre kerestem választ, hogy melyek azok a nonkognitív tényezők, amelyek befolyásolják a tanulók iskolai teljesítményét. Az intelligencia és az iskolai teljesítmény kapcsolata tagadhatatlan, ám egy bizonyos életkor után előtérbe kerülhetnek egyéb tényezők, amelyek alkalmasabbak az iskolai teljesítmény bejósolására. Kutatásom középpontjában a kitartás és az impulzivitás, az étellel való elégedettség, a tanulók sikerattribúciói illetve motivációi, aspirációi állnak, pontosabban ezen tényezők és az iskolai teljesítmény kapcsolata. Arra is kíváncsi voltam, hogy az intelligencia milyen mértékben képes bejósolni az iskolai eredményességet.

Kutatásomat 10-11. osztályos tanulókkal végeztem el. A kérdőíveket és teszteket 134 diák töltötte ki. A nonkognitív tényezőket önbevalláson alapuló kérdőívek segítségével vizsgáltuk, az intelligencia mérésére pedig a People Test Adaptív Intelligenciatesztjét használtuk. A tanulók iskolai teljesítményének jelzésére tanulmányi átlaguk tűnt a legalkalmasabbnak. Eredményeink alapján az iskolai teljesítmény szempontjából az intelligencia tűnik a legmegbízhatóbb prediktornak, azonban számos más tényező – mint a kitartás, az impulzivitás, a motivációk vagy a sikerattribúció – is befolyásolja, hogyan teljesít a tanuló az iskolában. Azt találtuk, hogy az iskolai teljesítmény szignifikáns kapcsolatban van az intelligenciával, az aspirációs motívummal, az intrinzik motivációk mértékével, a sikerattribúcióval és az impulzivitással. Míg ez utóbbival negatív korreláció figyelhető meg, addig a többi változóval pozitív irányú a kapcsolat. A kitartás és az iskolai teljesítmény között csupán tendenciaszerű összefüggést találtunk. Eredményeink alapján az extrinzik motivációk és az étellel való elégedettség nem áll kapcsolatban az iskolai teljesítménnyel.

BÉKÉSI TAMARA

mara.bekesi@gmail.com

rekreációs szervezés és egészségfejlesztés

BSc, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Kis Bernadett

tanársegéd, SZTE JGYPK

A kozmetikus szerepe az egészségfejlesztésben

Dolgozatomban a kozmetikus egészségfejlesztésben betöltött lehetséges szerepeit vizsgálom. Előzetes kutatásaim alapján kialakítottam három hipotézist. A kozmetikusnak szerepe van az emberek egészségfejlesztésben. A vendég és kozmetikus közt lezajló beszélgetések nagy részét teszik ki az egészséggel kapcsolatos témakörök. A kozmetikusok többsége egészségtudatos és ezt igyekszik átadni vendégeinek is. Ezeket a szakirodalmak állításaira és személyes tapasztalataimra alapozom. Kutatásomhoz online kérdőíves módszert alkalmaztam, mellyel összesen 75 főt értem el, akik mindannyian érvényes válaszokat adtak. A válaszok igazolták előzetes feltételezéseimet, a vizsgált csoport alapján a kozmetikusoknak fontos szerepe van az egészségfejlesztésben, kiemelkedően a szociális egészség, a fizikai egészség és az érzelmi egészség dimenzióiban.

BENCZE DOROTTYA FRANCISKA*dorottya.bencze@gmail.com*

Kognitív tanulmányok

MSc, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Természettudományi Kar

MARIÁN MIKLÓS*mmiklos91@gmail.com*

Kognitív pszichológia

MA, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:**Szóllósi Ágnes**tudományos segéd munkatárs, BME TTK*

**A tesztelés alapú tanulás hatékonyságának tényezői:
az ismétlés, a visszajelzés és a késleltetési idő szerepe**

A hétköznapiak során tapasztalhatjuk, hogy a megjegyezni kívánt információ hosszú távú emlékezeti megtartását jobban elősegíti az, ha teszteljük tudásunkat, mintha csupán újra átolvassuk az anyagot. Ezt a jelenséget hívjuk tesztelési hatásnak. A hatás robosztussága laboratóriumi körülmények között számtalanszor igazolást nyert. Emellett oktatási környezetben is egyre inkább beigazolódn látszik a szemlélet, mely szerint a tesztelés nem csupán egy ellenőrzési mód, hanem a tanulást elősegítő eszköz is. A kontrollált kutatások célja a hatás pontos megismerése, mely hozzájárulhat annak pedagógiai gyakorlatban való alkalmazásához. Jelen kutatás célja a tesztelési hatást befolyásoló egyes tényezők szisztematikus vizsgálata, melynek eredményeképpen pontosabb képet kaphatunk arról, hogy a tesztelés, mint tanulást elősegítő eszköz, hogyan alkalmazható a leghatékonyabban. Kutatásunk négy kísérletet foglal magában, melyek ugyanazt az ingeranyagot (szuahéli-magyar szópárok) felhasználva, egyazon populáció tagjaiban, nagyméretű minta feldolgozásával vizsgálták a kérdéses tényezőket. Négy kísérletben a következő változókat manipuláltuk: kezdeti tanulási körök száma; kezdeti tanulás után beiktatott szünet; gyakorlási körök száma; válasz helyességéről való visszajelzés; gyakorlási stratégiák – újratanulás és tesztelés – személyen belüli és személyek közötti változóként való meghatározása; valamint a gyakorlási körök és a végső felidézés között eltelt késleltetési idő hossza (5 perc vagy 1 hét). Megvizsgáltunk továbbá egy a tesztelési hatás eddigi irodalmában mellőzött változót is: az előhívás során mutatott helyes válaszok reakcióidejét, mely az információ felidézésébe fektetett erőfeszítés mutatója lehet. Eredményeink szerint az anyag ismétlésének optimális mennyisége 4 és 6 között van. Továbbá, a kezdeti tanulás után beiktatott késleltetés, valamint a visszajelzés szintén növeli a tanulás hatékonyságát. Végül, egyik legfontosabb eredményünk, hogy a tesztelési hatás a reakcióidő csökkenésében is megmutatkozik. Némely esetben a válaszok csökkenő reakcióidejében akkor is látható a tesztelt elemek előnye, amikor a felidézési teljesítményben (helyes válaszok aránya) nincs eltérés az újratanult és újratesztelt elemek között. Összefoglalva, rámutattunk, hogy egyes faktorok változtatásával hogyan javítható a tesztelés-alapú tanulás hatékonysága, valamint bevezettünk egy új mutatót (reakcióidő), ami által szintén mérhető a tesztelés, mint tanulási stratégia előnye.

BENCSEK BEÁTA

bencsikbeus@gmail.com

pszichológia BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Reinhardt Melinda

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Menstruációval kapcsolatos attitűdök és pszichés jellemzők összehasonlítása endometriózissal szenvedő, abból gyógyult és egészséges kontrollszemélyek csoportjában

A menstruáció természetes jelenség a nők életében, havonkénti ismétlődése az egészségesség jelzése (McPherson és Korfine, 2004). Előfordul azonban, hogy a normatív működés felborul, és a menstruáció során problémák jelentkeznek (Barnack és Chrisler, 2007), ez jellemző az endometriózissal is. Kutatásom során endometriózissal küzdő, abból gyógyult és egészséges nőket hasonlítottam össze menstruációs attitűdök és bizonyos pszichés jellemzők tekintetében.

Vizsgálatomban 129 nő vett részt, 34 endometriózissal küzdő (ákor=33,21 év; s=6,01), 40 gyógyult, ill. tartósan tünetmentes (ákor=33,3 év; s=5,36), és 55, életkor alapján illesztett egészséges kontroll (ákor=33,05 év; s=5,71). A kérdőív-csomag részét képezte a Menstruációs Attitűd Kérdőív és a Menstruációs Tünetlista (Brooks-Gunn és Ruble, 1980), a Mentális Egészség Kontinuum Skála (Keyes és mtsai, 2008), az rBDI (Beck és Beck, 1972), a Szubjektív Tünet Skála (Kroneke, Spitzer, Williams, 2002) és a Fájdalom Katasztrófizálási Kérdőív (Sullivan és mtsai, 1995). A menstruációs attitűdöket tekintve egy faktorban találtam eltérést; az egészséges kontrollhoz viszonyítva a beteg és a gyógyult csoport is úgy vélte, teljesítményére erőteljesebb hatással van a menstruáció. Eredményeim szerint a menstruáció alatt és előtt a betegséggel küzdők szignifikánsan több és erőteljesebb tünetet észlelnek a tünetmentes és az egészséges csoportnál. A betegcsoport menstruáció alatti szubjektív fájdalomélménye a legmagasabb, a gyógyult és az egészséges csoport között e tekintetben sincs különbség. Összhangban korábbi vizsgálatokkal a betegcsoport átlagosan több depresszív tünettel jellemezhető, mint a gyógyult és a kontroll csoportok. Szubjektív jóllét tekintetében csak a szociális well-being terén mutatkozott eltérés, érdekes, hogy a legrosszabb értékekkel a tünetmentes nők rendelkeznek. Továbbá kirajzolódott, hogy a beteg, és a gyógyult csoport is szignifikánsan nagyobb mértékben hajlamos a fájdalom katasztrófizálására.

Eredményeim rávilágítanak arra, hogy az endometriózissal küzdő nők ellátásában holisztikus szemléletmódra, a bio-pszicho-szociális nézőpontok együttes figyelembe vételére lenne szükség. Fontos szempontnak kellene lennie a menstruációval kapcsolatos élmények, tapasztalatok részletes felmérésének, valamint a fájdalomruminációt és felnagyítást csökkentő kognitív technikák alkalmazásának.

Kulcsszavak: menstruáció pszichológiai aspektusai, menstruációs attitűdök, menstruáció pszichés és testi tünetei, endometriózis

BENKŐ ANNAMÁRIA

benko.mayaa@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Csabai Krisztina

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

Az önkontroll és a megküzdési stratégiák kapcsolata

A műhelymunka témája az önkontroll és a megküzdési stratégiák kapcsolata, melyek a felnőttkori hiperaktivitás azonosításában kiemelkedő tényezők lehetnek. Kutatások szerint a felnőttkori hiperaktivitás vezető tünetei a függőségre való hajlam, a meggondolatlan cselekedetek, érzelmi nehézségek, a frusztráció és a stressz gyakori átélése, az alacsony önbecsülés és a robbanékonyság (Barkley, 1990). A megküzdés és az önkontroll kapcsolatát ilyen módon még nem vizsgálták, azonban a szakirodalmi eredmények arra mutatnak rá, hogy feltételezhető a kapcsolatuk.

A vizsgálathoz az Önkontroll skálát (Tagney, Baumeister & Boone, 2004; Lippai, 2008) és a Lazarus-féle Konfliktusmegoldó kérdőívet (Lazaruss & Folkman, 1984; Rózsa, és mtsai., 2008) használtam.

Eredményeim szerint a két változó között szignifikáns, de túlnyomórészt gyenge kapcsolat van ($r = 0,179$ $p < 0,001$). A hipotézisek alapján a magas önkontroll a problémafókuszú megküzdési stratégiák alkalmazására való hajlandósággal jár együtt, kiemelve az önfegyelem és a tervszerű problémamegoldás kapcsolatát, míg az érzelemfókuszú megküzdési stratégiák az alacsony önkontrollal állnak kapcsolatban. A két oldalról történő bizonyítás kizárja, hogy csupán egy mediáló tényező okozza a kapcsolatot, azonban a gyenge korrelációk miatt jelenléte mindenképpen feltételezhető.

Kulcsszavak: megküzdés, önkontroll, problémaközpontú megküzdés, érzelemközpontú megküzdés

BOGNÁR MÁRIA

bognarmaria@gmail.hu

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Pacsuta István

adjunktus, EKE GTK

**A hátrányos helyzetű általános iskolások jövőképét befolyásoló
iskolai háttértényezők vizsgálata**

A mai napig megoldatlan feladat a társadalmi rétegződés által perifériára szorult családok mobilitási esélyeinek biztosítása. Az intergenerációs mozgás lehetősége némely társadalmi szegmensen belül szinte lehetetlen vagy nagymértékben korlátozott. A „hátrányos helyzet” megnevezés már a többségi társadalom stigmatizáló bélyege, ami egyenlő az egyén életesélyeinek korlátozott számával. Az oktatási rendszernek mindenki számára elérhető objektív mobilitási csatornáknak kellene lennie, viszont a legtöbb esetben ennek az ellenkezője érvényesül, ami magában foglalja a szegregációt (feltételhez kötött bemenet és kimenet), az iskolai sikertelenséget/kudarcokat és a leszakadók magas arányát. Pályamunkámban leginkább azt szeretném vizsgálni, hogy a hátrányos helyzetű fiatalok hogyan érvényesülnek az iskolai életben, ebbe beleértve a sikereket és kudarcokat, valamint ehhez kapcsolódóan szeretném még kutatni a továbbtanulással kapcsolatos aspirációjukat. A kvantitatív adatfelvétel során alkalmazott kérdőív tematikus struktúráját egyénileg készítettem el, összehasonlítva más, az enyémhez hasonló jellegű kutatásokkal, illetve az azokban szereplő hipotézisek elemzéseinek összegzése alapján. Strukturálisan a kérdőívem 3 részre osztható. Az első egy személyesebb jellegű rész, az anonimitás megsértése nélkül leginkább a szülői és a tanulói egyéni iskolai eredményességre és az iskolai viszonyokra vonatkozik, a második rész az iskolai motivációra tér ki, a harmadik pedig a továbbtanulási szándékokra és a hozzá társított jövőképekre. A kérdőív második tagolási szintje leginkább az iskola erősségeire, gyengeségeire és az azokhoz kapcsolódó motivációs faktorokhoz kapcsolódik. Ezen belül kitérek még a tanulási nehézségekre, az iskolai konfliktusokra, a kapcsolati rendszer erősségére és az eddig megélt sikerélményekre. A kutatásom harmadik és egyben utolsó fejezetében a tanulók továbbtanulási aspirációit vizsgálom, ehhez kapcsolódóan a befolyásoló tényezőket, a tanulás felértékelődéséhez kapcsolódó viszonyt és a kortárscsoporthoz társított viselkedésmintákat. Szociálpedagógusként olyan iskolai közegben vagyunk „jár-tasak” és nemcsak én, hanem a hozzám hasonló szakemberek is, ahol a közösség jelentős része hátránnyal/hátrányokkal küzd, ehhez kapcsolódóan pedig nem a szakadékok ok-okozati összefüggéseire keresem a választ, inkább lehetséges hidakat szeretnék építeni az általam érdekelt célcsoportok életesélyeinek növelésére.

BORBÁS CSABA

borbasc@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

HADNAGY ESZTER

eszterhadnagyester@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Kiss Paszkál

egyetemi docens, KRE BTK

Explicit és implicit viszonyok és a vezető percepciója a szervezetben

A kutatásunk célja, hogy feltárjuk, hogy a szervezetek struktúrája milyen hatással van a vezetők és beosztottak közötti hatalmi távolságra. Vizsgálatunk fő kérdése az, hogy a szervezeti struktúrából eredő személyközi hatalmi különbség, a diszpozicionális tényezőkkel interakcióban hogyan alakítja az aktuális vezetőről alkotott explicit és implicit képet. Eredményeinkkel szeretnénk rámutatni, hogy a szervezeti struktúrának elsősorban a vezetők hatalmi eszközeiről alkotott explicit megítélésre van befolyása, míg az implicit megítélésre kevésbé. Jelen kutatás pozitív együttjárást talált a szociális dominancia orientáció és az ún. harsh vagy durva vezetői hatalmi forráshasználat között. Azok a személyek, akik a hatalmat szükségszerűnek és természetesnek tartják a büntetésre, kényszerítésre és személyes státusból fakadó hatalmi különbségekre hivatkozó vezetői viselkedésre, válaszkészebbek, illetve ilyen vezetőt ismernek fel saját felettesük személyében. Ezen kívül a magas szociális dominancia orientációval rendelkező személyek vezetőjüket dominánsabbnak érzékelték, mint azok, akiknek szociális dominancia orientációjuk alacsonyabb. Minél erősebb tehát egy egyén azon személyes diszpozíciója, hogy a hatalom használata, megléte szükségszerű és helyes, annál inkább gondolják úgy tudatosan, hogy egy vezetőnek dominánsnak kell lennie. A kutatásban vizsgált két szervezeti struktúra között várt explicit és implicit vezetői kép különbsége nem igazolódott, a két szervezeti struktúra munkahelyi elégedettség és hatalmi távolság szempontjából sem különbözött szignifikánsan.

Kulcsszavak: személyközi hatalom, szervezeti struktúra, munkával való elégedettség, szociális dominancia orientáció

BOZÓ REBEKA

mangooban@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hudák Mariann

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

Szomjúság fokozása vizuálisan bemutatott szubliminális ingerek segítségével

A dolgozatban ismertetett kutatás során filmrészletbe ágyazott szubliminális ingerek hatását vizsgáltam diákok körében. Kísérletem fő kérdése az volt, hogy a nagyon rövid ideig (szubliminálisan) bemutatott tartalmak képesek-e fokozni a szomjúságot. A vizsgálatban fedőtörténetet használtam, miszerint az alapvető motivációs szükségletek hatását vizsgálom a figyelmi folyamatokra. Az ivással vagy szomjúsággal kapcsolatos (pl. pohár víz, vagy vizet fogyasztó személy) ingerek egy filmrészletbe beágyazva, hozzávetőleg 16,67 milliszekundum időtartamig villantak fel. A négy vizsgálati csoport a következőképpen alakult a kísérlet során: két csoport részt vett egy "ízérző tesztben", amely valójában a szomjúság kiváltása érdekében sós sütemények kóstolásából állt (Aarts, Dijksterhuis, & De Vries, 2001). Az egyik csoport vizuális bemutatással szubliminális cél-releváns ingereket kapott, a másik csoport random tárgyakról kapott szubliminális vizuális ingereket a bemutatott filmrészlet során. A másik két csoport abban különbözik az előzőktől, hogy nem vettek részt az "ízérző tesztben". Strahan, Spencer és Zanna (2002) szerint, ha a személy már rendelkezik egy alapvető motivációval, akkor az fokozható szubliminális úton. Jelen esetben a szomjúság a motívum, és az elmélet szerint a szubliminálisan bemutatott szomjúsággal kapcsolatos ingerek fokozhatják a személy már meglévő szomjúságát. A kísérlet során bemutatott filmrészlet megtekintése előtt és után is tízfokú Likert-skálán mértem meg, hogy milyen szomjasnak érzik magukat a személyek. Valamint személyenként fél literes ásványvizet osztottam ki, melynek segítségével mértem a vizsgálati személyek szomjúságra irányuló motivációját. Eredményként a csoportok között nem találtam szignifikáns különbséget abból a szempontból, hogy mennyi vizet fogyasztottak, valamint milyen választ adtak a szomjúsággal kapcsolatos kérdésekre.

BUDAI TÍMEA*budaitimo@gmail.com*

Pszichológia MA, 9. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

HAUK BARBARA*haukbarbi@gmail.com*

Pszichológia MA 9. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezetők:**Dr. Pohárnok Melinda**egyetemi adjunktus, PTE BTK**Dr. Lénárd Katalin**egyetemi adjunktus, PTE BTK*

**A család működése, az apa helye a családban
– a családi együttműködés függvényében**

A szülő-gyermek kapcsolat vizsgálata évtizedek óta meghatározó szerepet tölt be a fejlődéslélektani kutatásokban, ám ezen esetek döntő részében az anyagyermek kapcsolatra fókuszálnak, míg az apák szerepe háttérbe szorul. Dolgozatunkkal e hiátus pótlására törekszünk. Kutatásunk elméleti háttere két fő részre osztható. Az első részben a család rendszerelméleti megközelítését alapul véve, valamint az Olson-féle Circumplex modellre támaszkodva határozzuk meg a családi működés összefüggéseit, a családtípusokat, valamint a családi alrendszerket, különös tekintettel a párkapcsolatra. A második részben az apák családban és gyermekük életében betöltött, kétségtelenül fontos szerepén van a hangsúly, melyet az apai bevonódás mértékén és a mögötte rejlő motivációkon keresztül tanulmányozunk. Célunk tehát egyfelől a családi rendszer működése és a családi együttműködés közti kapcsolat feltérképezése; másfelől az apa-gyermek közti kapcsolat mélyebb megértése.

Vizsgálatunkban a mélyebb megértés érdekében kvalitatív és kvantitatív módszereket ötvöztünk az apai bevonódásra és annak motivációira vonatkozóan. 21 család; 4-7 éves óvodás, illetve első osztályos gyermekek és szülei vettek részt a vizsgálatban. A szülők egy-egy kérdőívesomagot töltenek ki a családi életre, a párkapcsolati elégedettségre. Ezen felül az apa–anya–gyermek triádok részt vesznek egy történetmesélés feladatban, ahol arra kérjük őket, hogy hárman konstruáljanak meg egy örömteli élményhez, illetve egy olyan szeparációs helyzethez kapcsolódó történetet, amikor szükségük lett volna az apára, aki aktuálisan nem volt elérhető, tehát nem volt közvetlenül részese az élménynek. A kérdőíves adatok és a lekódolt történetek adatainak összevetésekor hipotézisünk, hogy a szervezeten működő családok narratívái koherensek lesznek, amely nem függ majd a történet típusától. A családtagok közel azonos mértékben vesznek részt a történet konstruálásában, függetlenül attól, hogy jelen voltak-e az eseménynél, vagy sem. E tekintetben elvárásainktól eltérő eredményeket kaptunk, amelyet valószínűsíthetően az apáknak a szeparációs történetekben való részvételének drasztikus csökkenése okozott. Másik feltevésünkben a szülői interakciós változók között markáns mennyiségi eltéréseket vártunk a történeteket meghatározó narratív karakterek mentén, mely csak részben nyert igazolást. Ennek legfőbb okát az alacsony minta elemszámban feltételezzük.

BUDINSZKI CINTIA

cintia.budinszki@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Csabai Krisztina

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

A kötődési stílus és a féltékenység vizsgálata

Kutatásom a féltékenység mérését, s ehhez kapcsolódva egy, a féltékenység mérésére alkalmas magyar nyelvű, validált kérdőív kialakítását tűzte ki célul. A féltékenység érzelme a fogalmi meghatározása alapján akkor keletkezik, amikor a személy egy romantikus kapcsolat létének vagy minőségének veszélyét percipálja, ezáltal öntértékelése fenyegetettségét, vagy elvesztését is elővételezi. Magyar nyelven a féltékenység mérésére alkalmas kérdőív nem volt, így műhelymunkám célja a féltékenység mérésére alkalmas mérőeszköz kialakítása volt. A meghatározás alapján a kötődés minőségének függvényében kívántam a féltékenység mértékét feltérképezni. A féltékenység méréséhez a Self-Report Jealousy Scale (Bringle & Evenbeck, 1979) kérdőívet használtam. A kötődési stílusok vizsgálatára a Bartholomew és Horowitz modelljén alapuló Relationship Scale Questionnaire-t (Csóka, Szabó, Sáfrány, Rochlitz, & Bódizs, 2007) használtam. Eredményeim szerint a féltékenység háttérében álló változók a gyanakvás, az elutasítás, a szexuális hűtlenség és a testvérféltékenység. A féltékenység a kötődési minőség függvényében eltérő intenzitással van jelen: a biztonságosan és az elkerülő módon kötődő személyek kevésbé féltékenyek, míg a bizalmatlan és az aggodalmaskodó személyek egyaránt jellemezhetők a féltékenység intenzív megjelenésével. A határ vonal az érzelm átélésének erőssége szempontjából a biztonságos és elkerülő, valamint a bizalmatlan és aggodalmaskodó klaszterek között húzódik. A kérdőív a statisztikai mutatók és a kötődési minőséggel való kapcsolat alapján alkalmasnak bizonyul a féltékenység mérésére.

Kulcsszavak: féltékenység, kötődés, felnőtt kötődés, romantikus féltékenység, féltékenység-skála, kötődésmélelt

CHRISZTÓ ZITA

zita.chriszto@gmail.com

pszichológia BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezetők:**Dr. Látos Melinda**klinikai pszichológus, SZTE ÁOK**Dr. Csabai Márta**egyetemi tanár, tanszékvezető, SZTE BTK*

Longitudinális vizsgálat: pszichológiai faktorok a vesetranszplantáció sikerességében

Kutatásunk célja azon pszichológiai tényezők feltérképezése volt, amelyek hatással lehetnek a vesetranszplantáción áteső betegek egészségügyi állapotára, felépülésére. Kiemelt kutatási célunk volt megvizsgálni, vajon a pszichológiai faktorok milyen hatással vannak a donor vese működésére rövid-, illetve hosszútávon egyaránt. Vizsgáltuk a betegek depresszió és szorongás szintjét (Kórházi Depresszió és Szorongás Skála), a betegségpercepciót (Rövid Betegségpercepció Kérdőív), a testkép változását (Szerv és Ember rajza), a poszttraumás növekedést (Poszttraumás Növekedésérzés Kérdőív), a donorral és a műtéttel kapcsolatos érzéseiket (Transzplantált Szerv Kérdőív), valamint a betegségprezentációt (PRISM-D nonverbális rajzteszt). A vese allograft működését a vérkép és a szövettani eredmények segítségével követtük nyomon. A kutatásba 32 krónikus veseelégtelenségben szenvedő pácienset vontunk be, akik vesepótló kezelésre szorulnak a Szegedi Tudományegyetem Orvostudományi Kar I. számú Belgyógyászati Klinika Dialízis központjában, és felkerültek a vesetranszplantációs várólistára. Eredményeink szerint azon betegek, akik már a várólistára kerüléskor jobb pontszámot értek el a BIPQ koherencia alskáláján, a transzplantáció utáni első havi kontroll során jobb eGFR értékeket mutattak, melyet később a féléves és az egy éves eGFR értékek is alátámasztottak. Tehát a páciensek egészségi állapotának javulásában jelentős szerepet tölt be a tünetek és a betegség megértése. A rajztesztek eredményeiből kiderült, hogy kevésbé érezték betegségüket fenyegetőnek, akik jobb vesefunkciós eredményeket mutattak. Az idegen szerv elfogadásának nehézsége kapcsolatban állt a vese allograft működésével, hiszen megemelkedett a Transzplantált Szerv Kérdőív Pszichológiai rejekció alskálája azon betegeknél, akiknél alacsonyabb volt az egy éves eGFR érték. Eredményeink szerint azon páciensek veséje jobban funkcionált egy évvel a műtét után, akik a műtét előtt kevésbé szorongtak. Kutatási eredményeink szerint az általunk alkalmazott tesztbatteria alkalmas a transzplantáció komplex, világviszonylatban is kevésbé kutatott pszichoszomatikus mechanizmusainak mélyebb megértésére. Hosszú távú célunk a komplex pszichológiai szűrőprogram rutinszerű bevezetése, mely segítségével a transzplantált páciensek minél teljesebb gyógyulását segíthetjük elő.

Kulcsszavak: vesetranszplantáció, pszichoszomatika, pszichológiai faktorok, operáció utáni felépülés

CZÉH SÁNDOR

czehsasa@gmail.com

Kulturális örökség tanulmányok
MA, 3. félév

Eszterházy Károly Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

HÉJJAS FLÓRA

megcabotfan@gmail.com

Kulturális örökség tanulmányok
MA, 3. félév

Eszterházy Károly Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. habil. Viskolcz Noémi
főiskolai tanár, ME BTK

Egy város kulturális emlékezete: Eger emléktáblái

Dolgozatunkban Eger város emléktábláival foglalkozunk. A köztéri szobrok, emlékművek, emléktáblák a társadalmi emlékezet tárgyasult jelei. Az emléktáblák kifejezik a viszonyt a város kulturális örökségéhez, a városgyarapító ősökhöz, állításuk mindig fontos társadalmi ünnep. A dolgozat logikai felépítése során arra törekedtünk, hogy az olvasó az emléktáblákon keresztül megismerhesse a város kulturális öröksége legfontosabb jellegzetességeit. Az emléktáblákat felkutattuk, majd ezt követően különböző szempontok szerint feldolgoztuk őket, és kidolgoztuk azokat az emléktáblákkal kapcsolatos témaköröket, amelyek segítenek elhelyezni a témát nemzetközi és hazai kontextusban.

A dolgozat öt nagyobb fejezetből áll a következőképpen:

Az I. fejezetben kerül bemutatásra a kulturális emlékezet és közösség viszonya, valamint Eger város kulturális örökségének főbb aspektusai. A II. fejezetben az emléktáblák kutatásainak részleteit mutatjuk be, ismertetjük az angol és magyar emléktábla állítás gyakorlatát, illetve az emléktábla kutatás magyar nyelvű eredményeit és a saját kutatásunk módszertanát. A III. fejezetben az egri emléktábla állítási gyakorlat négy időszakát összegezzük, konkrét példákkal is illusztrálva az egyes korszakok jellegzetességeit. A IV. fejezet vázolja a kutatásaink tényleges eredményeit diagramokkal szemlélítve és magyarázó szöveggel ellátva. Ezen eredmények alapján rajzolódnak ki azok a tendenciák, amelyek korszakokon keresztül Eger város kulturális emlékezetét meghatározzák. Végül az V. fejezetben az egész kutatás került összegzésre a tapasztalatokkal, élményekkel és a kutatás eredményeit hasznosító jövőbeli tervek bemutatásával együtt. A dolgozat befejezéseként csatoltuk azt a több mint 200 emléktáblát leíró adattárat, amely több hónapos munkánk eredményeként született meg és bemutatja Eger történetének és kulturális örökségének legszebb részeit.

CSAHOLCZI ANNAMÁRIA

annamaria.cs@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárcei Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Katona Vanda

adjunktus, ELTE BGGYK

Médiaintegráció – A médiakommunikációban megjelenő fogyatékoság

A kutatás a média és a fogyatékoság egy lehetséges közös metszetére kívánja felhívni a figyelmet, ezt szűkítve pedig a fogyatékoság helyzetének, jelenlétének egy lehetséges elhelyezését, elhelyezkedését a médiában, a médiakommunikációban. E két „világ” találkozása azért lehet érdekes és újszerű, mert noha mind a fogyatékoság, mind a média velünk élő valóság, valahogy eddig mégis kevés figyelmet kapott, kevésbé kutatott terület(ek)ről van tehát szó. Kutatási feltevésem, hogy létezik médiaintegráció és médiaszegregáció, valamint ezek együttes jelenléte révén a spontán vagy hideg médiaintegráció. Másrészt pedig azt feltételezem, hogy ma Magyarországon fogyatékoság tekintetében spontán vagy hideg médiaintegráció valósulhat meg. Tovább bontva feltevéseimet a médiaintegráció a következőkben jelenhet meg: a fogyatékoság széles médiafelületen, számos médiatartalommal és szakembereket, valamint érintetteket is bevonva jelenik meg a médiakommunikációban. Ezzel szemben a médiaszegregáció is jelen lehet, mert: a média fogyatékoságtípusok szerint szelektál, valamint a medikális paradigma meghatározóan jelen van a médiakommunikációban. A kutatás első egységében a szakirodalom segítségével fejtem ki a fogyatékoság, a média, valamint az integráció–szegregáció mibenlétét, különböző aspektusokból vizsgálódva. A kutatás másik egységében pedig egy egyhetes médiafigyelés eredményeit írom le.

Az eredmények azt tükrözik, hogy létezhet médiaintegráció, médiaszegregáció és spontán vagy hideg médiaintegráció a fogyatékoság tekintetében. Továbbá, hogy széles médiafelületen és számos médiatartalommal jelenik meg, a szakemberek és érintettek részvétele viszont meglehetősen hiányos. Valamint működhet a mediaszelekció fogyatékoságtípus tekintetében, ellenben a medikális paradigma szinte alig jelenik meg. További megfigyelés tárgyát képezi a média által kultivált fogyatékos emberkép, ami nem mutat egységes vagy kategorizálható képet. Célszerű lenne további kutatásokat tenni a két téma közös metszete kapcsán, valamint a médiát „segíteni” a fogyatékoság minél relevánsabb és aktívabb megjelenítésében.

Kulcsszavak: fogyatékoság, média, médiakommunikáció, integráció, szegregáció

CSAPÓ GYÖNGYVÉR VIRÁG

vignettus@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Putz Ádám

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

A Special Mach Test (SMT) alapjai: a machiavellizmust mérő tesztek kapcsolata saját állításokkal

Dolgozatomban a machiavellizmus mérésére szolgáló teszteket vizsgáltam, mert a célom az volt, hogy megtudjam, mennyire megbízhatóak a jelenlegi kérdőívek, melyek a machiavellizmust hivatottak mérni, illetve, hogy a saját állításokból álló tesztem alkalmas-e a machiavellizmus vizsgálatára. Kutatásomban három tesztet alkalmaztam: a MACH-IV-et, az MPS-t, valamint az általam létrehozott SMT-t, melyet egyetemista korosztályba tartozó diákokkal (n=294) tölttettem ki online kérdőív formájában. Az eredmények tanúsága szerint a legmagasabb reliabilitással az SMT rendelkezett, melyet faktoranalízis segítségével lerövidítettem és faktorokra osztottam. A három teszt összevetésekor közepes kapcsolat mutatkozott az SMT és az MPS között.

Kulcsszavak: machiavellizmus, MACH-IV, MPS, SMT, validitás, PCA, Cronbach- α

CSERTŐ BETTINA

robetto430@gmail.com

tanító

BA, 7. félév

Eötvös József Főiskola

Bajcsy-Zsilinszky Utcai Campus

Témavezető:

Dr. Bíró Violetta

főiskolai docens, EJP P

A tanító együttműködési lehetőségei az iskolapszichológussal

Napjainkban egyre több olyan tanuló van minden osztályban, akik egyéni bánásmódot igényelnek. Vannak tanulási nehézséggel küzdők, magatartási- és beilleszkedési zavarokat mutatók, tehetségesek, tartósan betegek (például asztmások, ételallergiások) és még hosszan sorolhatnám. A tanító gyakran egyedül kell, hogy megbirkózzon a nem kis feladattal, pedig team-munkában sokkal könnyebben és hatékonyabban lehet eredményeket elérni. Dolgozatomban azt vizsgálom, hogy az iskolapszichológus és a tanító milyen területeken tud együttműködni, és közösen milyen módszerekkel tudják segíteni a tanulók személyiségfejlését.

CSORDÁS GEORGINA

csordas.georgina@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hargitai Rita

egyetemi docens, PPKE BTK

Szürke hétfvégek?! A vasárnapi neurózis jelenségének mérhetővé tétele

Jelen vizsgálat egy napjainkban is megfigyelhető, mégis kevésbé kutatott jelenséget, a vasárnapi neurózt tárja fel, és kísérli meg empirikusan is mérhetővé tenni. A vasárnapi neurózis jelenségét Victor E. Frankl leírása alapján a lét szubjektíven átélt értelmességének hiánya adja. Ez három aspektusban jelenik meg a mindennapokat tekintve: a szabadidő struktúrátlansága, mely főleg a hétfvéken jelenik meg kifejezetten, a figyelmet az élet értelmetlenségéről elterelő zajok, melyek egyszerű ingerek és jelentés nélküliek, produktivitásra nem ösztönzőek, valamint a hétköznapiakat kitöltő munkavégzés. Utóbbihoz hasonló, már sokat kutatott jelenség a munkamánia. A munkamánia és a vasárnapi neurózis közös jellegét a fokozott munkavégzés mellett a közös személyiségjellemzők adják, melyeket jelen kutatás Cloninger bioszociális modelljén belül vizsgál. A kutatás 80, jelenleg munkaviszonnal rendelkező személy bevonásával történt. A vizsgálathoz egy munkamánia kérdőív (Word Addiction Risk Scale), és Cloninger TCI (Temperament and Character Inventory) kérdőíve lett alkalmazva. A vasárnapi neurózis mérésére pedig egy kérdőív lett létrehozva, melyet az előbbi két mérőeszköz segítségével validáltunk. Így elmondható, hogy a vasárnapi neurózis egy létező, és empirikusan mérhető jelenség, ami együttjárást mutat a munkamániával. Emellett azonosítottunk közös személyiségjellemzőket, melyek képesek bejósolni a két jelenséget. Ez a két karakterjellemző az önirányítottság faktorába tartozó önfogadás és a felelősségérzet, melyek a vasárnapi neurózis, valamint az élet szubjektív értelmének megélésében alapvető szerepet töltenek be.

CSÓK CINTIA

csokcintia@gmail.com

Szociálpedagógia BA, 7. félév

Debreceni Egyetem

Gyermekevelési és Felnőttképzési Kar

*Témavezető:**Dr. Gortka-Rákó Erzsébet
főiskolai docens, DE GYFK*

**A burnout vizsgálata a gyermekjóléti, gyermekvédelmi
intézményekben dolgozó szociális szakemberek körében**

A kutatások azt mutatják, hogy a munkahelyi kiégés egy aktuális probléma, különös tekintettel a humán szférában dolgozóakra. A gyermekvédelem egy különösen érzékeny szegmense a humán szférának, hiszen a segítők napi kapcsolatban állnak nehéz sorsú gyermekekkel, ezáltal sokszor elkerülhetetlen, hogy érzelmileg erősebben bevonódjanak.

A kérdőíves vizsgálatot Debrecenben, gyermekjóléti alapellátás (család- és gyermekjóléti központ, család- és gyermekjóléti szolgálat, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona) és gyermekvédelmi szakellátás (területi gyermekvédelmi szakszolgálat, gyermekotthon, lakásotthon, nevelőszülői hálózat) intézményeiben végeztem, 50-50 fővel. Kutatásom során Petróczi Erzsébet és a Csongrád Megyei ÁNTSZ Egészségnevelési Osztálya által összeállított kérdőív – Kérdőív a humán szakmákban dolgozók közérzetének vizsgálatára (szociális szféra) – egy átalakított, rövidített változatát; Pines, Aronson, Kafry burnout kérdőívével együtt alkalmaztam. A burnout kérdőív eredményei alapján a válaszadók 35%-a mutatta a kiégés valamely fokát. Összehasonlítottam a két ellátási területet: vizsgálatomban a szakellátás területén magasabb a kiégés mértéke és ezt a tünetek is alátámasztották, hiszen 16 tünetből 13 tünet átlagértéke lett nagyobb a szakellátásban dolgozók körében. Munkahelyi stresszor tényezők tekintetében a gyermekjóléti alapellátás területén első helyen állt az anyagi megbecsülés hiánya, ezt követte a szociális szférában történő változások és a sok adminisztráció. A gyermekvédelmi szakellátás területén szintén az anyagi megbecsülés hiánya került az első helyre, ezt azonban a kliensekért érzett nagy felelősség és a tárgyi feltételek hiánya követte. Vizsgáltam a pályaelhagyás jelenségét: a megkérdezettek 45%-a gondolt már arra, hogy elhagyja a segítő szakmát. A kollégák pályaelhagyási okaként az anyagiakat jelölték meg a legtöbben. Kiemelendő azonban, hogy a válaszadók többségét a hivatástudat tartja a pályán. Végül keresztábrával megvizsgáltam a pályaelhagyás gondolata és a kiégés közötti kapcsolatot. A hí-négyszet próba szignifikancia szintje ($p < 0,05$, sig.: 0,018) alapján van kapcsolat a két változó között, tehát akiknél megjelent a pályaelhagyás gondolata, kiégettebbek, mint azok, akik még nem gondoltak rá. Véleményem szerint a megoldás három szintű: az egyéni felelősség mellett nélkülözhetetlen a szervezet mentálhigiénés szemlélete és az állam szerepe. A dolgozói béremelés mellett fontosnak tartom az életpályamodell bevezetését.

DECSI VIKTÓRIA

decsi.viki@gmail.hu

Pszichológia BA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

DOBROTKA KATINKA

Pszichológia MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

PODINA IVETT

sziaivett@gmail.com

Pszichológia MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Németh Dezső

docens, ELTE PPK

Janacsek Karolina

adjunktus, ELTE PPK

Egyedül vagy társakkal? Implicit és explicit szekvenciatanulás

Ahhoz, hogy alkalmazkodni tudjunk, egész életünk során különböző készségeket kell elsajátítanunk: a kognitív, szociális vagy motoros készségek mind hozzásegítenek minket a sikeres alkalmazkodáshoz. Ez a fajta tanulás történhet tudatosan és tudatosság nélkül. Fontos tehát, hogy jobban megértsük a készségszintű tanulás explicit és implicit folyamatait. A szakirodalomban ezen kívül nagy hiány van a különféle tanulási, emlékezeti folyamatok társas helyzetben történő vizsgálataiból. Hangsúlyozni szeretnénk, hogy mindennapjaink során másokkal vagyunk körülvéve, és főként ezek a készségszintű tanulások társak jelenlétében történnek. Jelen tanulmányban célunk volt szakítani a hagyományos kísérletvezető-kísérleti személy eljárással. Kutatásunk során az alternáló szeriális rekaciódó (ASRT) feladat társas helyzetre módosított változatait használtuk, emellett a feladat jellegét is manipuláltuk azáltal, hogy létrehoztunk egy explicit változatot is, így egy tudatosabb tanulást modelláltunk. A feladat jellege (implicit ill. explicit változat) és a helyzet (egyéni ill. társas) alapján négy csoportba soroltuk a résztvevőket (N=119), és a tesztfelvétel két egymást követő napon történt. Az egyéni csoportokban egyedül vettek részt, a társas csoportokban ketten végezték a feladatot. Eredményeink azt mutatják, hogy van különbség az egyéni és társas helyzetben tanulás között, illetve a feladat jellegétől függően is találtunk eltéréseket. Explicit szekvenciatanulás esetében (reakciódőben) az egyedüli csoport volt hatékonyabb a társasnál, míg ez fordítva történt implicit szekvenciatanuláskor, ahol (pontosságban) a társas csoport tanult jobban. Általában az explicitebb feladat mutatott jobb tanulást, vagyis az, hogy a személyek tudatában voltak a szekvenciát követő- és random elemeknek, segítette őket, csoportoktól (egyéni vagy társas) függetlenül. Kutatásunk rámutat arra, mennyire fontos figyelembe vennünk milyen környezetben tanulunk vagy emlékezünk (oktatásban/munkafolyamatok betanulásakor/klinikumban), hiszen egy másik személy jelenléte alapjaiban képes megváltoztatni tanulási, emlékezeti folyamatainkat.

DECSI VIKTÓRIA

decsi.viki@gmail.hu

Pszichológia BA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

DOBROTKA KATINKA

Pszichológia MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

PODINA IVETT

sziaivett@gmail.com

pszichológia MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Németh Dezső

docens, ELTE PPK

Janacsek Karolina

adjunktus, ELTE PPK

Vonáshasonlóságok hatása implicit és explicit szekvenciatanulásra

A társas közeg formálni képes az emlékezet és tanulás folyamatait, de a témában született kevés tanulmány közül korábban még egy sem vizsgálta az implicit, készségszintű tanulás összefüggéseit a személyiségvonások és az interperszonális összeillés tükrében. Jelen tanulmányban arra keressük a választ, hogy a személyek párban végzett szekvenciatanulási feladat során képesek-e elsajátítani partnerük rejtett sorozatát is alternáló szeriális reakcióidő feladatban (ASRT – Howard & Howard, 1997). További kérdésként merült fel, hogy a feladat jellegén túl (implicit vagy explicit változat) a személyiségvonások, illetve a partnerek személyiségvonásbeli összeillése hogyan függ össze a jobb tanulási teljesítménnyel. A szekvenciatanulás vizsgálatára ASRT feladat implicit és explicit változatainak, társas helyzetre módosított verzióit alkalmaztuk. A személyiségvonások mérésére a rövidített, magyar nyelvre adaptált Big Five Inventory kitöltését kértük a személyektől (Farkas & Orosz, 2013; John & Srivastava, 1999). A tesztfelvétel két egymást követő napon történt, hogy a tanulás konszolidációját is meg tudjuk figyelni. A társas hatás vizsgálatára mind az implicit, mind az explicit feladathelyzetben két csoportba soroltuk a személyeket, így összesen négy csoportot figyeltünk meg: első nap az egyéni csoportokban egyedül vettek részt (1. implicit egyéni/ 2. explicit egyéni), a társas csoportokban (3. implicit társas/ 4. explicit társas) ketten végezték a feladatot. A másnap tesztfázisra a társas csoportok tagjai egyedül érkeztek, és ekkor teszteltük, hogy a sajátjukon kívül a másik szekvenciát is sikerült-e megtanulniuk. Legfontosabb eredményünk, hogy a személyek képesek voltak elsajátítani a feladatot szempontjából irreleváns, rejtett szekvenciát is. A társas csoportokban tanulóknál azt is megfigyeltük, hogy minél nagyobb eltérés mutatkozott a partnerek között extraverzió vonás tekintetében, annál jobban sajátították el a másik szekvenciáját. A téma további kutatásra érdemes, hiszen eredményeink rávilágítanak az elme önkéntelen feldolgozási folyamatainak érzékenységére, valamint arra, hogy a teljesítményben kifejeződő készségtanulás mértéke társas helyzetben a partnerek vonásbeli összeillésétől is függhet.

DEMÉNY DORINA

demenydor93@gmail.com

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hadnagy József

főiskolai docens, EKE GTK

Kisiskolás korúak szociális készségei, a devianciában való veszélyeztetettség tükrében – a szociálpedagógia szemszögéből

Mindnyájan egy adott szociokulturális közegbe születünk bele. Az életünket meghatározó interakciók nem különíthetők el attól a társadalmi közegtől, ami-ben élünk. Annak érdekében, hogy számunkra megfelelő módon tudjunk kapcsolatokat kialakítani ebben a közegben, olyan készségekre van szükségünk, amik lehetővé teszik a társadalmi érvényesülésünket. Egyre többet hallunk arról, hogy új börtönök építésére van szükség, továbbá a statisztikák szerint növekszik a szenvedélybetegek száma. Ezek a tények beavatkozásra sürgetik a szakembereket. A deviáns magatartások nem egyik napról a másikra alakulnak ki, hanem egy olyan folyamat során, amit deviáns karriernek nevezünk.

Szociálpedagógusként fontosnak tartom a szociális készségek fejlesztését, és azt is gondolom, hogy minél többet tudunk a célcsoportok szociális készségeinek sajátosságairól, annál hatékonyabban leszünk képesek az intervenciók megtervezésére. Dolgozatomban a fentiek figyelembe vétele miatt helyeztem fókuszba a szociális készségeket. Mivel a szociálpedagógia egyik központi kérdése a disszociatív tünetekkel leírható egyének, csoportok, közösségek köré szerveződik, ezért törekszem arra, hogy összefüggésbe hozzam a devianciára utaló veszélyeztető tényezőket, sajátosságokat és a szociális készségek összetevőit.

Kutatásomban a szociális készségek és a deviancia faktorainak összefüggésére fókuszáltam, egy olyan korosztály – a kisiskolások – esetében, akiknél a fejlesztés lehetőségei adóttak.

DENGYEL KINGA

dengyelkinga@gmail.com

Klinikai- és egészségpszichológia

MA, 4. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Mirnics Zsuzsanna

egyetemi docens, KRE BTK

Fiatal felnőtt örökbefogadottak életút-rajzainak elemzése

Vizsgálatunk folytatása egy már megkezdett kutatásnak (Dengyel, 2014). Jelen pályamunkában tizenkét, zárt örökbefogadással adoptált 18-30 éves valamint nem, kor és végzettség alapján illesztett tizenkét kontroll személy vett részt. Az alanyokkal életúttrajz-tesztet, félig strukturált életút interjút és strukturált utótesztet vettünk fel. Előbbi során megkértük, rajzolja le az életútját egészen mostanáig, majd a feladat végeztével váratlan fordulatként újabb lapot prezentáltunk és megkértük, rajzolja le a folytatását. Az előbbi alkalmával átfogóan láthatjuk, milyen reprezentációkkal rendelkezik a saját életéről, utóbbi teret ad a vágyak projektálására. A rajzokat a hétlépéses képelemzési módszerrel elemeztük ki (Vass, 2006). Az eredményül kapott mintázatokból egy újabb, másodfokú mintázatelemzés alkalmával a következő sűrűsödési pontokat találtuk örökbefogadottaknál: kötődési igény, kötődési nehezítettség, zavar, öngyógyítási szándék, az érzelmi élet zavara és személyiségfejlődési zavar. Nem örökbefogadott alanyok esetében lényeges pontokon máshogy alakult a mintázatok kategorizációja: biztonságos kötődés, kötődési nehezítettség, zavar, érzelmi élet zavara, önmegevalósítás.

DOBÓ DOROTTYA ERZSÉBET

dorka.dobo@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárcei Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

Dr habil Győri Miklós

Intézetigazgató egyetemi docens, ELTE BGGYK

Látod, amit mondok? A konkrétsági hatás megjelenése autizmusban

Számos empirikus adattal bizonyított tény, hogy az emberi kogníció gyorsabban és hatékonyabban dolgozza fel a konkrét szemantikai tartalmú kifejezéseket, mint az absztraktakat. Több elmélet is született ennek a jelenségnek a magyarázatára, melyek közül a két legelterjedtebbet szeretném bemutatni és egy empirikus kutatással az autizmusra irányuló predikcióikat tesztelni. A kutatásomban egy 22 fős, autizmussal élő gyerekekből álló vizsgálati csoporttal és egy 22 fős, nem, kor és fonológiai hurok terjedelem alapján illesztett kontrollcsoporttal végeztem rövid távú verbális emlékezeti teljesítmény mérést. A vizsgálat során felmértem a gyerekek fonológiai hurok kapacitását, vizsgáltam a végrehajtó funkciókban tapasztalható csoportkülönbségeket, a konkrét és absztrakt kifejezések feldolgozásának különbségeit, valamint a csoportokra jellemző hibázási mintázatokat a szabad felidézés során.

Az eredmények alapján szignifikáns különbség mutatkozott a teljes tesztfelvétel során megjegyzett szavak számában ($p=.00018$; $ASD < TD$). Meglepő módon nem mutatkozott statisztikailag kimutatható különbség a végrehajtó funkciók mérését célzó számisméltelés feladatokban ($p=.15$), valamint a konkrét és absztrakt kifejezések felidézésének vizsgálata során sem ($p=.8$). A hibázási mintázatok vizsgálata során szignifikáns különbség volt tapasztalható a fonológiai tévesztések ($p=.029$) tekintetében, valamint egy tendenciaszerű különbséget mértem a morfológiai tévesztések ($p=.066$) esetén. Ezek az eredmények részben erősítik azt a feltevést, miszerint az autizmussal élő gyerekek reprezentációs rendszerét a tipikustól eltérő működésmechanizmusok jellemzik.

DRAHOTA-SZABÓ PETRA

drahotapetra@gmail.com

Pszichológia angol nyelven

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Lábadi Beatrix

egyetemi adjunktus, PTE BTK

Dr. Pohárnok Melinda

egyetemi adjunktus, PTE BTK

**A szülői bevonódás és a szülői feltételekhez kötött gondoskodás
jelentősége a motivációra és az önbecsülésre nézve
fiatal teniszjátékosok között**

A kutatásom célja a különböző szülői gyermeknevelési módszerek és bevonódási típusok vizsgálata volt a motiváció, önbecsülés és ranglistahelyezést tekintve fiatal teniszjátékosok között. Az előző kutatások alapján, arra számítottam, hogy a túlzott szülői bevonódással és feltételekhez kötött szülői gondoskodással jellemezhető szülők negatív hatással vannak gyermekük önbecsülésére és motivációs típusára nézve. A kutatásom vizsgálati személyei 66 fiatal korú teniszező volt, akikkel teniszversenyek alkalmával vettem fel a kapcsolatot. Két különböző kérdőívsomagot kellett kitölteniük, mely a motivációjukat, önbecsülésüket, szüleik teniszben való bevonódásuk mértékét és szüleik gyermeknevelési módszerét mérték. Az első kérdőívsomag tartalmazta a Szülői Bevonódás a Sportban kérdőívet, a Sport Motivációs Skálát, az Intrinzik Motivációs Skála három faktorát és a Rosenberg-féle Önbecsülés kérdőívet, míg a második kérdőívsomag a Szülői Feltételekhez Kötött Gondoskodás, Külső Megerősítésektől Független Önbecsülés és az S-EMBU-A kérdőíveket foglalta magában. Emellett, teniszmérkőzések alkalmával a vizsgálati személyek meg is voltak figyelve, mely során a frusztráló eseményekre való ingerküszöbeikre és agresszív megnyilvánulásaikra összpontosítottam egy általam kialakított eseményen alapuló kódrendszer segítségével. A különböző forrásból származó adatok összevetése érdekében minden résztvevőt egy kóddal azonosítottam be.

Az eredmények alátámasztották az előzetes számításaimat a kutatással kapcsolatban, hiszen egyrészt, a szülői túlzott bevonódás pozitív kapcsolatot mutat a rosszabb ranglistahelyezéssel, amíg mind a kívánt szülői bevonódás (beleértve a támogatás, bátorítás és büszkeség megtapasztalását) és a szülői érzelmi melegség összefüggést mutat az intrinzik motivációval és a jobb ranglistahelyezéssel is. Továbbá, a megfigyeléseknek köszönhetően azt is kimutatta a kutatásom, hogy mind a frusztrációra való érzékenységet, mind pedig az agresszív megnyilvánulások számát és gyakoriságát az apai gyermeknevelési módok határozzák meg, mely azt sejteti, hogy a szülők sokkal inkább bevonódnak gyermekük tenisz tevékenységében, mint az amennyire tanácsos lenne.

DUDOK FANNI

dudok.f@gmail.com

Neveléstudományi

MA, 12. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Nóbik Attila

adjunktus, SZTE JGYPK

**A Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem
Bölcsészettudományi kar hallgatóinak vizsgálata (1930-1939)**

Kutatásom bemutatja a szegedi Bölcsészettudományi Kar megalakulásának előzményeit, történetét, valamint vizsgálja a kar hallgatóinak összetételét komplex szempontrendszer mentén. Fő célom, hogy bemutassam az 1930 és 1939 közötti időszakban a hallgatók létszámának alakulását, megoszlását, a hallgatók származási helyét és felekezeti megoszlásukat. A tanulmányom külön figyelmet fordít az izraelita hallgatókra, akik egyetemi jelenléte fontos kérdés volt a vizsgált korban. Kutatásom során dokumentumelemzéseket és kvantitatív adatelemzéseket végeztem. Ezt megalapozandó levéltári kutatást folytattam a Csongrád Megyei Levéltárban és az SZTE Egyetemi Gyűjteményben, valamint másodlagos forrásokat, jubileumi évkönyveket, az intézmények működéséről szóló tanulmányokat használtam az adatok kiegészítésére.

DUNÁS-VARGA ILDIKÓ*dunasvarga.ildiko@gmail.com*

emberi erőforrás tanácsadó

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*émavezető:**Kraiciné dr. Szokoly Mária**c. egyetemi docens, ELTE PPK*

**Fogyatékossgal élők a magyar (nyílt) munkaerőpiacon
– egy-egy kapcsolódó területen dolgozó szakember nézőpontjából**

A társadalom befogadó szemlélete nagymértékben befolyásolja a fogyatékossgal élő embertársaink élet- és munkalehetőségeit. A magyar társadalom kevésbé befogadó és toleráns a mássággal szemben (Ipsos Zrt, 2013), ezt támasztja alá a Rehabjob 2012. évi kutatása is, amelynek eredményei fő akadályozó tényezőként a „mentális gátakat” jelölték meg (Cseh, 2014. 127.o.). Hasonló az eredménye az Eurobarometer 2012. évi vizsgálatának is, amely szerint a fogyatékossgal és rokkantság alapú diszkrimináció tekintetében Magyarország a negyedik helyen áll az Európai Unió országai között (Balázs-Földi és Dajnoki, 2016). A fogyatékossgal élők részvétele az oktatási-képzési szinteken felfelé folyamatosan csökken, a foglalkoztatottság területén pedig alacsony.

A dolgozat célja felhívni a figyelmet a befogadó társadalmi szemlélet formálásának szükségességére. A szekunder kutatás fókuszában a fogyatékossgal, a befogadó szemléletváltási folyamatokat és szemléletet megalapozó elveket tükröző és a foglalkoztatáshoz kapcsolódó nemzetközi és hazai szakdokumentumok, szakirodalmi források állnak. A nemzetközi és hazai szakirodalmi források elemzése mellett egy pilot jellegű félig strukturált interjú módszerrel készült vizsgálatot végeztem, abból a célból, hogy az eredmények és a javaslatok révén segítsen a fogyatékossgal élő személyek nyílt munkaerő-piaci integrációját.

A vizsgálatok révén hipotéziseim beigazolódtak: a fogyatékossgal élő személyek iskolai végzettsége alacsonyabb a többségi társadalom más csoportjaihoz képest, és ez hátráltató tényezőt jelent a nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatás során. A többségi társadalom pedig információhiányából és előítéletességéből fakadóan kevésbé tartja munkaképesnek a fogyatékossgal élő személyeket. Segítené a munkáltatókat a foglalkoztatási döntés meghozatalában, ha a hivatalos szakvélemények a vizsgált személy meglévő képességeire és a fejleszthető készségeire jobban fókuszálnának. Megerősítést nyert, hogy az iskolázottság, a képzettség szintje és a szakképzettség típusa összefüggést mutat a foglalkoztatottsággal. Következtetésként megállapítható, hogy szükség lenne a fogyatékossgal élő embertársaink differenciált oktatására, célzott munkaerő-piaci felkészítésére, illetve fontos a többségi társadalom informálása és érzékenyítése, különös tekintettel a foglalkoztatókra, azon belül is a vezetőkre és HR munkatársakra. Emellett integrációs tényezővé válhatnak az egyes szakterületek szorosabb együttműködése.

ÉGER GÁBOR

eger.gabor@gmail.com

informatikus könyvtáros

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Verók Attila

tszv. főiskolai docens, EKE PK

Eszéki T. István könyvgyűjteménye a sárospataki Nagykönyvtárban

Eszéki T. István az 1600-as évek közepén tanult a Sárospataki Református Kollégiumban. Későbbi tanulmányai során több nagyobb nyugat-európai egyetemen tanult, majd Erdély nagyobb református városaiban volt lelképásztor és esperes. Végrendeletében könyvtárának 2/3-át a sárospataki iskolának hagyományozta. A könyvek 1713-ban érkeztek meg Sárospatakra, a gyűjteményről leltárt is készítettek. A mai könyvtári gyűjteményben az adományozott 205 kötetből 82 található meg, a dolgozat e kötetek bibliográfiai leírásait és a hagyatéki könyvvállomány változásait mutatja be a későbbi időszakokban készült raktárjegyzékek összehasonlításával. Leírásra kerülnek azok a possessorbejegyzések, melyek Eszéki T. István neve mellett olvashatóak egyes kötetekben.

EGGENDORFER NOÉMI CECLIA*noemi.eggendorfer@gmail.com*

Pedagógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:**dr. Kopp Erika**adjunktus, ELTE PPK*

**Magyar otthonoktató családok vizsgálata
blogok tematikus elemzésével**

Az OECD titkársága a jövő iskolájának 5. scenáriójaként egy iskolátlantított társadalom képét festi fel, ahol az iskola intézményét tanulói hálózatok váltják fel. A scenárió leírásában külön felhívják a figyelmet az otthonoktatás folyamatos térnyerésére (OECD, 2001, 93. o.). Az otthonoktatást mint alternatív lehetőséget egyre többen választják Magyarországon is. Kutatásom ezzel a gyakran félreértett, s hazánkban kevésbé kutatott témával foglalkozik. Kutatásom célja feltárni, hogy az otthonoktató családoknál milyen csoportok és mintázatok jelennek meg napjainkban Magyarországon. Dolgozatom első felében bemutatom az otthonoktatás hazai kontextusát, majd áttekintek négy, külföldi szakirodalomban megjelenő fő témát, melyek az alábbiak: (1) otthonoktatói attitűdök, (2) otthon-tanulók szocializációja, (3) otthonoktatás és vallás, (4) és otthon-tanulók eredményei, végül pedig a hazai viszonyokra vonatkozó kutatásokat összegzem. A dolgozat második felében megjelenő saját vizsgálatomat és annak eredményeit mutatom be. Kutatási kérdéseim a következők: (1) Milyen témák mentén szerveződik az otthonoktatás diskurzus ma Magyarországon? (2) Milyen csoportok hozhatóak létre a magyar otthonoktató családok között, s közöttük milyen különbségek mutathatóak ki? (3) Ezek a csoportok besorolhatóak-e a „pedagógiai” és „ideológiai” kategóriákba? Módszeremként a magyar nyelvű, otthonoktató édesanyák blogjainak tematikus elemzését választottam. A köznapi otthonoktatás diskurzus ma Magyarországon az alábbi témák mentén szerveződik: az otthonoktatók vallássossága, a társadalom és az iskola viszonyulása az otthonoktatáshoz, az otthon-tanulás módszerei és eszközei, a szülők viszonyulása a nevelési-oktatási intézményekhez, a szülők pedagógiai végzettségének megléte, a tanulók eredményei és a szocializáció kérdésköre. A kutatásban részt vevő családokról kiderült, hogy vallási okból választották az otthonoktatást; a társadalom, a befogadó iskola és a pedagógusok olykor nyitottak, bár gyakrabban gyanakvóak tanulási formájukkal szemben; a tanulók eredményei eltérőek, az otthonoktatáshoz viszont egyöntetűen pozitívan állnak; a szülők gyakran megfogalmazzák a nevelési-oktatási intézményekkel szemben negatív kritikát, de pozitív tapasztalataikról is szívesen beszámolnak; s az otthonoktató családok számos szocializációs közegben részt vesznek. Úgy gondolom, hogy kutatásom jó kiindulási pontot biztosít további, az otthonoktatás hazai helyzetére vonatkozó kutatásoknak.

ÉLTETŐ NOÉMI

noemieteto@gmail.com

kognitív pszichológia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Németh Dezső

docens, ELTE PPK

Janacsek Karolina

adjunktus, ELTE PPK

Megtanulni jól dönteni: Az intuitív készségek és a kockázatvállalás fejlődése gyermekkortól fiatal felnőttkorig

Serdülőkorban megváltozik a környezeti visszajelzések és az impulzuskontroll kölcsönhatása, a kortársak befolyása megnő, az affektív szabályozás még erősen fejlődik. A szakirodalom szerint ezek eredménye lehet az emelkedett kockázatvállalási hajlam. Mivel a mindennapi kockázatvállalás gyakran szekvenciális jellegű, azaz több bizonytalan döntés sorozata, ezért a tanulásnak fontos szerepe lehet. A kontrollált/explicit tanulási képességek fiatal felnőttkorig folyamatosan fejlődnek, az intuitív/implicit tanulás fejlődési görbéje azonban vitatott még a szakirodalomban.

Célunk az volt, hogy fényt derítsünk arra, hogyan kapcsolódnak az intuitív és kontroll képességek ahhoz, ahogyan az egyén egy kockázatos helyzetben dönt a különböző fejlődési szakaszokban. Ennek megfelelően kutatásunkban a végrehajtó működés, az intuitív készség és a kockázatvállalás önálló ontogenetikai útvonalát, illetve ezen folyamatok rendszerének fejlődését egységesen vizsgáltuk meg.

Összesen 173 személy vett részt a kutatásban, 7 évestől 29 éves korig. Az intuitív képességet egy implicit szekvenciatanulás feladattal, az Altenáló Szeriális Reakcióidő (ASRT) feladattal mértük. A kockázatvállaló viselkedést a Léggömb Analóg Kockázatvállalás Feladattal (BART) vizsgáltuk meg.

Eredményeink szerint a végrehajtó működés gyermekkortól fiatal felnőttkorig egyre javult, az intuitív tanulási készség ezzel ellentétben egyre gyöngült. Továbbá, a két folyamat egymással összefüggésben fejlődik egészen felnőttkorig, felnőttkorban a végrehajtó működés már nem kapcsolódik az intuíciohoz. Ez arra utalhat, hogy az automatikus és kontrollált folyamatok rendszerszintű átalakuláson mennek keresztül a kognitív érés során. Gyermek- és serdülőkorban az intuício függött össze a kockázatos döntésekkel, felnőttkorban viszont a végrehajtó funkció. Ez tükrözhet egy fejlődési „kognitív stratégiaváltást”, vagyis azt, hogy az egyén a kognitív érettségének megfelelő képességeit mozgósítja egy bizonytalan döntési helyzetben.

ERCSEY DÁNIEL BOTOND*dani.ercsey@gmail.com*

Pszichológia

BA, 6. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Szatmári Dóra Eszter**PhD-hallgató, PTE BTK*

Serdülők kognitív képességének vizsgálata a szocioökonómiai státusz függvényében

A Szocioökonómiai státusz (SES) és a különböző korrelátumait, széleskörűen vizsgáltak. Számos kutatás foglalkozott olyan gyermekek összehasonlításával a végrehajtó funkciók terén, akik különböző szocioökonómiai státusszal rendelkező családból származtak. A legtöbb kutatás arról számol be, hogy van szignifikáns különbség az alacsony, illetve közepes/magas szocioökonómiai státusszal rendelkező gyermekek végrehajtó funkcióiban a közepes/magas szocioökonómiai státusszal rendelkezők javára. Kutatásunkban az érdekelt bennünket, hogy a gyermekkorban mért különbségek vajon megtalálhatóak serdülőkorban is vagy pedig eltűnnek a kor és a fejlődés előrehaladtával. A végrehajtó funkciók vizsgálatára wisconsin kártyaszortírozó tesztet, a számos stroop tesztet és a hanoi tornyok tesztet használtuk a PEBL számítógépes szoftver segítségével. Emellett még szövegértést is vettünk fel velük. Eredményül azt kaptuk, hogy az alacsony SES-el rendelkező serdülők a szövegértésben, wisconsin kártyaszortírozó tesztben rosszabbul teljesítettek, a stroop tesztben az inkongruens ingerre megnövekedett reakcióidőt mutattak, de pontosságban nem tértek el a közepes és magas SES-el rendelkezőkhöz képest. A hanoi tornyok tesztben nem találtunk szignifikáns különbséget. Eredményeink azt mutatják, hogy az alacsony SES csoportban lévő serdülők, kognitíve kevésbé flexibilisek (wisconsin kártyaszortírozó teszt), az inhibitoros funkcióhoz (stroop teszt) nagyobb átfutási idő szükséges számukra és a szövegértésük is rosszabb, mint a közepes és magas SES csoporté. Ugyanakkor a tervezést, munkamemóriát, problémamegoldást igénylő feladatban (hanoi tornyok) nem teljesítettek rosszabbul.

FARKAS DÁVID

farkas.david2018@gmail.com

Kognitív Tudomány

MSc, 2. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Weiss Béla

tudományos munkatárs,

Magyar Tudományos Akadémia,

Természettudományi Kutatóközpont,

Agyi Képző Központ

**Az olvasási sebesség és különböző szemmozgás-paraméterek
korrelátumai**

Az olvasás sebessége lassabb, amikor az olvasott szöveg sorainak orientációja vertikális, ahhoz képest, mint amikor horizontális. Az azonban az eddigi szakirodalmak alapján nem egyértelmű, hogy ennek a különbségnek a hátterében pontosan milyen perceptuális illetve okulomotoros faktorok állnak. Úgy tűnik, hogy az olvasási sebesség egyik fő limitáló tényezője a vizuális terjedelem (nagy pontossággal felismerhető betűk száma, a szem mozgatása nélkül), a vertikális szöveg olvasása pedig kisebb vizuális terjedelemmel jár együtt. A horizontális-vertikális természetes olvasást és az olvasási sebességet már több viselkedéssel tanulmányban vizsgálták, de a kapcsolódó szemmozgások pontos természetéről még kevés adat áll rendelkezésre. Jelen vizsgálatban egy szemmozgáskövető berendezés segítségével történt meg a résztvevő alanyok (N = 29) szemmozgásának regisztrációja vertikális és horizontális orientációjú szövegek természetes olvasása közben. Ezután a szemmozgás események (szakkádok, glissádok, fixációk) detekciójára egy adaptív algoritmus alkalmazásával került sor. Egyrészt, az eddigi szakirodalmi adatokkal egyetértésben, a vertikális kondícióban mért olvasási sebesség jelentősen kisebb volt a horizontális kondícióhoz képest. Ezzel együtt a vertikális kondícióban az átlagos fixáció időtartam jelentősen hosszabb volt, ugyanakkor a szakkádok amplitúdója, sebessége és gyorsulása átlagosan pedig sokkal kisebb. Ezenkívül a hátrafelé mutató szakkádok gyakorisága sokkal nagyobb volt a vertikális kondícióban. Mindebből az látszik, hogy a vertikális olvasás során az emberek tekintete lassabban, és kisebb lépésekben halad, amely egyrészt fakadhat abból, hogy valóban kisebb a vizuális terjedelem (kevesebb betű ismerhető fel egy fixáció alatt), másrészt abból, hogy az elforgatott betűket tovább tarthat felismerni. Mely paraméterek az olvasási sebesség legjobb prediktorai? Mindkét feltételben egyértelműen a szakkád amplitúdó jósolja be leginkább az olvasási sebességet: minél nagyobb az amplitúdó, annál nagyobb az olvasási sebesség. A második legjobb prediktornak a fixációk időtartama bizonyult, mindkét feltételben. Összességében a dolgozatban bemutatott vizsgálat felfedi, hogy a szöveg orientációjának megváltoztatása milyen alapvető szemmozgás-paraméterek megváltozásával jár együtt.

FEHÉR TIBOR

pszichológia
MA, 4. félév

Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

SZABÓ BEÁTA

szabobeus@gmail.com
pszichológia
MA, 4. félév

Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Szili Ilona
egyetemi docens, KRE BTK*

Az energiaital-fogyasztás pszichés hatásai

Kutatásunk célja, hogy egy szubklinikus magyar mintán megvizsgáljuk, kimutathatók-e negatív fiziológiás, valamint hangulatzavarokra és pszichotikus állapotokra jellemző tünetek az energiaital-használattal kapcsolatban. A hazai gyakorló klinikai szakpszichológusok és pszichiáterek praxisa, valamint az angol nyelvű esettanulmányok szakirodalma által informált előkutatásunk után felvett kutatási mintánk (n=438) azt a korábbi hipotetikus elképzelést támogatja, miszerint a tünetek (pl. szorongás, nyugtalanság, érzelmi labilitás) nem csupán a klinikai populáció egyedülálló eseteinél, hanem a sine morbo populáció nagy mintáján is kimutathatók. Ugyanakkor a pszichés értelemben vett sérülékenység, melyre a korábbi vagy jelenlegi pszichiátriai kezelés jelzett, fokozta a tünetek jelentkezését. Alátámasztást nyert, miszerint az energiaital-fogyasztás mértéke pozitív irányban, ám csekély mértékben befolyásolta a tünetek manifesztációját, amely a biopszicho-szociális modell dimenzióiban további kutatást igényel, különös tekintettel a személyiségből fakadó egészségmagatartás és a szociális szféra hatásaira. Kutatásunk továbbá a szakirodalomban elsőként Rasch-modellezést alkalmazott, hogy azonosítsa az alacsony és a magas tünetképző képesség mellett megjelenő tüneteket (hangulati problémák: érzelmi labilitás, önértékelés javulása, kötőzködés, agresszivitás; pszichotikus tünetek: üldöztetés és lehallgatottság érzése).

Kulcsszavak: energiaital, hangulatzavar, pszichotikus tünetek, koffein, Rasch-modell

FEHÉRVÁRI BRIGITTA

briatt77@gmail.com

Neveléstudományi

MA, 1. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Engler Ágnes

egy. adjunktus, DE BTK

A diplomás apák szerepe a gyermeknevelésben

Az átalakuló, modernizálódó magyar társadalom egyik legfontosabb nevelési színtere még mindig a család. A családban létrejövő szerepmegosztások biztosítják a benne felnövekvő gyermekek számára a társadalomba való beilleszkedés mintáit és lehetőségeit. A családi élet fontos, „új tényezőjeként” megjelentek az apák, valamint az apák nevelési és tanítási attitűdjeinek pozitív hatásai. A dolgozat célja feltárni az apaság motívumait, és az apai identitásra gyakorolt tényezőket, úgymint a szubjektív jóllét meghatározó, befolyásoló faktor jelenlétét és hatásait. A formális és informális nevelés és tanítás megvalósulási kereteinek felderítése a legfontosabb cél a diplomás édesapák megkérdezésében, melyhez a kutatás során félig strukturált interjúk felvételét használtam. Az apákat a gyermekük kora szerint három kategóriába osztottam, mely a csecsemőt, óvodáskorú és iskolás gyermeket nevelő édesapák eltérő nevelési és tanítási attitűdjeit volt hivatott felmérni. Az eredmények sokszínű képet mutatnak a diplomás apák nevelési repertoárját illetően, és jól megfigyelhetővé vált az, hogy a formális nevelés épp oly előkelő helyen szerepel, mint a férfiakhoz kötött informális tanulási forma. Bizonyosságot nyert, hogy család támogató faktora jelentősen hat az apai identitásra és a bevonódásra, mely nem csupán a gyermek számára lesz gyümölcsöző, hanem az apák jóllétét és hasznosságérzetét is merően, pozitívan befolyásolják.

Kulcsfogalmak: apaság, apai identitás, szubjektív jóllét, formális és informális nevelés, tanítási attitűdök, családi támogatás

FEJES-VÉKÁSSY LILI

folliculus@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi

Kar

Témavezető:

Dr. Berta Judit

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

„Új életesemény megadása...” – Facebook-használati tendenciák és a fiatal felnőttkor életeseményeinek kölcsönhatása

Jelen dolgozat az egyes életesemények Facebook-használati tendenciákat befolyásoló hatását kívánta vizsgálni. Kutatásunk kezdetén azt feltételeztük, hogy a személyes élettörténet meghatározó csomópontjai – akárcsak az offline életvitelben – az online térben tanúsított gyakorlatokon is változást idéznek elő. Ugyanakkor, e jelenséget kétirányú folyamatként megragadva azt is vizsgálni kívántuk, hogyan alakítja a Facebookon való jelenlét a való életbeli szokásokat, tevékenységeket. Mivel a portált fiatal felnőttek alkották meg saját kortársaik számára, e generáció tagjai találhatók meg a legszélesebb körben a felhasználók közt, s így esetükben a legnagyobb a valószínűsége annak, hogy a Facebook-használat változásai kézzelfoghatóak lesznek. Hipotéziseink a közösségi oldalon folytatott aktivitás jellege, valamint a Facebook-tagság kezdete óta átélt – pozitív és negatív – életesemények közti összefüggések feltárására irányultak. Vizsgálatunk során kvantitatív és kvalitatív eszközöket is használtunk. A kutatás első szakaszában online tesztsomagunk a közösségi oldalon történő megosztás által jutott el vizsgálati személyeinkhez ($N=160$). A vizsgálat második, kvalitatív fázisában félig strukturált interjúk felvételére került sor. A statisztikai elemzések igazolták azon előfeltevésünket, mely szerint a pozitív életesemények Facebookon történő megosztása szignifikánsan gyakoribb a negatívakénál ($t(128)=8,413$ $p<.001$). A pozitív életeseményeket követően megnő a portálon folytatott fénykép-feltöltési ($F(1, 73)=7.216$ $p<.05$), valamint állapotfrissítési ($F(1, 92)=9,425$ $p<.05$) aktivitás, továbbá az olyan tevékenységek gyakorisága, melyek végrehajtásának célja kizárólag ezek Facebookon való megjelenítése ($F(2, 126)=7.336$ $p=.001$). Végül az interjúk során kapott válaszok elemzésének köszönhetően – mintegy a témában végzett mélyfűrészként – közelebb kerültünk e tudományos igénygel még nem vizsgált, azonban igen aktuális és releváns kérdés feltáráshoz.

FERENCZ BERNADETT

ferenczberna@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Berta Judit

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

A pedagógusok visszajelzéseinek összefüggései az általános iskolát megkezdő gyermekek motivációs mintázatával

A gyermekek tanulmányi eredményeit nagyban meghatározhatja az, hogy milyen motivációs mintázattal rendelkeznek (Blackwell, Trzesniewski és Dweck, 2007). A felnőttektől kapott dicséret, visszajelzések jelentős formáló erővel bírnak a gyermekek motivációs mintázatára (Mueller és Dweck, 1998; Kamins és Dweck, 1999). Az iskolába lépéssel növekszik a tanárok hatása a gyermekekre (pl. Spinath és Spinath, 2005), ezért feltételezhető, hogy a tanulmányok előrehaladtával a különböző visszajelzési stílussal rendelkező tanítók osztályában különböző irányba fog változni a tanulók motivációs mintázata. Tanóra-megfigyelésekkel térképeztem fel azt, hogy milyen visszajelzési stílussal rendelkeznek a tanárok, míg a gyermekek motivációs mintázatát különböző nehézségű emlékezeti feladatokkal és Mueller és Dweck (1998) kutatása alapján feltett kérdésekkel vizsgáltam meg első, majd második osztályos korukban. Nem találtam összefüggést abban, hogy a képességekkel kapcsolatos visszajelzéseket adó tanár osztályában inkább reménytelen, míg a munkafolyamattal kapcsolatos visszajelzéseket adó tanár osztályában inkább gyakorlatszerző motivációs mintázattal válnának a tanulók. Feltételezhető, hogy nem volt sikeres a kísérleti manipuláció a gyermekvizsgálatokban, valamint valószínű, hogy a tanári visszajelzések hatása inkább 3-4. osztálytól látszódik meg a gyermekek motivációs mintázatán.

FERENCsik ANNA

ferka94@citromail.hu

Pszichológia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Zsidó András Norbert

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

Az olfaktoros manipuláció hatása a rövid távú emlékezetre

Céлом a kutatásom során nem volt más, mint az általam tanulmányozott kötetek és cikkek nyomán megfogalmazódott kísérlettel alátámasztani azt a felvetésem, miszerint a rövid távú memória manipulálható olfaktoros ingerekkel. Ennek bizonyítása érdekében összeállítottam egy rövid, 80 másodperc alatt levetíthető és memorizálható szólistát, amely két, különböző kategóriába sorolható szavakat tartalmazott, majd azokhoz igazítva alkalmaztam illat-manipulációt a kísérletben résztvevő három, közel azonos létszámmal rendelkező csoportból kettőnél. Mindhárom esetben a szabad felidézés módszerét alkalmaztam a memorizált, rövid távú emlékezetbe kerülő szavak számának ellenőrzésére. A kísérlet alatt végig ügyeltem a rizikótényezők kiküszöbölésére, gondolok itt például a primácia és a recencia hatásra, valamint az azonos paraméterekkel rendelkező kísérleti helyszín biztosítására. Kutatásom alanyai egyetemi hallgatók voltak, részvételük önkéntes alapon történt. Hipotézisem igazolásához azt az eredményt kellett kapnom, hogy a vizsgálatban résztvevő csoportok közül azok, amelyek az előbb említett manipulációban részesültek, az adott illatnak megfelelő szófajtajú szavakból lényegesen többet tudtak felidézni, mint a többi, az adott illathoz nem köthető szavakból. A kapott adatokat továbbá összevettem a korábbi kutatásom eredményeivel a szezonális hatás bizonyításaképp, miszerint a felidézett szavakon belül a szófajták aránya szezonális eltérést mutat. Eredményeim alátámasztják: van kimutatható hatása az olfaktoros manipulációnak a felidézésre; a szezonális hatás jelenlétét és az ebből fakadó eltérő arányokat a felidézett szavak szófajtaját illetően.

FLACH RICHÁRD

frichard94@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Vincze Orsolya

egyetemi adjunktus, PTE BTK

Csókási Krisztina

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

Amikor a test a szavak helyett is beszél. A rheumatoid arthritises betegek narratív- és egészségpszichológiai vizsgálata

A TDK-dolgozat fő témája a rheumatoid arthritisben (a továbbiakban: RA) szenvedő betegek élettörténeti elbeszéléseinek vizsgálata narratív pszichológiai módszerekkel. A kutatás során a kényszerre utaló nyelvi változókat vizsgáltuk a youngi korai maladaptív sémák (a továbbiakban: KMS) összefüggésében. Olyan jellegzetes nyelvi változókat kerestünk, amelyek feltételezésünk szerint kapcsolatba hozhatók az RA betegségben szenvedők sajátos gondolkodásával, működésmódjával. Az RA csoportban 31 vizsgálati személy vett részt, 28 nő és 3 férfi. Az illesztett betegkontroll csoportot – fizikális tüneteik miatt – osteoarthritis betegek alkották (továbbiakban: OA); 27 nő és 3 férfi. Eredményeink alapján minél jobban érvényesült a könyörtelen mércék – hiperkritikusság séma az RA betegeknél, annál kevesebb kényszert jelenítettek meg a szövegükben. Ellentmondásos eredményünk, hogy a séma aktív megjelenése ellenére a nyelvi változók a narratíva szintjén ezt nem tükrözik.

Kulcsszavak: rheumatoid arthritis, kényszer, narratív pszichológia, korai maladaptív sémák (KMS)

FÖLDI ORSOLYA

meggyestea@gmail.com

neveléstudományi

MA, 1. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Kovács Klára

egyetemi adjunktus, DE EK

A sportolás és az egészség-magatartás összefüggései a magyarországi és a romániai hallgatók körében

Az egészséges táplálkozás és a rendszeres mozgás napjainkban egyre inkább a figyelem középpontjába kerül, mégis az ülő életmód egyre inkább elterjedtebb a fiatalok körében. Ezért tartjuk fontosnak, s így kutatásunk célja megvizsgálni a hallgatók sportolási gyakoriságának hátterét és a sportolás, valamint különböző sportágak hatásait az egészség-magatartás különböző formáira. Elemzésünkhöz a partiumi térség felsőoktatási intézmények hallgatóit vizsgáló HERD kutatás adatbázisát használtuk fel.

Eredményeink szerint a jó anyagi helyzet, a szülők magas iskolai végzettsége nagyban hozzájárul a fiatalok sportolásához. További eredményeinkből azt a következtetést vontuk le, hogy a sportolóknál nagyobb arányban jelenik meg bizonyos drogok kipróbálása, mint a kevésbé vagy egyáltalán nem sportolóknál.

Az egészséges táplálkozás, fizikai aktivitás, az egészség önértékelése és mentális jóllét terén a sportolók értek el kiemelkedőbb eredményt a nem sportolókkal szemben, ők jobban odafigyelnek a zöltség és gyümölcsfogyasztásra, aktívabbak, egészségesebbek és kevesebb a depressziós tüneteket tapasztaló körükben. A sportágak vizsgálatánál az egyéni- és csapatsportolóknál is megjelenik az egészségkárosító szerek alkalmazása.

FRANK-BOZÓKI ESZTER

epbozoki@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

MARÓT-STEINBACH ANNAMÁRIA

annamaria.steinbach@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Albu Mónika

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Siketek és vakok érzelemfelismerési vizsgálata

Érzelmeinkkel belső történéseinket, érzéseinket fejezzük ki, ezért értelmezésük kulcsfontosságú a szociális interakciókban. Ideális esetben az érzelemfelismerés során egyszerre több modalitásból származó információ áll rendelkezésre, de felmerül a kérdés, mi történik akkor, ha valamely érzékszervi információ hiányzik. Jelen tanulmány szenzoros depriváción átesett személyek két csoportjával, a siketek és a vakok érzelemfelismerésével foglalkozik. Ma már több kutatás bizonyítja, hogy a siketek és a vakok – részben a neuroplaszticitás következtében – számos kísérleti helyzetben nem csupán elérik, de meg is haladják az egészséges populáció szintjét.

Vizsgálatunk 6 Ekman-féle alapérzelem (Ekman, 1994), az öröm, a szomorúság, a harag, a meglepődés, az undor és a félelem felismerését vizsgálja. Kutatásunkba egy siket (12 fő) és egy vak (14 fő) kísérleti csoportot, illetve 3 különböző modalitású ingert (vizuális, auditoros, vizuális és auditoros) feldolgozó, egészséges kontroll csoportot (60 fő) vontunk be. Ingeranyagként általunk készített, pilóta vizsgálatok során bemért videókat használtunk, melyeken egy színész mutatja be 5-6 másodpercben az Ekman-féle alapérzelmeiket. Arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen eredményességgel valósul meg a siket és a vak személyek érzelemfelismerése a kontroll csoportokhoz képest. Hipotézisünk az volt, hogy a siket és a vak csoport szignifikánsan jobban teljesít az egy modalitású ingert feldolgozó kontroll csoportoknál, és azonos szintű teljesítményt ér el a vegyes modalitású ingert feldolgozó kontroll csoporttal. Statisztikai elemzéseink során mindkét hipotézist részben megerősítő eredményeket kaptunk, mivel a vak csoport hatból 5 érzelem esetén teljesít ugyanolyan jól vagy jobban az auditoros kontroll csoportnál (ebből a félelem felismerése szignifikáns), míg a siket csoport csak a harag esetén teljesít a vizuális kontroll csoportnál jobban, azonban előnyüket a vizuális és auditoros ingereket vegyesen feldolgozó kontroll csoporttal szemben is stabilan megtartják.

Eredményeink indokoltá teszik a téma megnövelt elemszámmal történő vizsgálatát. Mivel a siketek és a vakok érzelemfelismerésével kapcsolatban eddig meglehetősen kevés eredmény született, úgy gondoljuk, hogy a téma vizsgálata tudományos és szociális szempontból is releváns, és reményeink szerint segíthet a marginális helyzetben levő csoportokkal szembeni érzékenyítésben.

Kulcsszavak: alapérzelem, Ekman ,érzelemfelismerés, neuroplaszticitás, vak, siket

FÜZES NÓRA

norafuzes@gmail.com
pszichológia BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

PUSKER MÁTÉ

mate.pusker@gmail.com
pszichológia BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

MÁTAY GÁBOR

gabor.matay@gmail.com
Pszichológia BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Kis György

ANIMA ügyvezető igazgató, KRE BTK

Takács Szabolcs

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Hazugság detektálása hang- és videóelemzés segítségével

Az alábbi kutatásban bemutatjuk a hazugságot és megkíséreljük viselkedéses jegyeinek tipológiákhoz való hozzárendelését, hogy ezekre úgy lehessen tekinteni, mint a hazugság megfelelő indikátoraira. Áttekintjük a hazugság általános kérdéskörét a pszichológiai szakirodalom mentén, külön kitérve a meghatározásaira és fajtáira. Kutatásunk alapját egy szimulációs játék alkotta, mely illusztrálta a komoly bűnözést egy enyhébb verzióban. Egy kisváros lakosságát megfertőzte a maffia. Egy polgár sincs biztonságban, mert nem tudni, ki maffiatag és ki nem. Ahogy a történesek kezdenek kibontakozni, minden körrel csökkenhet a lakosság száma, hozzásegítve vagy a polgárokat, vagy a maffiózókat a sikerhez, attól függően, hogy melyik csoport tagjai maradnak életben a játék végére. Két fő karakter segítségével összehasonlítjuk a maffiatagokat (elkövető) és azokat a játékosokat, akik tisztában vannak a rossz cselekedetekkel, de nem ők végzik el a bűncselekményt (kollaboráns, azaz leplező). Közbeavatkozás szakítja meg a játékot, amikor a résztvevőket elviszik kihallgatásra. A kihallgatást gyakorlott LVA elemzők végzik. Az LVA rendszer fog adatokat biztosítani a kivizsgált és kikérdezett játékosokról. A kihallgatás alatt a játékosokról videó-felvételek is rögzítésre kerültek, hogy megbízható információt nyerjünk minden egyes résztvevő viselkedéséről. A kísérlet végeztével elkezdjük az adatok értékelését a videókkal kezdve. Elköteleztünk voltunk az iránt, hogy olyan pontos viselkedéses jegyeket határozzunk meg, amelyekre úgy lehet tekinteni, mint a hazugság megbízható jelzői, melyeket a LVA hangelemző rendszer támaszt alá. Összehasonlítva a beérkező adatokat a videókból és a kiértékelt LVA szegmensekből elég információt gyűjtöttünk össze az elemzéshez, a két már felsorolt szerep összehasonlításához. Az eredményeink különböző arányban mutatnak eltérő mennyiségű és jellegű viselkedéses jegyeket a tipológiák az általunk meghatározott csatornák között. Szándékunk szerint kutatási eredményeink kiinduló pontként szolgálhatnak esetleges hasonló témájú kutatásokhoz.

GÁL ENIKŐ LILI

gal.eniko.lili@hotmail.com

Mérnök-informatika

MSc, 2. félév

Miskolci Egyetem

Gépészmérnöki és Informatikai Kar

MARADICS ZOLTÁN

maradics.zoltan@gmail.com

Mérnök-informatika

MSc, 3. félév

Miskolci Egyetem

Gépészmérnöki és Informatikai Kar

Témavezető:

*Dr. Sasvári Péter László
egyetemi docens, ME GÉIK*

**A tudományos folyóiratok értékelése és empirikus vizsgálata
a SCOPUS adatbázis alapján**

Az egyetemeken, főiskolákon folytatott tudományos tevékenységek több szinten befolyásolják a környező területek gazdasági tényezőit. Ahol nagyobb potenciál van a kutatási tevékenységekben, oda nagyobb anyagi támogató szféra koncentrálódik. A cégek innovációs képessége függ a munkaerő képzettségétől, ezért az ipartelepek jellemzően az egyetemek, oktatási intézmények vonzáskörzetébe épülnek. Ezzel munkahelyet biztosítanak többek között a diplomával rendelkező és a szakképesítésekkel rendelkezők számára, illetve pályázatok, ösztöndíjak formájában próbálják bevonni az egyetemi tanárokat, kutatókat, hallgatókat a cégprofilhoz illő fejlesztendő területekbe.

Mivel a tudományos kutatói tevékenység jelentős befolyással van a gazdaságra, ezért fontos az egyes régiókhoz tartozó kutatói tevékenységek felmérése, elemzése. A tudományos kutatói teljesítmény értékelése céljából bevezettek néhány statisztikai mérőszámot (h-index, SJR stb.), melyekkel próbálják megbecsülni és összehasonlítani a regionális szintű kutatói tevékenységeket.

Dolgozatunk célja egy olyan alkalmazás fejlesztése és bemutatása, amellyel elektronikus folyóirat cikkek, konferenciaközzemények közötti kapcsolatokat tudunk szemléltetni. A kapcsolatok szemléltetéséhez gráf ábrázolást használunk. Esetünkben a tényleges forrásmegjelölések és idézettség adja meg a szerzők hatását a tudományos világra, azaz hogy valójában hány publikáció elkészítésében vett részt. A kapcsolati függőség feltáráshoz a dokumentumokat megkülönböztető azonosítót, az ISSN számot használjuk fel.

Az automatikus adatfeldolgozó alkalmazás a SCOPUS adatbázis folyóiratainak cikkeit és konferenciaközzeményeit használja fel. Választásunk azért esett az egyetemi hálózaton keresztül elérhető SCOPUS adatbázisra, mert ez alapján értékeli a publikációkat az MTMT. Az alkalmazás segítségével megtudhatjuk például, hogy az egyes szakterületeken kik alkottak olyan jelentős cikkeket, amelyeket a legtöbben használtak fel újabb publikáció elkészítéséhez, illetve regionális szinten milyen kutatási témához milyen mértékű sikeresség társul.

GERGELY SÁRA

gergelysari91@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

SZÓKE JANKA REBEKA

szokejanka@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Kovai Melinda

Egyetemi adjunktus, KRE BTK

**Értelmi fogyatékossgal élő személyek és társadalmi nemi szerepeik
– az önrendelkezés határai**

A XXXII. Országos Tudományos Diákköri Konferencián díjazott kutatásunk fókuszát az értelmi fogyatékossgal élő személyek társadalmi nemi szerepei jelentették, aminek vizsgálatát a Károli Gáspár Református Egyetemen tanuló pszichológia alapszakos hallgatótársaimmal együtt végeztük. Az adatokat kvalitatív keretben, fókuszcsoporthozos interjú segítségével gyűjtöttük. A fókuszcsoport résztvevői felnőtt, enyhe és közép súlyos mértékben értelmi fogyatékossgal élő személyek voltak. Az interjú vezérfonalát a fogyatékossgal és a társadalmi nemi szerepekkel kapcsolatos személyes érzéseik, tapasztalataik, megélésük jelentette. A csoportos interjúkat a fenomenológiai jelentések mentén elemeztük. A korábbi kutatásunk eredményei egyértelművé tették, hogy szükség van az értelmi fogyatékossgal élő személy körül foglalkoztatott dolgozók fókuszcsoporthozos vizsgálatára is. Egy kisebb budapesti foglalkoztatóban, és egy Budapest közeli tömegintézményben tartottunk összesen hat interjút (női, férfi, dolgozói). Az eredmények azt mutatják, hogy az értelmi fogyatékossgal élő résztvevők között jelentős nemi egyenlőtlenségek vannak. Az eredmények szerint a nők helyzete különösen sérülékeny a reprodukció és a szexuális erőszak tekintetében. A dolgozók interjúiban kirajzolódó diskurzusok azt mutatják, hogy a dolgozók legitimálják az értelmi fogyatékossgal élő alávett helyzetét, különös tekintettel az értelmi fogyatékossgal élő nőkre. A benne résztvevők ön- és rendszerigazoló ideológiákkal tartják fent a rendszert.

Kulcsszavak: értelmi fogyatékossg, feminista fogyatékossgtudomány, fókuszcsoport, hatalom, intézményi környezet, önrendelkezés, társadalmi nemi szerepek

GERHÁT RÉKA

gerhatreka@gmail.com

Pszichológia

MA, 9. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Balázs Katalin

egyetemi adjunktus, DE BTK

Társadalmi célú félelemkeltés és humor

A vizsgálat célja a különböző emocionális tartalmú, társadalmi célú videoreklámok hatékonyságának empirikus vizsgálata. A vizsgált inzerkategóriák: erősen félelemkeltő, gyengén félelemkeltő, humoros és semleges reklámfilmek voltak. Továbbá a vizsgálat tárgya a kiváltott érzelmek összefüggése a hatásossággal; illetve az involváltság, a releváns attitűdök és egyes személyiségjellemzők (a megismerési szükséglet, az érzelmek iránti igény, valamint a kontrollhely) összefüggése a reklámok hatásosságával. Módszer: A vizsgálatban 125 fő vett részt, akik reakcióit kérdőíves formában, illetve 31 fő esetén az arckifejezésükről készült videó segítségével rögzítettük. A következő változókban mértük a hatásosságot: a reklám szubjektíven megítélt figyelemfelkeltő ereje, a megosztási szándék, valamint a reklámfelidézés. Eredmények: Az intenzív emocionális töltetű videofilmeket gyakrabban osztanák meg a befogadók. Az erős negatív érzelmeket kiváltó reklámfilmeket elgondolkodtatóbbnak ítélték; valamint többször idézték fel őket, mint a pozitív emocionális tartalmú, valamint a semleges reklámokat. Az involváltság és a vizsgált személyiségjellemzők figyelembevételével egy komplexebb kép bontakozott ki. Az arckifejezések elemzése rámutatott, hogy a befogadók kevesebb érzelmet képesek megfogalmazni, mint amennyit átélnek egy adott reklámfilm megtekintése közben. A videofelvételek tehát árnyaltabb képet mutatnak a reklámok emocionális hatásáról.

Következtetések: az indirekt hatásosságot tekintve a társadalmi problémákat megragadó reklámfilmekben érdemes erős félelemkeltést alkalmazni. Azonban a különböző érdekeket megragadó ez TCR-ek esetén nem egyformán igaz, és segíthet a releváns háttértényezők figyelembevétele.

Kulcsszavak: meggyőzés, társadalmi célú reklám, emocionális reklám, félelemkeltés, humor, érzelmek

GERMAN BORBÁLA*borbala.german@gmail.com*

Pszichológia MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezetők:**Honbolygó Ferenc**adjunktus, ELTE PPK**Kóbor Andrea**tudományos munkatárs, MTA Természettudományi Kutatóközpont Agyi Képal-
kotó Központ*

A hangsúlyfeldolgozás nyelvspecifikus jellege: EKP bizonyítékok

A hangsúly idegrendszeri feldolgozásának hátterét gyakran vizsgálják az Eseményhez Kötött Potenciál (EKP) módszerrel, amelyben gyakran az Eltérési Negativitás EKP komponenseket elemzik (Kutas és Federmeier, 2011). Korábbi vizsgálatok alapján elmondható, hogy a hangsúly detektálása automatikusan történik, azonban a feldolgozási mintázat nyelvenként eltérhet (például: Domahs és mtsai, 2014). A magyar nyelv hangsúly feldolgozását Honbolygó és mtsai (2004) vizsgálták, és azt találták, hogy a hangsúlyváltozás feldolgozása automatikus módon történik, mivel Eltérési Negativitás jelenik meg a váratlan vagy hiányzó hangsúly esetén. Honbolygó és Csépe (2013) később úgy gondolták, hogy a hangsúlyváltozások detekcióját segíti egy hangsúly template, amely hosszútávú, prelexikális és nyelvspecifikus. Azt azonban, hogy ez valóban nyelvspecifikus-e, még nem vizsgálták, így ebben a dolgozatban a hangsúly template nyelvspecifikus jellegét tanulmányoztam. Ennek érdekében egy olyan passzív kakukktójas paradigmát hoztunk létre, amelyben manipuláltuk a nyelvet (német, magyar), a hangsúly pozícióját (első szótagon vagy második szótagon) valamint a hangsúly paradigmában betöltött szerepét (standard vagy devians). Összesen négy különböző álszót használtunk ingerként: német első és második szótagon hangsúlyos és magyar első és második szótagon hangsúlyos álszót. Azt feltételeztük, hogy amennyiben a hangsúly mintázatot tároló hosszútávú reprezentáció valóban nyelvspecifikus, a magyar nyelvben szabályosan (első szótagon) hangsúlyozott ingerre nem jelenik meg Eltérési Negativitás. A kapott eredmények alátámasztották a feltételezéseinket. A korai és középső idői ablakban nem kaptunk Eltérési Negativitást a magyar első szótagon hangsúlyos, vagyis a szabályosan hangsúlyozott inger esetén, míg a másik három ingernél ez megjelent. Ez tehát azt mutatja, hogy bár minden devians inger ellentmond a rövid távú összehasonlításnak, amely a gyakori standard inger által kialakított rövid távú elváráson alapul, addig a négy inger közül egy volt az, a magyar szabályosan hangsúlyozott, amely nem mondott ellent az évek során kialakult hosszútávú hangsúly template-nek. Ebből az következik, hogy a feladat során a feldolgozó rendszer minden esetben a hosszútávú reprezentációkra támaszkodik. Az a tény, hogy a német nyelvű ingerek hangsúly mintázattól függetlenül minden esetben Eltérési Negativitást váltottak ki arra utal, hogy a hosszútávú hangsúly templatek valóban nyelvspecifikusak.

GÖNYE BIANKA

gonyebianka@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Veres-Székely Anna

docens, ELTE PPK

Mondj nemet! – A tagadás elektrodermális mintázata

Az elektrodermális aktivitás tudományos vizsgálatából lehetőségünk van következtetni a vegetatív idegrendszer működésére és különböző érzelmi hatásokra is, mint például stressz-válasz jelenlétére. Számos kutatás foglalkozik az elektrodermális aktivitás életkori különbségével, valamint egyéni variabilitásával. Ezen tudományos eredmények valamint korábbi kutatási eredményeim alapján jelen pályamunkámban tagadási helyzet során mért elektrodermális aktivitás mintázatának jellegzetességeit vizsgáltam motiváció, életkor, tagadás és egyéni variabilitás függvényében. A hipotézisek teszteléséhez 29-29 egyetemista és általános iskolás diák elektrodermális aktivitás adatait használtam fel. Az eredmények alapján elmondható, hogy jelen kutatás során alkalmazott motiváció csak az egyetemista mintán eredményezett a biometriaire jelekben regisztrálható változást. A szakirodalmi adatokkal ellentétben jelen kutatás során nem találtam szignifikáns különbséget az átlagos elektrodermális aktivitás amplitúdójában az életkori összehasonlítás során. Továbbá nem volt szignifikáns különbség az elektrodermális aktivitás mintázatában az eltitkolt információ függvényében sem.

GRESKÓ MARTINA*greskomartina7@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Molnárné Dr. Habil. Kovács Judit
egyetemi docens, DE BTK*

Párkapcsolatok jutalmazási mintázat és elégedettség vizsgálata

Kutatásunk a szerelmi párkapcsolatokban jellemző jutalmazási mintázatok és az ezzel kapcsolatban álló elégedettség vizsgálatára irányult a nemre és elköteleződésre vonatkozó különös tekintettel. A korai, a méltányosság-igazságosság normáinak fontosságát hangsúlyozó elméletekkel szemben, a mi tanulmányunk az elmúlt évtizedekben népszerűvé vált elgondoláson alapszik, miszerint a jutalmak jobb bejósolói a kapcsolati elégedettségnek, mint maga a méltányosság. Így online kérdőíves módszer segítségével 20-30 év közötti fiatal, párkapcsolatban élő egyének körében öt hipotézis helytállóságát vizsgáltuk a jutalmazás témájával kapcsolatban. Első feltételezésünk értelmében azt vizsgáltuk, hogy a nagyobb kapcsolati elköteleződéssel jellemezhető párok tagjai intenzívebb cseretevékenységet folytatnak, mint a kevésbé elkötelezett társaik. Második hipotézisünk azt az elképzelést tesztelte, miszerint az időszakosan jelentkező aluljutalmazásra az elkötelezett kapcsolatban élő egyének türelmesebb reakciót mutatnak, mint a nem elkötelezettek. Harmadik feltevésünk célja az volt, hogy kiderítsük, vajon tényleg eltérő tényezők befolyásolják-e a nők és férfiak párkapcsolattal való elégedettségét. Negyedik kérdésfelvetésünkben, - mely az elköteleződés jutalmazására gyakorolt hatását hangsúlyozza-, azt állítottuk, hogy nagyobb nemi különbségek találhatóak a kevésbé elkötelezett egyének jutalmazási mintázataiban, illetve aluljutalmazottsági érzékenységében, mint a jobban elkötelezettek személyek esetén. Utolsó hipotézisünk vizsgálatakor arra törekedtünk, hogy bebizonyítsuk, hogy különbségek találhatóak a hagyományos és modern nemi szerep ideológiákat képviselő egyének jutalmazási gyakorlatában. Az általunk kapott eredmények alapján az első, negyedik és ötödik hipotézisünkben megfogalmazott feltételezések igazolódtak, második és harmadik állításunkat a rendelkezésre álló adatok pedig csak részlegesen erősítették meg.

GRÖTSCHL-GYÖRGYJAKAB ESZTER

eszter.gyorgyjakab@gmail.com

Andragógia

BA, 4. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető:

Dr. Horváth Nóra

Adjunktus, SZE AK

**Z generációs munkavállalók képzése
mint motivációs eszköz a KKV-knál**

A kis- és középvállalkozások számára komoly kihívást jelent a fiatal munkavállalók motiválása és a fluktuáció lassítása. Cégvezetőként azt tapasztaltam, hogy a korábban működő eszközök, módszerek sorra kudarcba fulladnak. A témában kielégítő mennyiségű szakirodalmi ismeret még nem áll rendelkezésre, hiszen a Z generáció legidősebb tagjai 20-25 évesek, a munkaerő-piaci jelenlétük legfeljebb pár évet ölel fel. Célkitűzésem e generáció különbözőségeiből adódó motivációs faktorok felderítése, továbbá a munkaerő-fejlesztés külső és belső kihívásaira alternatívákat felállítani. Törekedtem megtalálni azokat a képzési formákat, amelyek valóban motiváló hatást gyakorolnak a munkavállalók legfiatalabb generációjára, a kis cégek lehetőségeihez mérten.

A szakirodalmi feldolgozása mellett kérdőíves kutatást végeztem az 1990 után születettek körében, a mintavétel nagysága 60 fő, átlagosan 21,1 évesek. A kérdőívet Győr-Moson-Sopron megyei vállalkozásoknál, és középiskolák, gimnáziumok érettségi előtt álló évfolyamaiban terjesztettem. „A KKV-kat segítő szerep” témakörben irányított, személyes beszélgetés során készített interjúkat elemeztem, tárgyaltam a hatékony képzésközvetítésben betöltött kamarai szerepvállalást.

A kérdőíves kutatás eredményének alapján tisztán kirajzolódott, hogy a legfiatalabb munkavállalók számára a versenyképes fizetés a fő motiváció a munkahelyválasztásban, viszont ez önmagában nem jelent garanciát az elkötelezettség kialakításához, a megtartáshoz. Vizsgálatomból az is kiderül, hogy a fiatalok zöme elegendőnek érzi a meglévő tudását, mely fejlesztésre csak kis mértékben, vagy egyáltalán nem szorul, azonban ez ellentétes a szervezetek érdekeivel. A fiatalok többsége kielégítőnek tartja a munka során nyert tapasztalat fejlesztőerejét, nem kívánnak energiát fektetni a keretek közé szorított képzésekbe.

Éppen ezért arra a következtetésre jutottam, hogy előnyben kell részesíteni a rejtett képzési formákat, az on the job jellegű képzéseket. Nagy hangsúlyt kell helyezni a kétirányú kommunikációra vezető és beosztott között. A tehetség kibontakoztatására az érzelmi ösztönzés, a pozitív közösségi hangulat és a jó szervezeti kultúra kialakítása a legalkalmasabb eszköz. A felnőttek oktatásában részt vevők számára ez új szemlélet elfogadását teszi szükségessé, a vállalkozásoknak pedig el kell fogadniuk, hogy a fiatalok újszerű megközelítésében található a jövő problémáinak megoldókulcsa.

GURKA ÉVA

eva.gurka@gmail.com

pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Harsányi Szabolcs Gergő
egyetemi adjunktus, SZTE BTK

Dr. Szokolszky Ágnes

tanszékvezető egyetemi docens, SZTE BTK

Dr. Paczona Róbert

egyetemi adjunktus, SZTE ÁOK

**Szerzett arcsérülések szociális kogníciója – A maxillo-faciális
sérülésekkel kapcsolatos implicit és explicit attitűdök vizsgálata**

Egy adott személy észlelése során a külseje alapján levonható következtetések szempontjából a legtöbb információt az arc közvetíti. De vajon mi történik akkor, ha az arc eltér a megszokott normától, például ha korábban sérülés érte? Szociálpszichológiai és sebészeti beszámolók alapján feltételeztük, hogy ezen abnormális megjelenésű arcok megítélése negatívabb, mint az egészségeseké. Az arcon látható (a sebészeti rekonstruktív beavatkozás után visszamaradó hegekhez hasonló vágott jellegű) sérülések implicit és explicit attitűdre gyakorolt hatását Implicit Asszociációs Teszt (IAT) és korábbi hasonló, fizikai jellemzőkkel kapcsolatos attitűd kutatások kérdései alapján összeállított explicit kérdőív segítségével vizsgáltuk. Az általunk fejlesztett és programozott tesztkörnyezet segítségével összesen 304 fővel történt vizsgálat, 5 almintá – egészségügyi dolgozók, hallgatók, diákok, tanárok vagy oktatók és más munkaterületen dolgozók – bevonásával. Kutatásunk lényeges eredménye, hogy az implicit attitűd negatívnak bizonyult a sérült arcú személyekkel szemben az egészségesekhez képest, míg ez a negatívabb viszonyulás az explicit attitűd tekintetében szignifikánsan kisebb mértékben jelentkezett. A vállalt és a mélyebb, rejtettebb attitűd közötti különbség, illetve a sérült arcokkal szembeni negatívabb beállítódás mélyebb, evolúciós gyökereket sejtet. E momentum, illetve a téma klinikai vonatkozása, valószínűsíthető rehabilitációs jelentősége további kutatásokat indokol.

GUSZTAFIK ANITA

gusztafik.anita@gmail.com

Andragógia

BA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Dr. Kereszty Orsolya

egyetemi docens, ELTE PPK

Dr. Hegyi-Halmos Nóra

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

**Generációs különbségek a munkahelyi tanulásban,
különös tekintettel a munkahelyi tanulásban való részvételre
és a generációk által preferált módszerekre**

Az elmúlt években gyakran találkozunk olyan tanulmányokkal, cikkekkkel, amelyek a különböző generációk munkahelyen történő együttműködésének lehetetlenségéről szól a generációk között megjelenő különbségek miatt. Célom az, hogy bebizonyítsam, hogy ezekből a különbségekből fakadó ellentétek megoldhatók, nem élesek a munkahelyi tanulás területén, és fontos figyelembe venni az egyéni tulajdonságokat.

Dolgozatom két részre bontható, az elméleti részben a munka, tanulás, illetve munkahelyi tanulás szakirodalmi megközelítését mutatom be, és a munkahelyi tanulásban megjelenő módszerek kerülnek előtérbe. Ebben a részben térek ki a felnőttkori tanulás motivációira, valamint annak sajátosságaira. A szakirodalmi áttekintés tartalmazza a generációk között eddig megállapított különbségeket, különös tekintettel a munka világában megjelenő, és a tanúlással kapcsolatos különbségekre. A dolgozat második, vizsgálati részében egy multinacionális biztosítótársaság munkatársai által kitöltött kérdőívből kapott válaszok alapján vizsgálom a motivációt a munkahelyi tanulásban való részvételre, illetve azt, hogy milyen módszerek azok, amelyeket preferálnak a munkahelyi tanulás vagy munkával kapcsolatos tanulás során.

A dolgozatom végleges célja, hogy feltárjam generációs különbségeket és hasonlóságokat, illetve megtaláljam azt a pontot, amelynek mentén a munkahelyi tanulásban való részvétel motivációja növelhető minden generáció számára, és azt a tanulási módszert, amelyben minden generáció tagja lehetőséget kap a sikeres, hatékony tanulásra a munkahelyen.

**GYÓRFINÉ KÖRTVÉLYESI
FRANCISKA***franciska.kortvelyesi@gmail.com*

Neveléstudományi

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
dr. Mészáros György
docens, ELTE PPK*

**Partnerség a pedagógus és a tanuló kapcsolatában:
A tanár-diák partnerkapcsolat kialakítása a középiskolában**

A pedagógus és a tanuló viszonya alapvetően egyenlőtlen, a tanári tekintélyen és hatalomgyakorláson alapul. Az utóbbi években azonban egyre több szakirodalomban megjelenik a partnerségre épülő tanár-diák kapcsolat igénye (ld. Fullan, 2013; Picón-Jacome, 2012; Jensen és Bennett, 2016). A 21. századi posztmodern és információs társadalomban nagy hangsúly kerül a gyermekek, fiatalok identitására, önállóságára, autonómiájára (Preuss-Lausitz, 1997), csökkennek a különbségek a felnőttek és a gyerekek között (Golnhofer és Szabolcs, 2005), ami megkérdőjelezi a hierarchikus tanár-diák kapcsolat létjogosultságát.

Elméleti kutatásomban szakirodalmak feltárása és elemzése által a partnerség fogalmát értelmezem a pedagógus és a tanuló kapcsolatának kontextusában. Legfontosabb kutatási céljaim közé tartozik az, hogy definiáljam a tanár-diák partnerkapcsolat fogalmát, illetve, hogy meghatározzam e partnerkapcsolat jellemzőit és kialakításának feltételeit a posztmodern és információs társadalmi viszonyok között. E célok elérése érdekében dolgozatom első felében megvizsgálom, hogy milyen tényezők vannak hatással a tanár-diák kapcsolatra, hogy mit jelent a partnerség és milyen értelmezési lehetőségei vannak, hogy milyen módon befolyásolják a posztmodern és az információs társadalmi jelenségek a pedagógus és a tanuló kapcsolatát, illetve, hogy milyen jellegű tanár-diák kapcsolatot vázolnak fel a hagyományos, tanári hatalomgyakorláson alapuló viszonyt megkérdőjelező pedagógiai modellek. A dolgozat második része a tanár-diák partnerkapcsolat definícióját, illetve e partnerkapcsolat jellemzőinek és feltételeinek leírását tartalmazza, az elméleti háttér elemzésére építve. Meghatározásom szerint a tanár-diák partnerkapcsolat a pedagógus és a tanuló hatalommegosztásán és együttműködésén alapuló személyes jellegű kapcsolat, melynek alapfeltétele (többek között) a kölcsönös tisztelet, elfogadás és bizalom, legfőbb jellemzői pedig a személyesség, az őszinte, nyílt kommunikáció, és a közös döntéshozatal.

GYÓRI ANNA

anna.gyori92@freemail.hu

Emberi erőforrás tanácsadó

MSc, 3. félév

Széchenyi István Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető:

Dr. Vehrér Adél

egyetemi docens, SZE AK

A szociális megismerés torzító hatásai toborzás-kiválasztás során a testmódosítottak mint hátrányos helyzetű csoport körében

Kutatásomnak A szociális megismerés torzító hatásai toborzás-kiválasztás során a testmódosítottak, mint hátrányos helyzetű csoport körében címet adtam, mely az ÚNKP projekt keretein belül valósul meg.

Témaválasztásomban a motivációm: az Emberi erőforrás tanácsadó szak elvégzését követően, magam is a toborzás-kiválasztással szeretnék foglalkozni. Dilemmám, hogy hogyan is kell viszonyulni, megítélni egy testmódosított pályázót és miként kell értékelní az első benyomástól elvonatkoztatva. Fontosnak tartom, hogy ebben a felgyorsult világban, mi, akik a humántőkével foglalkozunk, időt szánjunk arra, hogy a munkára jelentkezőket alaposan megismerjük, és ne a külsőségek alapján ítéljük meg. Napjainkban elterjedőben vannak a tetoválások, piercingek, az Y generáció körében nem meglepő jelenség. Hamarosan a munkaerőpiacon is üdvözölhetjük őket. Rendkívül kevés szakirodalom és szakember foglalkozik a testmódosítottak munkaerő-piaci megjelenésével, annak ellenére, hogy problémájuk jelen van, és egyre erőteljesebben tör a felszínre. Az egyenlő bánásmód követelménye ellenére a legtöbb jogsértés a közvetlen hátrányos megkülönböztetés, ami során a bemutatott csoport tagjait vélt tulajdonságok alapján részesítenek kedvezőtlen elbírálásban. Ez legtöbbször a toborzási folyamat első lépcsőfokán lép fel, így az álláshirdetések között is találhatunk diszkriminatív jellegűeket.

Cél, hogy a kutatásom eredményeit és konklúzióit széles körben, szakmabeliekkel és a szakma iránt érdeklődőkkel megismertethessem, az esélyegyenlőségre, az egyenlő bánásmódra, a diszkrimináció mentességre és a személy megismerésének fontosságára hívjam fel a figyelmet, ezért az OTDK remek lehetőség lesz arra, hogy ezt a tervemet megvalósítsam.

GYURA ESZTER*gy.esztiii@gmail.com*

informatikus könyvtáros

MA, 4. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes**tanszékezető, egyetemi docens, ELTE BTK*

Az ünnepi könyvhét 1990-től napjainkig

Dolgozatomban a Magyarországon, azon belül is a Budapesten megrendezett ünnepi könyvhetek népszerűségének hátterét, kialakulását, illetve változását vizsgáltam. Munkám során sokszor hivatkoztam egy olyan forrásra, amely a kezdetektől 2003-ig foglalta össze az Ünnepi Könyvheteket. Azóta más, hasonló összefoglaló kiadvány nem készült, így ezt az „úrt” próbáltam meg dolgozatommal pótolni. A vizsgált időszakot ugyanakkor kibővítettem, az Ünnepi Könyvhetek programját, jellemzőit 1990-től napjainkig mutattam be. Az elmúlt pár évben már jómagam is kilátogattam a rendezvényekre, így tulajdonképpen testközelből szemlélhettem az eseményeket.

Először az ünnepi könyvhét születésének körülményeivel, annak változásaival foglalkoztam a kezdetektől, de elsősorban a rendszerváltástól egészen napjainkig. Ezután rátértem a könyvhét/nap definíciójára, az első rendezvény megszervezésének hátterére. Különös figyelmet fordítottam az úgynevezett könyvheti lista összeállításának a jelentőségére. Külön táblázatban, diagramokon szemléltettem a főbb kategóriák szerinti, az Ünnepi Könyvhetekre kiadott könyveket, azok mennyiségét. Bemutattam az Ünnepi Könyvhét népszerűbb rendezvényeit, és kiemelten foglalkoztam az egyik fő programmal, a megnyitó ünnepséggel. Itt röviden ismertettem, hogy a rendszerváltást követően hogyan született az a döntés, hogy e megtisztelő feladatra csak írókat kértek fel, majd arra is kitértem, hogy az elmúlt 26 év alatt ki, mikor és hol mondta a megnyitó beszédet. Végül a minden évben kiosztott Szép Magyar Könyv Verseny történetét, a zsűrizés menetét, a díjazott kategóriákat szemléltettem.

A mellékletben összegyűjtöttem a kutató munkám során talált érdekesebb és fontosabb dokumentumokat, képeket. Érdekes, ritkán látható fényképek, plakátok, hirdetések találhatók az egyes eseményekről. Feltüntettem az évenkénti Szép Magyar Könyv Versenyen elért valamennyi díjazott listáját.

HADADI ÁGNES

hagnes2212@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Szemán-Nagy Anita

egyetemi adjunktus, DE BTK

Hógye-Nagy Ágnes

egyetemi tanársegéd, DE BTK

Jogászhallgatók és jogászok laikus reprezentációja a kiégésről

Mind a szakirodalmat, mind egy könyvesbolt polcait áttekintve láthatjuk, hogy nagyon sok anyag található a „burnout” szindrómával kapcsolatban. A kiégés szindróma azokat veszélyezteti, akik napról napra emberekkel kapcsolatos munkát végeznek. Ilyen a humán szolgáltatások világa, mikor emberekkel kell foglalkozni. A jogászok megfelelnek „kritériumoknak”, hiszen nap, mint nap emberekkel, emberi problémákkal foglalkoznak. A jogi pálya kihívások elé állítja az abban résztvevőket: egyrészt a szoros munkarend és határidők miatt az ügyekkel haladniuk kell, másrészt az ügyfelek is sürgethetik őket. A nemzetközi tudományos szakirodalomban már megjelentek a bírói, jogászi kiégésre vonatkozó kutatások (Tsai és Chan, 2010), viszont magyar tekintetben nem jellemző. A kérdőíves vizsgálatban 112 nappali tagozatos jogászhallgató és 108 aktív jogász vett részt. A tesztsomag egy általunk összeállított demográfiai kérdőívet, Appelbaum (1980) Személyes Burnout Tüneti Kérdőívet, a Rahe féle Stressz és Megküzdés Kérdőívől az Élet Értelme Skálát (Rahe és Tolles, 2002; Susánszky, Konkoly Thege, Stauder és Kopp, 2006) és a WHO Jól-lét Kérdőívet (Bech és mtsai, 1996) tartalmazta. A hallgatók a WHO Jól-lét Kérdőívet nem kapták meg. A vizsgálatban részt vevő hallgatóknak volt magasabb kiégettség aránya, a nemeket tekintve nem volt különbség. Kutatásunk alapján az életkor és a kiégést tekintve a hallgatóknál nem, a jogászoknál a fiatalabbakra volt jellemzőbb. A jogászok és a hallgatók is úgy gondolják, hogy leginkább a bírók vannak kitéve a kiégés veszélyének.

HAJDU ALEXANDRA

hajdualexandra45@gmail.com

Tanító

BA, 3. félév

Nyíregyházi Egyetem

Témavezető:

*Kissné dr. Rusvai Julianna
főiskolai docens, NYE*

A Buji Általános Iskola története

Témám: lakóhelyem általános iskolájának története a 20. század elejétől napjainkig. Kutatásom célja, hogy az iskola 20. századi történetéről való ismereteinket teljesebbé tegyem, kiegészítsem eddig feldolgozatlan források adataival. A dolgozatomban foglalkozom a 20. század elejének oktatási intézményeivel, az analfabetizmussal, az iskolázottságra vonatkozó statisztikai adatokkal. Megvizsgáltam azt, hogy a tankötelesek milyen arányban tettek eleget az iskolalátogatási kötelezettségüknek, hitfelekezetek szerinti lebontásban tanulmányoztam a tanulók arányát. Ezen belül is részletesebben is kutakodtam a római katolikus vallásúakra vonatkozó adatokban, és az így kapott értékeket szembeállítottam az összes Magyarországon működő felekezeti iskola értékeivel. Kitértem még a Szabolcs megyei elemi iskoláztatás történetére, az intézmények fenntartóira, néhány mondatban összegeztem a felekezeti elemi, a községi elemi, az állami elemi iskolák jellemzőit, továbbá a magániskolákról és a zugiskolákról is szót ejtettem. Forrásként felhasználtam a Szabolcs–Szatmár–Bereg Megyei Levéltárban őrzött iskolai naplókat, az 1904-es év adatait tartalmazó statisztikai évkönyvet, illetve iskolatörténettel kapcsolatos tanulmányokat; valamint interjút készítettem az intézmény jelenlegi igazgatójával. Részletesebben foglalkoztam a buji alapfokú Római Katolikus Elemi Népiskola naplóinak vizsgálatával, ezen belül is a napló felépítésével. Statisztikát készítettem az 1904/1905-ös és az 1905/1906-os tanév öt osztályának tanulóira vonatkozóan, és következtetéseket vontam le. Foglalkoztam az egyes osztályokat illetően az életkor és nem szerinti megoszlással, születési helyekkel, továbbá a szülők foglalkozását, valamint a gondviselők, lakásadók nemenkénti arányát is tanulmányoztam.

Levéltári kutatásaimról három főbb összefoglalást készítettem, az egyik a tanulmányi átlagok megoszlását, a másik a szülők foglalkozásaiban bekövetkezett változásokat, a harmadik pedig a himlő ellen beoltott tankötelesek számának változását tartalmazza. Továbbá foglalkoztam még a későbbi „Levente” Intézménnyel és az iskolák államosításával. Végül bemutattam az utódintézmény, a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tárgyi feltételeit, illetve jelenlegi munkáját.

HANKÓ CSILLA

csillahank092@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Pohárnok Melinda

egyetemi adjunktus, PTE BTK

Intergenerációs hatások a szülői bánásmódban 3-4 éves gyermeket nevelő szülők körében

Kutatásomban anyák saját szüleikkel megélt tapasztalatainak a gyermekükkel való kapcsolatra való átöröklődését vizsgálok. Nyolcvan 39-45 hónapos gyermeket nevelő édesanya vett részt a kutatásomban. A kérdőívsomagban a szülői bánásmóddal és a partnerkapcsolat minőségével kapcsolatos mérőeszközök szerepeltek. Szintén tartalmaz négy kérdést, melyek emlékek felidézésére kérték a vizsgálati személyt. Az első két kérdés a szülő gyermekkorai/serdülőkori, a második kettő a szülő saját gyermekével kapcsolatos emlékeire vonatkozik. A Szülői Bánásmód (HPBI) és a Gyermeknevelési Kérdőív (CMBI) skálái (törődés, túlféltés) közötti hasonlóságok és különbségek alapján megkülönböztettem csökkenő, stagnáló és növekvő tendenciát mutató csoportokat. Ezeket a tendenciákat a szülői bánásmód generációk közötti hasonlósága/különbözősége mentén értelmeztem. Eredményeim szerint a törődő szülői bánásmódra való visszaemlékezés és a jelenlegi törődő szülői bánásmód között negatív korreláció található. Az anyák törődő bánásmódja negatív korrelációt mutatott a párkapcsolati elégedettségével, az adaptív konfliktusmegoldás mértékével és a közös tevékenységek mennyiségével. Pozitív korreláció volt megfigyelhető az anya törődő bánásmódja és a párkapcsolatában jelentkező konfliktus mennyisége között. A túlféltő bánásmód tekintetében csökkenő tendenciát mutató csoport szignifikánsan alacsonyabb párkapcsolati elégedettségről, kevesebb adaptív konfliktusmegoldásról, kevesebb közös tevékenységről és több konfliktusról számolt be a javuló és a stagnáló csoporthoz képest. Az anyák gyermekük iránt mutatott túlféltő bánásmódja pozitív korrelációt mutatott a párkapcsolati elégedettség mértékével és az adaptív konfliktusmegoldások mértékével. Negatív korreláció volt kimutatható az anyák jelenlegi túlféltő szülői bánásmódja és a párkapcsolatukban megjelenő konfliktusok mennyiségével. A történeteket konkrétságuk és a megjelenített emocionális, intencionális kifejezések mértéke alapján csoportosítottam. A HPBI törődés értéke és a történetekben megjelenő érzelem, intenció között pozitív korrelációt kaptam eredményül. Az anyák gyermekükkel való törődés mértéke és a történetekben megjelenő érzelem, intenció között azonban negatív korreláció volt kimutatható.

HAVADI-NAGY MENTA

hnmenta@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

ILLYÉS ZOLTÁN

illyeszoli@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

KISS FANNI FRUZZSINA

k.fanni.f@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Németh Dezső

docens, ELTE PPK

Janacsek Karolina

adjunktus, ELTE PPK

A társas helyzet és a szorongás hatása a verbális fluenciára

A diádikus tesztfelvételi helyzet hatással lehet a feladatban nyújtott teljesítményre, melynek gyakorlati jelentősége van a vizsgálati protokollok szempontjából a klinikai és a kutatási gyakorlatban egyaránt. Kutatásunk a társas helyzet, illetve a szorongás hatását vizsgálja a kognitív teljesítményre, pontosabban a verbális fluenciára. A hangsúlyos társas helyzet, valamint a szorongás kognitív erőforrásokat vonhat el, így kedvezőtlen hatással lehet a teljesítményre. A verbálisfluencia-feladat, mint érzékeny pszichológiai mérőeszköz, alkalmas lehet a válaszprodukció hátterében meghúzódó kognitív mechanizmusok mérésére. Kutatásunkban a betű-, valamint a szemantikus fluencia-teljesítményt vizsgáltuk a társas helyzet hangsúlyossága, valamint a helyzet által kiváltott szorongás függvényében. Az eredmények alapján a társas helyzet hangsúlyosságának nincs hatása a verbálisfluencia-feladatokon nyújtott teljesítményre, ahogy a személyek vonásszorongásának hatását sem sikerült kimutatni. A betűfluencia-feladaton elért teljesítményre azonban úgy tűnik, hatással van az egyének állapotszorongása; hangsúlyos társas helyzetben a magasabb szorongást mutatók jobb teljesítményt produkáltak.

Kulcsszavak: társas helyzet, verbális fluencia, szorongás, emlékezeti előhívás

HEBŐK BIANKA

hebok.bianka@gmail.com

Rekreációs szervezés és egészségfejlesztés

BSc, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. habil. Tarkó Klára

főiskolai tanár, SZTE JGYPK

**„Változtass vagy fogadd el önmagad?” – örök dilemma,
ami a társadalmat ősidők óta foglalkoztatja**

Bizonyára mindenki találkozott már azzal a szituációval, hogy az újságban egy jól bevált mozgásformát vagy esetleg diétát mutattak be, azután egy másikban pedig épp az ellenkezőjét állították. Míg egyes oldalakon a különböző fogyási technikákat és életmódváltást taglalják, ugyanazon magazin egy másik cikkében arra hívják fel az emberek figyelmét, hogy fogadják el önmagukat úgy, ahogy vannak, így teremtve harmóniát életükben. Mit sulykol jobban a média? Merre billen a mérleg nyelve? Változtassunk magunkon vagy sem?

Kutatómunkám célja, hogy megvizsgáljam az általános női és férfi magazinokban fellelhető ambivalens viszonyulást az életmód elemekkel kapcsolatban. Felhasznált módszerem a média-, illetve dokumentumelemzés. Több évre visszamenően vizsgáltam meg bulvár, valamint szakmaibb jellegű magazinokat. Szerettem volna mindkét nem esetében olyan lapokat elemezni, melyek általánosan, tehát nem szakosodnak különböző témára. Ez a férfi magazinokkal kapcsolatban nehezen volt megvalósítható, hiszen sokkal nehezebben elérhetőek, és mindig egy bizonyos témára specializálódnak. Végül a női újságok közül a Nők Lapját és a Blikk Nőket 2 évre, a Fanny c. hetilapot 10 évre visszamenően vizsgáltam meg. A férfi magazinok közül egyetlen újság felelt meg az elemzési szempontjaimnak, a Men's Health c. havilap, melyet 4 évre visszamenően figyeltem meg.

Legfontosabb megállapításaim, következtetések: mindkét nem magazinjaiban leginkább a kinézet változtatásával kapcsolatos cikkek találhatók. A női újságokban kevésbé, a férfi lapokban tudományos tényekre alapozzák a bemutatott írásokat. A férfiakra sokkal nagyobb megfelelési kényszert gyakorolnak a cikkek. Önfogadással kapcsolatos publikáció kizárólag a női magazinokban olvasható.

Kulcsszavak: médiahatás, önfogadás, életmód változtatás

HEGEDÜS ANDREA MÁRTA

hegedusandika@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Király Ildikó

egyetemi docens, ELTE PPK

Az epizodikus emlékezethez köthető specifikus szemmozgás vizsgálata kisiskolások körében

Az epizodikus emlékezeti működés, valamint annak fejlődése több tudományos vitát indított már a kognitív pszichológia történetében. Vizsgálati módszerei többnyire a fenomenológiai élményen keresztül próbálják megragadni az igen összetett emlékezeti rendszer működésének bizonyítékait. A fejlődési folyamatok vizsgálatát igencsak megnehezíti a preverbális életkorban lévő, illetve megfelelő önreflektív képességekkel nem rendelkező gyermekek emlékeihez való hozzáférés. Ennek áthidalására alkalmas kísérleti eljárást dolgoztak ki Hannula és munkatársai (2007), melynek során arc és háttér párokat tanulnak a vizsgálati személyek, majd a teszt során egy szemmozgást mérő műszerrel mérik, hogy a háttérrel 3 olyan arccal bemutatva, melyek közül az egyik a korábban a tanulás során hozzá kapcsolt arc, milyen nézési mintázat lesz jellemző. Ekkor jellemző egy korán megjelenő preferencia a kapcsolt arc nézésére, mely a szerzők szerint egy automatikus és tudattalan folyamat.

Ezt a paradigmát használva végeztem vizsgálatomat 8-10 évesek körében, melynek célja az volt, hogy megvizsgáljuk, hogy ebben a korosztályban is hasonló nézési mintázat jellemzi-e a gyerekeket a feladat során, választ keresve arra a kérdésre, hogy valóban automatikus és tudattalan folyamatról beszélhetünk-e. Ezen kívül a témával kapcsolatos fejlődépszichológiai eredmények ellentmondásainak feloldása is célom volt a paradigma módszertani sajátosságainak elemzésével. A vizsgálatban a gyerekek a teszt fázisban is tanulási instrukciót kaptak, így a feladat céljával nem voltak tisztában, tehát elsősorban a tudattalan folyamatok vizsgálatát céloztuk meg.

Eredményeink alapján a 8-10 éveseknek mindössze egynegyede tudott spon-tán, az instrukció hiányban is megjelenő explicit emlékeket felidézni a tanult itemek kapcsolatáról, valamint a kapcsolt arc korai preferenciája sem jelent meg esetükben. Ezáltal feltételezéseink szerint a kapcsolt arc preferenciája nem lehet automatikus és tudatosulás hiányában is végbemenő folyamat, inkább elvárás-függő, automatizált jelenség. Ugyanakkor a nézési mintázatban valóban utolérhetőek emlékezeti hatást igazoló eredmények, mely alapján egy új perspektívából szemlélhetőek a szemmozgásmérés által szerezhető információk.

HELLENBÁRT LÁSZLÓ

hellenbart.l@gmail.com

Család-és gyermekvédő tanár MA

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Ludányi Ágnes

főiskolai tanár, EKF TKTK

**A párkapcsolati erőszakhoz fűződő attitűdök vizsgálata
a 14-18 éves korosztályban**

A dolgozat során elvégzett kutatásban több, mint 850, 14-18 éves korú gyermeket kérdeztünk meg a párkapcsolati erőszakhoz fűződő attitűdjeikkel kapcsolatban. A kutatást elsősorban a fővárosban végeztük, Fontosnak tartjuk megismerni, felmérni, hogyan vélekednek a 14-18 évesek a párkapcsolaton belüli erőszakra, feltárni, milyen erősségű és irányú az összefüggés a környezetben tapasztalt erőszak és az erőszakhoz való viszonyulás között. A párkapcsolati erőszak megállításának – a jogi eszközök mellett – elengedhetetlen részének tartjuk a megfelelő irányú és hatású szemléletformálást.

A kutatásból megállapítható, hogy a gyerekek 46 %-a tapasztalt már erőszakot a lakókörnyezetében, 16%-uk erősen erőszakos környezetben él, gyakran tapasztal ilyesmit. 28%-uk tapasztalt már veszekedést otthon, 80%-uk ezt gyakran megéli. 41% érzett félelmet ekkor, 14 százalékuk erős félelemérzetről számolt be. A gyerekek 35%-a beszámolt arról, hogy szülei megverték már, 6%-uknál ez gyakran előfordul. A bántalmazottak 75%-a úgy véli, azért verték meg, mert megérdemelte, 78% meggyőződése, hogy szeretetből verték meg. A gyakran bántalmazottak között 72 % vallja, hogy van az úgy, hogy a gyerek megérdemli a pofont, 71 % pedig úgy véli, a szülők csak szeretetből verik meg a gyermeket.

79 % vallja, ami a családon belül történik, az csak a családra tartozik, 58%-uk úgy véli, ha egy-egy pofon elcsattan, az nem baj. 12 % egyenesen hamisnak tartja az az állítást, hogy egy házasságban nincs helye verekedésnek.

Minden 8. gyermek helyénvalónak tartja a családon belüli erőszakot. Az áldozatot hibáztató viszonyulás kiugróan magas, a bántalmazott gyermekek között is. Kimagasló azok aránya, akik elfogadják, hogy őket szüleik „szeretetből” bántalmazták, vagy „mert megérdemelték”, azaz azonosulnak a bántalmazással.

HIDAS ZSAKLIN*jacqueline199508@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:**Oláh Attila**egyetemi tanár, ELTE PPK*

A boldogság típusainak vizsgálatára alkalmas új módszer kidolgozása: Az értelmes vagy az élvezetes élet erősíti jobban mentális egészségünket?

A dolgozat két empirikus kutatást ismertet, amelyekben a mentális egészséget befolyásoló tényezőket vizsgáltuk. A pozitív pszichológia irodalmában számos olyan kutatást találunk, amelyek a hedonikus (élvezetes élet) vagy eudaimonikus (értelmes élet) teóriákat követi. Integratív szemlélettel is találkozhatunk, de integratív megközelítést operacionalizáló mérőeszközzel nem. Az egyik célunk az volt, hogy létrehozzunk egy új mérőeszközt, amely együtméri a hedonikus és az eudaimonikus boldogság komponenseket. A mérőeszköz kialakítása az interakciós nézőpont hagyományait követte. A létrejött S-R típusú kérdőívhez először boldogságot okozó szituációkat és savoring reakciókat (olyan stratégiák, amelyekkel a boldogság elérhető, fenntartható és fokozható) gyűjtöttünk (151 vizsgálati személytől), majd szófelhő technikával és három független ítélő együtműködésével 10 szituációs és 7 reakció kategóriát alakítottunk ki, amelyekre alapozva készítettük el az S-R kérdőív 10 tételből álló szituáció és 7 tételből álló reakció skáláját. A második empirikus vizsgálatban (N=217) az új módszerünk bevetése mellett a savoring képességet, a pszichológiai immunkompetenciát, a flourishinget, a globális jóllétet mérve többváltozós elemzéssel azt kívántuk feltárni, hogy a vizsgált tényezők és elsősorban a boldogság hedonikus és eudaimonikus komponensei milyen mértékben járulnak hozzá a mentális egészséghez, amit jelen vizsgálatban a flourishing konstruktumával azonosítottunk. Az elvégzett pszichometriai elemzések igazolták a létrehozott Boldogság S-R Kérdőívünk megbízhatóságát. A kérdőív reakció skálájának faktoranalízise egyetlen savoring faktort azonosított, a szituáció skála feltáró faktorelemzése során sikerült kiemelni a boldogság eudaimonikus és hedonikus komponenseit. A vizsgálatban alkalmazott valamennyi mérőeszköz pszichometriai megbízhatóságának ellenőrzése után, lépésenkénti regressziót alkalmazva azt találtuk, hogy a mentális egészség magas szintjének (a virágzásnak) a létrejöttéhez legerősebben a megküzdési kapacitás, a szubjektív jóllét és a pozitív jövő elövetelezésével operáló savoring stratégia járul hozzá. Az eudaimonikus komponensek kisebb hatást mutatnak, mint a hedonikus komponensek. További vizsgálatok szükségesek az új eszköz validitásának vizsgálatára, a boldogságmód preferencia más konstruktumokkal való kapcsolatának feltárására.

HOLCZER ADRIENN

holczer.adrienn@gmail.com

pszichológia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Szalóki Szilvia

PhD hallgató, SZTE ÁOK

Dr. Szendi István

egyetemi docens, SZTE ÁOK

Az időészlelés vizsgálata szkizofrénia és bipoláris affektív kórképekben

Az idő észlelése nagy jelentőséggel bír a mindennapi életünk során, ám a torzulása számos kórképben megjelenik. A szubjektív időélmény, valamint az objektíven megfigyelhető tünetek, és az ehhez köthető idegi szabályozás feltárása közelebb vihet az egyes kórképek neurológiai, neurobiológiai hátterének megértéséhez, valamint szerepet játszhat a differenciáldiagnosztikában. Jelen kutatásban 11 szkizofrén és 6 bipoláris affektív zavarral diagnosztizált személy idői észlelését vizsgáltuk egy perceptív és egy produktív idői feladat segítségével másodperc alatti és feletti időintervallumok esetében, eredményeiket egy 10 főből álló egészséges kontrollcsoport teljesítményéhez viszonyítva. Az idő diszkrimináció során a szkizofrén betegek pontossága alacsonyabb volt, mint a másik csoportoké minden intervallumban; az önálló szinkronizáció során pedig jóval rövidebb intervallumokat produkáltak, mint a referencia és a másik két csoport. A bipoláris zavarral diagnosztizáltak az egészséges csoporthoz hasonló, az objektívhez hasonló mintázatot mutattak mindkét feladat során. Eredményeink arra utalnak, hogy a szkizofrén csoport átfogó diszfunkciót mutat az idői feldolgozás tekintetében a bipoláris csoporthoz, valamint az egészséges személyekhez viszonyítva egyaránt. A bipoláris kórkép idői feldolgozásának mintázata nem különbözött jelentősen az egészséges kontrollcsoporttól. Továbbá a két betegcsoport teljesítménye elkülönült egymástól az idő diszkrimináció feladat mentén.

HOROTÁNNÉ SZALAY ORSOLYA TERÉZIA

szalay.orsolya@gmail.com

Neveléstudomány

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezetők:

Dr. Mogyorósi Zsolt

főiskolai docens, EKE PK

A rDr. Simándi Szilvia

tszv. főiskolai docens, EKE PK

**A roma lakosság megítélése roma/cigány nemzetiségi
nevelés-oktatásban való részvételtől függően**

A társadalom fejlődésének tekintetében az egymás iránti elfogadás kulcsfontosságú szerepet tölt be. Mivel az integráció egyik fontos célja a tolerancia emelése, ennek kutatását állítottam vizsgálatom középpontjába. Hasonló, bár az együttnevelés hatását nem taglaló kutatások közül kettőt emelnék ki, melyek a középiskolások idegenellenességének megjelenését, illetve mértékét vizsgálta. Az Útkeresés 2004-ben lebonyolított felmérése alapján elmondható, hogy a fiatalok 44,3%-a nem örülne, ha cigány padtársa lenne. A Tolerancia (2005) is közel azonos eredményeket mutatott be. A középiskolások 34,7%-a teljesen egyetértett azzal az állítással, hogy a romák szeretnek lopni, továbbá 32,1%-a egyáltalán nem osztotta azt a véleményt, miszerint a magyarországi cigányok teljes mértékben magyarok (Ligeti, 2006)

Hipotéziseim a következők. A megkérdezett középiskolások cigányokkal kapcsolatos meglátásai és a szülők legmagasabb végzettsége között fellelhetők pozitív összefüggések. Integrációs munkát végző általános iskolák immár szakiskolás tanulói kevésbé elutasítóak a roma közösséggel szemben, mint társaik.

A kérdőív kidolgozásához elismert szakemberek korábbi munkáit hívtam segítségül. A társadalmi távolság mérése a témához illik, emiatt a Bogardus-skála (Diószegi és Fehér, 2005) is helyet kapott. A pozitív, negatív, illetve semleges állítások esetében a Likert-típusú (pl. Bernát, 2010; Enyedi, Fábíán és Sik, 2004) válasz-skálát alkalmaztam. A társadalmi távolsági skálán és az állításokon felül elemeztem a szakiskolások önálló gondolatait, megítéléseit. Az előadásban szeretném prezentálni, hogy a korábbi kutatások eredményeihez képest milyen következtetéseket vontam le.

HORUCZI BORBÁLA HANNA

borbala.hanna@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

KURITYÁK CSENGE

kcsenge10@gmail.com

Pszichológia

BA, 4. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

RÓNAI LEVENTE

ronailevente92@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Csábi Eszter

egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

Az alvás, álmok és szkizotípiája hatása a kreativitásra

Habár vannak arra vonatkozó bizonyítékok, hogy az alvás segíti a tanulási és emlékezeti funkciókat, valamint az absztrakt gondolkodást, mégis vitatott, hogy milyen szerepet tölt be olyan magasabb rendű kognitív funkcióban, mint a kreativitás. Ezért kutatásunk célja az alvás és az álmok szerepének feltérképezése a kreatív gondolkodásban, valamint a kreativitás szkizotípiával való összefüggésének vizsgálata. Kutatásunkban 73 egyetemistából álló mintát vizsgáltunk, amelyet két csoportra osztottunk (átlagéletkor = 21,2 év, szórás = 1,6) (37 férfi/36 nő). Az ébrenléti kontrolcsoportot 38 fő, míg az alvások csoportot 35 fő alkotta. Két alkalommal vettünk fel adatokat mindkét csoport esetében, egyszer reggel, egyszer pedig este. A kreativitás mérésére a Compound Remote Association Tesztet (CRA), az általunk létrehozott Citromspray-tesztet (CST), illetve Torrence Test of Creative Thinking (TTCT) tesztet alkalmaztuk. A szkizotípiája mérésére az Oxford-Liverpool Inventory of Feelings and Experiences (O-LIFE) kérdőívet, míg a szubjektív alvásminőség mérésére a Pittsburgh Alvásminőség Index (PSQI), a Groningen Alvásminőség Skálát alkalmaztuk. Az álmok megvizsgálására egy saját fejlesztésű álomtartalmakra vonatkozó kérdőívet használtunk fel. Eredményeink alapján nem jelent meg egyértelmű alváshatás a kreativitást mérő feladatokon, viszont pozitív hatással volt a kreativitás egyik fontos szegmensére, az ösztönösségre. A bizzare álmok, valamint a szkizotípiája impulzív nonkonformitás faktora pozitív irányú összefüggést mutatott a kreativitás bizonyos faktoraival. Következésképpen az alvás elősegíti az ösztönösebb válaszadást, ami a kreatív problémamegoldás egyik fontos eleme.

HORVÁTH KATA

pszichológia MA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

PESTHY ORSOLYA

p.orsio301@gmail.com
pszichológia MA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

TÖRÖK CSENGE

pszichológia MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:
Németh Dezső
habilitált egyetemi docens, ELTE
Janacsek Karolina
adjunktus, ELTE

**A dorzolaterális prefrontális kéreg szerepe statisztikai tanulásban -
agystimulációs kutatás**

A környezet gyakorisági mintázatainak elsajátítását statisztikai tanulásnak nevezzük. Habár ez a tanulás nélkülözhetetlen olyan mindennapi képességeinkhez (pl. nyelvelsajátítás, motoros készségek), az eddigi szakirodalomban nehézséget okozott szétválasztani más mechanizmusoktól, így agyi háttere sem egyértelmű. A kognitív kontrollért is felelős dorzolaterális prefrontális kéreg (DLPFC) funkcióival korábbi kutatások kompetitív viszonyt mutattak ki, azonban a félték-kék funkciója közti különbségek még feltárára várnak. Neuropszichológiai kutatás szerint a jobb oldali DLPFC olyan stratégiákkal korrelál, melyek előnyösek lehetnek a statisztikai tanuláshoz, ezzel szemben a bal oldali inkább olyan stratégiákat hív elő, melyek lerontják azt, ok-okozati összefüggést azonban ez alapján nem állíthatunk. Kutatásunkban probablisztikus szekvenciatanulási feladatot (ASRT-t) használtunk. E feladat (ellentétben a hagyományosan használt feladatokkal) lehetővé teszi a statisztikai tanulás elválasztását a magasabb szintű asszociációk, azaz ismétlődő ingerek egymásutániságának elsajátításától. A DLPFC oksági szerepét a két tanulástípuson nagyon gyenge transzkraniális egyenáram stimulációval (tDCS) vizsgáltuk a két féltéken. A bal oldali DLPFC aktivitásának erősítése nyomán a statisztikai tanulás leromlását tapasztaltuk, míg a magasabb szintű asszociációk kialakulását nem befolyásolta az egyenáram. Szintén nem kaptunk hatást a jobb stimuláció által. Eredményeink megerősítik, hogy a bal oldali DLPFC versengő kapcsolatban áll a statisztikai tanulással. Emellett kutatásunk összhangban van korábbi eredményekkel, melyek szerint a szekvenciatanulási feladatok háttérében összetett, egymástól elkülönülő neurokognitív mechanizmusok állnak. Tudomásunk szerint ez az első olyan kutatás, ahol egy paradigmán belül, oksági szempontból vizsgálták a DLPFC szerepét a statisztikai tanulásban és a magasabb szintű asszociációk tanulásán.

Kulcsszavak: statisztikai tanulás, szekvenciatanulás, dorzolaterális prefrontális kéreg, tDCS

HORVÁTH KATA

kata.horvath1009@gmail.com

Pszichológia MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

PESTHY ORSOLYA

p.orsio301@gmail.com

Pszichológia MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

TÖRÖK CSENGE

Pszichológia MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Németh Dezső

docens, ELTE PPK

Janacsek Karolina

adjunktus, ELTE PPK

Szekvenciatanulás vs. statisztikai tanulás: a tudatosság és a konszolidáció szerepe

A környezetben jelen lévő ismétlődő elemek és mintázatok felismerése és elsajátítása evolúciósan alapvető képességünk. Az ember predikációs képessége és a különböző, hétköznapi életben is kulcsfontosságú készségeink, szokásaink kialakulásának alapját is ezek a folyamatok képezik. A korábbi vizsgálatok nem vizsgálták meg részleteiben ezt a folyamatot, nem különböztették meg a szekvenciatanulási és statisztikai tanulási aspektusát. Mindkét tanulási forma megtörténhet tudatosan és a tanulási helyzetre vonatkozó tudatosság nélkül is. A memóriakutatás irodalmában azt találhatjuk, hogy az expliciten, vagyis tudatosan elsajátított tudásból a konszolidációs periódus során felejtés történik, míg az impliciten, vagyis tudatosság nélkül elsajátított tudás megtartott marad. Ezek a kutatások azonban jellemzően eltérő tanulási mechanizmust igénylő feladatokat hasonlítottak össze. Jelen vizsgálat célja, hogy az explicit és implicit szekvenciatanulási és statisztikai tanulás folyamatokat egyszerre vizsgálja, egy egységes és egyedülálló paradigmában. A vizsgálatban 78 egészséges egyetemista vett részt. Mindkét tanulási teljesítményt az Alternáló Szeriális Reakcióidő (ASRT) feladattal mértük és a konszolidációs változások megvizsgálásához a teljesítményt újratesteltük 12 óra múlva. A minta fele nem volt tudatában a tanulási helyzetnek (implicit feltétel), míg a minta másik felét informáltuk a feladatban megtalálható rejtett szekvenciáról, és instruáltuk őket arra, hogy próbálják megtanulni ezt a szekvenciát (explicit feltétel). A statisztikai tanulás esetében nem találtuk különbséget a két csoport teljesítményében sem a tanulási fázis során, sem pedig a konszolidációs fázis okozta változásokban. Ezzel szemben az explicit instrukció segítette a szekvenciatanulás folyamatot, az explicit csoport jobban teljesített. Eredményeink arra világítanak rá, az explicit és implicit emlékezeti rendszerek közötti határ elmosódott és ezt a felosztást nem a tudatosság mértéke, hanem a tanulási mechanizmus alapján kellene kialakítani.

Kulcsszavak: szekvenciatanulás, statisztikai tanulás, konszolidáció, implicit emlékezet, explicit emlékezet, készségtanulás

HORVÁTH MÁRIA DÓRA

horvathmariadora@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Csábi Eszter

egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

Szegedi-Hallgató Emese

egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

Vizuális ingerek figyelemelterelő hatásának vizsgálata vezetést szimuláló feladat során

A közutak mentén észlelhető reklámok célja a potenciális vásárlók figyelmének felkeltése, előfordulhat azonban, hogy ezek a reklámok túlzott mértékben elterelik a vezetők figyelmét. Kutatásom célja annak vizsgálata, hogy különböző vizuális elterelő ingerek hogyan hatnak a figyelmi teljesítményre vezetési szimulációs feladatban, illetve hogy könnyebben feldolgozhatók-e a tiltást tartalmazó táblák, amennyiben a megjelenített információ félig kerül áthúzásra. 68 vizsgálati személy vett részt a kutatásban, akik 19-29 év közötti egyetemisták voltak, átlagéletkoruk 21,88 (SD = 2,38) év volt. Toulouse-Pieron-féle Figyelem Teszttel mértem a figyelmi teljesítményt és Fordított Számterjedelem Teszttel a komplex munkamemória teljesítményt. Vezetést szimuláló számítógépes feladatban kellett a személyeknek közúti jelzőtáblákra reagálniuk. A közúti jelzőtáblák mellett az esetek felében megjelentek vizuális elterelő ingerek is. A különböző elterelő ingerek megjelenésének hatását a személyek célingerre adott válaszainak reakcióidejéből számoltam. Egy elterelő ingertípus kivételével mindegyiknek volt reakcióidő lassító hatása, azonban az ingertípusok nem befolyásolták eltérő mértékben a résztvevők figyelmét. Nem találtam jelentős különbséget a más időben megjelenő elterelő ingerek reakcióidő lassító hatása között. Az általam alkalmazott két típusú tiltó tábla megjelenése esetén nem különböztek egymástól jelentősen a reakcióidők. Összefoglalva, kutatásom hozzájárulhat ahhoz, hogy világosabb képet kapjunk arról, mely tényezők játszanak szerepet a vezetés közbeni figyelem elterelődésben.

HÖRÖMPÖLI ÁDÁM

adam.horompoli@gmail.com

Pszichológia

MA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

MIKLÓS ZSÓFIA

mikloszsosfia11@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Kónya Anikó

egyetemi tanár, ELTE PPK

Közmondással mérhető az absztrakt gondolkodás?

Kutatásunk során arra a kérdésre kerestük a választ, hogy a pszichiátriai és a pszichológiai gyakorlatban elterjedt közmondás teszt (Homack, Lee, & Riccio, 2005; Mieder, 1978) hogyan, milyen kognitív rendszereken keresztül működik. A mai elméletek szerint a teszt a magasabb rendű végrehajtó funkciót, az absztrakt gondolkodást méri, és ez alapján lehet vele differenciálni, illetve esetleges végrehajtó funkciódeficiteteket előre jelezni (Delis, Kaplan, & Kramer, 2001a, 2001b).

Vizsgálatsorozatunkban magyarra adaptáltuk a Delis és munkatársai (2001) által fejlesztett közmondás tesztet, ami a Delis és Kaplan-féle Végrehajtó Funkció Rendszer (Delis-Kaplan Executive Function System – D-KEFS) tesztcsomag része. Az adaptációt kétféleképpen csináltuk meg. A Kövecses-féle idiomszótárakban (Kövecses, 2001, 2010) kikerestük az eredeti angol változat magyar megfelelőit. Azonban, mivel fontos a közmondás gyakorisága is, ezért az eredeti teszt gyakoriság mutatói alapján a kritikáknak megfelelően Litkovkina T. Anna közmondásgyűjteménye (Litovkina T., A, 2005) alapján is elkészítettünk egy magyar változatot, amely az angol eredetihez képest további közmondások bevonását jelentette. Mindkét változat mind a kétféle tesztfelvétel (többszörös választás és szabad válaszadás) módját a pszichometriai módszerek (Rózsa, Nagybányai Nagy, & Oláh, 2006) szerint validáltuk.

Eredményeink alapján elmondhatjuk, hogy a teszt magyar változata úgy mér, ahogy az eredeti. Így beleillik abba az elméleti modellbe, ami szerint közmondással mérhető az absztrakt gondolkodás. Ezáltal az absztrakt gondolkodás, mint magasabb rendű végrehajtó funkció, tesztelhetővé vált.

Kulcsszavak: közmondásteszt, Delis-Kaplan-féle Végrehajtó Funkció Rendszer (D-KEFS), absztrakt gondolkodás, magasabb rendű végrehajtó funkciók

HUBAY MIKLÓS PÉTER

hubay@sze.hu

Informatikus könyvtáros

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Tóvári Judit

főiskolai tanár, EKF TKTK

A BIBFRAME és a könyvtári feldolgozás új keretei

A linked data (avagy kapcsolt adatok) technológiájának könyvtári alkalmazása napjainkban egyre nagyobb teret nyer. Nem csoda, hiszen a könyvtárak és egyéb információszolgáltató intézmények egyre növekvő kihívással néznek szembe: meg kell hódítaniuk az internet és a keresőszolgáltatások világát, hogy a birtokukban lévő hatalmas tudásanyagot minél több emberhez juttathassák el. A lassan öt évtizede használatban lévő MARC-formátum segítségével előállított rekordok hatalmas, a keresőmotorok által elérhetetlen adatsilókban lapulnak. A webes szabványokon alapuló linked data technológia alkalmazása azonban a könyvtári adatokat oda juttatja, ahol a felhasználók valóban keresik azokat: magára a World Wide Webre.

Jelen pályamunka és a hozzá kapcsolódó kutatás tárgya az amerikai Kongresszusi Könyvtár és partnerei által fejlesztett könyvtári feldolgozási keretrendszer (ontológia), a BIBFRAME, amely a fejlesztők szerint alkalmas lesz arra, hogy kimozdítsa helyéből az elavult MARC-ot, és hatalmas mértékben kiszélesítse a könyvtári adatfeldolgozás lehetőségeit.

A dolgozat első fejezeteiben az előzményekről esik szó: arról az útról, mely a MARC-tól az FRBR-en és az RDA-n keresztül az ontológiákig vezet. Ezt követően részletesen tárgyalom a BIBFRAME keretrendszer fejlesztésének történetét a dokumentumelemzés módszerével, ismertetem a modell alapszerkezetét, majd részletes összehasonlító elemzést közlök, melyben bemutatom, hogy a MARC-mezőkben leírt adatelemek hogyan jelennek meg a BIBFRAME első és második verziójában. A téma természetesen nem lehetne teljes az információk visszakeresési módozatainak leírása, illetve a témába illeszkedő hazai projektek leírása nélkül.

HUJBER ZSÓFIA

zsofi.hujber91@gmail.com

informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

*Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes
tanszékvezető, egyetemi docens, ELTE BTK*

*Dr. habil. Kiszl Péter
intézetigazgató, tanszékvezető,
doktori programvezető,
egyetemi docens, ELTE BTK*

**Az orvosok információkeresési szokásai: használói szükségletek
a változó környezetben**

Az orvosi könyvtáraknak és könyvtárosoknak nagy átalakuláson kellett és folyamatosan kell is keresztül menniük. A legfrissebb egészségügyi információ ma már elektronikus formában jelenik meg elsősorban, és ezek kezelésének és szolgáltatásának lehetőségeivel a könyvtárosoknak is lépést kell tartaniuk. Az információs túlterheltség, az adatbázisok használatának különbözősége, az időhiány és egyéb más tényezők miatt viszont az egészségügyi dolgozók, ezen belül az orvosok nehezen tudnak tájékozódni a világhálón. A dolgozat keretén belül bemutatott kutatások, az orvosok információkereső képességeivel és információ igényeivel foglalkoznak, rávilágítanak az ezen irányú továbbképzés szükségességére. Egy fejezet erejéig foglalkozom az egészségügyi információ strukturálásának nehézségeivel is. Az utolsó fejezetben bemutatom saját kérdőíves felmérésemet, melyet a Semmelweis Egyetem klinikáinak orvosai, az egyetemen 2015-ben végzett általános orvosai, valamint a klinikai könyvtárosi munkakörben dolgozók között végeztem.

ILONKA ZSÓFIA

ilonka.zsofia@gmail.com

Klinikai- és egészségpszichológia

MA, 7. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Káplár Máttyás

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

Fogvatartotti asszociációk

Jelen kutatás a fogvatartottak és kontroll személyek gondolkodását szeretné feltérképezni 5 hívószó segítségével, melyek a következők: rossz, szabadság, család, én, jövő. A fogvatartotti minta 3 magyarországi büntetés-végrehajtási intézetének elítélt személyeinek adatait tartalmazza, melyet egy büntetlen előéletű kontrollcsoport adataival vetettem össze. A kutatás során különböző demográfiai adatok is felvételre kerültek, melyek alapján tovább vizsgálhatjuk, pontosabban értelmezhetjük a kapott asszociációkat. Az eredmények alapján a kutatás több lehetőséget is rejt magában, melyekkel segíthetjük a bűnmegelőzést, prevencióssal, segíthetjük a reszocializációt a szabadulás után, és nem utolsósorban aktívan hozzájárulhatunk a büntetés-végrehajtási intézetekben dolgozó nevelők és szociális munkások munkájának konfliktusmentesebbé tételéhez.

INCZE DOROTTYA

k.9.jerry.lee.3@gmail.com

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes

tanszékezető, egyetemi docens, ELTE BTK

FRSAD: Functional Requirements for Subject Authority Data

A Functional Requirements for Subject Authority Data (FRSAD) konceptuális modellt az IFLA FR SAR Working Group fejlesztette ki. Az FRSAD modell a tárgyi besorolási adatokkal foglalkozik, és az aboutness-re összpontosít, annak modellezése. Az „FRBR család” három konceptuális modelljének utolsó tagja, amely 2010-ben jelent meg. A másik két modellhez képest bevezet két új entitást, a thema-t és a nomen-t, valamint egy új felhasználói feladatot, az explore-t. Részletesen leírja a bemutatott entitások kapcsolatait és tulajdonságait, valamint utóbbiaknak a felhasználói feladatokkal való megfeleltetését.

ISÉPY RÉKA

reka.isepy@gmail.com

pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Matuszka Balázs

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

Felnőtt sportolók és mozgáskorlátozott sportolók önértékelésének összehasonlító vizsgálata

Háttér: A sportolás önértékelésre gyakorolt pozitív hatása régóta ismert és sokak által kimutatott, kutatott jelenség. A sport, pozitív hatása miatt gyakran alkalmazott terápiás eszköz fogyatékos és egészséges személyek esetében is.

Cél: Jelen kutatásban arra kerestük a választ, hogy a mozgássérült személyek körében is bizonyítható-e a sport önértékelésre gyakorolt hatása a mozgássérült sportolók, átlag sportolók, mozgássérültek és átlag nem sportolók önértékelésének összehasonlítása által.

Módszer: A teljes mintát 153 felnőtt személy alkotta, amelyből 33 átlag mozgássérült, 38 parasportoló, 42 átlag sportoló és 40 átlag nem sportoló vett részt. A sportolókat különböző sportágakból válogattuk össze. A kutatás alkalmazott mérőeszközei a Susan Harter féle Énkép Profilt és Rosenberg Globális Önértékelés Kérdőívét tartalmazta.

Eredmények: A dolgozat fő eredménye, hogy az átlag sportoló és a mozgássérült sportoló csoport között nem találtam szignifikáns különbséget az önértékelés egyetlen dimenziójában sem (a szignifikancia szint mindent esetben 0,05 felett volt), továbbá a többi eredmény is alátámasztja a sport pozitív hatását az önértékelésre mozgássérült személyek körében is.

Következtetések: A fő következtetés, melyet az eredményekből levontunk, hogy a sport alkalmas lenne a mozgássérültek egyfajta terápiájára, a képességek megtapasztalása és a megfelelő referenciacsoport megtalálása által.

Kulcsszavak: mozgássérültek, mozgássérült sportolók, önértékelés

JAKAB BIANKA

bianka.jakab@gmail.com

Ember és társadalom műveltségterület

tanár - Történelemtanár

MA, 3. félév

Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Knausz Imre

egyetemi docens, ME BTK

**A roma nők és a korai szülés – a korai házasság problémája
az oktatásban**

Dolgozatom a korai szülés és a korai házasság problémakörét kívánja bemutatni, elsősorban a roma nők szemszögéből. Mire gondolunk pontosan, amikor korai szülésről, illetve korai házasságról beszélünk? Milyen gyökereit találjuk meg e problémának a roma tradíciókban? Milyen folyamatot indít el az első gyermek érkezése a szegénységben élő roma nők életminősége szempontjából? Milyen lehetőségei vannak az iskolának a jelenség megelőzésében, kezelésében? Írásom a teljesség igényével – a probléma mélysége és a dolgozat keretei miatt – nem élhet, azonban megpróbálja felfedni e két jelenség okait, mélyebb összefüggéseit. S habár nem roma specifikumról beszélünk, hiszen inkább a szegényebb társadalmi rétegekben jellemző, s nem az etnikum határozza meg a jelenség meglétét, mégis a romákon és elsősorban a roma nőkön keresztül tartottam a legjobbnak, hogy felvázoljam, mit is kell érteni a korai házasság és a korai szülés fogalmak alatt. A romák kultúrájában, világfelfogásában olyan elemeket találhatunk, ha közelebbről megfigyeljük szokásaikat, gondolkodásmódjukat, amelyekből egyenes út vezethet e szóban forgó két probléma felé. S habár a cigányság egyre inkább integrálódik, ezzel együtt egyre inkább hagyják el hagyományait, a korai szülés és annak rövidebb és hosszabb távú következményei továbbra is problémát okoznak.

Mindezekkel ugyan a problémakörnek csak a felszínét súroljuk, mégis képet kapunk arról, miben gyökerezik, és hogy milyen lehetőségei vannak az iskolának arra, hogy ezt a problémát megoldja, vagy a terhet könnyebbé tegye – minden érintett fél érdekében.

JÁKLI FRUZZINA

jaklifruzzi@gmail.com

pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészlet- és Társadalomtudományi

Kar

Témavezető:

Matuszka Balázs

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

A pszichológiai immunkompetencia és a narcisztikus személyiségvonások összefüggéseinek vizsgálata

Háttér: Nem készült korábban a pszichológiai immunrendszer és a narcisztikus személyiségvonások kapcsolatának feltárására irányuló vizsgálat. Ellentétes kutatási eredmények találhatók az emelkedett mértékű narcisztikus vonásokkal jellemezhető személyek pszichológiai egészségére vonatkozóan. Nem tisztázott továbbá, hogy az életkor és a nem milyen összefüggést mutat a pszichológiai immunkompetencia működésével és a narcisztikus vonások dominanciájával. Cél: A pszichológiai immunkompetencia és a manifeszt, valamint a látens narcisztikus vonások összefüggéseinek vizsgálata.

Módszer: A pszichológiai immunrendszer vizsgálatára a PIK, a grandiózus narcisztikus vonások mérésére az NPI, a vulnerábilis jegyek feltárására az MCNS felhasználásával online felületen került sor egy 150 főből (56 férfi, 96 nő) álló mintán.

Eredmények: A nyílt narcisztikus vonásokkal rendelkező személyek jobb pszichológiai immunkompetenciával rendelkeznek, mint a rejtett narcisztikus vonásokkal jellemezhetők. A pszichés immunrendszer magasabb szintű működést mutat a férfiak esetében. Nincsenek kimutatható nemi különbségek a narcisztikus vonások mértékének alakulásában. Kizárólag az Önregulációs Hatékonyságot Biztosító Alrendszer esetében mutathatók ki az életkor alapján eltérések a pszichés immunkompetencia esetén. A narcisztikus személyiségvonások dominanciája az életkorral csökken.

Következtetések: A narcisztikus személyiségvonások kapcsolatot mutatnak a pszichológiai immunrendszer működésének mértékével. Az idősebb generációba tartozó személyek redukált szintű narcisztikus vonásokkal jellemezhetők. A férfiak jobb pszichológiai immunkompetenciával bírnak, mint a nők.

Kulcsszavak: pszichológiai immunkompetencia, narcisztikus személyiségvonások, nemi különbségek, életkorbeli különbségek

JÁMBOR ÁGNES

jamboragi@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Mirnics Zsuzsanna

egyetemi docens, KRE BTK

A munkahelyi kiégés tényezői

A munkahelyi kiégés kutatásának kezdete óta számos empirikus tanulmány vizsgálta a kiégéshez vezető tényezőket (Petróczi, 2007, Maslach 2001, Maslach 2004). Kutatásom célja az volt, hogy feltárja és bemutassa a kiégéshez kapcsolható tényezőket, valamint a kiégés lehetséges prediktorait a magyarországi multinacionális környezetben ügyfelekkel dolgozó üzleti tanácsadók körében. A vizsgálatba magyarországi telephellyel rendelkező multinacionális tanácsadó cégek üzleti tanácsadói kerültek bevonásra. A vizsgálat során a kiégés mértékét, valamint a munkahellyel való elégedettséget, a munkahelyi szerepkonfliktust, a megküzdési módokat, valamint a személyiségvonásokat mértem fel online kérdőíves módszerrel.

Eredmények: A kiégés mértékét leginkább a munkahelyi elégedettség, azon belül is a vállalattal való azonosulás, valamint az érzelmi instabilitás jelzi előre. A két tényező összességében 56%-ban magyarázta a munkahelyi kiégést. Az alsókálak sorában az érzelmi kimerültség varianciáját 52%-ban magyarázzák az azonosulás a vállalattal, a munka mennyisége és az érzelmi instabilitás tényezők. A deperszonalizáció varianciáját 60%-ban magyarázták az azonosulás a vállalattal, a munkatársakkal való elégedettség, a nem világos szerepek és az érzelmi központú megküzdés tényezők. A személyes jellemzők dimenzió varianciáját 10%-ban magyarázta a vállalattal való azonosulás. Az eredmények alapján elmondható, hogy ha a szervezeti kultúra ellentmondó elvárásokat támaszt a munkavállalókkal szemben, az növeli a stresszt és kiégésveszélyt jelenthet. A kiégés megelőzése érdekében érdemes hangsúlyt fektetni a kiválasztási folyamatra, a vállalattal való azonosulás elősegítésére, a stresszkezelésre és a munkahelyi szerepek kialakítására.

Kulcsszavak: munkahelyi kiégés, munkahelyi elégedettség, munkahelyi szerepek, szerepkonfliktus, megküzdés stresszhelyzetben, üzleti tanácsadók

JÁRDAHÁZI EVELYN

jardahazi.evelyn@gmail.com

Pszichológia

BA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Láng András

egyetemi adjunktus, PTE BTK

Iskolai zaklatás a diákok és tanárok szemszögéből

Dolgozatomban az iskolai zaklatás témakörét dolgoztam fel a diákok és a tanárok szemszögéből. A jelenség számtalan oldalról megközelíthető, vizsgálatomban az empátiával, valamint az alapvető pszichológiai szükségletekkel való kapcsolatot kutatom diákok és tanárok körében.

Vizsgálatom során 102 középiskolás diák, illetve 40 tanár töltött ki egy empátiás készségeket, valamint egy alapvető pszichológiai szükségleteket mérő kérdéssort. Ezen kívül a diákok egy iskolai zaklatásban való érintettséget vizsgáló, a tanárok pedig egy bullying-kezelési kérdőívet töltöttek ki. A zaklatói magatartás gyengébb empátiás készségekkel állt kapcsolatban, a zaklatás elszenvedői pedig az alapvető pszichológiai szükségletek terén mutattak kedvezőtlenebb értékeket. A tanárok iskolai zaklatáshoz való hozzáállása tekintetében azt kaptuk, hogy az empátiás készségek megléte, illetve az alapvető pszichológiai szükségleteik kielégítettsége együtt járhat mutatott azzal, mennyire vennék komolyan a zaklatást. A zaklatók az alacsonyabb empátiás készségeik miatt figyelmen kívül hagyják mások érzéseit, emiatt bántalmazzzák társaikat. Az áldozatok a bántalmazás miatt nem érzik jól magukat az iskolában, kívülállókká válnak, nem tudnak megfelelő kapcsolatokat kialakítani. A tanárok jó empátiás készségek esetén átérzik az áldozat helyzetét, ezért segítenek, ezen kívül, ha magabiztosak munkahelyükön, jók a kapcsolataik, abban az esetben is nagyobb valószínűséggel segítenek az elszenvedőnek.

JENEI DÁNIEL

d.jenei93@gmail.com

Pszichológia

MA, 7. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

SZÉL DANIELLA

szeldanielladora@gmail.com

Pszichológia

MA, 7. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Vincze Orsolya

egyetemi adjunktus, PTE BTK

Gondolkodás és történelem

Dolgozatunk témája a magyar társadalom Holokauszthoz és Trianonhoz, a magyar történelem két kiemelkedően fájó pontjához köthető viszonyulásának feltárása, melyhez a társas viszonyok nézőpontjából közelítettünk. Célunk a magyarok Holokauszt eseménnyel és trianoni békekötéssel kapcsolatos gondolatainak vizsgálata a kognitív stílus függvényében. A gondolkodás és a történelmi események közti összefüggések mellett a magyar nemzet áldozati szerepének reprezentációját, valamint a kollektív büntudat hatását is vizsgáltuk a történelmi események narratív konstrukciójában. Eredményeink alátámasztják a feltételezést, miszerint a büntudat megjelenése gátoltta válhat az áldozati identitással való azonosulás révén, mely a magyar csoportra vonatkozó ágencia és negatív kognitív tartalmak megjelenését csökkenti nyelvi szinten. Ezek a folyamatok látszólag függetlenek a gondolkodás komplexitásától, mely háttérben feltételezhetően a szociális identitás előtérbe kerülése állhat, ami felülírja az egyéni működésmód sajátosságait. Eredményeink felvetik a kérdést, miszerint létezik-e az egyéni működésmódnak olyan aspektusa, mely előtérbe kerülve képes felülírni a csoportszintű érzelmek által determinált viszonyulást.

JÓZSA FRUZZSINA

fruzzi.jozsa@gmail.com

Kognitív tanulmányok

MSc, 1. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Természettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Lukács Ágnes

egyetemi docens, BME TTK

dr. Kas Bence

adjunktus, ELTE BGGYK

A birtokos szerkezetek használata nyelvfejlődési zavarban

A specifikus nyelvfejlődési zavart (SNYZ) mutató gyerekek nyelvi képességeit számos kutatásban vizsgálták, melyek az igeragozás, esetragozás, szórendi feldolgozás, idő és aspektusfeldolgozás színvonalát mérték (Kas, 2013). Ebbe a kutatási irányba illeszkedik a birtoklást kifejező morfológia vizsgálata SNYZ-ben. Dolgozatomban 20 fő 4-7 éves SNYZ-t mutató gyerek teljesítményét vetem össze egyénenként 20 teljesített TROG blokkok számában és 20 életkorban illesztett tipikus fejlődésű gyerekével egy képpel támogatott mondatbefejezési feladatban. Az egyes és többes számú birtok- és birtokosjelet tartalmazó szóalakokat előfeszítő kiváltott produktív feladat eredményei szerint (i) a birtokos szerkezetekbeli egyeztetés számottevően fejlődik óvodáskorban, (ii) a birtokos és a birtok többes száma megnehezíti e szóalakok produktívját, (iii) a több birtokot jelölő birtok-többesítő jel produktív használata az egyeztetésben nehézséget okoz, (iv) az SNYZ-t mutató gyerekek jelentősen alulteljesítenek a birtoklást kifejező komplex szóalakok produktívjában, (v) az SNYZ-t mutató gyerekek hibatípusai eltérnek tipikusan fejlődő társaikétól. Elmaradásuk különösen azokban az esetekben jelentős, ahol vagy a birtokos, vagy a birtok többes számú. Az eredmények elméleti érdekességük mellett a logopédiai diagnosztika hatékonyabbá tételét is lehetővé teszik.

JUHÁSZ ANIKÓ

hu.aniko.juhasz@gmail.com

pszichológia BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Mirnics Zsuzsanna

egyetemi docens, KRE BTK

Személyiségjellemzők a pénzügy, az infokommunikáció és a kereskedelem területén

A személyiség markánsan meghatározza a munkahelyi bevélest, fejlődést. Robert Hogan a Big Five paradigmához illeszthető szocioanalitikus elmélete szerint a munkahelyi bevélest nagymértékben múlik többféle személyiségjellemtzön, így az ambíciózusságon, a személyközi érzékenységen, a szisztematikusságon. A szerző hét személyiségjellemtzöt mérő tesztje több szempontból jól prognosztizálja a munkahelyi bevélest. Vizsgálatom célja egyes munkakörökhöz kötődő „munkahelyi személyiségprofilok” vizsgálata volt három munkakör esetében, azaz kereskedelemben, infokommunikációs (IT) területen, és pénzügyi munkakörökben dolgozóknál.

Vizsgálati módszer: Hogan személyiségtesztjét (Hogan Personality Inventory, HPI) alkalmaztam. Az online önkítöltős kérdőív 206 kérdésből áll; a személyiségprofilok adataihoz az Assessment Systems Kft. jóvoltából jutottam hozzá. Vizsgált személyek: a teljes vizsgálati minta átlagéletkora 37,58 év, szórása 8,969. A mintában egyenlő arányban kerültek nők és férfiak (90/90); egyenlő arányban volt jelen a három munkakör (n=60). A hipotéziseknek megfelelően, az IT munkakörökben dolgozók kevésbé voltak extravertáltak (nem volt rájuk jellemző az ambíciózusság és a társaságkedvelés). A kereskedelemben foglalkoztatottak személyközi érzékenysége ezzel szemben nem volt magasabb, mint a másik két szektorban foglalkoztatottaké; és a szisztematikusság szempontnál sem volt eltérés a három csoport között. Vizsgálati mintámban a korábbi szakirodalmi adatokkal teljes összhangban álló nemi eltéréseket tapasztaltam az egyes személyiségjegyek közt; a nők magasabb pontszámot értek el a személyközi érzékenység, míg a férfiak az ambíciózusság skálán. Vizsgálati adataim megerősítették, hogy az infokommunikációs munkakörökben akár előny is lehet introverzió, mivel fokozott monotoniatűréssel jár. Mintámban a személyközi érzékenység dimenzió nem jellemezte fokozottabban az üzletkötőket. Hogan tesztjében e személyiségvonalás a Big Five szerinti barátságossághoz áll közel, amely más források (pl. Howard, 2010) szerint inkább hátrány lehet egy üzletkötői munkakörben; hiszen elsősorban saját érdekeit kell érvényesíteni. A szisztematikusság jellemző a lelkiismeretességnek feleltethető meg, amely Caprara és mtsai (1999) szerint a legtöbb felelős munkakörben alapkritériumnak számít. Összességében, a Hogan-féle személyiségteszt a magyar mintán informatívnak, jól alkalmazhatónak bizonyult. Kulcsszavak: munkaköri alkalmasság, személyiségmérés, Hogan személyiségteszt, HPI

JUHÁSZ ATTILA*juhaszattila93@gmail.com*

Informatika, könyvtárpedagógia tanári

szak

MA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Informatikai Kar

*Témavezető:**Bujdosóné Dr. Dani Erzsébet**adjunktus, DE IK*

**Open Access a visegrádi négyek országaiban:
Oktatói és hallgatói tapasztalatok**

Dolgozatom témája az Open Access helyzetének vizsgálata a Visegrádi Négyek országaiban. Magyarország, Szlovákia, Csehország és Lengyelország legnagyobb egyetemeit vontam be a kutatásomba, és pedig úgy, hogy a vizsgálandó intézmények körét a hallgatói létszám alapján szűkítettem le ötre minden országban. A célcsoportba mind az oktatók, mind pedig a hallgatók beletartoztak. Munkám során arra kerestem a választ, hogy az oktatás két fentebb említett szereplője hogyan vélekedik az Open Accessről, mennyire ismerik, illetve használják ki a benne rejlő lehetőségeket, valamint a vizsgált országok rendelkeznek-e a nyílt hozzáférés területét átfogó politikával. Az elméleti háttér tárgyalásában kitértem magára az Open Access mozgalom történetére, fontosabb törekvéseinek ismertetésére. Az üzleti modelleken túl a kezdeményezés mellett és ellen felhozható érveket is tárgyaltam és állást foglaltam. A témaválasztásból adódóan a vizsgált térség rövid történeti bemutatása mellett a felsőoktatási rendszerek között található különbségekkel is foglalkoztam. Mindezek mellett megfogalmaztam néhány, általam hasznosnak gondolt népszerűsítési lehetőséget is, amelyekkel elérhető lenne, hogy a mozgalom még szélesebb körben váljon ismertté, illetve hitelessé. Utóbbiakra azért is lenne szükség, mert mint majd a dolgozatból kiderül, igen-csak eltérő ismeretekkel rendelkeznek a hallgatók a nyílt hozzáférést illetően. Az oktatók esetében ugyanakkor a vártnál sokkal egységesebb képet kaptam. Azt gondolom, hogy napjainkban a tudományos világ résztvevőinek, így köztük a felsőoktatásban részt vevő oktatóknak és hallgatóknak is ismerniük kell a tudományos kommunikáció új formájában rejlő lehetőségeket, hiszen ennek köszönhetően megszűnnek a távolságok, felgyorsul a kutatási idő, csökkennek a költségek, nő a tudományos láthatóság és felerősödik az együttműködés lehetősége is. Ezekből kifolyólag pedig a tudományok fejlődése minden eddiginél gyorsabbá válhat.

JUHÁSZ REBEKA

jh.rebeka@gmail.com

Tanár

MA, 5. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Kiss- Geosits Beatrix

főiskolai docens, NYME MNSK

„Enni vagy nem enni” – A 2014-es közétkeztetési menzareform hatása a köznevelési intézményekben tanuló gyerekek étkezésére

Dolgozatom és kutatásom témája a magyar közétkeztetés helyzete, a Magyarországon közelmúltban bekövetkezett változások és reformok körülményeinek, valamint eredményeinek ismertetése. A közétkeztetés témakörén belül elsősorban az oktatási intézményekben lebonyolított rendszer kerül részletezésre. Ahhoz, hogy napjaink iskolai közétkeztetésének helyzetét megérthessük, alapvető fontosságú a történelmi háttér rövid áttekintése. Hiszen, mint minden szituáció kialakulása, ez is egy bizonyos folyamat eredménye, mely egyaránt determinált volt politikailag, kulturálisan, közgazdaságilag és a természeti környezet által. Ezek a szakadatlan változások mind nyomot hagytak, és alakították a mai menza létrejöttét. A folyamatot az állandó közösségi étkeztetés iránti igény és a tartalom iránti megújulás, változatosság kísérte.

A szakirodalmi háttérrel kiegészítendő a 2008. valamint a 2013. évi Országos Iskolai Menzakörkép eredményeit, vizsgálati faktorait figyelembe véve építettem fel saját, 1-12. osztályos diákokkal készített, 1574 mintából álló kutatásomat, valamint a szülőkkel készített, 231 mintás kutatást is. Kutatásomban arra kerestem a választ, milyen a diákok és szülők menzával kapcsolatos attitűdje, valamint hogyan értékeli a változásokat. Ezzel kapcsolatban négy hipotézis állítottam fel. Feltételezem, hogy a reform hatására az összetevőket a jogszabályoknak megfelelően megváltoztatták. Feltételezem továbbá, hogy szélesebb skálájú és változatosabb a felszolgált ételek sora, hogy az életkor növekedésével egyre kevesebb azoknak a száma, akik igénybe veszik az iskolai étkeztetést. Végül, de nem utolsósorban pedig feltételezem, hogy a szülők a korábbi kutatásokhoz hasonlóan elégedetlenek, úgy gondolják, hogy javaslataikat nem hallgatják meg, és a változásokat nem megfelelően közlik velük.

Hipotéziseim a kapott eredmények alapján beigazolódtak. A reform hatására a válaszok alapján az összetevőket a jogszabályoknak megfelelően megváltoztatták, emellett szélesebb skálájú és változatosabb a felszolgált ételek sora. Beigazolódtott, hogy az életkor növekedésével egyre kevesebb azoknak a száma, akik igénybe veszik az iskolai étkeztetést. Általánosan megállapítható, hogy a szülők elégedettségi mutatói a vártnál nagyságrendekkel jobb eredményről tanúskodnak.

KÁDÁR KATALIN*lonyacska@gmail.com*

Kisebbségpolitika

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:**Dr. Laki Ildikó**PhD adjunktus, SZTE JGYPK*

Kétséges felzárkóztatás, racionális pénzfelhasználás?

Jelen dolgozat a különböző roma integrációs fejlesztésekre fordított források felhasználásának hatékonyságát, illetve ennek eredményeit kívánja bemutatni és bizonyos tekintetben értékelni. Az állam a cigányok felzárkóztatásának érdekében intézkedéseket, stratégiákat, felzárkóztatási, integrációs terveket fogalmaz/fogalmazott meg, amelyekhez forrásokat rendel/rendelt. A pályázatokat kiíró állami apparátus által kitűzött célok nem mindig az elvárások szerint teljesülnek, annak ellenére, hogy a támogatást igénylők körét, a támogatás mértékét, keretösszegét, a támogatott tevékenységeket, az eljárásrendet, tehát a felhasználható eszközöket a támogató szervezet határozza meg. Ezért felmerül annak lehetősége, hogy a kitűzött célok és a hozzájuk rendelt eszközök között nincs meg a megfelelő összhang. Miután a cél – a jobb, eredményesebb integráció – széles körben elfogadott, csak az eszközökben, a megvalósításban lehet keresni az eredménytelenség forrását, a dolgozat erre tesz kísérletet. Ez nagymértékben megnehezíti azon szervezetek helyzetét, akik az adott területen szeretnének érvényesülni, illetve kitörni. Mégis úgy tűnik, a várható nehézségekre, illetve azok egy részére fel lehet készülni.

A dolgozatban a 2014-2020-as évek közötti társadalmi felzárkóztatást elősegítő projekteket, illetve az adott időszakra vonatkozó akciótervet ismertetem. A dolgozat tartalmában ismerteti a magyarországi non profit (civil) szervezetek működését, a cigányság történetét, helyzetét és a felzárkóztatásra fordított forrásokat, a racionális pénzfelhasználást, vagy éppenséggel annak hiányát öt cigány nonprofit szervezet konkrét működésén keresztül.

A témával összefüggésben három kérdés (hipotézis) kerül feltevésre: 1. Feltételezem, hogy a hazai és EU-s fejlesztési források csak megfelelő körülmények között tudják szolgálni a mélyszegénységben élő cigányok integrációját. 2. Feltételezem azt is, hogy az aktuális politika nagymértékben befolyásolja a civil szervezetek integrációs törekvéseinek eredményességét, így az általuk elérhető források hatékonyságát. 3. Meggyőződésem, hogy kétséges a roma felzárkóztatás az irracionális pénzfelhasználások miatt. Feltételezem, hogy egy hatékony pénzfelhasználási módszerrel mindez megvalósítható lenne.

KASEK ROLAND

roland@kasek.com

Pszichológia MA, 1. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Polner Bertalan

tanársegéd, BME TTK

**Metakogníció, teljesítmény-értékelés és szakértelem növekvő
összetettségi téri emlékezeti feladatokban**

A téri kogníció elkülönül a képi emlékezettől; a téri lokalizáció a memória rész képessége, mely nagy változatosságot mutat az életkor és egyéni különbségek mentén. A kutatás célja feltárni a metakogníció, a teljesítmény-értékelés és a szakértelem összefüggését az alapvető téri emlékezeti feladatokban.

Jelen tanulmány felnőtt mintát (N=136) vizsgál, életkor (18-63) és szakértelem (designer és kontroll) mentén csoportosítva, négy, növekvő komplexitású (3-9 inger-terjedelem és meghatározott felmutatási idő) online végzett téri emlékezeti feladatban. Az adatok – és azok egy életkor és nem alapján illesztett részének – elemzése lokalizációs teljesítmény, reakcióidő és teljesítmény-értékelés alapján történt csoportokon belül és között.

Az alapfeladat (Task 1) egy módosított Corsi-teszt, sorozatosan bemutatott homogén ingeranyag (pontok) helyes sorrendben történő lokalizációját, míg a második feladat (Task 2) szimultán bemutatott számok növekvő sorrendben történő téri felidézését követeli meg. A harmadik feladat (Task 3) a második ismétlése önütemezett felmutatási idővel (inspekciós idővel mérve; a metakogníció "A" mutatója). A negyedik feladat (Task 4) számfogalmi interferenciagátlást és helyes téri felidézést követel. A feladatok végén a jelentkezők saját teljesítményüket értékelik társaikhoz képest (a metakogníció "B" mutatója). A feladatok közötti váltás és új tanulás könnyebb a fiatal felnőttek számára. A szakértő csoport lokalizációban mért teljesítménye nem különbözik. Mind a reakció-, mind az inspekciós idő gyors és lassú csoportokat határoz meg életkortól és szakértelemtől függetlenül. Az eredmények a metakogníció téri emlékezetre gyakorolt pozitív hatását mutatják az "A" mutatóval mérve. Az alanyok becslései társaikhoz viszonyított saját teljesítményükre – a "B" mutató alapján mérve – pontos, habár az eredmények alapján úgy tűnik, a szakértők hajlamosak alulértékelni teljesítményüket.

Összefoglalva, a feladatok összetettsége szorosan összefügg a helyes találatok számával mind a négy feladatban. Az életkor nagyobb befolyással bír a téri kognícióra és tanulásra, mint a szakértelem. Megbeszélés tárgyát képezi az alapvető és magasabb rendű téri képességek egymáshoz való viszonya és azok összefüggései. A metakogníció fontos szerepet játszik az alapvető téri kognícióban, és tartalmazza a saját és a társak teljesítményének monitorozását is. Máskülönben, a szakértelem típusa (például: designer) szintén befolyásolhatja a metakogníció hatékonyságát.

KASSAI RÉKA*kassai.reka@ppk.elte.hu*

pszichológia

BA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:**Takács Zsófia**adjunktus, ELTE PPK*

A gyermekkori végrehajtó funkciók komponenseinek disszociabilitása. A kísérleti eredmények meta-analízise.

A végrehajtó működések körül sok vita van, elsősorban, hogy különálló komponensekre osztható-e ez az átfogó fogalom. Diamond (2014) megkülönbözteti a munkamemória, a gátlási készségek és a kognitív flexibilitás komponenseit, amely rendszer alapján mi megkíséreltük elkészíteni a rendelkezésre álló, gyerekekre vonatkozó empirikus bizonyítékok szintézisét a komponensek közötti kauzális kapcsolatokat illetően: vagyis hogy az egyik komponens fejlesztése transzferelődik-e a többi komponensre is. Az összes rendelkezésre álló kontrollált kísérlet eredményét, amelyben 12 éves vagy annál fiatalabb gyerekek szerepeltek, egybevetük. Szignifikáns közeli transzferhatást találtunk, $g+ = 0.42$, $k = 43$, $p < 0.01$, amely azt mutatja, hogy lehetséges a gyerekek végrehajtó működéseit fejleszteni az adott feladat gyakorlásával. A távoli transzferhatást illetően kicsi, de tendenciaszerű hatást találtunk. Nem találtunk szignifikáns távoli transzferhatást a munkamemória és a gátlási készségein, viszont a kognitív flexibilitást illetően igen. A specifikus kauzális kapcsolatok vizsgálata végett az egykomponensű intervenciók távoli transzferhatását vizsgáltuk. Szignifikáns hatása volt a munkamemóriát célzó tréningeknek a gátlási készségeken ($g+ = 0.19$, $k = 10$, $p = .049$) és a gátlási készségek fejlesztésének a kognitív flexibilitásra. Ez a mintázat alátámasztja azt az elméleti megközelítést, miszerint a végrehajtó funkciók különválasztható, mégis egymással összefüggő komponensekből állnak, és az eredményeink megerősítik az eddigi korrelációs vizsgálatokból levont következtetéseket (Miyake és mtsai., 2000). Mivel kísérleti eredmények összevonásán alapulnak az eredményeink, ezért a komponensek közötti kauzális kapcsolatot vizsgáltuk. Ez alapján az egyes komponensek közötti kapcsolatokról egy hierarchikus modell rajzolódik ki, ahol a legalapvetőbb összetevő a munkamemória, a következő a gátló készség, amely hatékonyabb működéséhez hozzájárul a munkamemória fejlesztése, végül a kognitív flexibilitás, ami a legösszetettebb komponensnek bizonyult, és úgy tűnik, hogy a működése a másik két komponensre épül. Az eredményeink gyakorlati haszna, hogy bebizonyosodott, hogy a végrehajtó funkciók viselkedéses intervenciók által fejleszthető készségek, azonban az intervenció összetétele meghatározó: az egy komponensre célzó programok nem olyan hatékonyak, mint a többkomponensű tréningek, mivel a hatásuk korlátozott, és kevésbé általánosítható a nem tréningezett komponensekre.

KÁVAI ZSUZSANNA

zsuzsannakavai@gmail.com

kulturális mediáció

MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Szirmai Éva

főiskolai docens, SZTE JGYPK

Közösségi identitás szegedi szakkollégiumi környezetben

A legtöbb egyetemista életében a kollégium meghatározó színtér, különösen annak szakkollégium formája. Utóbbi a kiemelkedő képességű hallgatókat karolja fel, nagy hangsúlyt fektetve a tehetséggondozásra, az öntevékenyen művelt szakmai-tudományos és művészeti tevékenységre. A tapasztalatok szerint az itt élők érdeklődése a különféle közösségi programok iránt évről évre hanyatlik. Hankiss Elemér definíciója szerint a közösség olyan emberi együttélést jelent, melyet négy tényező határoz meg: a közös érdek, a közös cél, a közös értékrend és e három elem meglétének tudata, másképp fogalmazva a „mi” tudata. Egy szakkollégium tagjainak ahhoz, hogy hatékonyan tudjanak együttműködni a mindennapokban, fontos, hogy ezek a tényezők meglegyenek. Fő célom annak bizonyítása, hogy a közösségszervező személye kiemelten fontos a hatékony együttműködés, a közösségi összetartás megteremtéséhez egy lakóközösségben. Három szegedi szakkollégium hallgatói csoportjait vizsgáltam abból a szempontból, hogy milyen erős a közösségen belüli összetartás, az egyén közösségi identitástudata, és hogy mindegyikre hogyan hat a szinte mindenki által használt Facebook, ahol egy nyílt, bárki számára megtekinthető oldal reprezentálja a lakóközösséget. Érdekelt, hogy milyen motivációs tényezők jelennek meg az intézmények kiválasztásában. Egy csak határon túli hallgatók alkotta közösség vajon sokkal összetartóbb-e, mint egy magyarországiak lakta, valamint, hogy egy roma szakkollégiumban az etnikai azonosság magasabb fokú összetartást eredményez-e.

Kutatásomban kvalitatív és kvantitatív módszert alkalmaztam ezek mérésére. Egy általam összeállított zárt típusú, papír alapú kérdőívvel mértem fel a három lakóközösség összesen 160 hallgatóját. Az eredményeket látva bebizonyosodott, hogy a fókuszcsoporthoz fontos kiegészítője lett a kérdőívnek. Megjelennek a közösséggel szembeni egyéni prioritások, a feltételezett kiemelkedő összetartás megdőlni látszik a határon túliak körében. Látható a roma közösségben meglévő normák és szabályok tisztelete, egymás odaadó segítése. A közösségek és a Facebook kapcsolata megkérdőjeleződött. A hallgatók önmaguk reprezentálásán, új tagok toborzásán és a régiiek informálásán kívül kizárólag PR-szerepet tulajdonítanak a nyílt, virtuális oldalnak. Az egyik legfontosabb következtetésem, hogy beigazolódott, szükség van ezekben a közösségekben a közösségszervezőre, aki irányt adhat, példát mutathat és megszólítja társait.

KELEMEN DÁVID

kdawid93@gmail.com

Pszichológia

BA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Katona Nóra

adjunktus, ELTE PPK

Nemekkel kapcsolatos szerepelvárások tükröződése szabad mesélési helyzetben

A szülők a kisgyermekkel folytatott interakciójuk során akaratlanul hatással vannak gyermekeikre, és igyekeznek elérni, hogy gyermekük a nemének megfelelően észlelje a világot, ahogyan azt saját maguktól is elvárják. Kutatásunk előterében annak tisztázása állt, hogy egy szabad mesélési helyzetben a meseszövegben és az alkalmazott nyelvezetben hogyan nyilvánulnak meg ezek a folyamatok, amennyiben játék babának történik mesélés.

43 (19 és 59 év közötti, az átlagéletkor 33 év, szórás 14 év) személyt kérünk fel a vizsgálatra történő részvételre (22 férfit és 21 nőt, 20 szülőt és 23 egyelőre gyermektelen), amelyben fiúnak, illetve lánynak öltöztetett játék babának kellett mesélni hét különböző élethelyzetet bemutató, állatfőszereplőket tartalmazó gyermekrajzról, illetve a Heider és Simmel (1944) által alkalmazott videóról. A vizsgálat résztvevői a mesélési helyzetet követően kitöltötték a nemi szerepazonosulást feltáró BSRI kérdőívet (Bem, 1974). Az öt független kódoló által kódolt válaszok (mesék) elemzése azt mutatja, hogy hipotéziseinknek megfelelően a vizsgálati személyek több szempontból másképp meséltek a fiúnak, illetve a lánynak öltöztetett babának. A független kódolók megítélése szerint a vizsgálat résztvevői a baba neméhez társadalmilag jobban illeszkedő kedvenc szint választottak a babának. Nemek közötti különbség mutatkozott a mesélés idejében – a nők hosszabban meséltek a játék babának. A szülő vizsgálati résztvevők ritkábban kötötték össze a képeket, mint a nem-szülők, és a BSRI kérdőív több tételénél eltérően jellemezték önmagukat, mint azok, akiknek még nincs gyermekük.

A fentiek igazolták hipotéziseinket, miszerint a fiú és lány babáknak eltérően mesélnek, ezzel is rávilágítva a különbségeket pontosabban feltáró további kutatások fontosságára.

Kulcsszavak: gender, mesélés, nemi nevelés

KELEMEN MÁRTA

martakelemen93@gmail.com

Informatikus-könyvtáros

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Senkei-Kis Zoltán

egyetemi adjunktus, ELTE BTK

Social bookmarking

A social bookmarking oldalak egyre elterjedtebbek a mindennapi használatban, mivel ezek segítségével az interneten talált tartalmakat könnyen lementhetik és visszakéreshetővé tehetik a felhasználók. A kezdetleges funkciókon kívül, mint például a tartalom tárolása és rendszerezése, a folyamatosan fejlődő újabb oldalak lehetővé teszik a linkek megosztását, valamint azok közös gyűjtését is. Ezek a tulajdonságok a könyvtárakban is hasznosíthatók. A könyvtárak szerepkörének jövője a könnyű elérés biztosításán, a megbízható források ellenőrzésén és azok gyűjtésén múlik. Ebben nagy segítség lehet egy ilyen alkalmazás adaptálása a könyvtári rendszerekbe.

KERÉKGYÁRTÓ CSABA SÁNDOR

csabasandor1976@gmail.com

andragógia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Engler Ágnes

egyetemi adjunktus, DE BTK

A színház mint tanuló szervezet

Dolgozatomban egy esettanulmányt készítettem, amiben a Debreceni Csokonai Nemzeti Színház művészeti állományát vizsgáltam meg. A kutatás célja az volt, hogy lehet-e a színházra, mint tanuló szervezetre tekinteni. Kérdéseim a következők voltak:

1. A művészek életében minden tanulási formára (formális, nonformális és informális) találunk példát, de a mindennapi szakmai működés szempontjából legjelentősebb az informális tanulás.

2. A színház értelmezhető tanuló szervezatként a benne folyó tanulási tevékenységek folytán, különös tekintettel a művészek tanulására.

3. Tekinthetünk rész-tanulószervezatként a színház művészi állományára.

Összefoglaltam a tanulás egyéni és csoportos formáit, a tanuló szervezet elméletét, a színházban megfigyelhető formális, nonformális, informális tanulási módokat és formákat, majd a Debreceni Csokonai Nemzeti Színház bemutatásával folytattam. Empirikus kutatási módszereket alkalmazva interjúkat készítettem, egy tanulási szokásokat kutató kérdőív összeállításával és kitöltetésével felmértem többek között az egyéni képzettséget, a tanulási hajlandóságot, önképzési és tanulási formákat. Ezeken keresztül összeállítottam a Csokonai színházon belüli tanulási módokat, valamint a színház külső és belső kommunikációjára is kitértem.

Összefoglalva kutatásom eredményeit, meg kell állapítanom, hogy a Csokonai Nemzeti Színház általam vizsgált egységére, a művészállományra maximálisan igazak a hipotézisemben állított feltételezések, miszerint meghatározó szerepe van az informális tanulási formának a művészek életében, valamint, hogy lehet tanuló szervezatként tekinteni a színházra, még ha a kutatásom csak a színházi világ egy szeletét vizsgálta is

KILENCZ TÜNDE

kilencz.tunde@gmail.com

Pszichológia

MA, 2. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Álmos Péter Zoltán
egyetemi adjunktus, SZTE ÁOK

Dr. Csifcsák Gábor
egyetemi adjunktus, SZTE BTK

Lehetőség a mértéktartásra? – a nalmefene hatásának neurális korrelátumai alkohol használati zavarban

Az alkoholbetegség hátterét képező impulzív-kompulzív spektrum neuropszichológiai folyamatai az elmúlt 15 évben tárultak fel. Ezek ismerete tette lehetővé, hogy a korábbi egyetlen terápiás cél – az absztinencia – mellett az ártalomcsökkentés is releváns kezelési állomássá váljon. A nalmefene nevű hatóanyagot 2013-ban törzskönyvezték specifikusan az alkoholfogyasztás csökkentésére. A hatóanyagnak ismert a biológiai mechanizmusa (opioid receptor modulátor), vizsgálták a viselkedésre kifejtett hatását (megváltoznak az alkoholfogyasztási szokások), azonban a kettőt összekötő neuropszichológiai változások eddig ismeretlenek voltak. Jelen kutatásunk középpontjában éppen ezért az a kérdés állt, hogy a nalmefene az alkoholfogyasztásban karakteres viselkedésgátlási deficitet hogyan modulálja. Vizsgálatunkban 19 alkoholbeteg vett részt (5 nő, kor M: 48,32, SD: 10,615). Kettős-vak, két üléses, placebo-kontrollos elrendezésben a résztvevők Go/NoGo feladatot végeztek alkoholos és alkoholmentes italok képeivel előfeszített helyzetben, nalmefene, illetve placebo hatása alatt. Eközben az agyi elektromos aktivitást elektroencefalográfia (EEG) segítségével regisztráltuk. Az előfeszítéssel és viselkedésgátlással kapcsolatos eseményfüggő potenciálok elemzését a frontális régió felett, míg az appetitív (alkoholos) és kevésbé szaliens (alkoholmentes) italok képeinek korai feldolgozásával összefüggő gyógyszerhatást az occipitális régióban vizsgáltuk. A viselkedéses adatokat tekintve eredményeink szerint a résztvevők pontosabban reagáltak a Go ingerekre, illetve nalmefene bevitelét követően tendenciaszinten pontatlanabb válaszadás volt megfigyelhető. A reakcióidőt tekintve gyorsabban reagáltak az alkoholos ingerek esetén, mely egyfajta szaliencia hatásra utalhat, gyógyszerhatást viszont nem találtunk. A neurális korrelátumokat tekintve a frontális elvezetéseknel a Go/NoGo hatás a P3 komponens amplitúdójában mutatkozott meg. Továbbá megfigyeltük, hogy a nalmefene modulálta az N2, valamint a P3 komponensek amplitúdóját a placebohoz képest, ami a gyógyszer konfliktusdetekcióval és válaszgátlással összefüggő hatására utal. Az occipitális régióban a gyógyszerhatás az N1, illetve a P2 komponensek amplitúdójában jelent meg. Összességében tehát vizsgálatunk elsőként tárta fel, hogy a nalmefene neurális szinten befolyásolja a gátlással kapcsolatos végrehajtó folyamatokat, illetve módosítja a vizuális ingerek komplexebb elemzését.

KINCSES ANNA

nn.kincses@gmail.com

Kognitív tanulmányok

MSc, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Természettudományi Kar

REICHARDT RICHÁRD

rricsard88@gmail.com

Kognitív Tanulmányok

MSc, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Polner Bertalan

egyetemi tanársegéd, BME TTK

Egyéni különbségek az újdonság spontán tanulásában

A dolgozatban egy korábban publikált paradigma replikációját írtuk le. A paradigma tulajdonképpen egy jelzőingeres stimulus prezentációt köt össze egy felismerési teszttel, ami egy napos késleltetéssel történik. A jelzőingerek a stimulus újdonságára utalnak, és nem mindig pontosak. Az újdonság és a bizonytalanság is a mezolimbikus dopaminerg rendszerből hivatottak aktivitást kiváltani, a felismerési teszt pedig a dopamin epizodikus emlékezésre gyakorolt hatását méri fel. A résztvevők különböző, a dopaminerg neurotranszmisszióval kapcsolatba hozott személyiségjegyek felmérését szolgáló kérdőíveket is kitöltöttek. Az emlékezeti teszt és a kérdőívek eredményei alapján igyekszünk következtetéseket levonni a mezolimbikus dopaminerg rendszer működéséről.

KISS ATTILA CSABA

xkrstudio@gmail.com

informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Bibor Máté

egyetemi tanársegéd, ELTE BTK

Kínai könyvtárügy 1860 és 1949 között

Kínában évezredek óta léteztek könyvgyűjtemények, de az európai értelemben vett modern könyvtárakat csak a Kínába érkező misszionáriusok honosították meg a 19. század végén. Ahhoz, hogy a nyugati könyvtárak elterjedjenek a birodalomban, a fennálló hatalomnak be kellett látnia, hogy már nem Kína a világ közepe, és léteznek náluk fejlettebb technológiával rendelkező népek is. Ezért a második ópiumháború vége (1860) után az Önerősítés politikáját alkalmazták, azaz a nyugati haditechnika átvételére koncentráltak. Már ekkor megjelentek olyan reformerek, akik úgy gondolták, hogy ez nem elég, és szükséges az oktatás átalakítása is, amihez a nyugati típusú könyvtárak meghonosítását és nyugati művek fordítását szorgalmazták. Ahogy kezdett kudarcot vallani az Önerősítés, úgy léptek egyre többen a tettek mezejére, és vágtak bele fordításokba, kezdtek a nyugati könyvtárakhoz hasonló könyvgyűjteményeket alapítani.

A kínaiak már nemcsak a lefordított nyugati művekből, hanem személyes tapasztalatokat átélte diplomatáik írásaiból is megismerhették a „külföldiek” országait, amik az évszázadok alatt óriási fejlődésen mentek keresztül mind kulturálisan, mind technológiailag. Kínának egy teljesen új tudásmenedzsmentet kellett elsajátítania ahhoz, hogy az elnyomó hatalmaktól megszabadulva újra a nagy birodalmak közé emelkedhessen. A reformoknak az első kínai-japán háború szégyenteljes veresége, a „száznapos reform” és az állami vizsgarendszer eltörlése adott nagy lökést. Sorra alakultak a nyomdák, a könyvtárak és a múzeumok. A kínai könyvtári rendszer kialakulásában és a könyvtárosképzés megindításában viszont kétségkívül Mary Elizabeth Wood amerikai könyvtárosnő játszott kulcsszerepet.

KISS MARIANN

maryanne.blonde@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Janacsek Karolina

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

Az időzítés szerepe az implicit tanulásban

Az emlékezet és tanulás pszichológiai és kognitív idegtudományi vizsgálatának egyik kulcskérdése az implicit folyamatok szerepe és mélyebb megismerése. Korábbi kutatások rávilágítottak, hogy az ingerbemutató idői paraméterei hatással lehetnek a tanulási és emlékezeti teljesítményre. Jelen kutatás célja, hogy a korábbi kutatásoknál precízebben vizsgálja meg a kérdést: a válasz-inger intervallum (RSI – response-to-stimulus interval) változtatásának hatását néztük a probabilisztikus szekvenciatanulásra, annak konszolidációjára és az előhívására. Vajon a konszolidációra hatással van az RSI hossza, továbbá hogy a tanulás és az előhívás idői paraméterei kongruensek vagy inkongruensek-e? A vizsgálatban 79 fő vett részt, akiknek a fele 120 ms-os, a másik fele pedig 850 ms-os RSI-vel végezte a feladatot, majd 24 órával később pedig teszteltük az elsajátított tudás megtartását. Az eredmények azt mutatják, hogy az RSI-nek hatása van a tanulási és előhívási folyamatokra. A kongruens RSI teszteléskor javítja a konszolidációs teljesítményt a pontosság alapján, míg az inkongruens lerontja azt; s ez a hatás akkor a legkifejezettebb, ha a tanulóhoz képest lassabb tempóban tesztelünk. Kutatásunk tehát rávilágít arra, hogy az RSI tanítási és tesztelési fázisban való inkongruens vagy kongruens volta és az RSI objektív hossza hogyan hat az emlékezeti teljesítményre.

KISS NIKOLETT

nikkcsu@gmail.com

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Fizel Natasa

tanársegéd, SZTE JGYPK

Az újszegedi Kerti Iskola módszereinek összehasonlító elemzése

Dolgozatom szakirodalmi háttérét számos tanulmány mellett elsősorban Dolch Erzsébet *Az Új Nevelés elméleti és gyakorlati megvalósulásai* című 1938-as doktori értekezése, Pukánszky Béla Dolch Erzsébetről német nyelven megjelent esettanulmánya, valamint Domokos Lászlóné Löllbach Emma és Blaskovich Edit, *Az alkotó munka az Új Iskolában* című műve képezi. Célom az 1936 és 1940 között működő, Dolch Erzsébet vezette újszegedi Kerti Iskola módszertani alapjainak feltárása, az intézményre hatást gyakorló reformpedagógiai koncepciók és irányelvek elemzése által. Az iskola Várkonyi Hildebrand Dezső kezdeményezésére jött létre, és az ő fenntartásában működött a szegedi Ferencz József Tudományegyetem Pedagógiai - Lélektani Intézetének kísérleti iskolájaként. Kutatásom kiindulópontjaként Domokos Lászlóné Löllbach Emma budai Új Iskolája és Nemesné Müller Márta Családi Iskolája szolgált, mert e két intézmény nyújtott alapot az újszegedi iskola pedagógiájának.

A három iskola alapos tanulmányozása után összehasonlítást végeztem különböző szempontok alapján. Összevettem az intézmények alapelveit, célkitűzéseit, tanítási módszereiket és egyéb újításait. Így áttekinthetővé váltak a hasonlóságok és különbségek, melyekből következtetni lehet a Kerti Iskolában alkalmazott módszerek eredetére. A kutatás eredményeként elmondható, hogy az általam vizsgált módszerek, melyeket a Kerti Iskolában alkalmaztak, nagyjából egyforma arányú hasonlóságot mutatnak mind a Családi Iskola, mind az Új Iskola módszereivel. Ezeken túl, több szálon is következtethetünk a belga reformpedagógus, Ovide Decroly hatására. Egyértelművé vált, hogy az ő módszerei közül melyek jutottak el a Családi Iskolán keresztül, és melyek az Új Iskolán keresztül az újszegedi intézményhez. Ez alapján már nem csak egy idősíkon találhatunk összefüggéseket a Kerti Iskola módszertani struktúrájának eredetére vonatkozóan.

KISS SEBASTIAN*kiss.sebastian@gmail.com*

Pszichológia

MA, 7. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Dr. Járai Róbert**egyetemi adjunktus, PTE BTK*

**Amit ma megtehetsz... azt akár holnap is.
Az aktív–passzív halogatás kapcsolata az időperspektívákkal**

A halogatás jelenségét már régóta kutatják a pszichológiában – azonban kevesebb figyelem irányul a halogatás egy alternatív formájára, az úgynevezett aktív halogatásra. Míg a hagyományos („passzív”) halogatók azért halasztják minél későbbre a munka elvégzését, mert úgy gondolják, hogy nem képesek elvégezni az adott feladatot (és így tulajdonképpen a kudarcot odázzák el), addig az aktív halogatók szándékosan keresik a határidők közelségét, mert tudják, hogy a meg-növekedett nyomás alatt jobban tudnak teljesíteni. Már több kutatás foglalkozott az aktív és passzív halogatók közötti különbséggel és eltérést találtak többek között az énhatékonyság-érzésben, stressz-szintben, önértékelésben. A kutatások egy része az aktív halogatás és az időperspektívák (az egyes idősíkokhoz való hozzáállás) kapcsolatát vizsgálta, jelen kutatásom is ezt az elméleti keretet vette alapul.

Azt tűztem ki célomul, hogy feltérképezzem, az aktív halogatás egyes faktorai és a különböző időperspektívák milyen szerepet játszanak az aktív halogatás – személyes időperspektíva profil kapcsolatban. A kutatásomban használt kérdő-ívek (Aktív-Passzív Halogatás Kérdőív és a Zimbardo-féle Időperspektíva Kérdőív [ZTPI]) egy online kérdőívcsomagban szerepeltek, melyet 180-an töltöttek ki. Az adatokon kanonikus korrelációs analízist végezve azt találtam, hogy az aktív halogatás – személyes időperspektíva profil kapcsolatban a legmeghatározóbb faktorok a jövőorientáció és a „határidők betartására való képesség”. Mivel az elemzési módszerem nem ok-okozati összefüggést, hanem korrelációt mutat ki, ezért a hagyományos (az időperspektívák befolyásolják a halogatást) értelmezés-szel szemben azt feltételeztem, hogy a kapott eredmények oka arra vezethető visz-sza, hogy azon személyek, akik tudják, hogy képesek betartani a határidőket, akármennyire is közel legyenek, nem kell, hogy folyton a jövőn aggódjanak, ezért kevésbé lesznek jövőorientáltak. A második szignifikáns modell szerint a múltne-gatív időperspektíva és az „idői nyomás preferálása” faktor játszanak még fontos szerepet. Ennek lehet oka az, hogy az emberek hozzászoktak ahhoz, hogy a múlt-ban esetleg gyakran kellett idői nyomás alatt dolgozniuk, és alkalmazkodtak ehhez a munkamóddhoz. Így viszont már egyenesen igényelhetik is azt, hiszen ahhoz szoktak hozzá.

Jelen kutatás nem várt eredményeket hozott, amik viszont befolyásolhatják azt az irányt, ahogyan a jövőben közelítünk az aktív halogatás és az időperspektí-vák vizsgálatához.

KISS TAMÁS

kisst03@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Matuszka Balázs

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

Beszédes avatar

Jelen kutatás a Massively Multiplayer Online Role-Playing Game (MMORPG) típusú videojáték szoftverek számos változata közül kiemelkedő World of Warcraft (WoW) felhasználóinak személyiség dimenzióit vizsgálta a Big Five Inventory (BFI), a Szociális és Érzelmi Intelligencia Kérdőív (SZEMIQ) és a Motives For Online Gaming Questionnaire (MOGQ) mérőeszközök segítségével. Továbbá egyéni különbségeket keresett az alkalmazott pszichometriai módszerek, valamint a játékosok legkedveltebb és második legkedveltebb virtuális reprezentációinak, azaz avatárjainak faja (13 db), kasztja (11 kaszt) és típusa (tank, gyógyító, sebző) alapján. A 4 hipotézis és 1 kutatási kérdés összesen 184 felnőtt vizsgálati személy (50 nő, 134 férfi) adatának segítségével került elemzésre, akiknek átlag életkora 23, 76 év ($s = 4,61$), aktív WoW felhasználók, 53,3%-uk (98 fő) pedig heti szinten 10 óránál többet játszik a szoftverrel. Az eredmények alapján elmondható, hogy a WoW játékosok szignifikánsan magasabb eredményt értek el az átlag populációhoz képest a SZEMIQ teszten, szociális és érzelmi kompetenciáik fejlettebbek, amely nagyban hozzájárul az MMORPG-kben való sikeres érvényesüléshez (Yee, 2006). Az avatárok és a személyiség dimenziók közötti összefüggéseket faktoriális többváltozós varianciaanalízis (MANOVA) segítségével vizsgáltuk, amely alapján elmondható, hogy az MOGQ készségfejlesztés és fantázia skálája, valamint a SZEMIQ konstruktív megküzdés dimenziója különbséget mutat a másodlagos avatár bizonyos fajai között. A szakirodalmi áttekintésre alapozott, specifikus korrelációk a kitöltők különböző személyiség jegyei között nem minden esetben jelentek meg ténylegesen, ám számos más összefüggés szignifikánsnak bizonyult, amelyek elemzése más tudományos munkák alapját képezhetik. Az eredmények értelmezése során fölfedezett egyéb összefüggések, a vizsgálat korlátai és a lehetséges jövőbeni kutatási irányok említésre kerülnek.

KISS TÜNDE*tundytunde@yahoo.com*

Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

*Témavezető:**dr. Kádár Annamária**egyetemi professzor, RO BBTE*

**Szorongás csökkentése és önbizalom növelése
előkészítő osztályban mesével**

Pedagógiai gyakorlataim során egyre több gyermeknél megfigyeltem a szorongás jeleit. Napjainkban nagy az aktualitása a szorongás kezelésének, hiszen egyre több gyerek ül az iskolapadban verejtékező homlokkal, szapora szívveréssel, émelyegve, rosszulletre panaszkodva. Ők azok a gyerekek, akik valami miatt szoronganak. A szorongás csökkentésének és az önbizalom növelésének egyik eszköze a mese, hiszen a mese gyógyír lehet mindenféle lelki bántalmakra. Ilyenkor a gyerek azonosulni tud a főhőssel, aki kiállja a próbákat, megküzd a hétfejű sárkánnyal és legyőzi a gonosz boszorkányt. A gyerekek életében a hétfejű sárkány nem más, mint a szorongás és a gonosz boszorkány az önbizalomhiány helyét tölti be.

Kutatásom célja, hogy bebizonyítsam a mese szorongáscsökkentő hatását előkészítő gyerekek körében. A mese mellett hangsúlyt fektettem a beszélgetésre és a játékokra is, viszont a tevékenységek középpontjában mindig a mese gyógyító hatása állt. A beavatkozásom nyolc alkalmas tevékenységsorozatból állt, amely során Kádár Annamária érzelmi intelligencia-fejlesztő meséit dolgoztam fel. A gyerekek szorongásszintjének felmérésére a Sarason- féle szorongás szintmérő skálát alkalmaztam.

Kutatásom hipotézisei a következők voltak: feltételezem, hogy a beavatkozás végére az érzelmi intelligencia-fejlesztő mesék hatására a beavatkozási csoportban levő gyerekek szorongás szintje csökken a kontrollcsoportéhoz képest. Feltételezem, hogy a fejlesztő tevékenység végére az érzelmi intelligencia-fejlesztő mesék hatására a beavatkozási csoportban levő gyerekek képesek lesznek beszélni saját félelmeikről. Feltételezem, hogy a beavatkozás végére a beavatkozási csoportban levő gyerekek konkrét megoldásokkal gazdagodnak a félelem különböző részeinek leküzdésére. A statisztikai adatok alapján kiderült, hogy mindhárom feltételezésem beigazolódott. A kísérleti csoport és a kontrollcsoport pretesztjének és poszttesztjének eredményei között jelentős különbség figyelhető meg. Az előteszt és az utóteszt eredményeit összehasonlítva kimutatható, hogy a beavatkozás hatására a kísérleti csoportban a szorongás szintje szignifikánsan csökkent, míg a kontrollcsoporté nőtt.

KLICSU ZSÓFIA

zsklicsu@gmail.com

pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

S. Nagy Zita

adjunktus, ELTE PPK

A szem a lélek tükre?

A kutatás az érzelemfelismerés képessége, a nem, a szorongás, az önértékelés és a pszichológiai tanulmányok kapcsolatát volt hivatott felkutatni. Ehhez összesen 130 egyetemi vagy középiskolás tanuló eredményeit vettem figyelembe. A STAI vonás részét, a Rosenberg Önértékelési Skálát és a Szemből Olvasás Tesztet töltötték ki a vizsgálati résztvevők. Korrelációs és független mintás t próbák segítségével próbáltam feltárni a lehetséges összefüggéseket. Meglepő eredmény, hogy bár a szakirodalom azt sugallta, hogy valamennyi hipotézisben szignifikancia lesz, ez végül csak egy esetben történt meg. Abban az esetben viszont nem volt szakirodalmi alátámasztottság, csupán a megérzés vezetett. Ez az eset pedig azt mutatta ki, hogy a pszichológus hallgatók szignifikánsan ($p=0,001$) jobbak az érzelmek felismerésben, mint a nem pszichológus hallgatók. Mivel hasonló kutatást még nem végeztek, így új kutatási témát nyújthat ez a vizsgálat és ez az eredmény.

KOCSIS ZSÓFIA

zsofi.kocsis6@gmail.com

Neveléstudományi

MA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Dr. Pusztai Gabriella**egy. tanár, DE BTK*

A hallgatói munkavállalás jellemzői a debreceni és nyíregyházi egyetemisták körében

A kutatás a debreceni és nyíregyházi egyetemisták munkavállalási szokásait vizsgálja, mivel a hallgató-társadalom életformája a tanulás, a szórakozás és a munka alappillérein nyugszik, ám a három terület közötti egyensúly változóban van. A kutatás előzményének tekinthető nemzetközi és hazai szakirodalom áttekintése után arra a kérdésre kívántam választ kapni, hogy milyen tényezők növelik a munkavállalási hajlandóságot, valamint hogyan hat ez a tanulmányi eredményességre. A dolgozatban a kvalitatív és a kvantitatív kutatási adatokra támaszkodom. A kvalitatív kutatás során a terepmunka és a strukturált személyes interjúk eredményeit elemeztem. A kutatás további részében a két intézmény hallgatóinak munkavállalási szokásait hasonlítottam össze egy nagy volumenű kérdőíves adatfelvétel másodelemzése során. Kérdéseimre keresztábrák, faktor- és klaszterelemzés segítségével kerestem a választ. Kvalitatív kutatásom eredményei rámutattak, hogy nagyon kiterjedt diákmunka-közvetítő hálózat végzi munkáját az egyetemi hallgatók munkavállalási igényeinek kielégítésére, s a munkavállalási döntés háttérében több tényező együttes hatása állhat. Korábbi országos kutatási eredményekkel szemben megállapítottuk, hogy a családi státusz nem minden intézményben befolyásolja szignifikánsan a munkavállalást. Emellett fény derült arra, hogy az újonnan egyetemmé vált kisebb intézmény hallgatóinak és a magas presztízsű kutatóegyetem hallgatóinak szinte egyforma a munkavállalási hajlandósága. Elemzésünk a hallgatók munkával kapcsolatos értékválasztásainak valamint szabadidő-eltöltési stílusának jelentős és összetett hatásmechanizmusára hívja fel a figyelmet. Arra a következtetésre jutottam, hogy a hallgatói érték- és életstílus dimenziók jelentősége a különböző intézményekben eltérő lehet, ennek okai tisztázandók. Végül a munkavállalás tanulmányi eredményességre gyakorolt hatását vizsgáltam, s megállapítottam, hogy a munkavállaló hallgatók szignifikáns előnye mutatható ki további tanulási hajlandóság valamint az értelmes életcél dimenziókban, miközben a társadalmi felelősség, az etikus tanulmányi magatartás, a tanulmányok befejezése melletti kitartás és a tanulmányi erőfeszítések melletti elkötelezettség tekintetében a különbségek nem szignifikánsak.

KOSZICS FANNI

koszicsf@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Deák Anita

egyetemi adjunktus, PTE BTK

A szenzoros élménykeresés mint személyiségvonás és mint motívum kapcsolata a képi ingerekre adott válaszokkal

A személyiségfaktorok és az érzelmi töltetű ingerek kapcsolatának vizsgálatára irányul a jelen kutatás. Alapjául a Marvin Zuckerman által kidolgozott szenzoros élménykeresés fogalma, a kiértékelés fogalmának különböző aspektusai, valamint a Lang nevéhez köthető kétfázisos rendszer szolgál. Az 59 vizsgálati személynek (vegyesen nők és férfiak, 18 és 30 év között, átlagéletkor 21,25, életkori szórás 2,57) egy aktuális állapotra vonatkozó (PANAS), majd a 40 állításpárból álló Szenzoros Élménykeresési Kérdőívet (SSS-V) kellett kitölteniük. Ezután 24 IAPS képet kellett értékelniük három dimenzióban: valencia, arousal és dominancia-kontroll. A képeket két csoportba lehet elkülöníteni: 13 élménykeresés, valamint 11 semleges kép. Az érzelmek mérése a Self Assessment Manikin (SAM) teszt segítségével történt. Az adatok statisztikai elemzéséhez SPSS programot használtunk. Spearman-féle korrelációt használtunk, hogy megnézzük, van-e kapcsolat a drogfogyasztás, a négy alszála, valamint az összesített pontszám között. Függetlenmintás t-próbával megnéztük, hogy van-e különbség a pontszámok tekintetében azok között, akik kipróbáltak már valamilyen extrém sportot. Hogy megtudjuk, hogy mely csoportok térnek el egymástól szignifikánsan a képcsoportok értékelésénél kevertmintás varianciaanalízist futattunk le. Ezután kovariáló változóként a Panas pozitivitás és negativitás értékeket iktattuk be, hogy megnézzük, az aktuális hangulati állapot befolyásolja-e a képek értékelését. A droghasználat, valamint az extrém tevékenységekre felállított hipotézisek igazolást nyertek, azaz, akiknek van már valamiféle tapasztalatuk ezekkel, magasabb pontot értek el az alszálaikon, valamint a kérdőív egészén is. A kevertmintás varianciaanalízis különböző eredményei a dimenziókban mutatják a kiértékelés elméletek fontosságát: a valencia dimenzióra felállított hipotézis igaznak bizonyult, miszerint a magasabb pontszámot elérők kellemesnek fogják megítélni a képeket. Az arousal dimenzióban a csoportok feszültségi értéke azonos értékeket mutatott. Továbbá a dominancia-kontroll térben a csoportok szintén elváltak egymástól. Az aktuális hangulati állapot beiktatása módosította a három dimenzióban kapott eredményeket.

KOVÁCS ÁDÁM

adam09@vipmail.hu

szociálpedagógia

BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezetők:

Dombi Edina

egyetemi tanársegéd, SZTE JGYPK

Dr. Karikó Sándor

főiskolai tanár, SZTE JGYPK

A machiavellizmus vizsgálata az időperspektívák és a munkafüggőség tekintetében

Jelen empirikus kutatás célja, hogy olyan viselkedésformákat járjon körül és mutasson be, amelyek befolyásolják a mindennapjainkat és egyéb társadalmi interakcióinkat. Kutatásunk további célkitűzése, hogy kapcsolatot találjon a machiavellizmus, az időperspektíva és a munkafüggőség között. A három szintér együttes vizsgálatához kérdőíves módszert használtunk. Kutatásunkban 200 ember vett részt. A kérdőívünket a rövidített Machiavelli Személyiség Skála (MPS), a rövidített Zimbardo Időperspektíva Készlet (ZTPI) és a rövidített Bergen Munkafüggőség Skála (BWAS) alkotta. A mintavétel anonim módon történt. A minták kiértékelésénél az együttjárásokat vizsgáltuk. A befolyásolás mellett választ szerettünk volna találni továbbá a fent említett skálák korrelációinak esetleges egészségkárosító tényezőire.

KOVÁCS ADÉL

Pszichológia
BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

TÁTRAI DÓRA RITA

dora.tatrai@gmail.com
pszichológia
BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

NÁGEL FANNI

nagelfanni@gmail.com
Pszichológia
BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Lábadi Beatrix
egyetemi adjunktus, PTE BTK*

**Gyerekek bizalma az informáló személyében.
Különbségek a három és négy éves korosztály között**

Több kutatás is alátámasztja, hogy a gyerekek válogatnak az informátorok között. Hatással van az információ elfogadására, hogy a gyermeknek milyen előzetes tapasztalata, tudása van az adott személyről. Befolyásol többek között, hogy a gyermek ismeri-e a tájékoztató személyt, milyen az informátor szándéka, illetve hogy az informátor rendelkezik-e releváns tudással. Korábbi kutatások szerint a három és négy éves korosztály között szakadékszerű különbség figyelhető meg. A szakirodalom azt is alátámasztja, hogy az óvodáskorú gyerekek fel tudják ismerni és megértik mások szándékát. Ezek okán vizsgálati elrendezésünket három és négy éves gyermekek számára alakítottuk ki, a két korcsoport közti különbségre voltunk kíváncsiak. Vizsgálatunkban a gyermekek egy bemutatás során előzetes információt kaptak a személyről, aki becsapó vagy segítő szándékú. Így amikor a vizsgálati személynek döntenie kellett az információ elfogadásáról vagy megtagadásáról, saját tapasztalatát használhatta fel. Az eredmények elemzése után kiderült, hogy a két korcsoport közt valóban különbség figyelhető meg. Ahogy vártuk, a három éves gyerekek hajlamosak hallgatni az egyértelműen hamis információt közlő személyre is, míg a négy évesek többsége elutasítja a csaló személytől kapott információt.

KOVÁCS ASZTRIK

asztrikkovacs@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Kovai Melinda

egyetemi adjunktus, KRE BTK

A 60-as, 70-es évek nosztalgiája

A XXI. században, a gazdaság ütemes fejlődésével párhuzamosan, egyre jobban felgyorsult a piac, egyre több és színesebb választékban jelennek meg újabb és újabb termékek, amik az identitás kifejezésben fontos szerepet játszanak, ugyanakkor megjelentek a régi értékeket, használt ruhákat, vagy egyéb tárgyakat vásárló rétegek. Különösen tetten érhető ez a tendencia bizonyos zenei szubkultúrákban, ahol a 60-as, 70-es évek rock and rollja, pszichedelikus rockja, vagy a beatzene hangzásvilága felbukkant, és széles körben elterjedt. Ezzel természetesen újra megjelent az életstílus, a jellemző öltözködési stílus, a régi, nehezebben beszerezhető használt gitárok, erősítő különlegességek felkutatása és használata. Kutatásomban azt vizsgálom, hogy ez a nosztalgia hogyan működik, milyen módon kapcsolódik a jelen társadalomhoz, a tömegfogyasztáshoz, az ideológiához, mit képvisel, és miért pont most jött el az ideje a 60-as évek reneszánszának. Mindehhez nyolc darab félig strukturált interjút veszek fel tíz zenésszel, akik bevallottan a 60-as, 70-es évek ihletésében alkotnak. Ezeket az interjúkat tartalomelemzésnek vetem alá, a fentebb említett szempontok alapján. Reményeim szerint dolgozatom segít a fogyasztás és a nosztalgia mélyebb kapcsolatainak feltárásában, másrészt megmutatja a nosztalgia jelenségének komplexitását a vizsgált zenei szintéren.

KOVÁCS ESZTER

k.eszter1002@gmail.com

olasz-magyar tanári

MA, 3. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Polákovits Nándor

egy. adjunktus, PPKE BTK

Motivációs tényezők vizsgálata az olaszt mint második idegen nyelvet tanító nyelvtanárok esetében

A nyelvtanulói motivációról és az azt befolyásoló extrinzik, intrinzik, tehát külső és belső tényezőkről már számtalan szakirodalomban értekeztek. Kutatásomat emiatt kifejezetten a másik oldalnak, vagyis a tanári, pontosabban a nyelv-tanári motiváció vizsgálatának szeretném szentelni. A dolgozat célja feltérképezni, hogy az olaszt mint második idegen nyelvet tanító nyelvtanárok hogyan tudják megőrizni szakmájuk iránti lelkesedésüket, milyen motivációjukat alakító elemekről tudnak beszámolni.

A dolgozat két nagyobb strukturális egységre tagolható. Az első fejezetben röviden áttekintem a magyarországi olaszoktatás történetének néhány alapvető pillérét, valamint a teljesség igénye nélkül a motivációhoz kapcsolódó legfontosabb fogalmakat és elméleteket, végezetül a kifejezetten olasztanárokkal szemben támasztott kompetenciákkal és személyiségjegyekkel összefüggő elvárásokat. A második fejezetben ismertetem az általam végzett empirikus kutatás eredményeit, melyek kérdőív és interjúk formájában rögzítik az olasztanárok válaszait. A motivációt befolyásoló extrinzik tényezők között kitértem az olasztanári pálya melletti elköteleződés hátterére, melynél nagyon erős az affektív motiváció, az olaszul tanuló, érettségiző és a felsőoktatásban romanisztika olasz szakra jelentkező diákok létszámának alakulására, amely a 2010-es tanévtől kezdve fokozatosan csökken. Az intrinzik motivációs tényezők közül megvizsgáltam az olasz nyelvterülettel, olasz kultúrával való folyamatos kapcsolatfenntartásra való igényt, melyről úgy gondoltam, elengedhetetlen a rutinszerű feladatok kikerüléséhez, a motiváció fenntartásához; az oktatással kapcsolatos tanári preferenciákat, ahol az élményközpontú olasztanítás volt a leggyakoribb válasz; a tanórán kívüli olasz nyelvvel kapcsolatos foglalkozásokra, tehetséggondozásokra, versenyfelkészítésekre, csereprogramokra, tanulmányutakra való tanári igényt, melyet a megkérdezett olasztanárok 92%-a tartott kulcsfontosságúnak. Végezetül összevettem az önképzésre való igényt a lehetőségekről alkotott véleményemmel.

A kutatás eredményeit figyelembe véve elmondható, hogy Magyarországon az olaszt mint második idegen nyelvet tanító tanárok belső motivációs tényezői, affektív motivációja igen magas, viszont olyan extrinzik tényezők, mint a csökkenő diáklétszám, vagy a kevés és nem mindig megfelelő színvonalú módszertani továbbképzések, továbbá az iskolavezetés oldaláról hiányzó támogatás miatt ennek tartóssága kérdéses.

KOVÁCS ÉVA

kovacs.eva.94@gmail.com

Pszichológia

BA, 2. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

SARNYAI ÁKOS

sarnyaia@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

VÉKONY TEODÓRA

vekteo@gmail.com

Pszichológia

MA, 4. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

*Szegedi-Hallgató Emese
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

**Egy új alternatíva a vizuális emlékezet mérésére: a Randomizált
Vizuális Mátrix Teszt**

A vizuális rövid távú emlékezet mérésére egy közkedvelt eszköz a Vizuális Mintázatterjedelem Teszt (VPT). A teszt népszerűsége ellenére azonban számos korláttal rendelkezik, amely megkérdőjelezi a megfelelő alkalmazhatóságát. Mindezek miatt létrehoztunk egy új, számítógépes alapú mátrix-tesztet a vizuális rövid távú emlékezet mérésére, amelyet Randomizált Vizuális Mátrix Tesztnek (RVMT) neveztünk el. A feladat során egy mátrixban véletlenszerű helyeken megjelenő színes cellák lokalizációját kell memorizálni, majd reprodukálni azokat egy azonos méretű üres mátrixban. Összehasonlítottuk a feladaton elért pontszámokat a VPT-n mért pontszámokkal, hogy megtudjuk, hogy ugyanazon képességeket mérik-e, illetve teszteltük a két teszt ismételhetőségét. Az RVMT 85%-os hibaküszöb mellett korrelációt mutatott elért eredménnyel az első napon. Emellett ugyanezen a szinten az RVMT nem mutattunk ki tanulási hatást az ismétlések következtében, míg a VPT-n igen. Ezek alapján a VPT-vel elmondható, hogy bár az RVMT még fejlesztésre és szélesebb körű tesztelésre szorul, hasznos mérőeszköznek bizonyulhat a vizuális rövid távú emlékezet mérésre.

KOVÁCS FÜLÖP

kovacs.fulop@gmail.com

Pszichológia BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Albu Mónika

egyetemi adjunktus, KRE BTK

**Mindfulness 1.0 (kísérlet a mindfulness mérésére
egy mobil alkalmazáson keresztül)**

Célkitűzések: A mindfulness jelenségét egyre több területen tudják hasznosítani, s folyamatosan nő az érdeklődés iránta a szakirodalomban. Jelen mérőeszközei egy kivételével mind kérdőíves módszerek, valamint többségük a neurológiai korrelátumokat vizsgáló kutatásokkal és Bishop és munkatársainak kétkomponensű modelljével (2004) szemben a tudatos jelenlétet csak diszpozíciós vonásként kezelik, kihagyják a kontextuális jellegét. E dolgozatban a Mindfulness 1.0 (MF 1.0) programot vizsgáljuk meg mint a mindfulness lehetséges mérőeszközét. Áttekintjük a konstruktumvaliditást (korrelációk a Five Facet Mindfulness Questionnaire-rel (FFMQ) (konvergens validitás), ritka, s megmagyarázható összefüggések a Stroop-tesztel (divergens validitás)), és a reliabilitást (korreláció a 4 hetes eltolódással felvett MF 1.0 eredmények között) kérdését. Az applikációban a Necker-kockának nevezett optikai illúzióval kapcsolatban kell három feladatot végrehajtani.

Módszer: Négy (a, b, c, d) statisztikai vizsgálatnak vetettük alá a MF 1.0 6 nyers változóját, s 4 indexét. (a.) (N= 55) A MF 1.0 kondícióinak nyers eredményeinek elméleti átlagait hasonlítottuk össze egymással (a reakcióidőket és gyakoriságokat), valamint külön az indexeket egymással (Wilcoxon-féle előjeles rang próba). (b.) (N=30) A MF 1.0 teszt-reteszt reliabilitását vizsgáltuk, a 4 hetes eltolódással felvett eredmények között kerestünk korrelációkat. (c.) (N=53) Az FFMQ eredményei és a MF 1.0 nyers adatai, indexei között kerestünk korrelációkat. (d.) (N=29) A Stroop-teszt változói és az applikáció változói között kerestünk korrelációkat.

Eredmények: (a.) A MF 1.0 kondícióiban az instrukciókat megértik a személyek, és így azok eltérő figyelmi komponenseket mérnek. (b.) A program harmadik kondíciója nem bizonyult reliábilisnak, ahogy a gyakorisághoz kapcsolódó indexek sem. (c.) A konvergens validításra a harmadik feltétel, s két index esetében jelent meg bizonyíték, az FFMQ-val való összefüggések (főleg a figyelmi komponensre vonatkozó alskálákkal), s (d) a figyelmi komponenssel magyarázható együttjárások (3. kondíció nyers eredményei, a tartási indexek) a Stroop-teszt eredményeivel. A divergens validitást igazolhatja a kevés együttjárás.

Következtetések: A MF 1.0 program jelenleg a tudatos jelenlét figyelmi komponensét képes vizsgálni. Azonban a reliabilitás hiánya, a kicsi, életkor szempontjából nem elég reprezentatív minta, valamint a kondíciók sorrendjének randomizátlansága új vizsgálatokat kíván.

KOVÁCS HENRIETTA ÁGNES

kovacszeni92@gmail.com

Andragógia

MA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Juhász Erika

tanszékvezető, főiskolai docens, DE BTK

Közösségfejlesztés IKSZT keretében

A dolgozatom elméleti fejezetei a közösségfejlesztés témaköréről, alapjairól szólnak. Részletesen írok a közösségek fogalmáról, meghatározási lehetőségeiről, illetve típusairól, csoportosításukról és funkciójukról egyaránt. A közösségfejlesztés fogalmát, definícióit szintén bemutatom, ezt követően pedig magának a szakmának a kialakulását, történetét ismertetem. Kitérek a közösségfejlesztés legfontosabb alapelveire, alkalmazott módszereire, valamint folyamatára és fázisaira is. Ezt követően szemléltetem a közösségfejlesztő szakemberek lehetséges szerepeit. Az elméleti részt az Integrált Közösségi Szolgáltató Tér (IKSZT) és az Agóra bemutatásával zárom, ezzel az alfejezettel szeretném logikailag összekötni az elméletet a gyakorlattal. Az empirikus fejezetekben röviden írok a Nemzeti Művelődési Intézetéről és arról a TÁMOP-os pályázatról, amelynek keretében megvalósították a „Többcélú közösségi terek fejlesztése” című projektjüket. A projektnek köszönhetően kidolgoztak 25 szolgáltatásfejlesztési modellt, elsősorban az IKSZT-kre és Agórákra tervezve. A modellek részletes bemutatása mellett három fő modellsoportot és négy alcsoportot is megalkottam. Az általam létrehozott modellsoportok mindegyikéhez rendeltem egy-egy megvalósult jó gyakorlatot, amelyekről szintén bővebben írok. A dolgozatom utolsó nagyobb eleme a Nemzeti Művelődési Intézet kérdőíves kutatásának eredményeit vizsgálja kiválasztott kérdések mentén. Első körben pár olyan kérdést elemeztem, amelyek segítenek egy általánosabb képet kapni az intézményekről (pl.: megyei megoszlás, vezetők szakmai végzettsége és tapasztalata, munkatársak, önkéntesek stb). Ezt követően pedig azokkal a kérdésekkel foglalkoztam, amelyek konkrétan kapcsolódnak a szolgáltatásfejlesztési modellekhez, és amelyeket csak a pályázatban nyertes intézmények töltöttek ki. A dolgozatom az összegzéssel zárul, amelyben a hipotéziseim vizsgálatára is kitérek. Ebből megállapítható, hogy a Nemzeti Művelődési Intézet által kidolgozott szolgáltatásfejlesztési modellek hasznosak voltak az IKSZT és Agóra rendszer számára, azok közül többet felhasználtak, sikeresen adaptáltak, bár nem mindegyik terjedt el széles körben. Az adaptált, felhasznált modellek viszont hatékonyan segítették a kistelepülések közösség- és településfejlesztési tevékenységét, és ez hosszútávon is fenntarthatónak látszik.

KOVÁCS KATA

kovacskata1995@gmail.com

Emberi erőforrások

BA, 3. félév

Szent István Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Mészáros Aranka

egyetemi docens, SZIE GTK

Összefüggések a személyiségtípusok és a csoportban betöltött szerepek között

Kutatásomban a Myers–Briggs Típus Indikátor (MBTI) és a Belbin-féle Csapattag-típus kérdőív közötti lehetséges összefüggéseket vizsgálom. Kutatásom a kiválasztási folyamatban is használható mérőeszközöket vizsgálja. Úgy gondolom, hogy ez a két kérdőív az önismeret fejlesztésére is alkalmas, ez pedig jelenleg nem elhanyagolható folyamat, hiszen a humán erőforrás értéke ma már a személyiség egyediségében, valamint az együttműködési képességben rejlik a szakmai hozzáértés mellett. Tanulmányomban először bemutatom az MBTI keletkezésének történetét, dimenzióit és preferenciáit, valamint az egyes preferenciák legjellemzőbb tulajdonságait mutatom be. Említést teszek az egyes preferenciák közötti különbségekről is, hangsúlyozva a lehetséges interszónális konfliktusokat, amelyeket a preferenciák különbözősége okozhat. Ezután a csoportok tulajdonságaival, működésével foglalkozom, különös figyelmet szentelve a hatékony team jellemzőinek, valamint a team-építés lépéseinek. Ezt követően a Belbin féle csoportszerepeket vizsgálom meg közelebbről, kitérve az egyes szerepek csoportfolyamatokban megfigyelhető jelentőségére is.

Kutatásom célja, hogy az imént említett két eszköz között olyan összefüggéseket keressek, amelyek feltárásával az önismeret és egymás megismerése is fejleszthető. Úgy gondolom, hogy számos személyközi konfliktus kiváltó oka lehet az egyes szerepek és az eltérő személyiségtípusok közötti különbség, ezért érdemes ezeknek figyelmet szentelni. Emellett a kiválasztási folyamat is gyorsabbá és hatékonyabbá tehető az efféle eszközök alapos ismeretével és tudatos használatával. Továbbá hasznos segítségként szolgálhat team-munka esetében is, mert sokat segíthet a csoport tagjainak egymás megértésében, elfogadásában, így javítva a teljesítményt és a közös munka hatékonyságát. Kutatásom alapkérdése, hogy melyik csoportszerephez milyen személyiségtípusok tartozhatnak, melyek együtt járása a leggyakoribb. A felállított hipotézisek az egyes személyiségpreferenciákhoz rendelik hozzá azokat a csoportszerepeket, amelyekre az adott preferencia feltételezéseim szerint a legjellemzőbb. Összesen 5 hipotézis állítottam fel, melyeket kutatásaim vagy igazolnak, vagy cáfolnak.

A vizsgálat módszere kvantitatív, kérdőívvel készült. A vizsgálat ideje 2015 szeptembere illetve októbere, helye online felület. A minta nagysága legalább 100 fő.

KOVÁCS NÓRA*kovacsnoara@gmail.com*

Kollégiumi nevelőtanár

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:**Kékes Szabó Marietta**tanársegéd, SZTE JGYPK*

Énkép és önértékelés vizsgálata kisiskolások és serdülők körében

Az énreprezentáció nem statikus fogalom, változása számos fejlődési cikluson megy keresztül, melyben a gyermeket körülvevő felnőttek (szülők és tanárok) visszajelzései és a társas összehasonlítás (kortársak) komoly jelentőséggel bírnak. Ezen folyamatban alakul ki az egyén önértékelése is, melyben önmagához fűződő viszonya, magatartásának és képességeinek kritikus megítélése nyernek kifejezést. Míg az egészséges önértékeléssel bíró gyermekek mind iskolai teljesítményüket, mind társadalmi integrációjukat tekintve sikeresebbek, addig az önértékelési zavarral érintettek szorongóbbak, inkább lehetnek iskolai zaklatások áldozatai és mutathatnak deviáns viselkedésformákat. Kutatásomban kisiskolások és középiskolások énképének és önértékelésének vizsgálatát, összehasonlítását tűztem célul. Kutatási módszerként Gilly, Lacour és Meyer (1976) Énkép és szociális énkép kérdőívének Kósáné, Porkolábné és Ritoók (1987) által magyar nyelvre adaptált, módosított változatát és Coopersmith Önértékelés kérdőívének Kozéki-féle (1978) magyar nyelvű változatát használtam. Így négy aspektusból (én, iskola, otthon és társak) nyerhettem részletes képet a vizsgálati személyek énképéről és önértékeléséről. Vizsgálatomba 50 alsó tagozatos (M: 9,75 év; SD: 0,432; 30 lány/20 fiú) és 53 középiskolás (M: 16 év; SD: 1,441; 31 lány/22 fiú) diák került bevonásra. Eredményeim szerint az alsó tagozatosok pozitívabb énképpel és önértékeléssel rendelkeznek, mint a középiskolások. A nemi különbségeket tekintve az alsó tagozatosoknál a lányok, a középiskolásoknál pedig a fiúk énképe bizonyult pozitívabbnak. Az önértékelésre vonatkozóan hasonló kép tárult elénk, noha az idősebb korosztály esetén kiegyenlítettebb eredmények születtek. Végezetül az énkép és az önértékelés relációjában feltárt szoros, pozitív irányú együtt járáások a két fogalom egymással való összefüggését erősítik meg, miszerint az egyik meghatározza a másikat, azok előfeltételei egymásnak. Összegzőképpen elmondható, hogy a középiskolásokra jellemző differenciáltabb énképben az önmagát változatos aspektusokból is jellemezni tudó, ugyanakkor ellentétpárok mentén gondolkodó, így belső pszichés konfliktusokkal küzdő személy tükröződik. Ez pedig szükségszerűen jár együtt az önértékelés alacsonyabb szintjével. A fejlődés útja ezen ellentétek integrálása lesz, amihez – jelen munkám eredményeiből is tanulva – kívánok szociálpedagógusként és leendő kollégiumi nevelőtanárként hozzájárulni.

KOZMA LUCA ANNA

kozma.luca.anna@gmail.com

Pszichológa

MA, 7. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

SZENNAI MARTIN

szennai.martin@gmail.com

Pszichológa

MA, 7. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Lábadi Beatrix

egyetemi adjunktus, PTE BTK

**Interperszonális kontextus szerepe az érzelemfelismerés során
felnőtteknél és iskoláskorú gyerekeknél**

Nem túl gyakori jelenség a való életben, hogy egy emberi arc önmagában, mindenféle kontextus nélkül jelenik meg előttünk. Mégis, az eddigi kutatások döntő többsége a kontextust figyelmen kívül hagyva vizsgálta az érzelemfelismerést. A mi kutatásunk az interperszonális kontextus szerepét hivatott vizsgálni, vagyis, hogy egy másik személy jelenléte mennyiben befolyásolja az arcról történő érzelemfelismerést.

Vizsgálatunkat két részre osztottuk; az egyik esetben a kontextusként szolgáló, testével érzelmeket kifejező személy a másik, arcával érzelmeket kifejező személy felé fordulva, a személynek kommunikálta érzelmét (kommunikatív helyzet), a másik esetben a kontextusként szolgáló, testével érzelmeket kifejező személy a kamera felé fordult, így érzelmét nem kommunikálta a másik, arcával érzelmeket kifejező személy felé (nonkommunikatív helyzet). A felnőttek kommunikatív helyzetben való vizsgálatában huszonegyen vettek részt, ebből 7 férfi volt és 14 nő. Mindannyian 18 év feletti felnőttek voltak, átlagéletkoruk 22,5 év volt, szórás 2,69. A felnőtteknél, nonkommunikatív helyzetben huszonegyen vettek részt a vizsgálatban, ebből 7 férfi volt és 14 nő. Mindannyian 18 év feletti felnőttek voltak, átlagéletkoruk 26,9 év volt, szórás 11,38. Az iskoláskorú gyermekeknél, a kommunikatív helyzetben felvett vizsgálatban 18-an vettek részt, ebből 8 fiú és 10 lány, életkoruk átlaga 9,9 év volt, szórás 0,99. Az iskoláskorú gyermekeknél nonkommunikatív helyzetben felvett vizsgálat résztvevői 18-an voltak, ebből 7 fiú és 11 lány, átlagéletkoruk 9,8 év volt, szórás 1,08. Célunk ezzel a kutatással felhívni a figyelmet az emberi test kontextuális hatására, hangsúlyozni az interperszonális kontextus szerepét, feltárni az egyes érzelmek közötti esetleges különbségeket, valamint vizsgálni a kongruens és inkongruens érzelmi párok egymásra kiváltott hatását, és felderíteni a felnőttek és iskoláskorú gyermekek közötti különbségeket.

Eredményeinkből kiderült, hogy a felnőttek pontosabban és gyorsabban teljesítettek a feladat során, mint a gyerekek, ami várakozásainknak megfelelt. További feltételezésünk, mely szerint a kongruens kontextus megnöveli az érzelmek felismerésének pontosságát, és csökkenti a felismeréshez szükséges időt, nagyrészt szintén beigazolódott, ha nem is minden esetben. Feltételeztük továbbá, hogy a kommunikatív tényező szintén befolyásolni fogja az eredményeinket, azonban ez csak a felismerés pontosságára volt igaz, a reakcióidőt nem befolyásolta.

KÖRMENDINÉ PÓK ZSÓFIA

kormendipok@gmail.com

Kulturális örökség tanulmányok

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Verók Attila

tszv. főiskolai docens, EKE BTK

**A Budapesti Magyar Királyi Állami Gyermekmenhely
története és irodalma**

A dolgozat első része a Magyar Állami Királyi Gyermekmenhely történetét mutatja be. 1901-ben – Európában elsőként – Magyarország alkotja meg azt a Gyermekvédelmi törvényt, mely állami feladatnak tekinti az árva és elhagyott gyermekek ellátását. A Magyar Állami Királyi Gyermekmenhely 17 városban biztosította az elhagyott gyermekek gyógyítását és nevelőszülőkhöz való közvetítését. A központi intézmény a Budapesti Magyar Királyi Állami Gyermekmenhely volt.

A dolgozat az alapítástól (1903) kezdve a saját épületbe való költözésen át (1907) egészen a II. világháború végéig dolgozza fel az intézmény történetét. A háború után ugyanis megváltozik az állam gyermekvédelemhez való hozzáállása, és ekkor szerveződik át a közel fél évszázados szervezet. Ebben azonban a Menhelynek már nincs szerepe. Az intézet élén 1925-1945 között Barabás Zoltán gyermekorvos, egyetemi magántanár áll, akinek lelkesedése, elhivatottsága a menhelyi ellátás magas színvonalát eredményezi. Barabás Zoltánról életrajz ez idáig nem jelent meg; a dolgozat ennek pótlására is vállalkozik.

Az igazgatók 1907-től kezdve gyűjtötték a Menhelyről szóló, ill. menhellyel kapcsolatos cikkeket. Ennek a gyűjteménynek a bibliográfiai feldolgozása képezi dolgozatom második részét.

Munkám végén az 1929-1944 között kiadott Gyermekvédelem című folyóirat első évfolyamainak tartalomjegyzéke található. A II. világháború előtti magyar gyermekvédelem egyik meghatározó kiadványa volt ez a periodika, melynek feltárása segítség lehet a gyermekvédelem történetével foglalkozó kutatóknak is. A 16 évfolyam teljes feltárása folyamatosan zajlik.

KÜRTÖSINÉ KISS ESZTER

kurtosinekiss@gmail.com

Pszichógia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Ferenczi Andrea

egyetemi adjunktus, KRE BTK

**A vallásosság, az ideális időperspektíva profiltól való eltérés,
a reménytelenség, valamint a pszichológiai jóllét összefüggései**

Az idő szubjektív és pszichológia megélése meghatározza annak módját, ahogyan élményeinket és tapasztalatainkat szervezzük, s ahogy mindennapi döntéseinket meghozzuk. A vizsgálat célja a vallásosság, pszichológiai jóllét és reménytelenség közötti kapcsolat összefüggéseinek gazdagítása az ideális időperspektíva koncepciójával. Az objektív és mérhető összefüggések feltárásával és értelmezésével gyakorlati ajánlattételeket kívánunk megfogalmazni.

A 116 vizsgálati személy vallását, iskolai végzettségét és életkorát tekintve vegyes eloszlású. A minta csoportra bontása az életformáló spirituális tapasztalat alapján történt. A kutatásban felhasznált mérőeszközök a következők: BMMRS (Idler, Musick és mtsai, 2003; Farkas és mtsai, 2008), ZTPI (Zimbardo és Boyd, 1997), TFTPI (Zimbardo és Boyd, 2012), Reménytelenség skála (Beck és mtsai, 1974), SPWB (Ryff, 1989; Kiss, 2006).

A kapott eredmények szerint a vallásosság bizonyos aspektusai pozitív együttjárást mutatnak a pszichológiai jólléttel, valamint gyenge negatív korrelációt a reménytelenséggel. Az ideális időperspektíva profiltól való eltérés pozitívan korrelál a reménytelenséggel és fordítottna a vallásossággal. Az életformáló spirituális tapasztalattal nem rendelkező csoport reménytelenség értéke szignifikánsan magasabb, mint a spirituális tapasztalattal rendelkezőké.

Ezek az eredmények két fontos dologra hívják fel a figyelmet. (1) A spiritualitás, a vallásos hit egyértelműen reménytelibb, és pszichológiailag egészségesebb működésmóddal jár együtt. (2) Az ideális időperspektíva profil pozitív kapcsolatot mutat a vallásossággal és a pszichológiai jólléttel. Napjainkban a reménytelenség érzése egyre több emberre jellemző. Ez a jövővel kapcsolatos negatív elvárások rendszereként definiált pszichés állapot rendkívüli jelentőségű, mivel döntően befolyásolja az egyén pszichés és fizikai állapotát.

LECHNER BRIGITTA

lech.brigi@gmail.com

Andragógia

MA, 1. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Engler Ágnes

egyetemi adjunktus, DE BTK

A nők és a tanulás az írott sajtó tükrében

Tanulmányomban a papíralapú médiának a felnőttkori tanulás motivációs bázisára tett hatását vizsgáltam a női lakosság szempontjából. Visszatekintek a nők oktatásba való bejutásának hátterére, mai nők többes szerepére, illetve elemzem mai ismertebb női lapokat. Munkám célja bemutatni, hogy a jelen írott sajtóban mennyire motiválják a nőket tanulásra munka vagy család mellett. Választ kerestem arra is, hogy milyen gyakorisággal publikálnak cikkeket a választott lapok a témában, és mennyire sugallnak karrierista szemléletet, vagy a munka – család – tanulás egyensúlyát hangsúlyozzák.

LOSONCI ADRIENN

adrilosonci@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Zsidó András Norbert

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

A félelem elsajátítása óvodás korban

Számos vizsgálat igazolja, hogy már az óvodás korú gyermekek is gyorsabban találják meg a fenyegető ingereket a semleges ingerekhez képest. Az előkészített tanulási modell kimondja, hogy a félelemelsajátításnak vannak veleszületett részei és tanulási folyamatai. Ennek értelmében bizonyos evolúciósan ősi ingerektől való félelem születésünk pillanatától velünk van (pl. pók), míg a modern fenyegetésektől életünk során tanulunk meg félni (pl. fecskendő). A kutatás során arra a kérdésre kerestük a választ, hogy az óvodások veleszületett félelme az ősi fenyegető ingerektől erősebb-e a tanult, modern félelmektől, illetve, hogy a semleges ingerek detektálása tényleg lassabban történik-e. Vizuális keresési feladattal vizsgáltuk, hogy az ősi vagy a modern fenyegető ingereket észlelik-e gyorsabban a gyerekek. A képernyőn egyszerre mindig kilenc kép jelent meg: egy félelmetes célinger és nyolc semleges elterelő. Az elterelő ingerek is kétfélék voltak: ősi (bokor) és modern (bögre). A pontosabb eredmények érdekében érintőképernyős monitort használtunk. Öt és hét év közötti gyermekek keresték az ősi és modern „kakukktojásokat” a bokrok, mint ősi, és a bögrék, mint modern elterelő ingerek között. A reakcióidőket összehasonlítva kimutattuk, hogy a tapasztalatnak szerepe van a félelem kialakulásában, hiszen a fecskendőket találták meg a leggyorsabban. A modern elterelő ingerek között lassabban találtak meg minden célingert, az ősinél nem mutatható ki jelentős különbség.

LŐRINCZ ANDREA

lorinczandrea9@gmail.com

magyartanár; erkölcsstan-, és etikatanár
Osztatlan, 7. félév

Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Dr. Karlowits-Juhász Orchidea
tanársegéd, ME BTK*

**Bőrbe varrt sorsok – Adalékok a gyermekotthonban élő
fiatalok kultúrájához**

„Azt vettem észre 20 év alatt, hogy itt minden gyerek szeretethiányos. Én is annak érzem magam, jól esik, ha törődnek velem.” – hangzott el a gyermekotthon egy lakójával készített interjúm során. S ez az állítás egyre realisabbnak bizonyult a fiatalokkal folytatott további beszélgetéseim alatt. Magyarországon három nagy gyermekotthon működik, melyek otthont nyújtó ellátást biztosítanak az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermekek számára. Résztvevő megfigyelésre és interjúkra épülő kvalitatív kutatásomat ezen intézmények egyikében végeztem.

2015-től folytatott önkéntes tevékenységem során számos állami gondoskodás alatt álló fiatallal találkoztam, akiknek köszönhetően kultúrájuk több elemét is megismerhettem. Hamar realizálódott bennem, hogy egy Janus-arcú intézmény kapuja tárult ki előttem, ahová egy olyan szerepben léphettem be, amelyből mindkét fél jól láthatóvá vált. Az otthon hivatalos célja a társadalomba való integráció elősegítése, a gyermekek kiemelése a társadalom periferiájáról. Kutatásaim azonban nem ezen célok meg (nem) valósulására fókuszálnak, hanem az itt élő gyerekek, fiatalok kulturális jellegzetességeit veszik górcső alá. Jelenlegi és jövőbeli kutatómunkáim során ennek a kultúrának a sajátosságait szeretném részletesen feltárni és leírni. Dolgozatomban a bőrre festett képi kifejezőmódoknak, vagyis a tetoválásoknak szentelek kiemelt figyelmet. Ehhez a téma szakirodalmának feldolgozása és a több hónapon átívelő, rendszeres, dokumentált megfigyelések mellett 19 fiatal és 6 egyéb kulcsadatközlőt kérdezek meg strukturált, illetve félig strukturált interjúban. Mára a tetoválások széles körben elterjedtek, így azokat már nem tekinthetjük valamilyen deviáns magatartásforma megnyilvánulásának. Manapság a testmódosítás e formáját az önkifejezés egyik eszközeként tartja számon a szakirodalom. A gyermekotthonban látott tetoválások kapcsán azonban felmerül bennem a kérdés: vajon ezek a testmódosítások is elsősorban önkifejezésre szolgálnak? Vagy a frusztráció csökkentését, esetleg az időstrukturálást célozzák? Számtalan további kérdés is felmerült bennem e zárt közösség tetováltatási szokásait illetően. E kérdések megválaszolása mellett azonban elsősorban mégis az a célom, hogy a fiatalok tetováltatáshoz vezető motivációján és a tetoválások motivumkészletén keresztül bemutassam, hogy a bőrfelületeken megjelenő ábrák képesek térképként szolgálni a gyermekotthon világának megismeréséhez.

LŐRINCZ HANNA

lorinczhanna@gmail.com

gyógypedagógia

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:

dr. Kálcsa Jánosi Kinga

adjunktus, RO BBTE

Táplálkozás- és mozgásnevelő program hatásvizsgálata értelmi fogyatékos felnőtteknél

Kutatásunk célja megvizsgálni, hogy egy általunk megalkotott Táplálkozás- és mozgásnevelő program felnőtt értelmi akadályozottaknak mennyire hatékony. Azt feltételeztük, hogy a program szignifikáns javulást fog eredményezni a felnőtt értelmi fogyatékosok körében a szociális kompetencia (a proszociális/kommunikációs készségek, érzelmi önszabályozás), a testképpel való elégedettség (fizikai kondíció, felsőtest erőssége/testsúlyért való aggodás), a táplálkozási ismeretek és az evési/mozgási szokások közt.

Módszer: A kutatás első részében a változók közötti korrelációs kapcsolatot vizsgáltuk 19 felnőtt értelmi akadályozott személyből álló mintán, ebből, a második részben, a program hatékonyságának vizsgálatában 7 személy vett részt.

Eszközök: Test- és testfunkcióbecsülés skála, Testtömegindex arányszám, Szociális Kompetencia Skála, Táplálkozási ismeret és evési, mozgási szokások kérdőív, Egészséges táplálkozással kapcsolatos ismeretfelmérés.

Eredmény: A program a felnőtt értelmi akadályozottak körében növelte a táplálkozással kapcsolatos ismeretüket és részben megváltoztatta a mozgási szokásaikat, a program hatására nem növekedett jelentősen a testképpel való elégedettség, a szociális kompetencia, nem változtak szignifikánsan a táplálkozási szokásaik.

Következtetés: A felnőtt értelmi akadályozott személyeknek is növelhető a tudásuk az egészséges életmódról, de szokásaik megváltoztatásához valószínűleg hosszabb beavatkozásra és több motivációra van szükség.

Kulcsszavak: értelmi akadályozottság, egészség, mozgás, táplálkozás, szociális kompetencia, testkép

LUKICS KRISZTINA SÁRA

lukics.krisztina.sara@gmail.com

pszichológia

MA, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Lukács Ágnes

egyetemi docens, BME TTK

Dajkanyelvi jellemzők hatása a nyelvelsajátításra: prozódia és „kicsiben kezdés” a mesterséges nyelvtan-tanulásban

A mesterséges nyelvtan-tanulási feladatok gyakran alkalmazott modellező eljárásai a nyelvtan gyermekek nyelvi fejlődése során való elsajátításának. Bár az anyanyelvi fejlődést a dajkanyelv számos tényezője segíti, mint például a kezdeti rövidebb kifejezések, mondatok használata, vagy az eltúlzott prozódia, keveset tudunk arról, milyen a relatív hozzájárulásuk a nyelv különböző aspektusainak elsajátításához. A 'Starting Small' hipotézis szerint a különböző terjedelmű ingerek fokozatosan növekvő sorrendben való bemutatása facilitáló hatással van a nyelvtanulásra. A szintaktikai határokat jelző prozódia szintén jótékony hatást gyakorol mesterséges nyelvtan-feladatban a felnőttek tanulására. Kísérletünkben a dajkanyelv e két jellemzőjének hatását, illetve interakcióját vizsgáltuk felnőtteknél egy egyszerű mesterséges nyelvtan segítségével: 1) a mondatok egyre növekvő hosszúságban való bemutatása ('kicsiben kezdés') a különböző terjedelmű mondatok random prezentálásával szemben, 2) a szintaktikai határokat jelző prozódiaát tartalmazó mondatokkal való tanítás monoton, illetve önkényes prozódiaát tartalmazó mondatokkal szemben. Azt feltételeztük, hogy a 'kicsiben kezdés' hatékonyabb tanulást eredményez, mint a random prezentáció, illetve hogy a szintaktikai egységeket jelző prozódiaának szintén jótékony hatása lesz a nyelvtan elsajátítására a monoton és az önkényes prozódia típusokkal szemben. A 'kicsiben kezdő' ingerprezentáció és a prozódia valóban jobb teljesítményhez vezetett a feladat során, ám a két jótékony hatás nem adódott össze. Eredményeinkből arra következtethetünk, hogy a dajkanyelvi jellemzők a felnőttek esetében is elősegítetik a nyelvtan-elsajátítást.

MAGYAR ANITA

magyaranita91@gmail.com

Andragógia

MA, 11. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Márkus Edina Ilona

egyetemi adjunktus, DE BTK

Általános célú felnőttképzés az észak-alföldi közművelődési intézményekben

A pályamunka célja a hazai közművelődési intézményrendszerben zajló, iskolán kívüli általános célú felnőttképzés helyzetének ismertetése, különös tekintettel az Észak-alföldi Régió sajátosságaira. A tanulmányban elsőként a korábbi kutatások és szakirodalmak eredményei alapján mutatom be az általános célú felnőttképzés és közművelődés fogalmát, jogszabályi háttérét és céljait. Ezt követően a kulturális statisztika adatbázisa alapján elemzem a hét magyarországi régió közművelődési szervezeteinek képzési tevékenységét, elsősorban az általános célú felnőttképzés helyzetére vonatkozóan.

MAKRAI BALÁZS

makrai.balazs@gmail.com

Pszichológia

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Kis György

ANIMA ügyvezető,

ANIMA Polygraph Pszichológiai Tanácsadó Kft.

Takács Szabolcs

egyetemi adjunktus, KRE BTK

A hazugságtipológiák feltérképezése a maffia játék tükrében

A tanulmány témája az igazság elhallgatásának középpontjában álló viselkedési mintázatok felfedése, azoknak a tipológiáknak a feltárása, amelyek a valósságelemek szóbeli elrejtésében motivált egyéneknek tényleg érhetőek. Egy egyetemi kutatásban 80 kísérleti személy részvételével csoportokban lefolytatott maffia játék került megrendezésre, ahol a játékban résztvevő személyeket a Nemesysco vállalat LVA 6.50 elnevezésű hangelemző szoftverével vizsgáltuk. A vizsgálat során a kísérleti személyekkel 5-7 perces interjúhelyzetben felvett hanganyagok kerültek rögzítésre, amelyek során a szoftver 21 változó segítségével elemezte a beszédben jelentkező érzelmi, kognitív és stressz szinteket. A tanulmány célja, hogy ezen változókban feltárja azokat a mintázatokat, amelyek segítségével egyértelműen meghatározhatók az igazság elhallgatásának viselkedési archetipusai, úgy mint patetikus, elkövető, titkoló és elhallgató. A tanulmány ismerteti az igazság és hazugság pszichológiájának témakörét és legfontosabb alapvetéseit, majd módszertani eszközök palettáján keresztül mutatja meg, hogy az adott viselkedési mintázatok miként találhatók meg a leghatékonyabban. A tanulmány rövid kitekintést ad arra, hogy az ismertett módszer segítségével miként állapítható meg egy vizsgált személyről, hogy információt tart-e vissza, és ennek mentén érinti a hazugsággal vállalt kockázatviselés kérdéskörét. Kulcsszavak: tipológia, maffia játék, varianciaanalízis, kockázatelemzés

MANDEL HENRIETT

mandel.henriett@gmail.com

pszichológia szak

MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Mihalik Árpád

egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

A tanulási motiváció, a hallgatói kiégés, az elmélyülés és az akadémiai teljesítmény kapcsolata egyetemisták körében

A tanulási motiváció megmutatja, hogy a hallgatók egyetemi tevékenységeiket külső nyomás vagy a cselekvés során érzett öröm hatására végzik. A kiégés és elmélyülés mértéke megmutatja az energia szintjét, a munkavégzés iránt érzett távolságtartás vagy elkötelezettség szintjét, valamint a hatékonyságérzést és elmerülési képességet. Ezek hatással lehetnek az akadémiai teljesítményre, ezért érdemes vizsgálni összefüggéseiket. Kutatásomban 122 fő vett részt, 34 férfi és 88 nő. Átlagéletkoruk 21,39 év ($SD = 1,914$), tanulmányi eredményük átlaga 3,99 ($SD = 0,647$). A jelenségek mérésére az Akadémiai Motiváció Skálát, a Maslach Kiégés Leltár hallgatói változatát és az Utrecht Munkába Mélyülés Teszt hallgatói változatát használtam. A teljesítményt a hagyományos átlaggal mértem. A teljesítmény pozitívan korrelált a belső motivációval, és az elmélyüléssel, valamint negatívan az amotivációval és a kiégéssel. A magasabb motivációt mutató hallgatók átlaga jelentősen magasabb volt. A motiváció teljesítményre vonatkozó prediktív ereje a populációban 11,1%, mely hatást az intrinzik, fejlődésre irányuló motiváció eredményezett. A vizsgált mintán a kiégés jelei mutatkoznak, a magasabb kiégés alacsonyabb elmélyüléssel járt együtt. A kiégésnek a teljesítményt bejósoló ereje a populációban 23,4% volt, melyet a kimerülés és a hatékonyságcsökkenés dimenziói eredményeztek. Eredményeim megmutatják, hogy a kiégés veszélyezteti a hallgatókat, és kapcsolatban van az alacsony teljesítménnyel is, azonban sem az akadémiai motiváció típusa, sem a hallgatói kiégés dimenzió nem magyarázzák önmagukban az akadémiai teljesítményt, erre más tényezők is hatással lehetnek.

MANGA ANNAMÁRIA

manga.annamaria@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Vakli Pál

*tudományos segédmunkatárs,
MTA TTK Agyi Képző Központ*

Jutalmazás hatása a vizuális munkamemória-teljesítményre

Kutatásunkban két kísérleten keresztül igyekeztünk feltárni, hogy a külső jutalmazás milyen hatást gyakorol a vizuális munkamemória-teljesítményre. Az első kísérletben a résztvevőknek (31 fő) pupillometriás mérés mellett emberi arcokat és házakat ábrázoló képeket kellett megjegyezniük, melyek vagy zavaró ingerek mellett, vagy azok nélkül kerültek bemutatásra, majd tesztképekről kellett döntést hozniuk, hogy látták-e már azokat a korábban bemutatott képek között vagy sem. A második kísérletben a vizsgálati személyeknek (10 fő) különböző orientációjú színes vonalakat kellett memorizálniuk, a feladatuk az volt, hogy az általunk visszakérdezett vonal eredeti orientációját a lehető legpontosabban megadják. Az első kísérlet eredményei alapján nem találtunk összefüggést a jutalmazás és a vizuális munkamemória-teljesítmény között, azonban megfigyelhető volt a pupillaméret kilátásba helyezett jutalmi szinthez kötött változása. A második kísérletben azt az eredményt kaptuk, hogy a jutalmi szint modulálta a reprezentációs pontosságot, mint ahogyan a visszakérdezett vonalak bemutatási sorban elfoglalt pozíciója is. Eredményeink arra engednek következtetni, hogy a kilátásba helyezett jutalom kedvező irányban befolyásolja a vizuális munkamemória-teljesítményt az eltárolt emlékezeti reprezentációk pontosságának növelése révén.

MÁRTA ATILA

martaatee@gmail.com

Gyógypedagógia BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

NÁDLER IVETT

ivettnadler@gmail.com

Gyógypedagógia BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

SOÓS ÍRISZ

soosirisz@gmail.com

Gyógypedagógia BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Meggyesné Hosszu Tímea

tanársegéd, SZTE JGYPK

A társadalmi érzékenyítés megvalósulása az óvodai nevelésben

A fogyatékos gyermekek számára a legnehezebb akadályt társaik negatív attitűdje jelenti. A fogyatékoság iránti különböző attitűdök szociális interakciókba ágyazódnak be. A kortársak, a barátok fogyatékos társaik iránti attitűdjére olyan környezeti tényezőként tekinthetünk, amely segítheti vagy gátolhatja a fogyatékos gyermekek inklúzióját. A korai életkorban a gyermekek rugalmasabbak, könnyen alakítható szemléletük, ezért ebben az életszakaszban az érzékenyítő programok segíthetik a gyermekek elfogadó attitűdjének formálását. A tudatos szemléletformálás az inkluzív társadalmi együttélés alapfeltételeit teremtheti meg. Online kérdőíves vizsgálatunkban arra kerestük a választ, hogy a korai intézményes nevelés területén, az óvodákban, élnek-e az érzékenyítés szempontjából szenzitív életkorban lévő gyermekek társadalmi szemléletformálásának lehetőségével (n=177). Vizsgáltuk továbbá, hogy jelen van-e az óvodákban az együttnevelés, hogyan vélekednek az óvónők az érzékenyítésről, szerveznek-e érzékenyítő programokat, foglalkozásokat az intézményekben, illetve az intézmény helyi dokumentumaiban megjelennek-e az érzékenyítés szempontjai. Eredményeink azt igazolják, hogy az óvónők tisztában vannak az óvodáskorú gyermekek szemléletformálásának lehetőségével, fontosnak tartják azt, ugyanakkor a válaszadók csupán negyede szervez alkalomszerűen érzékenyítő programokat. Az intézmények tizede mások által szervezett érzékenyítő eseményeken vesz részt. A szülők nagyon csekély mértékben válnak részeseivé e programoknak. Az érzékenyítést megvalósítók a következő módszereket alkalmazzák: beszélgetés hétköznapi példák kapcsán, meseolvasás, beszélgetés annak kapcsán, hogy fogyatékos kisgyermek jár a csoportjukba, bábozás, szimulációs játékok. A tolerancia, a társadalmi szemléletformálásra alkalmas mesekönyvek csak elvétve találhatók meg az óvodákban. A válaszadók a legnagyobb gondot abban látják, hogy az óvodapedagógusok nincsenek felkészítve erre a feladatra, a képzésükben csak említés szintjén jelenik meg a társadalmi érzékenyítés. A vizsgálat igazolja, hogy a kisgyermekkorai szemléletformálás elhanyagolt terület az óvodákban, pedig a pozitív szemléletformálási stratégiák támogatják a köznevelés további szakaszaiban a sérült gyermekek sikeres inklúzióját.

MÁSZLAI OLGA

maszlaiolga@gmail.com

Andragógia

MA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Juhász Erika

tanszékvezető, főiskolai docens, DE BTK

Kulturális közfoglalkoztatás a partnerszervezetek szemszögéből

Dolgozatomban a Kulturális Közfoglalkoztatás Programokról írok, amelyek a Nemzeti Művelődési Intézet közreműködésével kerülnek lebonyolításra. 2013-ban indult az első program, 2017 februárjában pedig már a negyedik program is a végéhez ér. Az első Kulturális Közfoglalkoztatási Programban közel 2000, majd a negyedikben már több mint 3600 partnerszervezet vett részt, amelyek több ezer kulturális közfoglalkoztatottat tudtak fogadni.

A kulturális közfoglalkoztatás egy mintaprogramként indult 2013-ban. A kulturális szférában egy újfajta foglalkoztatási lehetőségként jelent meg a már meglévő főfoglalkoztatás, projekt keretében való alkalmazás és az önkéntesek mellett, így ez egy újfajta módja a humánerőforrás bővítésének. A kulturális közfoglalkoztatottak elsősorban szellemi, szakmai munkát végeznek, magasabb iskolai végzettséggel rendelkeznek, ennek köszönhetően is egy másfajta programról beszélhetünk, mint az általános közfoglalkoztatás esetében. Emellett pedig fontos, értékteremtő munkát végeznek, részt vesznek a kulturális alapellátás és a közösségfejlesztés területéhez kapcsolódó tevékenységekben. Dolgozatom elméleti részében először az általános közfoglalkoztatásról írok, hogyan zajlik, milyen feltételei vannak, ki lehet közfoglalkoztatott, közfoglalkoztató stb. Ezt követően a kulturális közfoglalkoztatás jellemzőiről, céljairól írok, valamint arról, hogy a kulturális közfoglalkoztatottak milyen jellegű munkákat végeztek a különböző programok során. A következő részben a Kulturális Közfoglalkoztatási Programok hozadékait közelítettem meg az egyének, a partnerszervezetek és a település oldaláról. Majd bemutatom külön a programokat is, melyik programban hány közfoglalkoztatott és partnerszervezet vett részt. A dolgozat empirikus részében elsőként a partnerszervezetek által kitöltött kimeneti kérdőívek eredményeit elemzem, amelyek a Nemzeti Művelődési Intézet adatbázisából valók, majd a II. Országos Közfoglalkoztatási Kiállításon az általam készített interjúkat elemzem. Ezek keretein belül a partnerszervezetek szemszögéből nézve tekintünk a megvalósult programokra, pl. miért volt számukra fontos, milyen előnyeik, hátrányait látták a programnak, mennyire voltak vele elégedettek stb. A vizsgálat eredményei felhasználhatók a Kulturális Közfoglalkoztatási Program tartalmi fejlesztésében, és más mintaprojektek elterjesztésében is.

MÁTÉ ZSOLT

zsolt.mate@hotmail.com

Történelem tanár 5 félév

MA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcseztudományi Kar

Témavezető:

Rébay Viktor

egyetemi tanársegéd, PTE TTK

**Az informatika tantárgy közoktatásbeli tartalmi szabályozása
és az osztatlan informatika tanárképzés tartalmi követelményeinek
összehasonlítása**

Dolgozatomban az általános iskola alsó tagozatától egészen az egyetemi osztatlan tanári képzésig vizsgáltam az informatika tantárgy tartalmi szabályozását. A hipotézisem az volt, hogy bár a közoktatásban kisebb szerepe van a programozás tanításának, addig az egyetemi szintű informatika tanárképzésben ez a témakör adja a tananyag zömét.

Általános iskola alsó tagozatában az informatika mindössze az intézmény által egyik választható tantárgy. Felső tagozatban kötelező tantárgy az informatika, illetve középiskolák 9-10. osztályában is mindenkinek tanulnia kell önálló tárgyként. A középszintű informatika érettségén a programozás nem olyan arányban jelenik meg, mint amennyire nagy órakeretet kap a szabályozásban. Az osztatlan tanárképzésben viszont az is előfordulhat, hogy a hallgató nem teljesít egy olyan órát sem, amely az általános iskolai tananyag jelentős részét kitevő alkalmazói ismeretek fejlesztési területet fejlesztené.

MATUZ ANDRÁS*andrismatuz@gmail.com*

Pszichológia

MA, 9. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Dr. Csathó Árpád**egyetemi docens, PTE ÁOK*

A szemantikus vigilancia tesztelése bimodális kognitív kondícióban

A jobb vizuális tér (JVT) előnyét a szemantikus információfeldolgozásban korábban már többször is bizonyították kísérlettel, ami igazolja a folyamat bal féltekei specializáltságát. Kutatásunkban azt vizsgáltuk, hogy ez a tendencia érvényesül-e egy bimodális, két-feladatos helyzetben is. Ennek érdekében egy szemantikus kategorizációs feladatot alkottunk osztott látótér paradigmával, amelyet két kondícióban alkalmaztunk: egy-, és két-feladatos helyzetben. Az egy-feladatos helyzetben a kísérleti személyeknek ($N = 16$) szavak két típusát prezentáltuk vizuálisan: élő és élettelen entitást jelölőket. Ebben a monokuláris helyzetben végzett feladatban szemantikai kategorizációs döntéseket hoztak. A két-feladatos helyzetben a vizuális, szemantikai feladat mellett párhuzamosan auditoros információkat (amelyek szintén szavak voltak) is kellett memorizálniuk. Azt feltételeztük, hogy a szemantikus információ kategorizálása egyszerűbb, ha a JVT-ben jelenik meg a szó. Számításba véve, hogy a két-feladatos helyzet jobban leterheli a figyelmi kapacitásokat, az is előfeltevésünk volt, hogy a JVT-ben prezentált szavak előnye tovább nő az egy-feladatos helyzethez képest. Minde mellett vizsgáltuk a feladattal töltött idő hatását a résztvevők feladatban nyújtott teljesítményére, az auditoros és vizuális ingerek viszonyát a két-feladatos helyzetben, illetve a szemdominancia jelentőségét is. Eredményeink igazolták, hogy a JVT-ből érkező információra gyorsabb és pontosabb a válaszreakció. Habár a feladatkondíciók között nem találtunk szignifikáns különbségeket, a JVT előnye jelentősen nagyobb a két-feladatos helyzetben. Továbbá kimutattuk, hogy a domináns szemmel történő feladatvégzéskor jobban teljesítenek a résztvevők. Konzisztensen a kognitív erőforrások elmélettel, a figyelmi kapacitások terhelése tehát összefügghet a féltekei specializációval: a bal féltekei szemantikus információfeldolgozás egy megterhelő helyzetben még hatékonyabbá válik a jobb féltekéhez mérve. A szemdominancia hatásában nyert eredmény újszerűsége, hogy egy olyan helyzetben kaptuk, amelyben elhanyagolhatóak a szemmozgások. Így ki-egészítjük a korábbi kutatásokat azzal, hogy a domináns szem funkcionális aktíváltsága nemcsak a szemmozgásokra, hanem a percepcióra is érvényes.

MELEG TÍMEA

mg.timea13@gmail.com

Pszichopedagógia és Tanulásban Aka-
dályozottak Pedagógiája
BA, 8. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

*Témavezető:
Dr. Billédi Katalin
főiskolai docens, ELTE BGGYK*

Konfliktuskezelési stratégiák és szociális célok serdülő, illetve fiatal felnőtt korban

A dolgozat fő témája a konfliktuskezelési stratégiák serdülőkori jellemzőinek vizsgálata. Célja a konfliktuskezelési stratégiák és a mögöttük meghúzódó szociális célok összefüggéseinek értelmezése késő serdülőkorban, fiatal felnőttkorban. A konfliktuskezelési stratégiák és a szociális célok együttes vizsgálatánál fontos, hogy a stratégiák tudatosításával saját megoldási módszereinket és készségeinket is fejleszteni tudjuk. A dolgozatban középiskolások és egyetemisták összehasonlító elemzése történt, az életkor szerinti és a nemek közötti különbségek összevetésével. Az alkalmazott kérdőíves módszer angolból lett lefordítva és a magyar körülményekhez adaptálva. A kérdőív feltételezett konfliktushelyzeteket tartalmaz, melyekben a kitöltőnek két kérdésre kell választ adnia, hogy mit tenne és mi lenne a célja a szituációban. Az eredményekből kitűnik, hogy a konfliktuskezelő stratégiák és a szociális célok korrelálnak egymással. A két csoport között különbségeket lehetett megállapítani a stratégiákra és célokra vonatkozóan. Továbbá mind az egész mintában, mind pedig a két csoport vonatkozásában nemek szerinti eltérést is lehetett találni. A konfliktuskezelési stratégiák és szociális célok kapcsolatának következtében megállapítható, hogy a motivációnk és a viselkedésünk között is összefüggések mutathatók ki. A megállapításokat tanárok, HR szakemberek, illetve egyéb területeken dolgozók is felhasználhatják.

MESTER CSABA

mester1201@gmail.com

Andragógia

MA, 2. félév

Zsigmond Király Egyetem

*Témavezető:
dr. Laki Ildikó
főiskolai docens, ZSKE*

A mentőápoló-képzés kérdései és problémái

Jelen dolgozat a hazai mentőápoló képzés problémáival, aktuális kérdéseivel foglalkozik, különös tekintettel a tananyagra. A dolgozat négy főbb témakör köré épül. Az első fejezet a hazai mentésügy kialakulásával, és a mentésben résztvevők bemutatásával foglalkozik. A második fejezet a magyar egészségügyi oktatás kialakulását ismerteti. A harmadik fejezetben az ápolók képzésével ismerkedhetünk meg. Negyedik fejezetként a mentőápoló képzés problémái kerülnek górcső alá, végül egy összegzést olvashatunk a dolgozat egészéről. A dolgozat elkészítéséhez mikrovizsgálat készült, melyen keresztül mentőápoló hallgatókat kérdeztünk az oktatással kapcsolatban. A harmincnégy kérdést tartalmazó kérdőívet negyvenhat tanuló válaszolta meg, ezeket értékeltük, összesítettük. A mikrovizsgálat nem reprezentatív, mivel egy intézmény tanulói adták a válaszokat.

Három hipotézist állítottunk fel, amelyekre kerestük a választ, illetve esetleges megoldásokat. A legfőbb alapvetés a tananyagokkal kapcsolatos feltételezés volt, amelyet sikerült igazolni. Második hipotézis a tanításban résztvevők szakmai felkészültségét, andragógiai tudását vizsgálja, ahol a feltételezésünk szintén igazolódni látszik. Az utolsó hipotézisben a társadalom mentőkhöz való viszonyulását firtatjuk. A dolgozat nem tud ugyan teljes körű megoldást kínálni a mentőápoló képzésben felmerülő problémákra, de mindenképpen gondolatébresztő szerepe lehet a mentőápoló képzés területén az esetleges átalakítások szempontjából a jövőre nézve.

MEZEI TÍMEA

mezei.time@gmail.com

testnevelő-történelem tanári

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Laki Ildikó

PhD adjunktus, SZTE JGYPK

**Hátrányos helyzetű kisiskolások beilleszkedési nehézségei,
különös tekintettel a roma diákokra**

A tanulmány azt a kérdést helyezi középpontba, hogy milyen okai lehetnek a hátrányos helyzetű és roma/cigány tanulók iskolai sikertelenségének. Az elméletek ismertetése után interjúk készítésével kerestem a válaszokat a fenti kérdésre. A hátrányos helyzetű tanulók ugyanis speciális figyelmet igényelnek az iskolában. A roma/cigány gyermekeknek pedig még több akadállyal kell szembesülniük az intézményesített oktatási rendszerben, hiszen sok esetben szocializációs modelljük különbözik a nem roma/cigány társaikétól. Az iskola és a pedagógusok ezt deficitként értelmezhetik, s e diákok már alsó osztályban lemaradhatnak a jobb szociális háttérrel rendelkező tanulók teljesítményétől. A dolgozatban a szakirodalom áttekintése után a hátrányos helyzet definiálására került sor, majd ezt követően az iskola társadalmi jelentőségének kérdése helyeződött a fókuszba. Ezután a hazai roma/cigány társadalom oktatáspolitikai helyzetét mutatta be, illetve az integráció, az inklúzió és a multikulturális fogalmakat határozta meg. Az elméleti egységet interjúk egészítették ki, melyeken keresztül feltérképeződött a makói iskolákban dolgozó pedagógusok kompetenciája. Az interjúk során feltett kérdések a pedagógusok elégedettségére vonatkoztak, azaz hogy mennyire elégedettek saját intézményeik feltételrendszereivel, illetve tanulási környezetével. Valójában arra szeretnék pályamunkámban választ kapni, hogy a makói iskolákban hogyan teljesítenek a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű diákok a jobb szocioökonómiai háttérrel rendelkező diákokhoz képest, illetve a roma/cigány tanulók eredményei mennyire különböznek a közel azonos társadalmi státuszú társaikétól. Természetesen messzemenő következtetést nem lehet levonni a tanulmányból, hiszen nem volt reprezentatív kutatás, már csak a minta elemszámát illetően sem. Hasznossága viszont abban rejlik, hogy felhívja a figyelmet a hátrányos helyzetűek oktatáson belüli egyenlőtlenségére. Továbbá a vizsgálatban résztvevők és a tanulmányt megismerők érzékenyítése is kitűzött cél volt.

MEZŐ GÁBOR MÁTÉ

gabor.mate.mezo@gmail.com

pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Szondy Máté

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Metakogníciók kapcsolata a lelki egészséggel

A metakogníciók témaköre viszonylag új terület. Az első fogalma az 1970-es évek közepén alakult ki, de a gyógyításban inkább az 1990-es években kezdték alkalmazni. Míg külföldön intenzív kutatásokat végeznek a metakogníciókkal, addig Magyarországon szinte ismeretlen fogalom. A kutatás célja egy alapvető felmérés készítése volt: a már ismert kapcsolatok ellenőrzése magyar mintán, valamint új kérdések felvetése.

A kutatásban a metakogníciók kapcsolatát vizsgáltam a depresszió pontszámmal, szorongás pontszámmal, tudatos jelenléttel és a pszichológiai jólléttel. Ezek felmérésére öt tesztet használtam, melyekben a vizsgálati személyeknek Likert-skálákon kellett bejelölniük azt a választ, amelyet a leginkább igaznak tartottak magukra vonatkozóan. A vizsgálatban 122 fő (61 férfi, 61 nő) vett részt.

Az eredmények alapján a metakogníciók pozitív kapcsolatban állnak a depresszió pontszámmal ($r=0,487$, $p=0,0000$), a szorongás pontszámmal ($r=0,522$, $p=0,0000$), negatív kapcsolatban a pszichológiai jólléttel ($r=-0,314$, $p=0,0004$), valamint nem állnak kapcsolatban a tudatos jelenléttel. Az adatok mélyebb vizsgálata, a faktoranalízis feltárta a negatív metakognitív hiedelmek patológiára hajlamosító hatását.

A vizsgálat eredményei megerősíteni látszanak a metakogníciók transzdiagnosztikus jellegét és hatékonyan elkülönítik a metakogníciókat a tudatos jelenléttől. Az eredmények ígéretesnek tűnnek akár a klinikai pszichológia, akár a pozitív pszichológia területén.

Kulcsszavak: metakogníció, depresszió, szorongás, tudatos jelenlét, pszichológiai jóllét

MILLICH DÓRA

millich.dori@gmail.com

Informatikus-könyvtáros

BA, 6. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

dr. Bibor Máté

egyetemi adjunktus, ELTE BTK

Könyvmegsemmisítés Magyarországon a középkortól napjainkig

Dolgozatomban a magyarországi könyvmegsemmisítés történetét ideológiai, vallási és politikai szempontból mutattam be. A szándékos tűzvészek során a XIII–XIX. században elpusztult jó néhány könyvtár, ez történt a nyitrai és veszprémi székesegyházzal, a nagyszombati jezsuita és a kolozsvári unitárius könyvtárral, valamint nagyenyedi kollégium könyvtárával is. A középkorban leginkább vallási okból történtek könyvégetések. Magyarországon az első ismert könyvégetés 1524. október 30-án történt, Sopronban. A protestáns művek elégetésével a reformáció elterjedését próbálták megakadályozni. Az 1526-os mohácsi vereség után még jobban elterjedt a reformáció irányzata hazánkban, ennek oka az volt, hogy az ország vallási vezetőinek nagy része az életét vesztette a mohácsi csatában. I. Ferdinánd trónra kerülésével megjelentek a protestánsellenes rendeletek, ezzel megkezdődött a protestáns vallás üldözése. A XVI. században üldözték a protestáns nyomdászokat, volt olyan eset is, hogy a műveiket is elégették, így járt például Hoffhalter Rudolf. Erdélyben 1556-tól a protestánsok szabadon gyakorolhatták a vallásukat, azonban itt is voltak vallási ellentétek. 1603. június 9-én Kolozsvárból az unitáriusok kiűzték a jezsuitákat. A kiűzetés során a dühöngő tömeg felégette a jezsuita könyvtárat, így annak jelentős része megsemmisült. 1671 és 1681 között zajlott a protestánsok kegyetlen üldözése. Az erőszakos áttérítések, börtönbüntetések és gálarabságok mellett kivégzések is történtek. 1671-ben Drabik Miklóst kivégezték, könyveit elégették, mert könyvében bírálta a katolikus egyházat és a Habsburg-házat. 1698-ban Tótfalusi Kis Miklós műveit semmisítették meg, mert támadta a kolozsvári református egyház személyeit. A XVII. századtól már nem csak vallási, hanem politikai oka is volt a könyvégetéseknek. 1681-ben megjelent a cenzúra hazánkban is. I. Lipót, III. Károly, Mária Terézia, II. Lipót és I. Ferenc király idején történtek könyvégetések cenzurális okokból. A XX. században az új államhatalom mindig megsemmisítésre ítélte az előző rezsim irodalmi termését, így történt ez a vörös- és a fehérterror idején, valamint a német, majd a szovjet megszállás után. A XX. század végén megjelent a gazdasági jellegű könyvbezúzás is, amely során az eladatlan könyveket zúzták be. Ma, a XXI. században továbbra is a bezúzás a sorsa az eladatlan könyveknek, viszont sajnos ismét megjelent az ideológiai alapú könyvégetés. Ez a fajta könyvmegsemmisítés a szélsőséges ideológiájú mozgalmakra jellemző.

MOLNÁR ADRIENN

madrienn99@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Péter-Szarka Szilvia

egyetemi adjunktus, DE BTK

A célorientáció és a tanulmányi eredmény kapcsolata

Széleskörű elfogadottsága és alkalmazása, valamint a sok empirikus kutatás miatt napjainkban a tanulási motiváció vizsgálatának egyik legaktívabb területe a célorientációs elmélet. Ennek ellenére hazánkban nem tartozik a tanulási motiváció kutatásának vezető irányvonalába. Dolgozatomban középiskolás, 10-11. osztályos tanulók körében térképeztem fel a 2x2-es célorientációs elmélet alapján a célorientációkat és ezeknek a kapcsolatát az iskolai énhatékonysággal, aspirációkkal, az élet értelmével, a beállítódással és az életcélokkal. Ezek mellett vizsgáltam a különböző célorientációk hatását a tanulmányi eredményekre. A kutatásomat gimnáziumi és szakközépiskolai diákokkal végeztem el, összesen 187 fővel vettem fel a kérdőíveket. Magyar középiskolások körében nem sikerült a célorientációk 2x2-es faktorstruktúrát kialakítani (a viszonyító célorientáció nem különült el 2 faktorra), így a 3 célorientációt – az elkerülő elsajátítási, a közelítő-elsajátítási és a viszonyító célorientációt vizsgáltam.

Az eredmények alapján a célorientációk közül a viszonyító célorientációnak a legnagyobb a hatása a tanulmányi eredményre, bár ez a kapcsolat is gyengének bizonyult. A célorientáció minden faktora szoros kapcsolatban állt az iskolai énhatékonysággal, az elsajátítási célorientációk az intrinzik célokkal, a viszonyító célorientáció pedig az extrinzik célokkal mutatott szorosabb együttjárást.

MOLNÁR ZSÓFIA

molnarzsorgia93@gmail.com

Pszichológia

MA, 4. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

VÁRNAGY ANDRÁS

varnagyandras@gmail.com

Pszichológia

MA, 4. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Pohárnok Melinda

egyetemi adjunktus, PTE BTK

**Az anyai kötődési stílus, a gyermeki kötődés,
és az anya–gyerek narratív ko-konstrukció vizsgálata**

Kutatásunkban az anya-gyermek párokra jellemző sajátos dialógusmintázatokat vizsgáltuk. A középgyermekkor idején a kötődés tekintetében is központi jelentőségűek a verbális kölcsönhatások, különösen az érzelmi dialógusok. Jelenlegi kutatásunk célja a kötődési jegyek felderítése volt az anya-gyermek érzelmi dialógusokban. Az anyai és gyermeki kötődési jellemzők feltérképezését követően (felnőtt kötődési stílus – Közvetlen Kapcsolatok Kérdőív, ECR; Brennan et al., 1998; gyerek kötődési reprezentáció – Bear Pictures teszt; Inhóf, 2013) megvizsgáltuk és összehasonlítottuk az általuk létrehozott narratív ko-konstrukciót (Joint Story Telling. JST; Gini et al., 2007). A vizsgálatban 44 anya-gyermek pár vett részt. A gyermekek életkora 7-9 év között volt (átlagéletkor: 7,5). Eredményeink szerint az érzelmi dialógus és az anyai kötődési dimenziók között fellelhető összefüggések csekély mértékűek. Az anyai Elkerülés dimenzió pozitív irányú kapcsolatot mutatott az elutasító és a zavarkeltó anyai viselkedések megjelenésével a dialógusban. A másik vizsgált dimenzió, az anyai Szorongás az anya strukturálását, a gyermek együttműködését és a diádikus összedolgozást vizsgáló skálákkal állt kapcsolatban. A magas kötődési szorongás alacsony anyai strukturálással, visszahúzódó anyai viselkedéssel és alacsony gyermeki együttműködéssel járt együtt.

A gyermek kötődési mintázata és a szülő-gyerek dialógusok jellemzői között nem találtunk szignifikáns összefüggéseket. Ezen eredmény ellentmond a korábbi kutatásoknak (v.ö.: Gini és mtsai., 2007), amire elsődleges magyarázatot módszertani hiányosságok adhatnak. Mindazonáltal a gyermeki kötődést mérő teszt belső változói is értékes információkat szolgáltatottak. A biztonságosan kötődő gyerekek nagyobb mértékben mutattak pozitív kimenetelt a distressz helyzetből, valamint elaboratívabb érzelm kifejezést. A kötődéssel kapcsolatos eredményeket követően megvizsgáltuk az érzelmi dialógust más szemszögből is. A Közös Történetalkotás Teszt faktorainak (feltáró faktoranalízissel történő) újrendezésével olyan mintázatra bukkantunk, amely eltért az eredeti – anya, gyerek, diádikus és narratív – szerkezettől (Gini, Oppenheim és Haimovich, 2001). A feltárt dimenziókat a következőképpen neveztük el: Anya-közvetített narratív elaboráció; Gyermek-közvetített interszubjektivitás; Anya-gyerek irányítás. Az új dimenziók lehetőséget nyújtottak a dialógusok jellemzőinek másféle megvilágítására és további összehasonlítások elvégzésére.

NAGY ANDOR

donandor@gmail.com

informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Kultúratudományi, Pedagógusképző és

Vidékfejlesztési Kar

Témavezető:

Dr. habil Varga Katalin

egyetemi docens, PTE KPVK

Automatizált tartalomelemzés

A világháló és az elektronikus tartalmak újszerű módon járulnak hozzá ahhoz, hogy azok is hozzájussanak az értékes információkhoz, akiknek addig nem volt rá lehetőségük. Korábban két lényeges okból hiúsult meg az emberek információhoz való szabad hozzáférése. Az egyik ok, hogy a környezetünkben nem volt elérhető semmilyen dokumentumgyűjtemény (pl. könyvtár), a másik, hogy nem is ismerték fel saját információigényüket, még akkor sem, ha az jobb életminőséget biztosíthatott volna számukra. Az internet, a közösségi médiák, hírportálok és más internetes szolgáltatások tömeges elterjedése fokozatosan leszűkíti azok körét, akik kívülállóként jelennek meg az információs társadalmunkban. Ma már első-sorban nem az jelenti a problémát, hogy nincs elég fellelhető információ és nincs megfelelő eszköz arra, hogy azt olcsón és hatékonyan eljuttathassuk a társadalom egészéhez; hanem az, hogy lehetetlen áttekinteni a teljes meglévő információ-halmazt. Persze nagyjából fel tudjuk mérni, hogy hol és milyen információ lelhető fel, de eközben rengeteg hasznos és értékes adat kerül el a figyelmünket. Kutatásom során arra kerestem a választ, hogy miképpen oldhatnánk meg az informatika eszközeivel a folyamatosan növekvő információhalmaz áttekintését, a fontos információk kiemelését; mindezt úgy, hogy az emberi szubjektivitás ne befolyásolja az eredményeket. A választ az automatizált tartalomelemzésben látom. Tanulmányomban összegyűjtöttem a létező automatizált tartalomelemzésre alkalmas eszközöket, illetve kutatásom során magam is dolgoztam ki módszertanokat. Azt remélem, hogy a témakör alapos áttekintésével a gyakorlatban is megvalósítható módszerek bemutatásával és alapos részletezésével fel tudom hívni a figyelmet az automatizált tartalomelemzésben rejlő potenciálra és tanulmányom segítséget nyújthat azoknak, akik szeretnének megismerkedni létező és még megvalósításra váró módszerekkel. Annak érdekében, hogy hitelesen és kézzelfogható módon számolhassak be az automatizált tartalomelemzésben rejlő lehetőségekről, sok módszert a gyakorlatba ültettem és létező információhalmazokon teszteltem le.

NAGY BRIGITTA

nagy.brigi5@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Péter-Szarka Szilvia

egyetemi adjunktus, DE BTK

Tudunk várni! Na de meddig?

Az iskolaérettséghez közeledve a kisgyermekkort felváltja a kisiskoláskor és új kihívásokat ad nap mint nap. Vajon minden gyerek eléri azokat a képességeket, melyek az iskolakezdéshez elengedhetetlenek? Mennyire indulnak valójában egy szintről? Mi fogja jobban meghatározni az iskolai teljesítményüket: az intelligencia vagy az önkontroll? Vizsgálatom fő célja az önkontroll felmérése és az azt befolyásoló tényezők vizsgálata. A vizsgálatban 48, 3-7 éves óvodás, 14 fiú és 34 lány vett részt két helyszínen. 18-an a Dance Universe TáncSport Egyesület növendékei, 30-an pedig a debreceni Nagyerdei Óvoda óvodásai. Teszteltük a gyerekek végrehajtó funkcióit, ezen belül a gátlást; információgátlást az Éjjel/Nappal teszttel és mozgásgátlást a Simon mondja magyar változatával; Rendőr bácsi mondja feladattal. Végül pedig az önkontrollt teszteltük, a Walter Mischel által híres lett Pillecukorteszttel. A szülők az SDQ Képességek és nehézségek kérdőív magyar verzióját töltötték ki, melyben a gyermekek proszociális magatartására, kortárskapcsolatainak minőségére, viselkedési problémáira, érzelmi tüneteire és hiperaktivitására kérdeztünk rá. Az eredmények szerint mind a mozgásgátlási és információ gátlási funkciók kapcsolatát mutattak az önkontrollal. Tehát levonhatjuk azt a következtetést, hogy a jó gátlási funkciókkal rendelkező gyerekek nagyobb önkontrollal rendelkezhetnek, és ez alátámasztja Klinberg és Rueda, (2006) elképzelését. Barkley (1997) a hiperaktivitást összefüggésbe hozta az önkontroll gyengeségével vagy egyfajta zavarával. Eredményeim igazolják ezt az állítást. A hiperaktivitást mutató gyerekek kisebb önkontrollal rendelkeznek. A nemre vonatkozóan nem kaptunk különbséget, a fiúk és a lányok hasonlóan teljesítettek a Pillecukortesztben. Az életkor szintén nem bírt megkülönböztető erővel, de egyfajta tendencia megmutatkozott a mintámon. Összességében megtaláltam azokat a fő tényezőket, amelyekről feltételeztem, hogy kapcsolatban állnak a gyermekek önkontrolljával.

NAGY FRUzsINA

fruzsina.nagi@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hargitai Rita

egyetemi docens, PPKE BTK

Empátia és abszorpció vizsgálata a szerepjátékos szubkultúrában

A dolgozatban az empátia és az abszorpció kapcsolatát vizsgáltam a szerepjátékos szubkultúrában. A szerepjáték olyan „társasjáték”, amelyben a játékosok felveszik egy általuk teremtett karakter szerepét és így lépnek interakcióba egymással, miközben egy közös történetet konstruálnak. A szerepjáték a mai napig többféle formában jelen lévő népszerű hobbi, amit az utóbbi években kapcsolatba hoztak a kreativitással (Dyson és mtsai, 2016), az empátiával és az abszorpcióval is (Rivers és mtsai, 2015). A témában viszonylag kevés pszichológiai kutatás létezik és azok is ellentmondásos eredményeket mutatnak (Douse és McManus, 1993; Rivers és mtsai, 2015). A kutatásom egyik fő célja ezeknek az ellentmondó eredményeknek a további vizsgálata; illetve a szerepjáték, az empátia és az abszorpció kapcsolatának részletesebb vizsgálata volt. A kutatás során Rivers és munkatársai (2015) azonos témájú kutatását ismételt meg magyar mintán a módszertani korlátaik és javaslataik figyelembe vételével. A vizsgálatban 189 szerepjátékos vett részt a Személyközi Reakciós Index (IRI) és a Tellegen Abszorpció Skála (TAS) kitöltésével. A szerepjátékos mintán belül külön vizsgáltam az asztali-, illetve a fórumos szerepjátékot játszó csoportokat, mivel azt feltételeztem, hogy a különböző szerepjátékfajták egyes tulajdonságai hatással lehetnek az empátia és az abszorpció mértékére. A kutatás során az eltérő szerepjáték fajtát játszó csoportok között nem találtam különbséget, ami azt jelentheti, hogy az empátia és abszorpció mértékét nem befolyásolják a szerepjáték formai tulajdonságai. Rivers (2015) eredményei alapján a szerepjátékosok szignifikánsan magasabb empátia értéket értek el; ám az általam vizsgált magyar mintában kizárólag az abszorpció és az IRI Fantázia skáláján mutattak magasabb értékeket, mint az átlag populáció. A játékosok tendencia szinten alacsonyabb értéket értek el az IRI Perspektíva felvétel skálán és szignifikánsan alacsonyabb értéket az IRI Empátiás törődés skálán. A kapott eredmények a korábbi kutatások ellentmondásait tovább árnyalták, új irányt mutathatnak a szerepjáték kutatásnak és a későbbiekben az abszorpció- és az empátiakutatás további kérdéseinek megalapozásául szolgálhatnak.

NAGY KRISZTINA

nagykrisztinazsanett91@gmail.com

Tanító

BA, 8. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Holecz Anita

adjunktus, NYME BDPK

Általános iskolai tanulók Facebook használatának elemzése tranzakcioanalitikus aspektusból

Vajon mi inspirálja az általános iskolás gyermekeket a Facebook használatában? Milyen célból preferálják a közkedvelt oldalt, élük itt közösségi életüket? Mely „facebookozási” szokások alakultak ki? Állhat mindezek hátterében a valóság társas kapcsolatainak minősége? Megelőzhető ez a probléma?

A fenti kérdések nyitottak meg számomra egy nagyon érdekes és széles témakört. A válaszokat a pszichológia különböző ágain belül kerestem, rátalálva a tranzakcióanalízis tárgykörére. Kulcsgondolatai közül az én-állapot modell, annak funkcionális analízise, illetve a sztrók és sztrókéhség fogalma segített feltárni a kérdéskört. A vizsgálati eredmények rámutatnak néhány, a szülők és pedagógusok számára segítséget adó prevenció lehetőségére is. A vizsgálathoz választott vizsgálati módszerek a következők: egy komplex saját kérdőív a társas kapcsolatok jellemzésére, kiegészítve a Facebook használati szokásokkal, valamint az ott alkalmazott én-állapotokkal; egy én-állapot teszt (Rudas János, 2007), melynek állításait leegyszerűsítve, számukat redukálva abszolváltam, végül pedig egy családtipológia teszt (Tóth, 2000).

Eredményeink szerint a vizsgált 80 fő, 8. osztályos tanulók, 92,5%-a rendelkezik saját Facebook profillal, ahol átlagosan napi 2,5 órát töltenek. Az oldal minden funkcióját használják, akár veszélytelen, akár nem. 81,1%-uk számára szebb a virtuális élményvilág, mint a valóság, ott népszerűbbnek élik meg magukat, úgy érzik, több pozitív visszajelzést kapnak, mint személyes kapcsolataikban. A Facebook a sztrókéhes emberek kánaánja. A pozitív megerősítés bárhol is esik számukra, elsősorban „lájkokban” és hozzászólásokban mérik. A sztrókhány negatívan hat a facebookozási szokásaikra (több idő, mások társaságában is használják, kevésbé figyelnek a nyilvánosságra). Másik erős befolyásoló tényező a család, mert a kapcsolatok minőségi romlásával egyenes arányosan nő a problémás Facebook használók köre. A harmadik fő befolyásoló tényező a tanulók neme, eredményeink szerint a lányok e téren érintettebbek.

Adataink alapján elmondható, hogy a minőségi kapcsolatok építésében/erősítésében rejlik a problémás Facebook használat elkerülésének egyik esélye a vizsgált korosztályban.

NAGY MARIANN*mariannnagy@yahoo.com*

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:**Dombi Edina**tanársegéd, SZTE JGYPK*

Az elítéltek időperspektívája, és az ebben rejlő re-szocializációs lehetőségek

Kutatásunk célja, hogy feltérképezzük a jelenleg hazánkban börtönbüntetésüket töltő elítéltek időperspektíváját és azt, hogy a kapott eredmények hogyan segíthetik a re-szocializációs folyamatot. Vizsgálatunk egyedülnek minősül, hiszen a re-szocializációs technikák ilyen szempontú megközelítésére sem hazai, sem nemzetközi példát nem találhatunk. Dolgozatunkban először bemutatjuk a deviancia fogalmának hazai és nemzetközi értelmezését, ezen belül a bűnözés jelenségének kiemelését, valamint a kriminalitás és személyiségfejlődés összefüggéseit. Ezen belül az antiszociális személyiség kialakulásának hátterében meghúzódó külső-belső okok ismertetését is közöljük, így következtethetünk arra, hogy milyen motivációk, pszichés folyamatok zajlanak le egy elítéltben. Ezt követően a dolgozatban bemutatásra kerül Philip Zimbardo és John Boyd (1999) Időperspektíva elmélete, amely előbbi tényezők mellett meghatározó a személyiség alakulásában, fejlődésében. Ezen elmélet alapján az egyén jelenhez, múltjához és jövőjéhez való viszonyulása alapján felállítható egy időorientációs profil, amely meghatározza jelen viselkedését és jövőbeli döntéseit is. Az időperspektíva egy olyan lencse, amelyen keresztül érzékeljük világunkat, meghatározza gondolkodásunkat és attitűdünket, ezért e technika a re-integrációs tiszteknek segíthet az elítéltek viselkedésének, valamint esetleges motivációjuk hiányának megértésében. Mivel tanult folyamatként értelmezhető, így lehetőséget ad esetleges korrekcióra is. Ezen tulajdonságánál fogva beépíthető elem lehet egy intervenció programba, akár a jelenleg alkalmazott re-szocializációs technikák eszköztárába is.

Kutatásunkban 66 elítélt vett részt, átlagéletkoruk 39,15 év. A vizsgálatot kérdőíves módszerrel végeztük egy magyarországi büntetés-végrehajtási intézetben. A kérdőívcsomag tartalmazta a Zimbardo Időperspektíva Leltár rövidített verzióját (Orosz és mtsai, 2015), továbbá egy kizárólag jövőorientációt mérő skálát (Self in the Future Scale; Dombi és mtsai, 2016) és egyéb demográfiai kérdéseket. Vizsgálatunkból arra következtetünk, hogy a jövőorientáció szerepe kiemelendő a civil életben, hozzájárul a sikeres visszaszocializációhoz a társadalomba. Ennek érdekében a börtönben eltöltött évek során fontos a jövőorientáció kialakítása és fenntartása.

NAGY PÉTER CSABA

endes.peti.csaba@gmail.com

Szociológia

MA, 2. félév

Budapesti Corvinus Egyetem

Társadalomtudományi Kar

SZŐNYI ESZTER VERONIKA

szonyieszter@gmail.com

Kisebbségpolitika

MA, 2. félév

Közép-Európai Egyetem

Témavezető:

Radó Péter

vezető tanácsadó, Expanzió Humán Tanácsadó Kft

Nesze neked szegregáció!

A dolgozat egy konkrét oktatáspolitikai problémával foglalkozik, melynek alapos vizsgálatát követően közpolitikai megoldásokat fogalmaz meg annak megoldására. A policy ajánlás által megoldani kívánt probléma a roma tanulók nem roma tanulókhöz képesti rosszabb tanulási eredményei, Kertesi-Kézdi (2014) konkrét eredményeivel megfogalmazva az olvasási és szövegértési tesztpontszámokban megfigyelhető szórásegységnyi különbség. A probléma többszintű – osztálytermi, intézményi, rendszerkörnyezeti – vizsgálata és az abban felállított ok-okozati tényezők alapján megfogalmazásra került a közpolitika célja: a roma és nem roma tanulók tanulási eredményei közti különbség csökkentése. A probléma és a cél alapján az írás 4+1 elemből álló tematikus csomagot vázol fel: 1) deszegregációs csomag, amely a szegregáció drasztikus felszámolását tűzi ki célul; 2) módszertani csomag, amely a deszegregáció valós integrációvá tételéhez szükséges oktatásmódszertani elemeket vezet be; 3) tantervi reformcsomag, amely a helyi szintű kompetencia alapú tanterveket és a kimeneti standardokat állítja középpontba; 4) intézményfejlesztési csomag, amely az önértékelésen alapuló intézményfejlesztésre és az alulteljesítő intézmények célzott fejlesztésére tesz javaslatot. +1) decentralizációs csomag, mely az előbbi négy csomag megvalósíthatósági alapját képezi.

NAGY VANDA KRISZTINA

nagy.vanda.krisztina@gmail.com

Német nemzetiségi és ének-zene
osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

dr. Hausmann Alice

adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad (Oradea), Románia

Zenei ízlés és zenei aktivitás. A duplaszakos zenepedagógus hallgatók zenei ízlésének és zenei aktivitásának vizsgálata.

A magyarországi felsőoktatásban viszonylag új fejlemény az osztatlan képzésben tanuló, dupla szakos hallgatók képzése. A neveléstudomány szakterületéhez kapcsolódó kutatásunk célja, hogy megtudjuk, mennyire élnek muzsikus-életet, és milyen a zenei ízlése azoknak a hallgatóknak, akik a zene mellett valamilyen humán vagy reál tantárgyból is tanári képesítést szereznek.

A kutatásban, melyet kérdőíves vizsgálatra alapoztunk, négy magyarországi egyetem – az Eötvös Loránd Tudományegyetem (Budapest), az Eszterházy Károly Főiskola (Eger), a Nyíregyházi Főiskola (Nyíregyháza), valamint a Nyugat-Magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központja – diákjai vettek részt. Néhány fő kivételével az összes olyan hallgató közreműködött a kutatásban, akik jelen pillanatban ebben a rendszerben végzik a tanulmányaikat. Mivel az alapsokaság meglehetősen kis létszámú, eredményeink nem tekinthetők reprezentatívnak, csupán „helyzetjelentésnek”, amely azonban azért érdekes, mert képet nyújt a közoktatás számára képzett zenepedagógusok zenei ízléséről és zenével kapcsolatos magatartásáról.

NAGY-PÁL MARIETTA

nagypal.marcsi@gmail.com

Némettanár MA

MA, 4. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Habók Anita

egyetemi adjunktus, SZTE BTK

Angol nyelvű szövegalkotási stratégiák tanulásban akadályozott és többségi tanulók körében

A világ hihetetlen változásokon ment keresztül a második ipari forradalom óta. A technológiai fejlődésnek köszönhetően nemcsak gyorsabban utazunk, de a kommunikáción is teljesen megváltozott. A világhálónak köszönhetően ma már bárkivel kapcsolatba tudunk lépni, tartózkodjon bárhol, feltéve, ha van internet-kapcsolata.

Az átalakulás viszont nem csak a magánéletünket érintette. A telekommunikáció fejlődésével és a globalizációnak köszönhetően a munkafeltételek is megváltoztak. Mára már nem elég írni és olvasni tudni, hogy az ember jól boldogulhasson, ennél már többre van szükség. A nyelvismeretek hiánya már egy olyan hátrány, ami negatívan tudja befolyásolni valakinek a karrierjét. Ennek az igénynek a magyar oktatási rendszer is eleget szeretne tenni, így Magyarországon a legtöbb helyen az angol nyelv az első idegen nyelv, amit a tanulók elsajátítanak, hiszen még ezt tekintik az elsődleges közvetítő nyelvnek. Továbbá, hogy még inkább ösztönözzék a fiatalokat az alapos nyelvtudás megszerzésére, az egyetemi felvételt legalább egy nyelvvizsga-bizonyítvány meglétéhez kívánják kötni. Azonban egyre több gyermek küzd valamilyen tanulási nehézséggel, így az ő nyelvtanításuk kiemelkedő figyelmet igényel, hogy ne rontsa a szabályozás a felvételi esélyeiket.

Az angol nyelvi jó kommunikációs készség nemcsak szóban, hanem írásban is meg kell, hogy jelenjen. Az angol mint idegen nyelv esetén is éppolyan fontos ezért, hogy kellő figyelmet szenteljünk az írás tervezési, megformálási és javítási szakaszainak tanítására. A tanulóknak megfelelő grammatika, lexikológiai és szintaktikai tudásának azonos idejű alkalmazása elengedhetetlen, hogy olvasóbarát szövegeket tudjanak létrehozni angol nyelven. Komoly segítséget tudnak nyújtani ezért azok a stratégiák, melyek az írás egyes fázisaiban elősegítik a gördülékenyebb és eredményesebb szövegalkotási folyamatot. A jelen dolgozat épp ezért arra keresi a választ, vajon több stratégiát alkalmaznak-e a tanulásban akadályozott tanulók, hogy áthidalják tanulási deficitjüket, melyek azok a stratégiák pontosan, amit hasznosnak és sokat alkalmazottnak találnak, illetve, hogy egy átlagos csoporttal összehasonlítva milyen eltéréseket mutatnak.

NYÍRI CSILLA, DR.

dr.nyiri.csilla@gmail.com

Pedagógia tanár és Tantervfejlesztő
tanár

MA, 2. félév

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

*Dr. Takács Zsuzsanna Mária
egyetemi tanársegéd, PTE BTK*

Bármit megtanulsz, magadnak tanulsz

A dolgozat témája a Pécsi Városi Kereskedelmi Iskola tanulóinak tanulmányi eredményeinek vizsgálata az idegen nyelv (német, francia, olasz és angol), valamint számtan tantárgy esetében 1939 és 1949 között. A két tantárgy választásának oka, hogy a számtan, mint tantárgy, több változáson ment át a korszakban, valamint az idegen nyelv tanulása egy máig fontos és meghatározó kérdés, a tanulók nyelvtanulása, nyelvválasztása szempontjából is. Fő szempontom a tanulmányi eredmények osztályzatainak összehasonlítása, mely érdemjegyek vannak túlsúlyban, illetve a nyelvek területén, mely nyelvből eredményesebbek a tanulók. Feltevéseim szerint a változó politikai helyzet, a sok törvényi változás és a második világháború hatásai megjelenhettek volna a diákok tanulmányi eredményeiben, azonban ezen történések nem mutatkoznak meg, az elért eredmények, a vizsgált tantárgyakban nem változtak érdemlegesen a vizsgált korszakban.

OLÁH ADRIENN RÉKA

olah.adri93@gmail.com

pszichológia szak

BA, 6. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Szabó Pál

egyetemi docens, DE BTK

Az emocionális sírás az egészségi állapot, a párkapcsolati elégedettség és az evészavarok függvényében

Az emocionális sírás, a könnytermelés fokozódása érzelmek hatására jellegzetes, humánspecifikus jelenség, amelyet biológiai, pszichológiai és szociokulturális tényezők befolyásolnak. A téma kevéssé kutatott terület a pszichológiában. Jelen-tős nemi különbségeket találunk a sírás intenzitásában, az időtartamában és a gyakoriságában. A sírás és egészség kapcsolatáról meglehetősen ellentmondó eredmények születtek, egyes kutatók a sírás feszültségsökkenítő hatását emelik ki, míg mások inkább szimpatikus idegrendszeri aktivációval hozzák összefüggésbe. Egyes vizsgálatok szerint az evészavarban szenvedők sírása eltér a normál személyek sírásától.

Vizsgálatunk célja volt az egészségi állapot, a párkapcsolati elégedettség, az evészavar, a szülői bánásmód és a sírás összefüggéseit felderíteni.

A vizsgálatban való részvétel önkéntes és anonim volt. A sírást a Frey-féle Sírási Kérdőívvel vizsgáltuk, a kérdőív emellett tartalmazta a Goldberg-féle Általános Egészségi Kérdőív 28 tételes változatát, a Kapcsolati Elégedettség Skálát, az Evési Attitűdök Teszt 12 tételes változatát és a Szülői Bánásmód Kérdőívet.

A kérdőívet 282 személy töltötte ki, 203 nő és 79 férfi. Az átlagéletkor 26,5 év. Eredményeink szerint a nők gyakrabban sírnak a férfiaknál (egy hónap alatt átlagosan 4,2-szer, míg a férfiak 1,2-szer sírnak). Nőknél és férfiaknál egyaránt szignifikáns módon összefügg a sírási gyakoriság az egészségi állapottal. A nőknél a sírási gyakoriság korrelál a GHQ Szomatikus panaszok alskálával ($r=0,19$), a szorongás és inszomnia alskálával ($r=0,32$), a szociális diszfunkció alskálával ($r=0,23$), a depresszió alskálával ($r=0,28$) és a GHQ összpontszámával ($r=0,32$). A férfiaknál a Szomatikus panaszok alskála ($r=0,37$), a Depresszió alskála ($r=0,28$) és a GHQ összpontszáma ($r=0,24$) korrelál a sírási gyakorisággal. A kapcsolati elégedettség és a sírási gyakoriság között szignifikáns negatív korreláció van. Figyelemre méltó, hogy a nők 78%-a, a férfiak 62%-a jobban érzi magát sírás után. A dolgozat tartalmazza a 30 napig vezetett sírási napló eredményeit is.

Az eredmények szerint a sírás komplex jelenség, amely összefügg az egészségi állapottal, a kapcsolati elégedettséggel és az evészavarokkal is. A vizsgált tényezők közötti kapcsolat jellege különbözik a nőknél és a férfiaknál. Ezen összefüggések feltárására további vizsgálatok szükségesek.

OLÁH BARNABÁS*olahbarnabas@freemail.hu*

Pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Dr. Habil Pék Győző**Egyetemi docens, DE BTK*

Az önértékelés, altruizmus, kötődés és emocionális intelligencia szerepe a „Teljes élet” megélésében

Az ember boldogságkereső módjának alapvetően két útját különböztethetjük meg: az élvezetkeresést (hedonia) és az értelemkeresést (eudaimonia). Ezek a boldogságorientációk sok esetben eltérő tevékenységeket, tapasztalatokat, élményeket és egyéni tulajdonságokat vonnak maguk után. Fontos jellemzőjük, hogy mindkettő hozzájárul az élettel való elégedettséghez, együttesen erős jelenlétük („Teljes” élet) interakciója kiemelkedően magas, míg együttesen alacsony szintjük („Üres” élet) lényegesen alacsony élettel való elégedettséggel jár együtt. Kutatásunkban a boldogságkeresés e négy eltérő formája és az önértékelés, kötődés, altruizmus valamint szociális intelligencia közötti összefüggéseket vizsgáltuk. Arra is kíváncsiak voltunk, hogy a boldogságot élvezetek és értelem útján egyaránt kereső embereket a hedonia vagy az eudaimonia teszi-e boldogabbá, élvezettel vagy inkább jelentésteliséggel kapcsolatos eddigi legboldogabb élményük. Emellett azt is megvizsgáltuk, hogy a boldogságot egyik úton sem keresőkkel összehasonlítva is inkább eudaimonikus élményről számolnak-e be, mint hedonikusról. Kétlépéses klaszteranalízissel a mintát sikerült a fentiek négy csoportjára bontani: eudaimonia, hedonia, üres élet, teljes élet. Azt találtuk, hogy az élvezet és az értelemkeresés is pozitív összefüggésben áll az önértékeléssel, és a teljes életet élők csoportjára jellemző a legmagasabb önértékelés. Az altruizmus és a kötődés terén a csoportok nem tértek el egymástól szignifikánsan. Az üres életet élőknek alacsonyabb a szociális intelligenciájuk, mint a teljes életet élőknek, ez támadó magatartásukban nyilvánul meg. A teljes életet élők a boldogságot inkább eudaimonikus, jelentést hordozó élménnyel kapcsolták össze. Velük szemben az üres életet élők kevésbé számoltak be eudaimonikus élményekről. Az eredmények felhívják a figyelmet arra, hogy a boldogságkereső mód nem dől el a korai gyerekkorban, rámutatnak, arra, hogy a jó élet együtt jár önmagunk elfogadásával, szeretetével és arra következtethetünk, hogy inkább eudaimonikus élményekre emlékszük vissza úgy az ember mint boldogság, ezeknek nagyobb szerepük van a boldoggá válásban. A jövőbeli kutatásoknak feladata lehet ezen orientációk stabilitásának megvizsgálása és az ok-okozati viszonyok feltárása a boldogságkereső mód, önértékelés és szubjektív jóllét tekintetében.

ÓRÁS MARIANN ANDREA

oras.mariann.andrea@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:

dr. János Réka

egyetemi adjunktus, RO BBTE

**Különbségek a Facebook-használatban:
kulturális, pszichológiai és szociális prediktorok**

A Facebook korunk egyik legismertebb szociális hálózata, és használata egyre inkább napi gyakorlattá válik (Facebook Newsroom, 2016). Kutatásunkban a Facebook használati karakterisztikáit – intenzitás, gyakoriság, ismerősök száma, használat oka – vizsgáljuk. Továbbá feltárjuk a Facebook egyes személyiség- (self-diszkrepancia) és szociális (társas összehasonlítás, élettel való elégedettség) faktorok prediktív értékét. Előzetes kutatások leginkább amerikai és ázsiai kulturális különbségeket vizsgáltak (Sledgianowski–Kulviwat, 2009; Chou–Edge, 2012) e témakörben, és kevés tanulmány foglalkozik európai mintákkal (Vasalou–Joinson–Courvoisier, 2010). Kutatásunk kiegészíteni kívánja ezt a hiányosságot, vizsgálati résztvevőinket (N=395) lengyelek (N=75), magyarországi magyarok (N=227) és erdélyi magyarok (N=93) képezik. Hipotéziseink beigazolódtak, csoportok közti különbségek észlelhetők a Facebook-használati szokásokban, illetve a rájuk ható szociális és személyiségfaktorok előrejelző mértéke között is.

Kulcsszavak: Facebook, self-diszkrepancia, élettel való elégedettség, társas összehasonlítás, kultúra

OROSZ GABRIELLA ANDREA

oroszgabriella1995@gmail.com

Angol nyelv és kultúra - német nyelv és
kultúra tanára
Osztatlan, 3. félév

Miskolci Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Bikics Gabriella
egyetemi docens, ME BTK*

**Multikulturális projektek egy német ifjúságvédelmi egyesület
pedagógiai munkájában**

A korszerű tanárképzésben nagyon fontos tanári kompetenciák a kreativitás, a nyitottság, az innovatív módszerek alkalmazása. Angol-német szakos tanárjelölt hallgatóként különösen érdekesnek és hasznosnak tartom a projektmódszert, ezen belül is a multikulturális projektek tervezését és megvalósítását. Szeretném megismerni az ezekben rejlő módszertani lehetőségeket. Már elsőéves hallgatóként a gyakorlatban is megtapasztalhattam, hogyan épül fel egy nemzetközi projekt. 2015 tavaszán pedagógiai gyakorlatot végeztem Erdélyben. A projekthét erdélyi résztvevői a gyermekszentmikulósi „Szivárvány Alatti Gyermekotthon” lakói voltak. Ez egy német finanszírozású, magyar nyelvű gyermekotthon, ahol a gyermekek nagy része nem rendelkezik stabil családi háttérrel, évente ritkán találkozik hozzátartozóival.

A projekthét német résztvevői a Familiengemeinschaften Waldecker Land gyermekvédelmi szervezetben nevelkedő fiatalok voltak Hessen tartományból, akik nevelőcsaládi vagy családszerű közösségekben élnek. Ők évente több projekthetet töltenek el az erdélyi gyermekotthonban, megfigyelik és összehasonlítják az egyes nyelvi, kulturális, szociálpolitikai és gyermekvédelmi szempontokat. Egyes projekthetek konkrét produktumok létrehozását célozzák meg, például napló, fotókiállítás, adománygyűjtés, filmkészítés, stb. A 2015 tavaszán zajló projekthéten feladatom a tolmácsolás és a projektpartnerek közötti kapcsolattartás volt. Folytatásként 2015 nyarán meghívást kaptam Németországba, ahol két hétig figyelhettem a német egyesület munkáját, megismerhettem elképzeléseiket további nemzetközi projektekről. Szemügyre vehettem, milyen szervezési módszerekkel dolgoznak, s érdekes volt látni és megtapasztalni, hogy a „hátrányos helyzetű” illetve „állami gondozott gyermek” fogalma teljesen mást jelent a német és a magyar köztudatban.

Kutatásom az ifjúságvédelemmel kapcsolatos német források, valamint a multikulturális projektek vizsgálatára és elemzésére összpontosul. Nemzetközi összehasonlításban érdekesnek találom a hátrányos helyzetű fiatalokkal történő foglalkozások módszereit megismerni. Hogyan segítik az állami gondozott fiatalok nevelését a projektek? Van-e reális távlati céljuk?

PÁJER ALEXANDRA

alexandrapajer@gmail.com

pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Dr. Költő András

adjunktus, ELTE PPK

A menstruációs panaszok szubjektív megítélését befolyásoló pszichológiai tényezők vizsgálata

Az egyik leggyakoribb nőgyógyászati panasz, a dysmenorrhea – vagyis a fájdalmas menstruáció – eddigi pszichológiai kutatásaiban főként azt vizsgálták, hogy mi játszhat szerepet a kialakulásában. Ezzel a hagyománnyal szakítva a jelen vizsgálatban arra törekedtem, hogy azonosítsam azokat a pszichológiai tényezőket, amik befolyásolhatják a tünetek észlelését, a terápia kimenetelét, valamint a nőgyógyással való együttműködést. Hipotézisem az volt, hogy más pszichoszomatikus betegségekhez hasonlóan, az alexitímia (az érzelmek azonosításának, kifejezésének nehézsége) befolyásolhatja a szomatikus tünetek észlelését. Feltételeztem, hogy a dysmenorrheás nőkre magasabb alexitímia-szint jellemző, mint a nem dysmenorrheás nőkre. Korábbi kutatásokból kiindulva vizsgáltam a fájdalmas menstruáció kapcsolatát a személyiségvonásokkal, valamint az önminősített nőiességgel is. Kutatásomban 307 egyetemista nő vett részt, akik a menstruációs ciklusra vonatkozó kérdések (rendszeresség, fájdalom mértéke, korlátozó jellege, nőgyógyász felkeresése) mellett az alexitímiával, a Big Five személyiségvonásaival, valamint az önminősített nőiességgel kapcsolatban töltöttek ki egy kérdőívsomagot. Szignifikáns összefüggés mutatkozott a fájdalom okozta korlátozottság és az érzelmek azonosításának nehézsége között. Nem találtam szignifikáns összefüggést azonban a személyiséggel és az önminősített nőiességgel. Feltételezhető, hogy a fájdalom okozta szubjektív korlátozottság kapcsolja össze a dysmenorrheát az alexitímiával. Ugyanis az alexitímia gátolhatja a társas támogatás igénybevételét, ami csökkentheti a helyzettel való adaptív megküzdés lehetőségét. Célunk a vizsgálat kiterjesztése klinikai nőgyógyászati mintára is.

PÁLFI ZOLTÁN

dpalzo@yahoo.com

neveléstudományi

MA, 4. félév

Pannon Egyetem

Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Langerné dr. Buchwald Judit

egyetemi adjunktus, PE MFTK

A magyar felsőoktatás és az ókori Közel-Kelet a két világháború között

Dolgozatomban arra kerestem a választ, hogy hogyan jelent meg az ókori Közel-Kelet egyre ismertebbé váló története a két világháború közti hazai közoktatásban, hogyan tanították az új ismeretanyagot az ország vezető felsőoktatási intézményében, kimutatható-e az egyetemi oktatók által előadottak megjelenése a közoktatás tankönyveiben. E téma arra is alkalmas volt, hogy a politika és az oktatás, a tudomány és az oktatás viszonyát is vizsgáljam.

A dolgozat hat fejezetből áll. A bevezető részben a témaválasztás indoklása, az alkalmazott módszerek bemutatása olvasható. Az első fejezetben tárgyalom az ókori Közel-Kelettel kapcsolatos ismeretek bővülését, az adott időszakra és az azt közvetlenül megelőző évtizedekre koncentrálva. A második fejezet tartalmazza az akkori magyar felsőoktatás helyzetének, a felsőoktatás-politikai változásoknak, illetve a mögöttes történelmi és világnézeti környezetnek vázlatos bemutatását. A harmadik fejezetben részletezem az ókori Közel-Kelet oktatásának lehetőségeit a budapesti egyetemen: mely karokon kik voltak a nevesebb oktatók, milyen kurzusokon sajátíthatták el az érdeklődő hallgatók a szükséges ismereteket. A negyedik fejezet foglalkozik a közoktatásban használt tankönyvekkel, kitérve a tantervekben és azok utasításaiiban olvasható iránymutatásokra. A dolgozatot összefoglalás zárja, melyben a következtetések levonása mellett a kutatás lehetséges jövőbeli irányát is vázolom.

A vizsgálat eredményeként megállapítható, hogy a tárgyalt időszakban a budapesti tudományegyetem oktatói jól ismerték az ókori Közel-Kelet kutatásának legújabb eredményeit, néhányan saját területükön nemzetközi ismertségre tettek szert (pl. Mahler Ede – kronológia, Aistleitner József – ugaritológia), s azt képesek voltak közvetíteni, s munkájuk eredményeképp a következő tudósnemzedék tagjai is megfelelő képzésben részesültek. A közoktatás tankönyveiben azonban a korszerű ismeretek vagy egyáltalán nem, vagy jókora késéssel jelentek meg, s csak kevés tankönyvben olvashatók a tudomány újabb eredményei. A kutatás következő feladata a tankönyvek teljesebb körének átnézése akár új szempontok figyelembe vételével, illetve más forráscsoportok bevonása.

PAPP DÓRA

papp.dora@gmail.hu

Neveléstudományi

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Rausch Attila

tanársegéd, ELTE PPK

A nevelőszülői családba történő bekerülést követő időszak vizsgálata

A család a gyermeki szocializáció elsődleges közege, azonban egyre többen kerülnek gyermekvédelmi gondoskodásba (Bacsárdi és mtsi, 2008; M. Nádasi, 2016). Számos olyan tanulmány került publikálásra, amely a gyermekek bekerülésének okait tárja fel, ugyanakkor a nevelőszülőkhöz kerülést követő időszakokhoz kötődően kevés empirikus kutatással találkozhatunk (pl. Neményi & Messing, 2007; Csehák & Drávucz 2008). A témában a jellemző pszichikus problémák feltárását, illetve az iskolaelhagyással kapcsolatos kérdésköröket vizsgálták (Kálmánchey, 2008; Babusik, 2009; Herczog, 2013). Jelen kutatásom célja feltárni, hogyan változnak a szakellátásba került gyermekek jellemzői és viselkedési sémái a nevelőszülőkhöz való bekerülést követő időszakokban.

Dolgozatomban a szakirodalmi feltárást és a témához kötődő fogalmak bemutatását követően a strukturált interjúk vizsgálat eredményeit foglalom össze, amelynek fő célja a nevelőszülők által tapasztalt jellemzők és nehézségek feltérképezése. További célom az, hogy olyan szemléletet is bemutassak, amely a neveléssel, gyermekek fejlődésével, és a vérszerinti szülőkhöz való kapcsolattartás módjáról ad ismeretet. A nevelőszülőkkel felvett interjúkat egy nevelőszülői tanácsadó strukturált interjúk megkérdezése egészítette ki: a gyermekvédelem működési zavaraival összefüggő kérdéseket tettem fel, a gyermekek kötődésével kapcsolatos tapasztalatokról, és a nevelőszülőkkel való kapcsolattartás jellemzőiről érdeklődtem.

A megkérdezett nevelőszülők véleménye egyezett abban a tekintetben, hogy az előnytelen szocializáció okozta sérelmek korrekciója, a hátrányok egyenlő szintű kompenzációja és az agresszivitás jelenléte az egyik legmeghatározóbb nehézség számukra. További nehézségeik a gyermekek különböző területeken tapasztalt lemaradásaikból adódóan fakadtak, amelyeknek megfelelő szintű korrigálása türelmet, megértést igényel a nevelőszülőktől és a segítő szakemberektől. Ez alapján elmondható, hogy a problémák visszaszorításának, kiküszöbölésének elengedhetetlen feltétele a nevelőszülők és a rendszer aktív tevékenykedése. A tanácsadóval való beszélgetés rávilágított a gyermekvédelmi rendszer működési zavaraira: az eredmények vizsgálata alapján az egyik legfőbb problémának az információhiányt emelném ki, amely könnyebben okozhat nehézségeket a nevelőszülői családban.

A kapott eredmények segítségével rálátást nyerhetünk a bekerülést követő időszakra, a nevelőszülők és a gyermekek életére. Kutatásom megmutatta, hogy indokolt a téma további vizsgálata.

PAPP VANDA

vandavril@gmail.com

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Kolozsvári Csaba

főiskolai tanársegéd, EKE GTK

Pacsuta István

főiskolai adjunktus, EKE PK

A felsőoktatásban résztvevő fogyatékkal élő hallgatók vélekedése saját integrációjukról

A világ minden pontján találkozhatunk olyan emberekkel, akik valamilyen akadályozottsággal élnek. Ezek az akadályok nemcsak abban gátolják őket, hogy egyenlő módon vegyenek részt a társadalomban, hanem korlátozzák az alapvető emberi és szabadságjogok gyakorlását is. Az érintett emberek "fogyatékos" jelzővel történő azonosítását sokan kritizálják, mivel úgy gondolják, hogy a fogyatékos elnevezés tulajdonképpen nem helyes, egyoldalú és a személyiséget csak hiányosságai felől és nem személyisége felől közelíti meg.

Az általam készített dolgozatban a felsőoktatásban résztvevő fogyatékos-sággal élő fiatalok professzionális segítségnyújtásának keretein belül biztosított többlet-szolgáltatások, valamint saját integrációs folyamatuk eredményességének különbségét és ezekről kialakult nézeteiket vizsgálom. Célom, hogy átfogóbb képet kapjak arról, hogy ők maguk hogyan is ítélik meg mindezt.

Hipotéziseim: A felsőoktatásban résztvevő fogyatékkal élő hallgatók elégedettségéhez sokkal inkább hozzájárul az integráció sikeressége, mint a professzionális segítségnyújtás. Az integráltabb fogyatékkal élő hallgatók pozitívabban értékelik az objektív segítségnyújtás eszközeit. A kutatás módszerül félig strukturált interjút választottam. Leginkább nyitott kérdésekkel dolgoztam, mivel ezek jobban teret engednek a válaszadó egyéni gondolatmenetének és a véleményalkotásának, így közelebb kerülhetünk a hipotézisek igazolásához vagy megcáfolásához. Az Eszterházy Károly Főiskola fogyatékkal élő hallgatóit kerestem fel a kutatásomhoz. Összlétszámuk 70-75 fő, amiből 12 hallgatóval készítettem interjút, amelyeket hangfelvételen rögzítettem, és az SPSS nevű program segítségével dolgoztam fel.

PELCZER DÓRA

dora.pelczer@gmail.com

Andragógia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Kultúratudományi, Pedagógusképző és

Vidékfejlesztési Kar

Témavezető:

Dr. habil. Vámosi Tamás

egyetemi docens, PTE KPVK

**A Dél-dunántúli szakképzésből kikerülő pályakezdőkkel szembeni
elvárások a munkaerőpiac oldaláról**

A magyar szakképzési rendszer átalakítása elengedhetetlen volt az elmúlt időszakban. A duális szakképzés bevezetésére azért volt szükség, hogy az oktatás/képzés színterét egy kicsit közelebb hozzák a munka világához. Továbbá a diákok a képzés során a megfelelő szakmai ismereteket és kompetenciákat tudják elsajátítani. Ezért úgy vélem, fontos, hogy képet kapjunk a jelenlegi képzési-fejlesztési folyamatokról, hogy majd ezek segítségével lehetőség nyíljon a szakképzési rendszer „finomhangolására” és továbbfejlesztésére.

„A munkaerő-piaci szereplők, a szakképzésből kikerülő fiatalok potenciális munkáltatóinak szakképzéssel kapcsolatos elvárásai” című kutatás 2015 őszén zajlott. Kutatói munkatársként ezekre az eredményekre alapozva készült el tanulmányom, amelyben a megváltozott munkaerő-piaci elvárásokat és folyamatokat, továbbá a kompetenciák fontosságát vizsgálom. Emellett kiemelt szerepet kap a kiválasztási folyamat is, amely az utóbbi időszakban jelentősen megváltozott a szakképzettséggel rendelkező munkaerő kiválasztása során.

A kutatás célcsoportjai olyan tanulók/pályakezdők, akik szakképesítéssel rendelkeznek és olyan szervezetek, ahol szakmai gyakorlati képzés folyik. A kérdőíves adatfelvétel során több mint 450 tanulót és 160 céget sikerült elérnünk. Második körben pedig mélyinterjú készült 40 olyan szervezettel, akik a kérdőív kitöltésében is részt vettek. Ezekre az adatfelvételekre 2015 szeptembere és 2016. januárja között került sor.

A kutatási eredményekre alapozva egy elég átfogó képet kaptam a jelenlegi szakképzési rendszerről, és a szakképzésből kikerülő tanulókkal szembeni elvárásokról. Ezen információk birtokában vontam le következtetéseimet.

PILZ FANNI

fanni.pilz@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Kiss Paszkál

egyetemi docens, KRE BTK

Irigység mint a cigányokkal szembeni diszkrimináció potenciális forrása

Jelen kutatásomban a romákkal mint kisebbségi csoporttal kapcsolatos előítéleteket, érzelmeket és percepciókat vizsgálom. Munkámban 252, 18 év feletti személy vett részt. Az alanyokat három csoportra osztottam a kutatás alatt adott ingerek alapján. A kisebbségi csoporttal szembeni előítéletességet a Bogardus-skálával, az érzelmeket egy saját készítésű érzelmskálával mértem. A vizsgálat során 1-1-1 rövid filmrészletet mutattam be különböző, cigányok életéről szóló dokumentumfilmekből, melynek célja a manipuláció volt.

Dolgozatomat a kutatás céljával kezdem, majd összefoglalom az előítéletesség hátterét, illetve röviden bemutatom a romák helyzetét. A mérőeszközök és a kutatási eljárás után rátérek a statisztikai eredményekre, és végül a diszkusszióban ismertetem azokat részletesen. Az eredmények alapján kijelenthető, hogy bár a manipuláció hatásának vizsgálata nem járt sikerrel, a megőrzés (konzerválás) dimenzió pozitívan korrelál az előítéletességgel, illetve a cigányok iránt érzett negatív érzelmekkel, negatívan pedig a pozitív érzelmekkel. Ilyen módon kimutathatóak az érzelmek az előítéletesség hátterében.

Kulcsszavak: Előítéletesség, romák iránti érzelmek, cigányság, Bogardus-skála

POLGÁR PETRA IBOLYA

polgar.petra@freemail.hu

Pszichológia BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Putz Ádám

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

**Szociális dominancia orientáció – mint személyiségtényező –
befolyásoló hatása a spontán vonástulajdonításra, illetve
a társas információk generalizálásának folyamatára.
Sztereotípiá-konzisztens, illetve sztereotípiá inkonzisztens helyzetek
vizsgálata az affektív tanulás segítségével**

Dolgozatomban a szociális dominancia orientáció befolyását vizsgáltam a spontán vonástulajdonításra, illetve a társas információk generalizálására. Kutatásom négy alappillére a spontán vonástulajdonítás folyamata, a társas információk beépítése, a szépség-sztereotípiák jelenléte, valamint a szociális dominancia orientáció hatása volt. Vizsgálatomban 21 férfi és 55 nő vett részt: feladatuk 16, előzetesen kiválogatott férfi arckép megítélése volt vonzerő, illetve megbízhatóság szempontjából – az első két alkalommal egy kilencfokú skálán, majd végül egy forced-choice feladatban. A tablókat először önmagukban, majd négy kategória szerint mutattam be: vonzó arc, pozitív vagy negatív valenciájú leírással párosítva; nem vonzó arc, negatív vagy pozitív töltetű társas információval társítva. Elvárásaimat e sztereotípiá-konzisztens, illetve sztereotípiá-inkonzisztens ingerek alapján fogalmaztam meg. A résztvevőktől a megítéléseken kívül csak a Szociális Dominancia Orientáció-skála kitöltését kértem, ez alapján osztottam őket magas SDO-pontszámmal, illetve alacsony SDO-értékkel rendelkező csoportokba. Eredményeim alapján megállapítható, hogy a spontán vonástulajdonítás nem csak a sztereotípiá-konzisztens ingerek hatására jött létre; illetve, hogy a negatív leírás nagyobb mértékben csökkentette a vonzó arcok megbízhatóságát, mint amennyivel a pozitív leírás növelte azt (s nem vonzó arcoknál fordítva). A társas információk generalizálásával kapcsolatban megfigyelhető, hogy vizsgálati személyeim a morfolt arcpárok közül, sztereotípiá-konzisztens és sztereotípiá-inkonzisztens helyzetben is (utóbbinál az elvárásokkal eltérően) a vonzerő alapján; kevert helyzetekben (azonos leírás, eltérő attraktivitás) szintén a vonzerő; illetve vonzó-pozitív kontra vonzó-negatív arcoknál a leírás alapján döntöttek. Hipotézisémmel ellentétben két nem vonzó, negatív kontra pozitív leírású arcpár közül véletlenszerűen választottak. A reméltektől eltérően az SDO egyedül a 3. arcpár esetében (vonzó-pozitív kontra vonzó-negatív helyzet) mutatott bejósoló erőt; ráadásul a sztereotípiá-inkonzisztens helyzeteknek megfelelő ingerek esetén mind a magas, mind az alacsony SDO-pontszámmal rendelkező résztvevők a vonzóbb arcokat tartották megbízhatóbbnak. Szignifikáns különbséget kaptam azonban az SDO nemekre gyakorolt hatásában: a skálán a nők alacsonyabb pontot értek el, mint a férfiak. Kutatásomat a jövőben nagyobb mintával, illetve a társított ingerek ismétlésének átgondolásával bővíteném.

RADUKA RENÁTÓ

radukarenato@gmail.com

Villamosmérnöki

BSc, 4. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Villamosmérnöki és Informatikai Kar

Témavezető:

Dr. Kálmán Anikó

egyetemi docens, BME GTK

Végzős mérnökhallgatók víziói a karrierlehetőségekről

A kutatás elsődleges célja annak vizsgálata, hogy a végzett mérnökhallgatók kompetenciái megfelelnek-e a foglalkoztatási elvárásoknak. Kutatást végzünk három európai országban (Nagy-Britanniában, Franciaországban és Magyarországon) a frissdiplomás mérnökhallgatók körében, foglalkoztathatóságukra koncentrálnak. Egy minőségi kutatási tanulmányt készítünk szakirodalom felhasználásával. Megkérdezzük a végzett mérnökhallgatókat a vízióikról, az elhelyezkedési lehetőségeikről és a megszerzett képességeikről, majd megvizsgáljuk, hogy ezek megfelelnek-e a foglalkoztatók elvárásainak. Kutatásunk során összegyűjtjük azokat az empirikus tapasztalatokat, amelyeket a cégek/munkáltatók elvárnak a leendő frissdiplomás mérnökhallgatók szemszögéből nézve. Megvizsgáljuk, hogy milyen készségek, kompetenciák szükségesek ahhoz, hogy sikeres karriert építsenek fel. Végül összehasonlítjuk a három ország jelenlegi tendenciát, és feltérképezzük a fejlesztendő kompetenciákat.

A felmérésben alkalmazott kutatásmódszertan: leendő frissdiplomás mérnökhallgatókkal személyes interjút készítünk, strukturált kérdőívvel. Célcsoport: leendő mérnökhallgatókat hasonlítunk össze olyan mérnökhallgatókkal, akik párhuzamosan menedzsment képzésben is részt vesznek.

RÁK ÁGNES

gica88@freemail.hu

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Fizel Natasa

tanársegéd, SZTE JGYPK

Az 1930-as évek egyetemi tanrendjeinek összehasonlítása

Dolgozatomban elemzem és vizsgálom az 1930-as évek négy egyetemének, a szegedi Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem 1936/37-es tanév első félévének, a debreceni Magyar Királyi Tisza István Tudományegyetem 1936/37-es tanév első félévének, illetve a pécsi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem 1931/32-es tanév első félévének, és a budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem 1934/35-ös első félévének tanrendjeit. Emellett a teljesség igénye nélkül forrásként szolgált dolgozatomhoz számos neveléstörténettel foglalkozó irodalom, A magyar Felsőoktatási Levéltári Szövetség Kiadványai, a négy egyetem történetéről több irodalom, illetve a *Beszámoló a Szegedi M. Kir. Ferencz József- Tudományegyetem évi működéséről* szóló könyvek 1922-1937-ig.

Kutatási célom, hogy választ kapjak többek között arra, hogy az 1930-as években mennyire voltak szervezettek az egyetemek. Milyen célt szolgáltak a tanrendek? Találhatóak-e hasonlóságok illetve különbségek a vizsgált tanrendekben? Mit jelentett akkoriban egyetemi oktatónak lenni? . Kutatásom módszere elsősorban forráselemzés, melyet a történeti háttér bemutatásával egészítetek ki. A négy tanrend és a szegedi egyetemi beszámolók által tartalmazott adatok révén létrehozhattam rekonstruált órarendeket, valamint két táblázatot, amely bemutatja, hogy milyen számban tanultak a hallgatók a szegedi egyetem Bölcsészet-, nyelv- és történettudományi karán a vizsgált 16 tanév (1922-1937) mindkét félévében, összevetve az értéket az egyetem hallgatói létszámának egészével.

A kutatás során kiderült, hogy jól szervezettek voltak az egyetemek, diákközpontúnak és szociálisan érzékenynek mondhatjuk az intézményeket és az ott dolgozókat egyaránt. A tanrendek vizsgálata során minimális eltérések voltak megfigyelhetőek. Kiemelkedő oktatók, neves személyek járultak hozzá a színvonalas oktatáshoz. A tanrendek a hallgatókat voltak hivatottak segíteni, minden felmerülő kérdésükre választ adni. E könyvecskék már félév elején a hallgatók rendelkezésére álltak és csak minimális változtatások voltak benne év közben. A tanrend használatát ma is szükségesnek tartom újra alkalmazni a felsőoktatási rendszerben, hiszen számunkra ma már ebben a formában nem elérhetőek. Úgy gondolom, hogy a tanrendek, mint egyetemtörténeti források felhasználása újszerű metódus, a korábbi kutatások során csak elvétve használták fel őket, részletes vizsgálatuk ezért is hiánypótló.

REHO ALEXANDRA (VENDEG)

bloom-clas@mail.ru

orvostudomány

6. félév

Ungvári Egyetem Orvostudományi Kar

Témavezető:

Szavka Julianna

docens, Ungvári Nemzeti Egyetem

**Az oktatási folyamat tervezése a központi idegrendszer
vizuális-motoros reakcióinak nemi és életkori sajátosságainak
függvényében halláskárosodott gyermekek számára**

A gyors technológiai fejlődés, a természeti környezet folytonos romlása és más káros hatások arra vezetnek, hogy világszerte nő a halláskárosult gyermekek száma. Bármelyik érzékszerv károsodása kihat a központi idegrendszer más tulajdonságaira, és az agy különböző rendszereinek a dinamikájára is. A központi idegrendszer funkcionális állapota az afferens idegpályák működésének sebességétől függ, és az afferens idegpályák működésének károsodása az érzékszervi deprivációk kialakulásához vezet.

Ezért fontosnak tartottuk megállapítani azt, hogy befolyásolja-e a halláskárosodás más érzékszervek működését is, figyelembe véve a nemi és életkori sajátosságokat. A vizsgálatban 20 alsós, közép- és felsőiskolás korú halláskárosult és 20 ugyanolyan korosztályú egészséges gyermek vett részt. A vizuális-motoros reakciók felméréséhez a „Prognosz” diagnosztikus komplexumot használtuk fel, amelyet egy híres ukrán fiziológus M.V. Makarenko fejlesztett ki. A vizuális-motoros reakciók egyéni jelzőjeként a vizsgálat során elkövetett hibákat és a latens időszaktól vettük figyelembe. Az elért eredményeket Minitab16 statisztikai program segítségével dolgoztuk fel. Az elvégzett kísérletek után, arra a következtetésre jutottunk, hogy a felsőiskolás korú gyermekek eredményei jobbakként, mint az alsósoké, ami a vizuális-motoros reakciók fokozatos javulására utal. Az eredmény egyforma volt mind a halláskárosodott tanulóknál, mind az egészségeseknél. A nemi jellemzőket elemezve pedig azt figyeltük meg, hogy a közép- és felsőiskolás korú gyermekek között a kislányok teljesítettek jobban, az alsós csoportban pedig nem találtunk különbséget a kisfiúk és kislányok teljesítménye között.

Az oktatási folyamat megtervezésénél fontosnak tartjuk figyelembe venni ezeket a kutatási eredményeket és sajátosságokat a halláskárosult gyermekek egészségi és minőségi fejlődése érdekében.

RÓZSA IBOLYA ÉVA

iboly16@gmail.com

Andragógia

MA, 4. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Kraiciné dr. Szokoly Mária

c. egyetemi docens, ELTE PPK

Laktációs ismeretek kiterjesztése a pedagógusképzésre

A felsőoktatás értelmiségi képzésének feladataként újabban reflektorfénybe került az egészségfejlesztés kérdése. A TÁMOP 6.1.1 pályázat Felsőoktatási alprojektje keretében született meg az Egészségfejlesztő Egyetem Program, melynek célja, hogy a hallgatói és intézményi kultúra részévé váljon az egészséges életmód, az egészségtudatos magatartás, hogy a hallgatók olyan szakemberekké és vezetőkké váljanak, akik egészségtudatosan élnek, ismerik szakmájuk és napi tevékenységük egészségre gyakorolt hatását, és felelősséget éreznek a társadalom egészsége iránt. Ezért a felsőoktatásban hangsúlyosan kellene megjeleníteni az egészségfejlesztés szempontjait, különösen az egészséghatás szempontjából olyan jelentősnek ítélt szakterületeken, mint a pedagógusképzés.

Dolgozatomban - a Semmelweis Egyetemen szakalapítóként és oktatóként szerzett tapasztalataim birtokában - az egészségfejlesztésen belül a szoptatás és laktáció fontosságával, népegészségügyi jelentőségével foglalkozom. Dokumentumelemzéssel és kérdőíves módszerrel vizsgálom, hogy a pedagógusok munkájában hogyan jelenhet meg a szoptatás támogatásának lehetősége. Feltevésem szerint a pedagógus hallgatók hallottak már a gyermek- és felnőttkori egészséget meghatározó csecsemő- és kisgyermekkorai táplálkozás fontosságáról, de kevés konkrét ismerettel rendelkeznek az egészséges csecsemő fejlődéséről és táplálásáról. A hallgatókban nem tudatosul, hogy a pedagógusok fontos szerepet töltenek be a társadalom szemléletformálásában a szoptatás és a válaszkész anyai gondoskodás témakörét illetően. A pilot jellegű, papíralapú kérdőíves vizsgálat (80 fő) az ELTE TÖK három, különböző szakos hallgatói csoportjában készült 2016 decemberében. Hipotéziseim közül kettő teljesen, a harmadik részben igazolódott.

A későbbiekben, ezen eredmények birtokában, egy fakultatív képzési programot kívánok kidolgozni pedagógus hallgatók számára, amely pontosítaná a meglévő ismereteket, pótolná a hiányosságokat, helyükre tenné a tévhiteket, növelné a kompetenciájukat, fejlesztené a kommunikációs képességüket, felkészítené őket a saját anyaságukra és erősítené a társadalmi szemléletformáló szerepüket. A képzéssel az Egészségfejlesztő Egyetem Programhoz kívánok csatlakozni.

SEBESTYÉN EDMOND*edmond.sebestyen@gmail.com*

Neveléstudományi MA

MA, 4. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Dr. D. Molnár Éva**egyetemi docens, SZTE BTK*

**A tanulásszervezés és az időgazdálkodás kapcsolata
egyetemisták körében**

A XXI. századra jellemző felgyorsult fejlődés, az információáramlás és megtanulandó tudás folyamatos változása miatt fontossá vált, hogy a(z iskolai) tanulás önálló tevékenységként is megvalósulhasson. A feldolgozandó ismeretek és az átalakult társadalmi igények felvetik a tervezés és az irányítás kérdését. Iskolai környezetben hangsúlyossá vált az önszabályozott tanulás és a rendelkezésünkre álló idő megfelelő beosztása (Karim és Mitra, 2011). Mind a tanulás önszabályozásában, mind az időgazdálkodásban megjelennek metakognitív elemek, amelyek a szakirodalom szintetizálása révén többszöri átfedést mutatnak. Kijelenthetjük, hogy a kutatás célja: közelebb kerülni a két terület közötti kapcsolat megértéséhez. Ezek alapján a következő kérdések fogalmazódtak meg bennünk; van-e kimutatható összefüggés az önszabályozott tanulás és az időgazdálkodás között? A tanulási teljesítményt befolyásolja-e a két vizsgált terület önszabályozásának mértéke? A tanulási teljesítményüket befolyásolja-e az időgazdálkodási magatartásuk? A fenti kérdéseket megválaszolandó, összeállítottunk egy tervezett empirikus kutatást, ami három mérőeszközből 1) az önszabályozott tanulás kérdőív (D. Molnár, 2013) és 2) az időgazdálkodási magatartást mérő kérdőív (time management behavior scale) (Macan és mtsai, 1990) adaptált változata, és 3) a tanulók háttéradatainak méréséhez szükséges háttérkérdőívből áll. Az eszköz véletlenszerű mintavétellel, egyetemistákon (SZTE) kerülne kipróbálásra, tekintve, hogy ebben az életkorban stabilizálódik a tanulás önszabályozása.

Az empirikus kutatás segítségével remélhetőleg tisztább képet kapunk a vizsgált területekről. A feldolgozott szakirodalom alapján az időgazdálkodás a stressz-szintet jelentősen csökkenti, és segítségével jobb tervezés valósítható meg, ami nagyobb tanulási hatékonysághoz vezet (Macan, 1990). Továbbá várható, hogy a jobb tanulmányi eredménnyel rendelkező hallgatók nagyobb mértékű önszabályozással rendelkeznek (D. Molnár, 2013). További kutatások és mélyebb elemzések által közelebb kerülhetünk az időgazdálkodás és az önszabályozott tanulás kapcsolatának megértéséhez.

Kulcsszavak: önszabályozott tanulás, időgazdálkodás, iskolai környezet, tanulás-szervezés

SIMON ESZTER

simoneszter93@gmail.com

pszichológia

BA, 6. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Szolcsányi Tibor

egyetemi adjunktus, PTE ÁOK

Individuális különbségek a testészlésben: a sportolás hatása a gumikéz illúzió átélésére

Dolgozatunk célja a testészlés folyamatainak mélyebb megértése, valamint a gumikéz illúzióban tapasztalható individuális különbségek feltérképezése volt.

A testészlés bonyolult, több alrendszerből álló jelenség, melynek alapját a multiszenzoros információfeldolgozás adja (Dempsey-Jones és Kritikos, 2014). Ez a finoman felépített élmény viszont módosítható a különböző illúziók által: ilyen például a Botvinick és Cohen (1998) által bemutatott és vizsgált gumikéz illúzió is.

Kutatásunk során ezt az illúziót vizsgáltuk rendszeresen sportoló és nem sportoló egyéneknél. Eredményeink azt mutatják, hogy az illúzió során a sportolók sokkal kisebb proprioceptív elsodródást produkáltak, mint a nem sportolók, viszont az illúzió szubjektív aspektusában nem találtunk különbséget a két csoport között.

SIMON MÁRTON*simonmrton@gmail.com*

tanító

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Tanítóképző Főiskolai Kar

*Témavezető:**Dr. Szarka Júlia**főiskolai tanár, KRE TFK*

Zenei nevelés – embernevelés**Kodály Zoltán és Karácsony Sándor nevelésfilozófiájának tükrében**

Dolgozatom elsődleges célja az, hogy a tartalomelemzés módszerével feltárjam az összefüggéseket Kodály Zoltán és Karácsony Sándor nevelésfilozófiája között. A kutatás aktualitását igazolja, hogy míg Kodály neve mindenkinek ismerősen cseng, addig Karácsony Sándorról elvétve esik szó – pedig a XX. század egyik legnagyobb magyar pedagógusa, filozófusa ő. Továbbá Kodály emlegetése, módszertani meglátásainak hangoztatása még jelenti azt, hogy valóban értjük is őt. A két gondolkodó életműve legfőképp pedagógusok számára lehet meghatározó, így egy nem reprezentatív kérdőíves kutatással – 50 pedagógus részvételével – vizsgáltam, hogyan viszonyulnak az ő pedagógiai szemléletükhöz.

Tudományos diákköri dolgozatom első egységében igyekeztem rámutatni arra, hogy Karácsony nevelésméleti gondolatai és a Kodály-konceptió nevelésfilozófiai háttere között nagymértékű a korreláció. Ezt egy-egy választott Kodály- és Karácsony-tanulmány segítségével tettem. A két szöveg vezérgondolatait kiemelve a szövegtisztítási módszerével megvizsgáltam az egyes kulcsszavak előfordulási arányát, majd e szavakat kontextusba helyezve elemeztem a két pedagógus neveléssel kapcsolatos meglátásait. A tartalomelemzés igazolta hipotézisemet, bár megállapítható, hogy a két gondolkodó filozófiájának mélyrehatóbb összevetése több művet, kötetet foglalna magába.

A kutatás előtt azt feltételeztem, hogy a pályán lévő pedagógusok tanulmányaik során nem találkoztak Karácsony Sándor nevével, munkásságával. Továbbá, hogy Kodály munkásságával tisztában vannak ugyan, ám a Kodály-konceptió nevelésfilozófiai hátterét nem ismerik. Az írásbeli kérdőíves kikérdezés eredménye alapján elmondható, hogy a pedagógusok több mint fele (54%) tanulmányai alatt találkozott a karácsonyi nevelésfilozófiával, így az erre vonatkozó hipotézisem nem igazolódott.

A Kodály-konceptió ismeretét vizsgáló kérdésekre a pedagógusok nagy része helyesen válaszolt, ám a kutatás során megállapítottam, hogy az általam összeállított kérdőív a koncepció mélyebb ismeretének mérését nem teszi lehetővé.

A kutatás eredménye mindenképpen azt igazolja, hogy a téma egyaránt igénnyel még teoretikus és empirikus kutatásokat is – például szélesebb körű tartalomelemzési vizsgálat, valamint reprezentatív empirikus kutatások a gyakorló pedagógusok és nevelésfilozófiájuk kapcsolatára vonatkozóan.

SIMON RÉKA BARBARA

s.rekacska@gmail.com

pszichológia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Putz Ádám

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

A rejtett ovuláció hatása a női arcok attraktivitására

Kutatásomban szeretném megvizsgálni azt a tudományosan is alátámasztott tényt, hogy a női arcok valóban attraktívabbak a ciklusuk fertilis időszakában. Ez a tény pedig nemcsak a férfiak, de a nők számára is észrevehető, különösen akkor, ha ők maguk is ciklusuk termékeny periódusában járnak. Vizsgálatom célja részben az is, hogy megfigyelje az ilyen esetekben fellépő nők közötti intraszexuális rivalizációt. Dolgozatomban női arcokat vizsgálók két különböző helyzetben. Az ingeranyag elkészítéséhez tíz női arcra készítettem fényképet, ciklusuk alapján előre meghatározott, termékeny és nem termékeny időszakában. A tíz arcképpárból álló ingeranyagot egyaránt értékeltettem férfi és női kísérleti személyekkel vonzerő, megbízhatóság és feminitás-maszkulinitás dimenziók mentén, majd konkrét választás elé állítottam őket. A vizsgálati személyek önészlelt attraktivitását a Multidimenzionális Test-Self kapcsolati kérdőív (MBSRQ) segítségével határoztam meg. Az eredményekből megmutatkozott, hogy férfi megítélők esetében az ösztrogén markerek kellőképpen előre jelezték a női arcok termékenységet. Azonban a vizsgálat nőkre vonatkozó hipotézisei a vártnál bonyolultabb eredményeket hoztak; az átlagnál alacsonyabb attraktivitású arcoknál nem volt kimutatható hatása a női intraszexuális rivalizációnak. Továbbá a női megbízhatósági ítéletek alakulásában nagyobb befolyásoló erő tudható be az, aki szép, az jó is sztereotípiának” az intraszexuális rivalizációnál.

SIPOS PETRA

petra.sipos96@gmail.com

Andragógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Dr. Kovács Zsuzsa

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

**Az időskori tanulás új dimenziói.
A Harmadik Kor Egyeteme motivációs lehetőségei.**

A problémafelvetés után dolgozatomban első részében az időskori tanuláshoz kapcsolódó szakirodalmat tekintem át. Ennek első fejezetét annak szentelem, hogy megindokoljam az időskori tanulás kérdéskörének létjogosultságát, bemutattva a világ demográfiai tendenciáit és annak következményeit, az élethosszig tartó tanulás koncepcióját és jelentőségét az egyének és a társadalom szintjén, valamint az Európai Unió mindezekre reflektáló időspolitikáját.

A második fejezetben az idősek kategóriájának definícióit tekintem át, majd magával az időskori tanulással foglalkozom, amellyel igyekszem széleskörű áttekintést nyújtani az időskori tanulás jellemzőivel, a gerontagógiával és tanulási motivációval kapcsolatban felhalmozott ismeretekről, külön kitérve a külföldi kezdeményezésekre, a Harmadik Kor Egyeteme mozgalomra és a magyar idősügy és gerontoeducáció helyzetére is.

A következő részben mutatom be a saját empirikus kutatásomat, melyet az ELTE Harmadik Kor Egyetemén szervezett szemináriumok hallgatóival készítettem fókuszcsoporthozos interjú segítségével. Kutatásom középpontjában Raymond J. Wlodkowski motivációs modellje áll, melyet a felnőtt tanulókról alkotott (Wlodkowski, 2008), és amellyel kapcsolatban azt vizsgálom, értelmezhetőek-e a feltárt motivációs sajátosságok a Wlodkowski modellel.

Mindezek alapján az utolsó fejezetben javaslatokat fogalmazok meg arra vonatkozóan, hogy milyen irányelvek mentén érdemes időseknek motiváló kurzust szervezni.

SOMOGYI ERIKA

grafoera@gmail.com

Emberi erőforrás tanácsadó

MSc, 4. félév

Széchenyi István Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető:

Dr. Pongrácz Attila

egyetemi docens, SZE AK

**A kézírásvizsgálat módszere a HR területén,
a kiválasztás folyamatában**

A HR területén a kiválasztás az a folyamat, mely által a pályázó adottságait és képességeit az álláspályázatok követelményeivel vetjük össze, biztosítva ezzel azt, hogy az új munkavállaló tudásával teljes mértékben a cég/vállalat hasznos tagjává váljon. Számos módszer létezik, mellyel megtalálható az ideális munkatárs – én a grafológiát mint a kézírásvizsgálat módszerét alkalmazom arra, hogy támogassam a céget/szervezetet hatékonysága növelése érdekében. Hipotézisem szerint a kézírásvizsgálat módszere kiválóan alkalmas arra, hogy a kiválasztás folyamatában objektíven és egyértelműen meghatározza a legmegfelelőbb munkatársat. Dolgozatomban egyrészről bemutatom a kézírásvizsgálat módszerét, alaposan körbejárva az elemzéshez szükséges jegyek és jelek értelmezését; valamint a méréshez szükséges kritériumokat, másrészről pedig egy konkrét írásmintán keresztül – grafikonokkal és értelmezésekkel együtt – a személyiségkép megalkotásának folyamatát szemléltetem. Témaválasztásomban fontos szerepet játszott egy korábbi, pályaaorientációs tanácsadás, ahol 198 továbbtanuló írását elemeztem. Online formában, kérdőív segítségével megalkottam kutatásom, melyben feldolgoztam a szülői véleményeket a kézírás vizsgálat módszeréről.

Emberi erőforrás tanácsadóként a feladataim közé tartozik a kiválasztás mint folyamat, amely által a pályázó adottságait és képességeit az álláspályázatok követelményeivel vetik össze, biztosítva ezzel azt, hogy az új munkavállaló tudásával teljes mértékben a cég/vállalat hasznos tagjává váljon. Hipotéziseim egyike az is, hogy egyetlen írásmintából meg lehet ismerni az író személyt, és a személyiségére építve egyéni életutat lehet kialakítani. Mindezt azért is vallom, mert a kézírás mutatja azokat a jeleket, melyeket lehetőségként lehet értelmezni, s melyeket erősítve, fejlesztve dinamikusabb, magabiztosabb személyiséget lehet kialakítani, így a munkavállaló egy szervezet aktív tagjává válhat. A konferencián való részvétellel számomra nagy jelentőséggel bír, mert a munkámat, azon keresztül új fejlesztési lehetőségként a grafológiát, szeretném közelebb vinni az emberekhez, segítve a munkaadónak a megfelelő munkaerő kiválasztásában és megtartásában, valamint a munkavállalónak elégedettséget okozó munkahely megtalálásában. Dolgozatommal célom az is, hogy a grafológia egy lépéssel közelebb kerüljön az őt megillető helyéhez.

SZABÓ ANETT

anettszabo11@gmail.com

Pszichológia mesterképzés Munka- és szervezetszichológia szakirány
MA, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Kun Ágota
egyetemi adjunktus, BME GTK*

**A munkakörrel való elégedettség és a váltási szándék kapcsolata
a karaktererőségek tükrében**

Jelen kutatás célja feltárni a magyarországi aktív, már legalább két-három hónapja a jelenlegi munkakörükben dolgozók munkakörrel kapcsolatos elégedettségét és váltási szándékát a karaktererőségek figyelembe vételével. Korábbi kutatások már bizonyították, hogy a munkahelyen is kibontakoztatható karaktererőségek pozitív kapcsolatban állnak a munkahellyel való elégedettséggel. Továbbá a dolgozatban is bemutatásra kerülő szakirodalomban számtalan példát találunk arra, hogy a munkahelyi elégedettség csökkenése váltási szándékhoz, a munkahely elhagyásához vezethet. Hipotéziseim szerint a munkakörben használható karaktererőségek pozitívan korrelálnak a munkahelyi elégedettséggel, míg negatív korrelációban vannak a váltási szándékkal. A jelen kutatásban hólabda módszerrel, online kérdőívvel történt az adatok felvétele, melynek szerves részét képezte egy saját fejlesztésű 16 tételes munkakörrel való elégedettség kérdőív is. A kutatás eredményeit a fluktuáció és az ezáltal keletkezett kiadások csökkentésében is kamatoztathatják a pozitív pszichológiát és a karaktererőségek kibontakozását támogató munkahelyek.

SZABÓ DÓRA ÉVA

szabodora437@gmail.com

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Fizel Natasa

tanársegéd, SZTE JGYPK

Várkonyi Hildebrand Dezső fő gondolatai A Cselekvés Iskolája c. folyóirat tükrében

A kutatásomban egy primer forrás, *A Cselekvés Iskolája* című folyóirat feldolgozásával foglalkoztam. Céлом volt, hogy megkeressem a XX. század elején rendszeresen megjelenő didaktikai, pedagógiai, módszertani folyóirat kialakulásának okát, valamint felépítését. Ezt követően megnéztem Várkonyi Hildebrand Dezső összes tanulmányát, amely megjelent a folyóiratban. A tanulmányokban vizsgáltam, hogy mit gondol Várkonyi a nevelésről, mely témákat fejt ki részletesen. Arra kerestem példát, hogy mennyire volt előrehaladott a gondolkodása. Végül pedig egy átfogó képet akartam kialakítani Várkonyi gondolkodásáról a folyóiratban megjelent tanulmányai alapján.

Kutatásom alapján úgy vélem, hogy a folyóirat feldolgozása még gyermekcipőben jár, annak ellenére, hogy korának nagyon fontos szakmai folyóirata volt. A legtöbb iskola előfizetett rá, amiből az következik, hogy hasznos tudást tartalmazott. Várkonyi témái nagyon sokszínűek, például foglalkozott az öröklött adottságokkal, a környezet hatásával, nevelői hatásokkal, jellemneveléssel, akarat neveléssel, érzelmi neveléssel, stb. Tulajdonképpen leszögezhető, hogy hasznos és fontos gondolatokat hordoz magában a pedagógusok számára.

SZABÓ MARTINA-JÁCINTA (VENDÉG)

szabomartina@yahoo.com

Óvodapedagógus- és tanítóképző

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

*Témavezető:**dr. Zsoldos Marchis Julianna**Egyetemi docens, RO BBTE*

A térlátás játékos fejlesztése 4. osztályos tanulóknál

A dolgozat témája A térlátás játékos fejlesztése 4. osztályos tanulóknál. A térlátás egy olyan matematikai képességünk, amelyet a hétköznapi életben nap mint nap használunk. Bárhová indulunk, téri tájékozódásra van szükségünk, hogy eljussunk a célunkig. Ennek a képességnek a fejletlensége a későbbiekben, a gimnáziumban problémát okozhat a mértani anyag elsajátításában. Felnőtt korban az A pontból B pontba való eljutásban akadhatnak problémák. Természetesen sok más következménye lehet.

Az első fejezet magában foglalja a szakirodalom tanulmányozásán keresztül a kutatás elméleti háttérét. Ez a fejezet a térlátás fogalmának a tisztázását, a különböző intelligenciaelméletek térlátással kapcsolatos elméleteit tartalmazza. Valamint néhány olyan kísérletet, amelyet a térlátás fejlettségének a felmérésében használt Piaget és De Lange. A második fejezet a kutatási terv pontos leírását tartalmazza. A kutatási terv alapján elkészített fejlesztési tervet, a fejlesztés menetét tartalmazza. Itt pontos beszámoló található a fejlesztő tevékenységekről: milyen típusú feladatokat használtunk a fejlesztés során, milyen pozitív és negatív eredmények születtek a tevékenység során. A harmadik fejezetben található a kutatás eredményessége, azaz, hogy a kísérleti, illetve kontroll csoportok milyen eredményeket értek el a poszt-teszten. Az eredmények ismertetése mellett tettünk néhány javaslatot a kutatás folytatására is. A kutatásom során azt tanulmányoztam, hogy a térlátást mennyire hatékonyan lehet fejleszteni játékos gyakorlati tevékenységek által. A kutatás egyik hipotéziseként, amely szerint, ha a gyerekek rendszeresen játékos térlátást fejlesztő gyakorlatokon vesznek részt, az elősegíti térlátásuk fejlődését, a kutatás végére beigazolódott. Az eredmények értelmében a kutatásban résztvevő két csoport tagjai közül a kísérleti csoport tagjai, akiknek interaktív játékos formában fejlesztették térszemléletüket, sokkal jobb eredményeket értek el a poszt-teszten, mint annak a csoportnak a tagjai, akiket hagyományos módon fejlesztettek. A másik hipotézis, amely szerint a fiúk sokkal jobban teljesítenek, nem igazolódott.

SZABÓ NÓRA

szabonora527@gmail.com

Nyelv- és beszédfejlesztő tanár

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Gaál Zsuzsanna

adjunktus, SZTE JGYPK

**Tanulásban akadályozott tanulók szövegértése
különböző modalitásokban**

Tanulásban akadályozottak pedagógiája és logopédia szakirányon végzett gyógypedagógusként sok tanulásban akadályozott gyermekkel találkozom munkám során. Több esetben is tapasztaltam, hogy a tanulók nem azonos szinten teljesítik a szövegértési feladatokat, ha azokat némaolvasással, hangos olvasást követően, hallott vagy hallott és látott szöveg alapján kell megoldaniuk. Kíváncsisággal töltött el ez a felismerés, s mivel e terület – a szakirodalom szerint – kevésbé kutatott, úgy gondoltam, hogy ez a téma kiválóan illeszkedik jelenlegi munkámhoz és tanulmányaimhoz. Így dolgozatomban tanulásban akadályozott tanulók szövegértésének vizsgálatát végeztem különböző modalitásokban. Céлом az volt, hogy feltérképezsem a tanulók teljesítményét az egyes modalitásokban a feladatsorok egészét tekintve, valamint a szövegértési szintek szemszögéből. A vizsgálatokban a fiúk és a lányok teljesítményét is összehasonlítottam. Kutatásommal azt szeretném elérni, hogy egy eddig kevésbé kutatott területen szerezzek tapasztalatot, amely révén további vizsgálatokat is el lehet végezni, ezzel is segítve a tanulásban akadályozott tanulókat szövegértési nehézségeik leküzdésében.

SZAJLI CLAUDIA

szajli.claudia@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Kővágó Pál

tudományos munkatárs, PPKE BTK

Társas támogatás és megküzdés vizsgálata volt fogvatartottak körében

Elméleti háttér: Korábbi kutatások (Bales & Mears, 2008; Cochran, Mears & Bales, 2014) szerint a társas támogatottság szerepet játszik a visszaesés esélyének csökkentésében. Az észlelt társas támogatás vizsgálatára azonban kevés tanulmány irányul.

Kutatási kérdés: Jelen kutatás célja annak feltérképezése, hogy található-e összefüggés a társas jellegű tényezők, valamint a szabadulás utáni adaptációs szorongás között. További cél annak feltárása, hogy a volt fogvatartottak megküzdési mód preferenciája eltér-e a normálpopulációra jellemző átlagtól.

Módszer: A kutatásban összesen 23 volt fogvatartott vett részt. A vizsgálati személyek egy kérdőívsomagot töltöttek ki, mely az alábbi kérdőívekből állt: Demográfiai Kérdőív, Adaptációs Szorongás Kérdőív (Somogyi, Rákóczi, Balasi & Somoskői, 2014), Társas Támogatás Kérdőív I. (Caldwell, Pearson & Chin, 1987; Kopp & Kovács, 2006 id.: Almásy, 2014), Társas Támogatás Kérdőív II., Megküzdési Mód Preferencia Kérdőív (Oláh, 2005). Összesen három hipotézis tesztelésére került sor.

Eredmények: Az első hipotézis – miszerint minél magasabb mértékű társas támogatást kap egy adott személy, valamint minél jellemzőbb rá a támaszkeresés megküzdési mód, annál alacsonyabb mértékű szorongást él meg a szabadulás utáni adaptációs időszakban – részben megerősítést nyert. A második hipotézis – miszerint a volt fogvatartottak a magyar minta átlagánál magasabb pontértéket érnek el a problémafókusz és a feszültségkontroll stratégiájában – megerősítést nyert.

Diszkusszió: Kutatásom eredményei szerint a társas támogatottság csökkenti az adaptációs szorongást, a társas támogatottság élményének növelésében pedig jelentős szerepe van az utógondozásnak, a sikeres reintegráció szempontjából fontos lehet e támogatói rendszer fejlesztése.

SZALÓKI RÉKA

rekaszaloki@gmail.com

Esztétika

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Illés Anikó

egyetemi docens, MOME

Művészetterápia az egészségpszichológia útján

Napjainkban egyre népszerűbb a különböző művészetterápiás eszközök alkalmazása az egyes tudományágak gyakorlatában. Az orvoslásban egyre elterjedtebb a bio-pszicho-szocio szemlélet, mely szerint a páciens egészségügyi állapotát nemcsak fizikai, hanem pszichés helyzete és szociális környezete is befolyásolhatja. A neveléstudomány is egyre nagyobb figyelmet szentel a korai vizuális és művészettel nevelésnek. Noha ezek a gyakorlati orvoslásban és az oktatásban még kevésbé érhetők tetten, mégis megfigyelhető az a tendencia, hogy a művészetet ma már nemcsak az esztétikum kifejezésének, hanem egyben a gyógyítás és a nevelés eszközeként fogják fel. E kijelentés talán triviálisnak tűnhet, mégis sokunkban él egyfajta távolságtartás a művészetekkel kapcsolatban, mely valakinél csodálatot, másoknál elfordulást ('én ehhez nem értek') jelent. A művészek és a műalkotások piedesztálra emelése egy olyan viszonyrendszert eredményez, melyben az ember akaratlanul is valakikhez mérten határozza meg önmaga művészeti képességeit, és ha ez számára (vagy környezete számára) nem kielégítő, akkor a kapcsolatát a művészettel kudarcként éli meg, ami frusztrációhoz s ellenszenvhez vezethet. Az alkotás folyamatából kiveszik a sikerélmény, és inkább kizárjuk életünkől azzal, hogy nem nekünk való, míg tehetséges társaink továbbfejlődnek a vizuális ábrázolás különböző szintjein. Az uralkodó felfogás szerint két lehetőség van: vagy tehetségesek vagyunk, vagy sem. Ha nem, akkor „nem kell erőltetni” a festést, rajzolást, fotózást stb., nincs dolgunk a művészettel – vagy mégis? Mit tehetnek azok, akik kudarcként élik meg kapcsolatukat a művészettel? Akik nem pszichiátriai betegek és nem is gyerekek? Szükségük van nekik is a művészet és az alkotás élményére? Ha igen, miért és mennyiben? Dolgozatomban a művészetterápia egy harmadik funkcióját szeretném bemutatni, melynek során a művészet mindennapos használatának mindenki számára kínált előnyeire és általános szükségességére fogom felhívni a figyelmet. Az egészségpszichológia útján indulok el, elképzeléseim módszertani-elméleti megalapozásához Aina O. Nucho (2003) pszichokibernetikus művészetterápiás modelljét fogom ismertetni, valamint megvizsgálom, hogy a tudatos jelenlét („mindfulness”) technikái miként alkalmazhatók a művészetterápia során.

SZÁNTAI ZSANETT

szantai.zsanett@gmail.com

Andragógia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:**Dr. habil. Farkas Éva**egyetemi docens, SZTE JGYPK*

Felnőttképzési innováció az egészségügyi prevenció területén

Az egészségfejlesztés területén nagyon sok kiaknázatlan terület van, melyre célszerű nagyobb hangsúlyt fektetni. Elengedhetetlen az olyan szakemberek képzése és tevékenysége, akik felhívják a figyelmet az egészségtudatos magatartás kialakításának hosszú távú jelentőségére. Az egészséges életmódot is tanulni kell, az egészségtudatosság fejlesztésében pedig kiemelt szerepük van a tanácsadó szakembereknek.

Dolgozatommal egy valós, fennálló képzési hiátusra reagálva fejlesztettem egy felnőttképzési szakmai programkövetelményt az egészségfejlesztés területén, amely a 'Nem fertőző megbetegedések megelőzését támogató tanácsadó' néven bekerült a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara nyilvántartásába. A szakmai programkövetelményre alapozva elkészítettem egy – a hatályos felnőttképzési törvénynek megfelelő és engedélyeztethető – képzési programot is, amely alapján elindulhat a tanácsadó szakemberek képzése. A felnőttképzési szakmai programkövetelmény rendszere teljesen új eleme a felnőttképzési szabályozásnak, amely az egyéb szakmai képzések esetében is (hasonlóan az OKJ-s képzésekhez) egységes és minősített követelményrendszert, ezáltal nagyobb munkaerő-piaci presztízst biztosít. Az állam által el nem ismert, egyéb szakmai képzések esetében a programalkotás folyamata kétlépcsőssé válik. A felnőttképzési törvény előírásai alapján először a szakmai programkövetelményt kell kidolgozni és nyilvántartásba vetetni, majd ez alapján kell elkészíteni az adott képzés képzési programját és engedélyeztetni azt a hatóságnál. A dolgozat a felnőttképzési szakmai programkövetelmény és a képzési program több hónapos fejlesztő munkájának leírását és eredményeinek bemutatását tartalmazza. Dolgozatom módszertani kézikönyvként használható gyakorlati útmutatóként is értelmezhető, amely teljes körű képet ad a felnőttképzési szakmai programkövetelmény és az ahhoz kapcsolódó képzési program rendszeréről és szakmai fejlesztési folyamatáról, valamint biztosítja annak andragógiai és jogi hátterét.

Fejlesztő munkám célja, hogy hozzájáruljak az egészségfejlesztés területén történő felnőttképzés minőségének növeléséhez, és támogassam a munkahelyemen folyó szakmai fejlesztéseket.

SZEKERES TAMÁS

szekeres.tamas95@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hargitai Rita

egyetemi docens, PPKE BTK

A kétségbeesés nyelvi markerei

Elméleti háttér: Erikson pszichoszociális elmélete alapján felvázolt két lehetséges énállapot hatással van az idős emberek élettel kapcsolatos szemléletére. Az emberek azonban nem életkoruk miatt veszélyeztetettek az életminőség csökkenése szempontjából, csupán a kor előrehaladtával az egyének „jólétére” befolyással bíró pszichoszociális háttértényezők előfordulása nő.

Módszer: A mintát 28 65 év feletti személy alkotta. A vizsgálathoz használt kérdőívsomag tartalmazta a Módosított Eriksoni Pszichoszociális (MEPSI) kérdőívet, és a WHO rövidített életminőséget vizsgáló kérdőívet (WHOQL-BREF). Az időskor teljeskörű megismerésének érdekében strukturált interjút vettünk fel, melyet narratív pszichológiai tartalomelemzéssel vizsgáltunk.

Eredmények: A kérdőívsomagra kapott válaszok alapján az alacsony életminőség a kétségbeeséssel, a magas életminőség pedig az éniintegritással mutat összefüggést. Az interjúk narratív pszichológiai tartalomelemzése során szignifikáns különbséget találtunk a csoportok között a negatív érzelmek tekintetében, valamint kapcsolat mutatkozott a „kétségbeesett” csoport esetében a szelf-referencia és az életminőség fizikai tárgyköre, az „integrált” csoportnál pedig az életminőség környezeti tárgyköre és az aktív szavak között.

Kulcsszavak: Erikson pszichoszociális elmélete, életminőség, MEPSI, WHOQL-BREF, narratív pszichológiai tartalomelemzés

SZERDAHELYI LÁSZLÓ*szerdahelyi.laszlo3@gmail.com*

Pszichológia

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Nagybányai-Nagy Olivér
egyetemi adjunktus, KRE BTK*

Szagkontextus-függő emlékezet

A kontextusfüggő emlékezetet incidentális tanulási helyzetben szokás vizsgálni, pedig akár egy, a teljesítményt tartósan javító módszer kialakítására is alkalmas lenne. Az érzéketli modalitások közül kimagaslik egy, melynek tulajdonságai ideálisak egy ilyen módszerhez: a szaglás. A szagingereket – más, például vizuális ingerekkel ellentétben – nem lehet elnyomni, így biztosan kódolódnak az emlékenyomba, és segítik a későbbi felidézést. Ezen kívül úgy tűnik, hogy a szagok közötti retroaktív interferencia gyakorlatilag elhanyagolható, viszont a proaktív interferencia igen erős. A szagmemória kutatásoktól eltérően a kísérleti személyek egy szagot nem csak egy szóhoz, vagy képhez asszociáltak, hanem egy álszólistához: így téve az oktatáshoz hasonlóbbá a tanulási helyzetet. 10 szag került előtesztelésre: 5 kellemes, 5 kellemetlen. A kísérletbe beválasztáskor elsősorban a kontextusba nem illeszkedést vettem figyelembe.

A kísérleti személyek 3 csoportba lettek osztva: kellemes szagingeres, kellemetlen szagingeres, szaginger nélküli kontroll csoport. 2 kísérlet történt: az elsőben a kísérleti személyek ugyanazon szagkörnyezetben tanultak és idéztek fel egy álszavakból álló szólistát 2 napos késleltetéssel. Egy héttel később, a második kísérletben egy a saját kategóriájukba (kellemes/kellemetlen/kontroll-szag nélkül) tartozó, de az előző szagtól eltérő szagkontextusban tanultak és idéztek fel egy másik álszavakból álló szólistát, szintén 2 napos késleltetéssel. A teljesítmény mellett mérésre került a kísérleti személyek hangulata is, a hangulat közvetítő szerepének, valamint az alaposabb feldolgozás elvének (negatívabb hangulatban jobb az emlékezeti teljesítmény) vizsgálata érdekében.

Az első kísérletben nem sikerült a szagkontextus-függő emlékezet hatását kimutatni a kontroll csoportbeli szélsőséges esetek miatt. A második kísérletben viszont sikerült kimutatni a szagkontextus-függő emlékezet hatását. A proaktív interferencia elhanyagolható volt. A hangulat csak a kellemetlen szagingeres csoportnál bírt közvetítő szereppel. Az alaposabb feldolgozás elvét csak az első kísérletben lehetett kimutatni.

Úgy tűnik a szagkontextus-függő emlékezet megbízható, és a szólista ellenállóbb az interferenciának 2 kísérlet alatt. A hangulat közvetítő, és az alaposabb feldolgozás elvének, pontos szerepének kiderítése további kutatásokat igényel.

SZIKSZAY LUCA

aaogyal@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Matuszka Balázs

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

Hospice ellátásban dolgozók élettel való elégedettsége

Háttér: A hospice ellátásban dolgozók, akik minden nap segítenek a haldoklóknak a szenvedéseik csökkentésében, ennek a légkörnek a hatására elégedettebbek lehetnek az életükkel. Az együttérzésből fakadó elégedettség (Hegedűs, Kegye, Zana, & Révay, 2015) védőfaktorként funkcionál a gondozók életében, valamint a megfelelő munkahelyi környezeti faktorok (Kalicinska, Chylinska, & Wilczek-Rozyczka, 2012) lehetővé teszik, hogy az ápolási munkakör elégedettséggel töltsen el a dolgozókat.

Cél: A hospice ellátásban dolgozó személyek élettel való elégedettségének felmérése összehasonlítva az egyéb egészségügyi területen valamint a nem egészségügyi területen dolgozók elégedettségével.

Módszerek: A vizsgálat kérdőíves módszerrel zajlott, és a következő kérdőívek kerültek alkalmazásra: WHO Jól-lét Kérdőív, az Élettel Való Elégedettség Skála (SWLS), az Életcél Kérdőív (PIL) és az Élet Értelme Kérdőív (MLQ).

Eredmények: A hospice ellátásban dolgozók és az egyéb egészségügyi területen dolgozók között szignifikáns különbségek mutatkoznak az élettel való elégedettségük ($p < 0,001$), az életük céljának tudata ($p < 0,001$), valamint életük értelmességének megélése ($p = 0,023$) valamint keresése ($p = 0,001$) tekintetében. A hospice és a nem egészségügyi dolgozók között szintén szignifikáns különbségek mutatkoznak az életük céljának megélésében ($p < 0,001$), életük értelmességének a megélésében ($p = 0,002$) és keresésében ($p = 0,003$), továbbá az életükkel való elégedettség ($p = 0,028$) tekintetében. Míg általános jóllétüket vizsgálva csak a hospice ellátásban dolgozók és az egyéb egészségügyi területen dolgozók között mutatkozott statisztikailag szignifikáns különbség ($p = 0,006$).

Következtetések: A kutatás alapján elmondható, hogy a hospice ellátásban dolgozók általános jólléte jobb, elégedettebbek az életükkel, tisztábban látják életüknek a célját és értelmesnek tartják saját létezésüket.

Kulcsszavak: hospice, egészségügy, élettel való elégedettség, élet értelmessége, életcél, általános jóllét

SZÜCS DÁVID

szucs.david94@gmail.com

Gazdaságinformatikus

BSc, 8. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:**Csugány Julianna**tanársegéd, EKE GTK*

**Az információs és kommunikációs technológiák hatása
a 21. századi felsőoktatásra**

Dolgozatom célja, hogy megvizsgáljam, milyen mértékben vannak jelen, és hogyan növelik az Eszterházy Károly Főiskolán a modern számítástechnikai eszközök, módszerek az oktatás hatékonyságát, s rámutassak a kevésbé használt információs és kommunikációs technológiák (IKT) további alkalmazásában rejlő lehetőségekre.

Az elméleti háttér áttekintése során megvizsgáltam az IKT fogalmának különböző megközelítési módjait, valamint a gazdasági, társadalmi életre és az oktatásra gyakorolt hatását. Bemutattam a különböző oktatási környezetek adta lehetőségeket, ezen belül a vegyes és az interaktív oktatási környezetben használatos IKT eszközöket. A szekunder kutatás után felállítottam hipotéziseimet. Azt feltételeztem, hogy a digitális taneszközök és a modern tanulásszervezési eljárások hatékonyabbá tehetik az oktatást, valamint a hallgatók hasznosnak tartják az IKT eszközök beépítését a tanulás folyamatába. További hipotézisem volt, hogy az oktatók életkora befolyásolja az IKT eszközök használatának mértékét az oktatásban. Mindezek bizonyításához a primer kutatás eszközeit alkalmaztam. Két kérdőívet állítottam össze, melyeket online tettem közzé. A kutatási eredmények alapján megállapítható, hogy az IKT napjainkban a tudás előállításában és átadásában egyaránt fontos szerepet tölt be. A tudásszerzés fogalma mindinkább előtérbe kerül, a befogadó helyett a megszerző funkcióra esik nagyobb hangsúly. Diagramok segítségével mutattam be, hogy melyek a legnépszerűbb IKT eszközök a főiskolán, s melyek azok, amelyeknek alkalmazása mai napig nem vált az oktatásban a mindennapi gyakorlat részévé. Szemléltettem az oktatók felhasználói szokásait az életkori csoportok függvényében, összehasonlítottam az oktatók és hallgatók véleményét az intézmény IKT ellátottságáról és az eszközök tanórai felhasználásáról. A mintában szereplő oktatók életkora, és az általuk használt IKT eszközök száma között nem mutatható ki összefüggés. Minden korosztályban találunk példát az IKT széleskörű alkalmazására, illetve azok mellőzésére is. A vizsgált minták esetében az oktatók és a hallgatók véleménye szignifikánsan nem különbözik egymástól az intézmény eszközellátottságának és az IKT eszközök szerepének megítélésében. A felmérésben részt vevő hallgatók többségének elégedettsége azt bizonyítja, hogy az Eszterházy Károly Főiskolán az oktatók jó úton járnak, célszerűen és tudatosan, a tananyagnak, illetve az elérni kívánt célnak megfelelően használják az IKT eszközöket.

SZŰCS TÍMEA

timike1992@gmail.com

Kisebbségpolitika

MA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Olasz Lajos

főiskolai docens, SZTE JGYPK

**Zsidó kivándorlás Magyarországról Palesztinába 1945 és 1949 között,
különös tekintettel a zsidó identitás alakulására**

A magyarországi zsidóság életében vízválasztó volt az 1944-es év – a jogfosztás, a deportálás és a holokauszt. A vészidőszakot Magyarországon túlélő vagy a táborokban felszabadított zsidó emberek egy része, az események hatása alatt a kivándorlás mellett döntött. A dolgozat az egyéni döntési mechanizmusok okait tárgyalja, ugyanakkor a kimutatható hasonlóságokra is kitér. A kivándorlás főbb motívumainak feltárása fontos információkkal szolgálhat a II. világháború utáni magyarországi zsidóság helyzetével, gondolkodásmódjával, jövőstratégiáinak alakulásával kapcsolatban, elősegítheti a migráció folyamatának pontosabb és differenciáltabb bemutatását és jobb megértését.

A dolgozat középpontjában a zsidó identitás változása áll a II. világháború után. 1945 és 1949 között Magyarországról Izraelbe vándorolt magyar zsidóságot fókuszba helyezve. A kutatás szembeállítja a vészidőszak előtti és utáni helyzetüket, koncentrálna a kivándorlás egyediségeire, az olyan tipizálható sajátosságokra, mint az életkor vagy társadalmi státusz, illetve a főbb személyes motivációikra, melyek következtében a kivándorlás mellett döntöttek. Ezen kívül a kivándorolt zsidóság új országba való beilleszkedési sikeressége vagy sikertelensége is a dolgozat fontos részét képezi, mely során az egyéni sorsok megismerése kerül a középpontba.

A dolgozat tanulságos történelmi tényekre világít rá, melyek alapját az emberi természet adta és a dolgozat esetében az egyéni sorsok testesítik meg. A téma érzékenysége és az iránta tanúsított érdeklődés miatt az objektív és a szubjektív látásmód, a személyes és az általános jellegzetességek elkülönítése sokszor nehéz feladatnak bizonyul. Azonban ez az a tény, amely még izgalmasabbá teheti a további munkát, hiszen a II. világháborút követő magyarországi zsidó kivándorlás és a palesztinai, izraeli társadalomba való integrálódás tudományosan csak meglehetősen szűkkörűen tárgyalt témának számít.

SZVERLE SZANDRA

szverleszandra@hotmail.com

Kisebbségpolitika

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:**Dr. Laki Ildikó**PhD adjunktus, SZTE JGYPK*

Roma/cigány fiatalok felsőoktatási dilemmái a Szegedi Tudományegyetemen

Jelen munka magyarországi romák/cigányok oktatási helyzetét kívánja bemutatni, különös tekintettel a felsőoktatásra, és a Szegedi Tudományegyetem roma/cigány hallgatóinak oktatási integrációjára. Kemény István 1971-es, 1993-as, 2003-as cigányvizsgálata és Forray R. Katalin vizsgálatai, különös tekintettel a felsőoktatásban tanuló roma/cigány fiatalokra, adták a fő vezérfonalát a dolgozatnak. A vizsgálatokban szereplő adatok segítségével összehasonlításra kerül a roma/cigány lakosság száma, és iskolázottsági mutatóik egyaránt. A dolgozat célja, hogy az olvasó egy teljes képet kaphasson a Magyarországon élő roma/cigány lakosság iskolázottságáról 1971-től napjainkig. A roma/cigányok oktatásának rövid történelmi áttekintésében az olvasó a hazai oktatási képről és a roma/cigány lakosság oktatásáról és oktatási nehézségeiről kap átfogó képet. Itt került említésre az is, hogy a szociokulturális lemaradás miatt a roma/cigány gyerekek felzárkóztatása nem indult zökkenőmentesen. Sok roma/cigány gyermek kényszerült speciális (kiszegítő) iskolába, mert a pedagógusok jobbnak látták ezeknek a gyerekeknek az elkülönítését. A romák/cigányok a felsőoktatásban című fejezet részletesen tárgyalja a magyarországi felsőoktatási intézményekben tanuló roma/cigány fiatalok helyzetét, ezen belül a kormányzati és nemzetiségi támogatásokat. A szülők motivációs tényezői fontos szerepet kaptak a dolgozatban, hiszen a család, mint elsődleges szocializációs közeg tudja a legjobban motiválni a gyermeket. A dolgozat eredményének azt tartom, hogy az olvasó számára statisztikai adatokkal sikerül bemutatni, mennyit változott a roma/cigány lakosság oktatási helyzete Kemény István 1971-es cigányvizsgálata óta. Másodsorban, nagy eredménynek számít, hogy a kormányzat a roma/cigány fiatalok felzárkóztatását segíti. A dolgozatban szereplő vizsgálat a Szegedi Tudományegyetemen tanuló hat hallgató bevonásával készült. A hat hallgató nem ad átfogó képet a Szegedi Tudományegyetemen tanuló összes roma/cigány hallgató felsőoktatási integrációját illetően, de a vizsgálat szempontjából hasznos volt, mivel új információkat tudtunk meg.

TAJTI FRANCISKA

ttajtifranci@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Csábi Eszter

egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

**A szubjektív alvásminőség affektív tünetekkel való összefüggéseinek
és az alváshiány végrehajtó funkciókra gyakorolt hatásának
vizsgálata ápolók körében**

A vizsgálat célja a szubjektív alvásminőség affektív tünetekre gyakorolt hatásának, illetve az alvásdepriváció végrehajtó funkciókra gyakorolt hatásának vizsgálata ápolók körében. Kutatásomban az SZTE Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ Sürgősségi Betegellátó Osztályán dolgozó 36 ápolója vett részt. A résztvevő személyek átlagéletkora 34,6 év ($SD = 9,01$) volt. A vizsgálat során kontrollcsoportos elrendezést alkalmaztam, egy nappali és egy éjszakai csoportot hoztam létre aszerint, hogy az adatfelvétel ideje alatt a résztvevő ápoló nappali vagy éjszakai műszakban dolgozott. A szubjektív alvásminőséget a Pittsburgh Alvásminőség Indexszel, az affektív tüneteknél a depresszió mértékét a Beck Depresszió Kérdőívvel, a vonás- és állapotszorongást a Spielberger Állapot-Vonás Szorongás Kérdőívvel, a reziliencia szintjét a Connor-Davidson Reziliencia Kérdőívvel vizsgáltam. A végrehajtó funkció vizsgálatához a STROOP tesztet alkalmaztam. Eredményeim alapján a szubjektív alvásminőség nem tért el szignifikánsan a nappali és az éjszakai műszakban dolgozó ápolóknál. Az affektív tünetek és a szubjektív alvásminőség között nem találtam szignifikáns kapcsolatot. A STROOP tesztnél a reakcióidők átlaga és a pontosság mértéke sem különbözik szignifikáns mértékben a két csoportnál. Jelen kutatás eredményei a szakirodalmi előzményekkel nem egyeznek, nem volt rosszabb az éjszakai műszakban dolgozó ápolók alvásminősége a nappali műszakban dolgozókéhoz képest. A hipotézissel ellentétben az éjszakai csoportnál az alváshiánynak nincs kimutatható káros hatása a végrehajtó funkciókra, melynek egyik lehetséges oka, hogy az alvásdepriváció végrehajtó funkciókra gyakorolt káros hatása csak hosszabb távon jelenik meg.

Kulcsszavak: alvásdepriváció, alvásminőség, éjszakai műszak, ápolók, affektív tünetek, végrehajtó funkciók

TAKÁCS TÍMEA

ttiti91@gmail.com

Pszichológia

MA, 4. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Szabó Éva

egyetemi docens, SZTE BTK

**A népszerű tanulók normáinak és a pluralistic ignorance
jelenségének vizsgálata középiskolai osztályokban**

Az iskolai osztályokban, ahogy más csoportokban is a normák meghatározó jelentőséggel bírnak a viselkedés szempontjából. Sok esetben azonban nem a valós, inkább a vélt normák szerepe válik meghatározóvá. Kutatásunkban arra a kérdésre kerestünk választ, hogy hogyan viszonyulnak egymáshoz a leíró, az előíró és a személyes normák (Cialdini, Reno és Kallgren, 1990; Madden, Ellen és Ajzen, 1992), valamint, hogy milyen szerepe van a népszerű diákoknak a normák alakulásában. Feltételeztük, hogy az iskolai osztályokban gyakran megjelenik a normatorzulás (pluralistic ignorance) jelensége, és a népszerű diákok erősen befolyásolhatják az észlelt vagy előíró normákat. Négy középiskolai osztályban (N=122) végeztünk normavizsgálatot a Szabó és Labancz (2015) által kifejlesztett módszert alkalmazva, valamint a Mérei-féle négy szempontú szociometriával azonosítottuk a jó társas helyzetű és népszerű diákokat. Eredményeink szerint minden osztályban megjelent a pluralistic ignorance jelensége, azaz a diákok egyes viselkedéseket sokkal elfogadottabbnak hittek, mint ahogy az a valós személyes attitűdjükből következett volna. Az osztályokban az előíró normák több esetben ütköztek az iskolai elvárásokkal. Vizsgálatunk nyomán úgy tűnik, a népszerű diákok szubjektív normái tükröződnek az osztály viselkedésében vagy vélekedésében. A módszer alkalmasnak bizonyult iskolai szintű összehasonlításra és osztályszintű elemzésre is, így alkalmas lehet az iskolapszichológusi munkában való gyakorlati felhasználásra is.

Kulcsszavak: normák, normatorzulás, pluralistic ignorance, kedvező társas pozíció, népszerűség

TAKÁCS TÍMEA

takacstimio704@gmail.com

Tanári mesterszak (Pedagógia tanár,
Játék- és szabadidő-szervező tanár)
MA, 5. félév

Eszterházy Károly Egyetem
Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Simándi Szilvia

mb. tanszékvezető, főiskolai docens, EKE PK

Lokális közösségek – közösségi aktivitás

A dolgozatom elején törekedtem áttekintést adni a kultúrával, a szabadidővel és a közösségfejlesztéssel kapcsolatos fogalmi háttérrel. A szakmai definíciók ismertetése után fontosnak tartottam Hidasnémetit, valamint az itt működő művelődési házat is bemutatni. A művelődési ház vezetőjével készített interjú alapján sikerült a legtöbb helyi kisközösségről helyzetképet adnom.

A kutatásom célja az volt, hogy választ kapjak arra, hogy a Hidasnémetiben élő felnőtt populáció mivel tölti a szabadon rendelkezésre álló idejét, milyen hobbikkal rendelkeznek. A 10 éve elkezdődött közösségi folyamat óta, milyen új igények keletkeztek a település lakóinak körében? Milyen a hidasnémeti lakosok egymáshoz, településhez való viszonya? A helyi lakosok rendelkeznek olyan tudással, amit egymásnak is megtaníthatnának? Vállalnák, hogy szerepelnek egy tankatalógusban? Mennyire ismert a környék és a település közösségfejlesztő köre? A kérdőíves kutatásból kiderült, hogy a hidasnémeti emberek mivel töltik szívesen szabadidejüket: kézimunkáznak, barkácsolnak, olvasnak, tehát szívesen vannak otthon. A nők általában aktívabbak, mint a férfiak. A művelődési ház vezetője a korábbi években a fiatalság inaktivitására kereste a megoldást, de a mintában található válaszok alapján a fiatalok is igyekeznek szabadidejüket hasznosan eltölteni. Aktivitás szempontjából a 40 és 59 év közötti korosztály tagjai, akik már több mint 30 éve élnek a településen inaktívabbak, mint a fiatalabb vagy az idősebb társaik. Az igények felmérésekor kiderült, hogy leginkább a munkalehetőséget és a szolgáltatásokat (pl.: boltok, cukrászda, fodrászat) hiányolják a településről a válaszadók. A megkérdezetteknek a településhez és egymáshoz való viszonya is jónak mondható. A legtöbben azért szeretnek ezen a környéken élni, mert családjuk, barátaik is itt laknak, valamint élhetőnek és fejlődőképesnek tartják a települést. A válaszadók negyede rendelkezik olyan tudással, ami mások számára is értékes lehet, viszont kevesen járulnának hozzá, hogy egy tankatalógusban is szerepeljenek. A Hidasnémeti Közösségfejlesztők Köre ismert a községben és a kitöltők közel fele már vett is részt általuk szervezett eseményen.

A következő időszakban szeretném kutatásomat folytatni, melynek középpontjában a felnőttkori tanulás és a közösségi művelődés témakörei állnak. A további kutatásra az Új Nemzeti Kiválóság Program keretén belül van lehetőségem.

TORDA TAMÁS

tamas.torda@yahoo.com

Műszaki menedzser

BSc, 8. félév

Óbudai Egyetem

Keleti Károly Gazdasági Kar

Témavezető:

Dr. Tordai Zita

adjunktus, OE TMPK

Boldogabbá tesz-e a tudatos kommunikáció?

Az önállósodás, az egyén autonómiájának egyik legelső forradalmi lépése, amikor megtanul kommunikálni. Ugyanakkor az iskolában csak azt tanítják meg, hogy milyen szabályok szerint használjuk a nyelvet, illetve, hogy mások az elmúlt századokban miképpen használták azt, mi zajlott bennük, amikor kommunikáltak. Azt viszont már csak a felsőoktatásban lehet elsajátítani szerencsés esetben, hogy mi is a win-win helyzetre törekvő önérvényesítő magatartás, az aszertivitás. A dolgozatban az aszertivitáson van a hangsúly, és annak egy speciális változatán, amelynek az érző kommunikáció áll a háttérében. A dualitást kerülő és empátiából merítő erőszakmentes kommunikáció kerül a középpontba. Ez a név félrevezető lehet, mert az erőszakot nem olyan verbális erőszakként kell felfogni, mint obszcén szavak dobálása, vagy durva kifejezőmód. Az erőszak a figyelem fókuszából ered. Amikor teljesen kifelé figyelünk, akkor erőszakot teszünk magunkon, míg ha teljesen befelé figyelünk, elveszítjük a másik felet.

A dolgozat ambíciózus célja, hogy körbejárja az erőszakmentes kommunikáció témakörét, és felmérje annak jelenlétét a gyakorlatban. Mindezt egy kérdőív, és egy önkéntes jellegű több hetes naplózásos hosszabb nyomonkövetéses kutatással teszi.

Az eredmények alátámasztják azt a feltételezésünket, hogy a kommunikációnk nem tudatos, az érzelmeink határozzák meg, hogy hogyan kommunikálunk. Ez rámutat arra, hogy ha az érzelmeknek van kiszolgáltatva a kifejezőmódunk, akkor nem beszélhetünk tudatosságról.

TÓTH JOHANNA

johannat1996@gmail.com

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Kékes Szabó Marietta

tanársegéd, SZTE JGYPK

Párkapcsolati életciklusok napjainkban és a népmese világában

A népmesék évszázadok, sőt évezredek óta fontos szerepet játszanak az emberek életében. Ezek a történetek ugyanis hitelesen mutatják be az egyszerű ember mindennapokban megélt, örömmel és viszontagságokkal teli pillanatait, ahogyan jó példával állnak a kihívásokkal szembeni megküzdésre is. Kutatásomban a népmesék modern kor embere számára közvetített üzenetének és értékrendszerének jelentőségét szerettem volna feltárni, különös tekintettel a párkapcsolati nehézségek kezelése terén fokozott szereppel bíró tényezőkre. Ezzel összefüggésben először 12 magyar népmese kvalitatív elemzését végeztem el, majd így nyert eredményeim alapján egy saját készítésű kérdőív segítségével folytattam le vizsgálatomat 60 pár bevonásával. Ennek során a vizsgálati személyek 5-fokú Likert skálán értékelték a különböző értékeket, meghatározták saját és társuk szeretetnyelvét, valamint a számukra különösen nagy nehézséget okozó életciklusváltásokat, majd pedig meseolvasási szokásaikról nyilatkoztak. A vizsgálati személyek négy almintába sorolása Bader és Pearson (1988) párkapcsolati ciklusokra vonatkozó modellje szerint történt meg. Az egyes almintákban 15 pár, azaz 30 ember válaszait tekintettem (N=120). Eredményeim szerint a kutatásban résztvevő házaspárok fontosnak tartják a magyar népmesékben megjelenő értékeket. A házaspárok egymás szeretetnyelvére vonatkozó ismeretei azonban korlátozottak, ami a másik iránt érzett szeretetük hatékony kifejezésének gátjaként áll. Az életciklus-váltások terén bebizonyosodott, hogy azok mindkét nem képviselői számára – noha eltérő mértékben – nehézséget jelentenek. Továbbá a népmesék iránti szeretetét a férfiaknak 73%-a, a nőknek pedig 90%-a fejezte ki válaszaiban. A feltárt eredmények tehát rávilágítottak, hogy a magyar népmesék által közvetített értékek a mai kor embere számára is jelentőséggel bírnak. Azok tudatosítása, a bennük rejlő lehetőségek kiaknázása, konfliktushelyzetekre vonatkozóan nyújtott modellek valós példaként értékelése és követése azonban – miként ezt a napjainkban megkötött házasságok felbomlásának egyre növekvő aránya is alátámasztja – sok esetben nem valósul meg. Leendő szociálpedagógusként ezen a helyzeten is szeretnék segíteni közös kincsestárunk, a magyar népmesék felhasználásával.

TÓTH MÁTÉ

toth.mate15@gmail.com

Középiskolai hallgató

Váci Szakképzési Centrum Boronkay
György Szakgimn. és Gimnázium**WINTERNITZ MÁTÉ**

wimate@freemail.hu

Középiskolai hallgató

Váci Szakképzési Centrum Boronkay
György Szakgimn. és Gimnázium*Témavezetők:**Dr. habil Barabás Katalin
egyetemi docens, SZTE ÁOK**Dr. habil Kelemen Oguz
egyetemi docens, SZTE ÁOK*

A mindennapok színesetei

A szinesztézia az a mentális jelenség, ahol a különböző érzékszervek által érzékelt információ egy komplex szenzoros vagy kognitív élmény formájában tudatosul az egyénben. A szinesztéziára vonatkozó kutatások hosszú évtizedekre tekintenek vissza, melyek ellenére a jelenség mélyreható megismerése továbbra is recens kérdésként él. Dolgozatunkban a külföldi és hazai irodalomban fellelhető eredmények figyelembevételével kívántuk kutatni a szinesztézia megjelenését 122 főből álló középiskolás csoportban. Célunk volt a szinesztéziát mutató személyek jellegzetességeit összevetni az irodalomban megjelenő pontokkal, továbbá vizsgálni a jelenség irodalmi formájától eltérő megjelenését.

A saját kutatásunkhoz egy online formában elérhető elektronikus tesztet hoztunk létre, amellyel differenciálni kívántuk a szinesztéziás és nem szinesztéziás személyeket (122 kitöltő, feltehetőleg 11 szinesztéta). Ezt követően a szinesztézia vizsgálatához a teszt eredményei alapján a szinesztéziás tulajdonsággal rendelkező személyekkel interjúkat végeztünk empirikus megfigyelés céljából. Továbbá létrehoztunk egy szinesztéziás (sz:11 fő) és egy kontroll csoportot (k:11 fő), akikkel papír alapú tesztet hasonlítottuk össze, milyen pontossággal adnak választ négy tényezővel kapcsolatos kérdésre. A tesztben szereplő négy pont a szintársítás (sz:77,34%; k:38,12%), a memória teszt (sz:75,84%; k:66,73%), az iránykövetés (sz:89%; k:85%) és a szimmetria preferancia (sz:39,10%; k:38,2%) volt. A kutatás eredményei alapján a két csoport közel azonosan teljesített három faktor esetén, azonban a szintársításnál a szinesztéziás csoport közel kétszer jobban teljesített, mely pozitívan mutatja a szinesztéziára utaló tulajdonság meglétét.

Konklúzióként azt állapíthatjuk meg, hogy sikerült a szinesztéziakutatás számára egy gyors, online felületű vizsgálati módszert kifejleszteni.

TÓTH-FÁBER ESZTER

tfeszti94@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Takács Ádám

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

A kezdők szerencséje szekvenciális döntéshozatalban

A kezdeti tapasztalatok és információk jelentősége hangsúlyt kapott már észlelési és memóriavizsgálatokban, azonban eddig a döntéshozatalt leíró modellekben nem kapott kiemelt szerepet. Jelen pályamunkában két kutatás során vizsgáltuk meg a kezdeti tapasztalatok, ezen belül a kezdeti szerencse vagy balszerencse hatását a később mutatott viselkedésre egy szekvenciális kockázatvállalási feladatban, a Balloon Analogue Risk Task-ben. Az első kísérlet eredményei alapján azok a résztvevők, akik az első próbák során főleg pozitív visszajelzésekkel találkoztak, a későbbiekben bátrabban fedezték fel a feladatot és magasabb kockázatvállalást mutattak, mint azok, akik az elején negatív tapasztalatokat éltek át. Hasonlóan, a második kísérletben a kezdeti szerencse befolyással volt a későbbi kockázatvállalásra. Azok a személyek, akik az előfeszítés során balszerencsés helyzetben voltak, kevésbé mertek kockázatot vállalni a tesztfázis első felében, mint azok, akik szerencsés vagy a visszajelzés szempontjából semleges helyzetben voltak az előfeszítés alatt. Ez a hatás azonban limitált volt, a tesztfázis második felére a résztvevők felülírták a tapasztalataikat a további visszajelzések segítségével. Ezek az eredmények segíthetik pontosítani a döntéshozatali modelleket, jobb predikciós erőt biztosítva. Ezen felül módszertani szempontból a szekvenciális kockázatvállalás pontosabb méréséhez is hozzájárul a kezdeti szerencse és balszerencse hatásának kiegészítése.

TÓTH-FÁBER ESZTER*tfeszti94@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:**Takács Ádám**egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

Szerencsejátékos viselkedés probabilisztikus és determinisztikus helyzetekben

A kutatás során egy ökológiailag valid, kockázatvállalást mérő feladat, a Balloon Analogue Risk Task (BART) segítségével vizsgáltuk meg a döntéshozatalt befolyásoló explicit és implicit folyamatokat, illetve a végrehajtó funkciók ehhez való kapcsolatát. A BART során a résztvevők pontgyűjtés céljából egy lufit „fújnak fel”, de ha a lufi kidurran, elvesztik az adott lufinál addig szerzett pontokat. A feladat során döntéseket hoznak, hogy a pontgyűjtés érdekében kockáztatják a lufi kidurranását, vagy begyűjtik a pontokat. A kutatás során kialakítottunk egy probabilisztikus és egy determinisztikus feltételt. Az előbbiben az eredeti felépítésű BART-ot használtuk, amelynél minden fújással növekszik az esély a lufi kidurranására. A determinisztikus feltételben egy általunk módosított BART-ot alkalmaztunk, a lufik ismétlődve a 4., 10. és 16. fújásnál durrantak ki. A feladat végén megkérdeztük a résztvevőket, hogy hogyan oldották meg a feladatot, illetve észrevettek-e valamilyen ismétlődést a lufik durranásában.

A korábbi kutatások alapján úgy tűnik, a BART-ban explicit és implicit folyamatok is befolyásolják a döntéshozást. A korábbi tapasztalatok, a pozitív és negatív visszajelzések (pontgyűjtés és lufidurranás), az elvárások kiépítése, a stratégiák alkalmazása és a szomatikus markerek mind hatással lehetnek a teljesítményre. Feltételezhetjük, hogy a probabilisztikus feltételben inkább az implicit, a determinisztikusban pedig inkább az explicit folyamatok kerülnek előtérbe, illetve hogy az utóbbi helyzetben a végrehajtó funkciók befolyásolják a teljesítményt. A determinisztikus feltételben megváltozott a résztvevők viselkedése, amelyből a tanulás hatására következtethetünk. Ahhoz, hogy megállapíthassuk, mennyire volt explicit ez a folyamat, elemzésre kerültek a válaszok is, amelyben a személyek a stratégiáikat ismertették. El tudtunk különíteni explicit, implicit és vegyes stratégiákat. A determinisztikus feltételben az explicit stratégiát alkalmazó csoportnak változott meg a viselkedése, ők viselkedtek a legoptimálisabban. A probabilisztikus feltételben az egyik vegyes stratégia, a jutalomra való érzékenység volt a legadaptívabb, míg az explicit és az implicit stratégiák inkább maladaptívak voltak. A végrehajtó funkciók és a BART teljesítmény között nem találtunk kapcsolatot. Az eredményekből arra következtethetünk, hogy a BART teljesítményt explicit és implicit folyamatok is befolyásolják, tehát a BART jól modellezi a hétköznapi, komplex kockázatvállalást.

TÖRÖK ANIKÓ

torokaniko1979@gmail.com

szociálpedagógia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Gyermekevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető:

Dr. Gortka-Rákó Erzsébet

dékanhelyettes, tanszékvezető, főiskolai docens, DE GYFK

A szenvedélybetegek szociális rehabilitációja

A Magyarországi Református Egyház Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió Drog-terápiás Otthonában vizsgáltam a szenvedélybetegek rehabilitációját. A kutatást az általam összeállított kérdőív és félig strukturált interjú segítségével végzem, párhuzamosan a terápiás kezelések megfigyelésével. A kezelőhely tanulmányozás céljából kiadott dokumentumainak, statisztikáknak és a szakirodalomnak az elemzése segített a problémafeltárásban. A dolgozatban bemutatom a szenvedélybetegek hazai szociális ellátórendszerét is. A kutatás során kapott válaszokat összesítve szeretném javítani a társadalom tagjainak életlehetőségeit, és csökkenteni a szenvedélybetegségek által okozott gazdasági veszteségeket. Alkalmam nyílt megtekinteni a MRE KIMM támogatott lakhatását a „félutas házat”, és a budapesti Adna Café gyógyult szenvedélybetegeket foglalkoztató védett munkahelyét.

A kutatás során arra az eredményre jutottam, hogy a szenvedélybetegek a rehabilitációs otthonban nagyobb eséllyel gyógyulnak meg, mint más egészségügyi/egybé ellátás során, mert ebben a védett környezetben következmények nélkül kipróbálhatják új kommunikációs, problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeiket is. A kutatás alapján elmondható, hogy a terápiából való kilépés és a mindennapi életvezetéssel járó terhek fokozatos felvállalásával, különböző „zsilipek” beiktatásával történik a legtöbb esetben, ezt a módszert az előzőekben említett két intézmény használja. Megfigyelésem szerint a segítő szakmában való munka tovább erősíti a korábbi szerhasználók absztinenciáját.

Javasolnám a védett munkahelyek sorának bővítését, az ellátottak hiányszakmák elsajátításához való hozzájutását, ezt különböző hiányszakmák a rehabilitációs otthonba való kitelepülésével oldanám meg, mindezzel növelve az ellátottak későbbi munkavállalási esélyeit.

TÓK IRINGÓ*tiringo94@gmail.com*

Gyógypedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:**Fazekasné dr. Fenyvesi Margit**főiskolai tanár, SZTE JGYPK*

3-4. osztályos többségi és enyhén értelmi fogyatékos tanulók szociális problémamegoldásának összehasonlító vizsgálata

Kutatásomban Waldorf-pedagógiában tanuló (többségi) és az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek szociális problémamegoldó képességét vizsgáltam. Az utóbbi csoport kapcsán a Lépésről-lépésre programot alkalmazó Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményekben figyelhettem meg a szociális kompetencia fejlesztésének eredményét. Egy külön csoportban az e programot nem alkalmazókat is vizsgáltam. A fenti két programot a szociális készségek fejlesztésének viszonylatában hasonlítom össze, ez kutatásom alapja. A szociális kompetencia meghatározása a szakirodalomban nem egységes. Az általános meghatározás szerint olyan magatartási forma- és képességrendszer, amelynek fejlettsége társas kapcsolatainkat erősen befolyásolja. Ezért fontos e képességtérület vizsgálata és fejlesztése. A többségi tanulók viszonylatában Nagy József, Zsolnai Anikó, Kasik László és Molnár Gyöngyvér kutatásai emelkednek ki, az enyhén értelmi fogyatékos tanulókra vonatkozóan Szekeres Ágota szociometriai vizsgálatai jelentősek.

Saját kutatásomban 43 Waldorf-pedagógiában oktatott tanuló, 46 Lépésről-lépésre programban résztvevő és 43 e programon kívül eső, kontrollcsoportnak számító, enyhén értelmi fogyatékos tanuló vizsgálatát végeztem el. Feltételezésem szerint az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek szociális problémamegoldó képessége is jóval gyengébb a többségikénél, a kognitív művelti szint alacsonyabb működésének, a központi idegrendszer sérülésének következtében. A programban résztvevőké viszont fejlettebb az azon kívül esőkénél, tehát fejleszthető. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók szociális problémamegoldásának vizsgálatára nincs még hazai mérőeszköz. Ezért a felmérésemhez a DIFER programcsomag szocializációt vizsgáló tesztje alapján négy szituációt dolgoztam ki. A tanulók válaszait a Kasik kutatásában használt kategóriákba soroltam be (pozitív és negatív orientáció, impulzivitás, racionalitás, elkerülés, megtagadás).

Eredményeim alapján az enyhén értelmi fogyatékos tanulók énhatékonysága szociális téren feltűnően alatta marad a többségikének. A racionalitás és az impulzivitás alacsonyabb szintű megjelenése a tapasztalatok és a kreativitás gyengébb voltára utal. A programot alkalmazók válaszai a kontrollcsoportéhoz képest a fejlesztés következtében jobb eredményt mutatnak. Hipotézisem beigazolódott. A fenti két program a szociális kompetenciafejlesztés terén jelentős eredményeket mutat fel.

TURÓS MÁTYÁS

turosmatyas@gmail.com

Pedagógiaitanár, pedagógiai értékelés és

mérés tanára

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Virág Irén

főiskolai docens, EKE PK

**Egy reformpedagógiai koncepció
elméleti háttérének és gyakorlatának vizsgálata**

A tanulmány a Waldorf-pedagógia elméleti háttérének deduktív logikai irányú értelmezésére és az iskolával összefüggő szülői vélekedések empirikus vizsgálatára irányul, célja a Waldorf-pedagógia egyes elméleti és gyakorlati vonatkozásainak feltárása. A bevezető kitekintésen, az oktatáspolitikai keretekbe is helyezett történeti vonatkozásokon, a nevelés- és oktatáselmélet témára vetített egyes kérdésein és a jelen szellemi-pedagógiai környezet értelmezésén keresztül kép nyerhető a reform- és az alternatív pedagógiák, különösen a Waldorf-pedagógia mai helyzetéről. A kutatás kétirányú, kettős logikájú. Míg a deduktív vizsgálat teoretikus hangvételű és az iskolakoncepció pedagógiai, filozófiai háttérére, addig az induktív vizsgálat a szülői kör nézeteinek, iskolaválasztása okainak vizsgálatára irányul. Az empirikus kutatás két Waldorf-iskola szülői köréből vett mintán a nézetekre, az iskolakoncepció mögötti szemlélet ismeretére és értelmezésére-értékelésére, valamint az iskolaválasztás okaira vonatkozik. A hipotézisekre adott válaszokból árnyaltabb kép kapható a szülői kör iskolaválasztásának okairól. A kutatás alapján kivehető, hogy a Waldorf-iskolát választó szülők nagy többséggel az iskola mögötti koncepció egyes számukra jól megragadható tárgyasult eredményeit, a humánus szemléletet, a közösségi érzést és közösségi tetteket, gyermekük személyisége kibontakoztatásának szabadságát értékelik a legtöbbre, iskolaválasztásuk oka leginkább ezekben áll. A Waldorf-tanárokkal folytatott interjúk nem általánosítható módon megmutatják a megkérdezettek Waldorf-pedagógiában való elmélyült ismereteit, továbbá azt, hogy a tanárok a hivatásuként választott pedagógiai irányzat mögötti ismeretrendszert személyiségfejlődésük egy lehetőségének is gondolják.

VÁRHEGYI MÓNIKA*varhegyi.monika.kitti@gmail.com*

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Pallasz Athéné Egyetem

Pedagógusképző Kar

*Témavezető:**Hercz Mária**főiskolai docens, PAE PK*

Az óvodával szembeni elvárások – több nézőpontból

A minőségi kisgyermekkorai nevelés, az ahhoz való egyenlő hozzáférés lehetősége az EU oktatási és képzési stratégiájának egyik fókuszpontja (EU, 2010). Nemzetközi kutatások alapján ismertek a „jó iskola” ismérvei, de a „jó óvoda” jellegzetességeivel alig foglalkoznak.

Kutatásom fő célja annak feltárása volt, hogy hazánkban milyen kép él a jó óvodáról a szakértőkben és a laikusokban: az óvodapedagógiát meghatározókban, az azt gyakorlókban és a jövő óvodapedagógusaiban, valamint a hatásokat gyakorlatban megélő, illetve a tartalmakat közvetetten alakító szülőkhöz. További céljaim közé tartozott a különbségek feltérképezése, s a kapott eredmények összevetése az óvodával és az óvodapedagógussal kapcsolatos társadalmilag elvárt, jogszabályilag meghatározott célrendszerrel. Kíváncsi voltam arra is, hogy az óvóképzés hatása megmutatkozik-e a hallgatók gondolkodásán, vélekedéseik eltérnek-e más csoportokétól. Céljaim elérése érdekében kombinált kutatási stratégiát alkalmaztam. A kvalitatív szakaszban elméleti-teoretikus mintavételi stratégiával (Sántha, 2009: 92) választott három, az óvodapedagógiát funkciójukból eredően más-más nézőpontból látó szakemberrel készítettem interjút; a kvantitatív szakaszban pedig kérdőíves kutatást végeztem három – részben azonos – elektronikus kérdőívvel (megbízhatóságuk jó, Cronbach-alfa>0,87). Az 1546 fős országos mintám összetétele: 815 szülő, 477 óvodapedagógus és 254 óvójelölt. Az adatokat SPSS 20 szoftverrel dolgoztam fel. A 'laikus' és a szakértői ideális óvodakép nem mutatott jelentős eltérést. A „jó óvoda” megítélésekor a nemzetközi iskolakutatásokkal egyezően a válaszadók legfontosabbnak – személyi feltételeket tartották. Ez az eredmény ellentétes a közvélekedéssel, mely szerint a szülők az extra szolgáltatásokat és a tárgyi feltételeket tartják döntőnek. Fontosabbnak tartották a szülő-óvoda kapcsolattartást és a tárgyi feltételeket, mint a tartalmi jellemzőket. Az óvodapedagógus hallgatók nézetei szignifikánsan különböznek a szülők és az óvodapedagógusok meggyőződéseitől, az eltéréseket azonban pozitívan kell, hogy értékeljük, hisz legtöbb esetben az óvóképzésben elsajátított modern gondolkodást tükrözik. Idealisztikus szerepképük – melyről publikációkban olvashatunk – adatainkban is megjelent. Az eredményeket a régi és az új képzési és kimeneti követelményekkel (EMMI, 2016) összevetve számos, a képzők számára fontos szempont merült fel, melyek a hallgatók pályaszocializációja, pályán maradása szempontjából jelentősek.

VASS TAMÁS-ÁRON

vass.tamas.aron@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:

Kálcsa Kinga

egyetemi adjunktus, RO BBTE

Stressz... ami jó, az jó! A stressz biológiai és pszichológiai markereinek vizsgálata és az erre épülő stresszredukációs program hatásvizsgálata

A stressz a mindennapi élet velejárója, amely gyengíti a szervezet ellenálló-képességét, ezért egyre inkább teret kapnak a stressz kezelését célzó eljárások és technikák. Kutatásunk a stressz kezelésében alkalmazható technikák összegzésével egy komplex stresszredukációs beavatkozás hatásvizsgálatát tűzte ki célul. A kutatás két részből áll. Első lépésben 105 egyetemista diák mérődött fel, 18 és 28 év közöttiek ($M=19,97$, $SD=1,67$). Az elővizsgálat alapján kiválasztódott 26 személy, kiválasztási kritérium a magas észlelt stressz-szint volt. A kiválasztott személyeknél orvosi laboranalízissel felmérődtek a stressz biológiai markerei is (metabolikus, a immunológiai és az endokrin mutatók) és a kognitív teljesítményüket is teszteltük. Random elosztás után 13-an vettek részt a stresszredukációs beavatkozásban és 13-an a kontrollcsoportot alkották. Az eredményeknél arra számítottunk, hogy csökkennek a stressz és szorongás mutatók, mellyel párhuzamosan növekedik a stresszel való megküzdés képessége és az élettel való elégedettség, mely be is igazolódott. Másodsorban változást vártunk mindkét kognitív próbán elért eredményen, viszont itt csak a téri-vizuális rövidtávú memória próbánál találtunk szignifikáns javulást. Végül, de nem utolsó sorban szignifikáns összefüggést találtunk a depresszió, és az immunmutatók között, emellett javulást vártunk a kontrollcsoporthoz viszonyítva a biológiai markerek szintjén is, ami a koleszterin szintjén meg is valósult.

Kulcsszavak: stressz, pszichológiai markerek, biológiai markerek, progresszív relaxáció, kognitív átstrukturálás

VÉKONY TEODÓRA

vekteo@gmail.com

Pszichológia

MA, 4. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Csifcsák Gábor

egyetemi adjunktus, SZTE BTK

**A ritmussal és a hangmagassággal kapcsolatos predikciós folyamatok
lateralizációjának vizsgálata eltérési negativitással**

Vizsgálatunkban arra kerestük a választ, hogy az eltérési negativitás amplitúdóját tekintve kimutatható-e jobb fül előny a ritmikával, illetve bal fül előny a hangmagassággal kapcsolatos predikció megsértése esetén. Monoaurálisan mutattunk be akusztikus szekvenciákat, amelyek standard és deviáns ingereket tartalmaztak a szekvencia ritmusával vagy a hangmagasságával kapcsolatosan. Kimutattunk eltérési negativitást mindkét ingertípusnál, és mind a hangmagasság, mind a ritmus esetében bal fül előnyt találtunk. A skalpeloszlás tekintetében főleg a hangmagasság esetén jelent meg jobb agyféltekei előny az eltérési negativitásra, bár ez nem volt szignifikáns. Tudomásunk szerint ez az első alkalom, hogy sikerült fül előnyt kimutatni az eltérési negativitással kapcsolatban. Mindemellett megvizsgáltuk a kezesség szerepét az összefüggésekben, de ezzel kapcsolatban nem találtunk hatásokat.

VÖRÖS VIVIEN IZABELLA

vivien.voros91@gmail.com

Kisebbségpolitika

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Laki Ildikó

PhD adjunktus, SZTE JGYPK

Javítható-e a javító?

A dolgozat a magyarországi javítóintézeteket szeretné bemutatni, különös tekintettel az ott élőkre, az ott dolgozókra, az ott folyó nevelői munkára, valamint az intézetekből kikerülő fiatalok be- és visszailleszkedésére a többségi társadalomba. Jelen dolgozat megszületésének részét képezte az intézmények meglátogatása, illetve az ott dolgozó munkatársakkal való interjúk elkészítése. Az interjúk az Emberi Erőforrások Minisztériuma Budapesti Javítóintézetében, az EMMI Rákospalotai Javítóintézet és Speciális Gyermekotthonban, az EMMI Aszódi Javítóintézetében, valamint az EMMI Debreceni Javítóintézetében készültek. Ezekkel a mélyinterjúkkal az intézményi szakemberek (pedagógusok, nevelők, intézményvezetők és az adminisztratív dolgozók) véleményére, tapasztalataira és további elképzeléseire kaphattunk választ. A nevelők, szakemberek többsége inkább pozitív visszajelzésekről számolt be. Az interjúk összegzését követően összehasonlító módszerrel vizsgáltam a fiatalok (re)integrációját. A dolgozat öt nagy, egymástól jól elkülönülő egységből épül fel. Az első fejezet, az Ismereteink mögött – mi is ez a javítóintézet? címet kapta. A második fejezet, Jogi kérdések cím alatt az ellátottak jogairól szól. A harmadik fejezet, a Magyarországi javítóintézetek története és helyzete címet viseli, mely az intézetek bemutatásával foglalkozik. Ebben a fejezetben először az intézetekről általánosságban írtam néhány tény, gondolatot. Majd a négy általam meglátogatott javítóintézet részletesebb történetét ismertettem. A negyedik fejezetben a nevelők munkájáról, feladatairól tájékozódhat az olvasó. Az ötödik fejezetben maga a vizsgálat található, melyben sor kerül a hipotézis kérdések megválaszolására is. Végül az összegzés fejezet zárja a dolgozatot, melyben összefoglalom a dolgozat legfőbb tartalmi elemeit, fő kérdéseit, valamint azokat a válaszokat, amelyeket a bevezetőben megfogalmaztam.

WÉBER ZSÓFIA

zsofiweber87@gmail.com

pedagógiai tanár és tantervfejlesztő

tanár

MA, 2. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Takács Zsuzsanna Mária

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

A „gyermekkertésznő” oktatástól a főiskolai képzésig. Óvónőképzésünk változásai a 20. század folyamán

Kutatásom célja az óvónőképzés tantárgyi összetételének és felépítésének megismerése. A korabeli források alapján vizsgálom, hogy a képzés mekkora hangsúlyt helyezett a gyakorlati oktatásra és milyen mértékben találjuk meg a lexikális tudást képviselő tantárgyakat. A kisdédóvó-képzők alakulását figyelembe véve elmondható, hogy a jogszabályi változások egy folyamatos szakmai fejlődést mutatnak, ami számszerűsítve tetten érhető a képzési idő vizsgálata során. A szakma elismertségével párhuzamosan nőtt a gyakorlati tevékenységek, készségtárgyak mellett az elméleti, módszertani, majd a pszichológiai tudományos ismeretanyag mennyisége. A gyakorlat jelentősége az idők folyamán változatlan, sőt inkább erősödő tendenciát mutat.

Primer forrásként Rostás Matild Éva 1949 és 1952 közötti időszakra vonatkozó iskolai értesítői szolgálnak, valamint az oral history. A korszakra vonatkozó másodlagos forrásokra támaszkodva kívánom bemutatni ezen időszak magyar társadalomtörténetét, párhuzamba hozva a nők munkavállalásával.

ZIMONYI SZABOLCS ÁDÁM

zimonyiszabolcs@gmail.com

Pszichológia

BA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Veres-Székely Anna

egyetemi docens, ELTE PPK

Kasos Krisztián

doktorandusz, ELTE PPK

**Hazudni kötelező – az elektrodermális aktivitás laterális eltérései
konfliktushelyzetben**

Agynuk felelős többek mellett az idegrendszer irányításáért, ami szomatikus és vegetatív részekre osztható fel. Jelen kutatás keretében a vegetatív idegrendszer szimpatikus hatásaival szeretnék foglalkozni. Veszélyt jelző, valamint izgalmi helyzetekben a szimpatikus idegrendszer aktiválódik, a vázizmokban és a szívben növekszik a vérellátás, és a verejtékmirigyek működésbe lépnek. Jelen kutatás keretében az elektrodermális aktivitás (EDA) mérésének sajátosságaival foglalkozom izgalmi helyzetben, a jobb és bal kézen mért értékek közötti különbségeket vizsgálva. Az EDA mérésének exoszomatikus útját választottuk. A laterális, azaz kétoldaliság problémaköre azért érdekes és fontos, mert sok esetben nem áll rendelkezésre annyi eszköz vagy annyi idő, hogy az EDA-t mindkét kézen rögzítsék a mérés alatt, ezért választani kell a kettő között. A szakirodalomban közmegegyezés alakult ki, hogy a nemdomináns kézen kell mérni az EDA-t. Amikor szakirodalmi gyűjtésemet végeztem, felfigyeltem arra a tényre, hogy az EDA kétoldali eltéréseinek vizsgálatával pár cikken kívül elvértve foglalkoznak. A megfigyelhető különbségek bizonyítása módszertani szempontból is fontos. Kutatásommal ezt a szakirodalmi űrt szeretném betölteni kísérletsorozat keretében. A jelen vizsgálatban egy, a bűnös tudat teszthez hasonló elrendezésben mértem az elektrodermális aktivitás időbeli változását mindkét kézen, kutatólaborunk tagjainak közreműködésével a 2016/17-es tanév őszi szemeszterében. Kutatási személyeinket arra kértük, hogy tagadjanak, ami elvárásunk alapján az elektrodermális aktivitás laterális eltéréseinek méréséhez ideális konfliktushelyzetet teremtett. A jelen munkám 44 fős, jobb kezes minta elektrodermális aktivitási mintázatainak elemzésére épül. Hipotéziseim a következők: a két kézen mért EDA értékek között különbség lesz azok amplitúdójában, szintjében és időbeli lefutásának mintázatában. Eredményeim alapján nem volt szignifikáns eltérés az elektrodermális aktivitás jobb, illetve bal kézen mért szintjében vagy a válaszokat követő változások amplitúdójában. Ugyanakkor a két kézen mért elektrodermális aktivitás idői mintázata szignifikánsan eltért egymástól. Bal kézen erőteljesebb elektrodermális választ regisztráltunk. A kapott eredmények arra utalnak, hogy érdemes foglalkozni az elektrodermális aktivitás laterális eltéréseivel, mely korábban még nem ismert pszichofiziológiai jellegzetességekre mutathat rá.

ISBN 978-615-5455-72-8

SZEGEDI
EGYETEMI
KIADÓ

Kiadja a
Szegedi Egyetemi Kiadó
Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó
Felelős kiadó: Annus Gábor

Készült:
Innovariant Nyomdaipari Kft., Algyő
Felelős vezető: Drágán György
www.innovariant.hu
<https://www.facebook.com/Innovariant>